PHILIPP VANDENBERG

FIICA AFRODITEI

PHILIPP VANDENBERG

FIICA AFRODITEI

Traducere din limba germană
CORNEL STOENESCU

RAO CLASS

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
VANDENBERG, PHILIPP
Fiica Afroditei / Philipp Vandenberg; trad.: Cornel Stoenescu. - Bucureşti: RAO International Publishing Company, 2007

ISBN 978-973-103-448-5

I. Stoenescu, Cornel (trad.)

821.112.2-31=135.1

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, Bucureşti, ROMÂNIA
www.raobooks.com
www.rao.ro

PHILIPP VANDENBERG
Die Tochter der Aphrodite
© 2003 by Verlagsgruppe Lübbe GmbH & Co. KG, Bergisch Gladbach

© RAO International Publishing Company, 2007
pentru versiunea în limba română

2007

ISBN 978-973-103-448-5

Capitolul 1

Simți o înțepătură în zona inimii, ca și cum un cuțit cu lama rece și ascuțită îi fusese înfipt printre coaste și, o clipă, crezu că își va pierde cunoștința. Poteca prăfuită din fața ochilor săi se estompă și se pierdu într-un nor de nepătruns; se poticni și se prăbuși, căutând să-și protejeze fața cu cotul mâinii stângi. Gâfâind, se rostogoli într-o parte, scuipă nisipul roșcat-maroniu care îi intrase în gură și trase cu sălbăticie de cureaua coifului, pe care îl azvârli departe de el. Se ridică apoi clătinându-se. O voce îi ceru:

– Diomedon, trebuie să fugi, nu poți să te dai bătut acum! Aleargă, Diomedon, aleargă!

Luptătorul își smulse apărătorile din piele de pe umeri, se descotorosi de armura de pe piept și își îndreptă, eliberat, bustul gol. Mecanic, ca de la sine, picioarele lui se puseră în mișcare, la început anevoios și cu dificultate, pășind greoi. Apoi, deodată, Diomedon începu să alerge, sărind peste rădăcinile noduroase ale măslinilor ce i se iveau în cale. Piciorul drept îi sângera.

Trebuie să fi alergat patru ore, gonise și se împiedicase, cu lumina nemiloasă a soarelui de toamnă la asfințit în față, patru ore în care în tâmplele sale zvâcnea un singur cuvânt:

– Victorie, victorie, victorie!

Poteca îngustă, impracticabilă, se desprinse din desișul de măslini argintii și traversa o zonă cu piatră carstică ascuțită, care îl apăsa dureros în tălpi. Deodată, în fața lui Diomedon se deschise o priveliște care îl făcu să uite toate chinurile îndurate: la picioarele sale se afla Atena, iar deasupra orașului tronau Acropolele.

Victorie! Diomedon vru să strige, dar gâtleju-i uscat nu scoase nici un sunet, plămânii lui respirau cu greutate, tâmplele îi zvâcneau de parcă erau pe punctul de a exploda. Victorie! Miltiade, conducătorul victorios de oști, îi ordonase lui, Diomedon din Phyle Leontis, cel mai rapid alergător din Attica:

– Aleargă la Atena cât de repede te țin picioarele și dă-i de știre arhontelui: am învins!

De opt sau nouă ore aveau nevoie hoplițiii atenieni ca să ajungă din mlaștinile Marathonului în agora. Diomedon era de abia de patru ore pe drum și avea deja destinația în fața ochilor, totuși ultima porțiune de drum părea să nu se mai sfârșească. Plecase sprinten din mlaștini, dar acum picioarele sale apăsau greu pe pavajul cetății. Fiecare pas îi producea dureri în regiunea inghinală, și obrajii lui supți tresăreau în ritmul alergatului.

Diomedon nici nu îi remarca pe oamenii care alergau ciorchine în urma lui, întrebându-se neliniștiți ce veste aduce alergătorul. Nici un atenian dintre cei care i se alăturau solului ce alerga în transă de pe străzile laterale nu cuteza să spere cu adevărat într-o victorie. Cum ar fi fost posibil ca mica armată din Attica, sprijinită de doar câteva sute de plateeni din Beoția, să învingă falanga de mai multe sute de mii de luptători a perșilor? Darius, regele perșilor, ceruse din partea atenienilor, ca semn al supunerii de bunăvoie, două urcioare cu pământ și cu apă, dar ei îi aruncaseră în fântână pe solii ahemenizilor. Acum, barbarii se răzbunau cumplit.

La altarul celor doisprezece zei, unde, ca de obicei, cerşetori şi sărmani implorau pomeni generoase de la concetăţenii lor, alergătorul, aproape total epuizat, coti spre agora, piaţa cetăţii. Ca printr-un văl, Diomedon zări statuia din bronz a tiranicizilor, *bouleuterion*-ul strălucitor, din marmură de Paros, unde senatul se deda la dispute oratorice aprinse, şi Heliaia, tribunalul poporului, unde mii de drepţi judecau un singur nedrept.

Paşii lui Diomedon deveniră mai înceţi şi mai greoi, dar, cu o siguranţă de somnambul, corpul său se îndreptă către Stoa, casa arhontelui. Larma făcută de atenieni, femei, oameni în vârstă şi copii, care îl însoţeau pe drum, crescu devenind un muget tumultuos şi îl chemă pe arhonte pe treptele de la intrarea în hală.

Diomedon înălţă capul, părând că observă abia acum îmbulzeala oamenilor din jurul său; îşi îndreptă corpul slăbit ca şi cum ar fi vrut să se prezinte într-o ţinută demnă în faţa celui mai înalt funcţionar al statului. Arhontele, îmbrăcat în alb, ridică binevoitor braţele în semn de salut. Atunci Diomedon se opri – se clătina. Larma făcută de atenieni se potoli brusc.

Toate privirile se îndreptară spre alergătorul care se clătina sfârşit şi care se străduia din răsputeri să-şi ridice ochii obosiţi către arhonte. Acesta făcu un pas înainte şi îi întinse solului mâinile. Diomedon încercă să le apuce, dar în aceeaşi clipă picioarele îi cedară şi genunchii i se îndoiră. Frica de a nu-şi duce la bun sfârşit misiunea îi mobiliză ultimele forţe şi, în timp ce se prăbuşea, din piept îi răzbătu strigătul:

– *Nenikekamen!* Am învins!

Victorie! Nemişcaţi, ca loviţi de trăsnetul lui Zeus, atenienii stăteau acolo şi îl priveau pe alergătorul prăbuşit. Vestea neaşteptată, de neimaginat, îi paraliza.

– Am învins! se auzi de undeva un strigăt ușor, șovăitor. În sfârșit un al doilea: Am învins!

Și deodată răsună din sute de piepturi:

– Am învins! Perșii au fost învinși!

Amețiți, atenienii se năpustiră spre alergătorul prăbușit la pământ, trăgându-l de picioare și de mâini; câțiva bărbați reușiră să îl ridice pe Diomedon și îl purtară deasupra capetelor. Acum văzură cu toții: solul victoriei murise. Capul și brațele îi atârnau lipsite de viață. Fără să scoată un cuvânt, bărbații își făcură loc prin mulțime către monumentul ucigașilor de tirani. Acesta trecea drept simbol al libertății și îl reprezenta pe tiranul Hipparchos înjunghiat de doi atenieni. Cei care îl purtau pe alergător îi lăsară cu grijă cadavrul pe soclul de marmură albă al monumentului. Femei și fete veniră pe rând și îl sărutară pe solul victoriei.

Amurgul cuprinsese câmpia Marathonului. Țârâitul a milioane de cicade răsuna în capul soldaților greci. Miltiade, atenianul învingător, îl lăsase pe Aristide, căpetenia, cu soldații săi pe câmpul de luptă. Ei trebuiau să vegheze asupra prăzii și a prizonierilor, și să îi adune pe grecii uciși. El însuși se îndrepta spre Atena împreună cu ceilalți opt comandanți; aceasta deoarece, după înfrângerea suferită de perși, se aștepta la un atac al flotei ahemenizilor asupra cetății.

În centrul taberei formate din care de luptă și din împrejmuiri, pâlpâia un foc. În jurul lui se adunaseră hopliți în armuri grele, care mestecau ramuri de salcie și scuipau scoarța în flăcări, ca să sfârâie. Alții aduceau în coifuri apă din râul din apropiere și o ofereau și celorlalți ca să o bea.

– Acolo, priviți! spuse Aristide și arătă dincolo de mare.

În fața siluetei înceţoşate a insulei Eubeea, umbre negre înaintau spre sud: erau vasele persane.

– Vor ocoli capul Sunion şi vor ataca Atena dinspre sud la revărsatul zorilor. *O popoi* – înfiorător!

– *O popoi!* repetă Kallias, purtătorul făcliei. Cu barba lui lungă şi neagră, putea fi confundat cu un prizonier persan; Kallias era, după hierofant, cea mai înaltă personalitate preoţească din lăcaşul sfânt al Misterelor din Eleusis.

– Le-am capturat şapte vase, dar ce înseamnă acestea în comparaţie cu multele sute în spatele cărora se baricadează perşii?! De ne-ar fi căzut în mână măcar unul dintre comandanţii lor!

– Ambii au luptat înconjuraţi de câte o hoardă de purtători de scuturi mascaţi şi de arcaşi redutabili. Nici măcar Zeus, stăpânul trăsnetelor, nu l-ar fi putut ucide pe Ahemenid! Aristide făcu un gest de nemulţumire cu mâna.

Kallias privi spre orizont, unde întunericul se aşternea peste insulă.

– Şapte zile a rezistat Eretria asediatorilor. Şi astăzi? Astăzi cetatea insulei este o uriaşă grămadă fumegândă de ruine. Fie ca Atena, fiica egală bărbaţilor a lui Zeus, să ne păzească cetatea!

– Zeiţa Atena nu va permite ca templele ei strălucitoare ca aurul să fie transformate în parf şi pulbere, răspunse Aristide. Căci, dacă Atena nu şi-ar fi întins mâna ei protectoare asupra hopliţilor noştri, nu am fi fost niciodată învingători. Mobilitatea redusă a dispozitivului nostru de luptă şi vulnerabilitatea flancurilor noastre ar fi fost tot pradă uşoară pentru cavaleria experimentată a barbarilor. Dar, la atacul nostru, caii lui Artaferne erau pe vase...

Strigătele răniţilor mai răsunau încă deasupra câmpiei Marathonului. Prevăzuţi cu făclii, soldaţii lui Aristide patrulau prin

valea peste care se lăsase noaptea și peste tot dădeau de răniți din trupele lor. Kallias se repezi să ia din foc o ramură noduroasă aprinsă și căută o cale către nord-est, spre terenul mlăștinos în care îi mânaseră pe perșii învinși. Pășea peste barbari care, murind, își strânseseră armele la piept, și unii dintre ei păreau că îl privesc zâmbind. O priveliște înspăimântătoare.

La mai puțin de cinci stadii de tabără, Kallias se împiedică de un arc persan minunat curbat, încrustat cu sidef scânteietor. Când se aplecă să-l ridice, observă că o mână acoperită cu o crustă de sânge îl strângea. Kallias se opri, puse piciorul pe antebrațul războinicului pentru a-l deposeda de prețiosul obiect, dar acesta urlă ca un leu rănit, se răsuci brusc, se ridică, dar se prăbuși imediat în genunchi în fața purtătorului făcliei. În măsura în care gesturile sale puteau fi înțelese, implora îndurare. Kallias puse mâna pe spadă.

Atunci barbarul, cuprins de frica morții, își smulse de la gât ceva sclipitor și i-l întinse preotului din Eleusis, înclinând capul respectuos. Kallias examină cadoul la lumina făcliei: un lanț alcătuit din nenumărate plăcuțe subțiri din aur. Mulțumit, lăsă bijuteria să dispară după o cută a veșmântului său.

Persanul, încă în genunchi, se străduia din răsputeri să schițeze un zâmbet, își agita brațele anapoda și indica în direcția mlaștinilor, de parcă ar fi putut să-i arate acolo grecului o mulțime imensă de astfel de obiecte de preț. Kallias ezită. Aurul și bogăția ahemenizilor erau vestite și, cu siguranță, comandanții barbarilor duceau cu ei o parte a prăzii obținute în ani de campanii, dar să o fi ascuns ei tocmai aici, în golful de la Marathon?

Curiozitatea lui Kallias era mai mare decât temerea de a cădea într-o cursă a barbarului. Putea să-i strige pe soldații greci din apropiere. Așa că, având în mână spada, îl urmă pe persan

luminând cu făclia fiecare tufiș, fiecare denivelare de teren. Barbarul se opri brusc în fața a doi chiparoși izolați și scurmă pământul afânat, indicând că aici era locul. Purtătorul făcliei își înfipse spada în pământul nearat și simți că într-adevăr ceva tare îi opune rezistență.

– Dezgroapă! îi porunci el soldatului inamic.

Persanul scurma cu mâinile goale pământul uscat. Kallias apropie făclia când barbarul scoase din ascunzătoare un vas cu toartă. Radiind, acesta i-l arăta grecului, ca și cum ar fi vrut să-i spună: „Ei, ți-am promis prea mult?"

Kallias apucă lacom prețiosul obiect, îl cântări suspicios în mâna stângă și îi făcu semn barbarului să scormonească mai departe. Persanul îngenunche din nou și reîncepu să scurme: scoase la lumină o vază cu capac, două brățări și mai multe talere. Bănuitor, grecul privi în jur, ridică făclia sus deasupra capului, lumină împrejurimile ca să verifice dacă într-adevăr nimeni nu îl supraveghea. Pe lângă țârâitul asurzitor al cicadelor, se mai auzeau strigătele soldaților greci care descoperiseră pe câmpul de luptă un rănit și cereau ajutor.

Kallias înfipse făclia în pământ. Trecu în spatele persanului, apucă spada cu ambele mâini și o implântă în spinarea dușmanului. Acesta scoase un sunet hârâit, gutural, și căzu în groapa din fața lui. Când grecul trase spada, din rana persanului țâșni un șuvoi de sânge care se revărsă asupra aurului pe care barbarul îl îngropă sub el.

Ca să curețe sângele, preotul înfipse spada în pământ. Când își ridică privirea, în fața lui se afla o fată delicată. Purta un peplu scurt, fără mâneci, ce îi atârna ud și zdrențuit pe corpul ca de ceară. Un piept de copil, ascuțit, îl împingea în afară. Părul blond îi cădea în șuvițe peste fața trasă. Picioarele goale până la coapse

reflectau lumina. Frumoasa copilă ținea în mână arcul încrustat în sidef al persanului ucis și îl privea pe grec cu ochii mari.

Kallias își șterse fruntea cu antebrațul. I se arătase Artemis, vânătoarea arcașă, sora aducătoare de moarte a lui Apollo? Pe Zeus, nu era un vis, în fața lui apăruse ca din pământ o fată în carne și oase, frumoasă ca o tânără zeiță. Preotul îngheță la gândul că ea ar fi putut fi martoră la crima sa lașă și se ridică.

– De unde vii? o întrebă în limba sa, căci îi era clar că era vorba de o grecoaică.

Fata arătă cu arcul spre plajă. Tăcea.

– Ai văzut ceva? întrebă nerăbdător Kallias.

Frumoasa copilă ridică din umeri.

– Vreau să știu dacă ai văzut ceva! strigă Kallias amenințător și se apropie de fată tot mai mult.

Ea dădu febril din cap.

– Mă cheamă Daphne, spuse direct, vin din Lesbos.

– Din Lesbos?

– Tatăl meu este Artemidos din Mitilene.

Kallias ridică făclia de la pământ studiind-o pe fată de parcă nu prea ar fi dat crezare povestirii ei.

– Și cum ai trecut marea? întrebă el în cele din urmă și lăsă făclia iarăși pe nisip.

Daphne privi în direcția din care se auzea zgomotul mării, și spuse:

– Barbarii s-au năpustit ca niște fiare sălbatice asupra Insulelor Ioniene. Au jefuit, au devastat, au cărat pe vasele lor tot ce le-a căzut în mână, au păcătuit față de averi, de bărbați, de femei...

– Și față de tine?

Daphne coborî privirea și tăcu. Când Kallias îi atinse pieptul micuț cu degetele stângace, ea se retrase timidă.

– Ce vârstă ai? se interesă purtătorul făcliei și o luă pe fată de bărbie.

– Am venit pe lume la a 69-a Olimpiadă, răspunse ioniana în timp ce își îndepărta de pe față șuvițele de păr. Zeus mi-a dăruit paisprezece ani de viață.

Pe figura bărboasă a lui Kallias alunecă un zâmbet înfumurat. Tăcut, se dădu câțiva pași înapoi. Fără să o piardă din ochi pe fată, se aplecă, îl scoase pe barbarul mort din groapă, împinse cu piciorul obiectele din aur în ea și le acoperi cu puțin nisip. Apoi, luând făclia în mâna stângă și spada în mâna dreaptă, se apropie încet și amenințător de Daphne.

– Vino! șuieră el încet, ca și cum nimeni nu ar mai fi trebuit să audă. Hai!

Fata urmărea cu ochii larg deschiși fiecare mișcare a bărbatului. Dar privirea ei nu trăda frică. Tânăra de paisprezece ani reacționa atentă la fiecare mișcare a purtătorului făcliei, retrăgându-se un pas, pregătită să scape în orice secundă de vigurosul luptător.

– Hai, vino odată! repetă Kallias și vocea lui răsună rece și amenințător.

Într-o clipă de neatenție, purtătorul făcliei se împiedică și căzu în față, în iarba de stepă bătătorită, care se aprinse. Kallias păru că nici nu observă, poate și pentru că în cădere se lovise cu capul de mânerul spadei, așa că pentru scurtă vreme își pierdu cunoștința.

Daphne apucă doar să vadă cum flăcările cuprinseră hainele bogate ale vârstnicului, apoi se întoarse și alergă cât putu de repede în direcția taberei grecilor. În lumina fantomatică a lunii, fata merse împiedicându-se de soldații persani loviți și străpunși, până când ajunse la tabăra luminată de făclii. La intrarea formată din care de aprovizionare cu roți mari, doi hopliți în armură completă își țineau lăncile încrucișate. Fără un cuvânt, înhățară copila

gingașă și sumar îmbrăcată și o târâră până la cortul luxos al comandantului. Sosiră și alți soldați să caște gura la frumoasa fată.

Aristide ieși din cort.

– Am prins-o în fața taberei, spuse unul dintre hopliți și o împinse la picioarele comandantului.

Daphne se lovi dureros în coate și de pe jos întoarse capul într-o parte, măsurându-l cu o privire mânioasă pe bărbatul care o supusese acestei umilințe.

Aristide o ajută pe fată să se ridice și, înainte ca el să poată să pună o întrebare, copila spuse cu respirația tăiată:

– Nu mă loviți, sunt ioniană și sunt de partea voastră!

Strategul îi îndepărtă cu un gest pe soldați.

– De unde vii? se interesă mirat Aristide și Daphne îi povesti cu întreruperi cum hoardele persane îi răpiseră pe ea și pe tatăl ei, Artemidos, de pe insula Lesbos. În toiul luptei de la Marathon, ea reușise să sară împreună cu tatăl ei de pe vas. Dar, în vreme ce ea a ajuns înot la mal, Artemidos s-a scufundat sub grindina de săgeți ale barbarilor.

– Dă-ne-o ca dar pentru victorie! strigă unul dintre soldați.

Și un altul răcni:

– În fond, am meritat-o cu vârf și îndesat!

Ceilalți loveau cu săbiile scuturile și scandau:

– Încoace cu fata din Lesbos! Încoace cu fata din Lesbos!

Daphne îl implora din priviri pe strateg. Disperată, încerca să deslușească pe chipul dur al bărbatului o reacție oarecare. Dar nici buzele lui subțiri și strânse, nici privirea rece și pătrunzătoare a ochilor săi nu trădau vreun sentiment, și poate că o clipă chiar șovăise dacă nu ar trebui să le facă pe plac soldaților, dar apoi ordonă cu voce fermă:

– Duceți-vă înapoi pe câmpul de luptă! Aprindeți focurile pentru morți!

Soldații se supuseră, mormăind și suduind.

– Să vină Melissa! strigă Aristide, și un sclav alergă grăbit la unul din corturile din primul rând.

Trase perdeaua, și din cort se ivi o femeie într-un chiton subțire, o îmbrăcăminte lungă, fără mâneci, care mai mult îi decora decât îi acoperea formele voluptoase ale trupului.

– Ai trimis după mine, stăpâne, spuse Melissa cu un zâmbet care îngheță brusc când dădu cu ochii de Daphne.

– Am prins-o pe câmpul de luptă, explică Aristide, ea susține că perșii ar fi răpit-o din Lesbos. Vorbește în dialect ionian. Ocupă-te de ea, cel puțin pentru început.

Melissa se apropie de fată, o măsură din cap până în picioare și, în sfârșit, o întrebă:

– Cum te cheamă, copilă?

– Daphne, răspunse fata privind cu admirație pieptul plin și mare al Melissei, care se ridica și se lăsa în mișcări ușoare.

Melissa zâmbi.

– Daphne, ca pe iubita lui Apollo, care a scăpat de iubirea lui prin fugă. Apollo a transformat-o într-un dafin. Îți doresc să fii scutită de o asemenea soartă.

O apucă de mână pe fată și o conduse în cortul ei. În interiorul acestuia, copilei i se dezvălui o lume străină. Lămpi cu ulei ce pâlpâiau gălbui în candelabrele aurite aflate la înălțimea capului împrăștiau o lumină caldă, difuză și desenau totodată umbre bizare pe pereții de un galben-șofran. Din tavan atârna un baldachin multicolor, decorat cu șiraguri sclipitoare de perle, iar pământul bine bătătorit era acoperit cu covoare persane scumpe. Daphne era fermecată.

O duzină de femei frumoase ca Afrodita, dintre care două erau de vârsta lui Daphne, ședeau tolănite pe perne moi, feniciene. Și peste toate domnea parfumul amețitor al substanței aprinse în arzătoarele gingașe aflate pretutindeni. Deși în cort era o căldură plăcută, Daphne își încrucișă brațele peste sâni, ca și cum i-ar fi fost frig. Se simțea goală.

Melissa păru că intuiește simțămintele fetei. Arătă către o draperie aflată într-un colț al cortului, în spatele unor urcioare de lut uriașe, pictate în negru și roșu, pline cu apă parfumată.

– Aici poți să te speli de praful de pe câmpul de luptă; sclavele te vor ajuta.

Lipsită de voință, Daphne le lăsă pe sclave să își facă treaba. Ele o dezbrăcară de veșmântul zdrențuit, turnară peste ea apă frumos mirositoare și îi masară pielea din cap până în picioare cu steatit moale. Ștearsă cu prosoape fine, Daphne trebui să îngenuncheze, pentru ca sclavele să-i poată pieptăna părul blond, lung și să i-l împletească în numeroase cozi subțiri. În fața ochilor ei, Poseidon nud se îndrepta către frumoasa lui soție, Amphitrita care, îmbrățișată de valuri, se oferea privirilor zeului mărilor. Pictura aflată pe un urcior mare prinse brusc viață și Daphne căzu într-un gen de visare. O cuprindeau îndoielile: ceea ce se întâmpla în jurul ei să fie realitate ori amăgire?

Departe, atât de departe se aflau copilăria și adolescența ei, dincolo de marea inundată de soare, pe stâncoasa insulă Lesbos, unde în cercul frumoasei Gongyla din Kolophon învățase creația poetică și modul de viață al legendarei Safo. Artele frumoase ale muzelor, obiceiurile bune și treburile casnice îi umpleau viața și existența de elevă, promițând un viitor mare alături de un bărbat. Totuși, nebănuite, la orizont apăruseră, dinspre sud, vasele înalte ale barbarilor; asupra insulei se revărsase o ploaie teribilă și

aparent interminabilă de săgeți inamice, ucigând jumătate dintre locuitori. Triștii supraviețuitori au rămas pradă hoardelor de ucigași din nesfârșita Asie. Soarta lor părea pecetluită.

Dar rugile lor fierbinți către Zeus fură auzite. Moirele care țes soarta oamenilor au făcut ca Daphne și tatăl ei să sară de pe vasul pe care erau prizonieri. În tumultul, larma și haosul bătăliei de la Marathon, Daphne a reușit să ajungă pe malul attic, lăsându-și însă tatăl, pe Artemidos, jertfă talazurilor lui Poseidon. După ore de teamă, tristețe și disperare, lacrimile i se uscaseră. Ce soartă îi rezervase oare Lachesis, zeița destinului? Sau oare Atropos, „cea de neclintit", îi tăiase deja firul vieții?

Din spatele draperiei apăru Melissa cu un peplu fin pe braț. Întâlnind privirea nedumerită a fetei din Lesbos, aceasta o încurajă:

– Bucură-te, copilă, Atena a câștigat o bătălie pe care toți o credeau pierdută, toată Attica jubilează. Miltiade a distrus oștirea de milioane de luptători a perșilor!

Daphne nu reacționă. Privea prin Melissa, încremenită, fără să riposteze; îi era frică. Atunci femeia înaintă, o trase pe fata goală spre ea și o mângâie cu gingășie pe spate. Melissa simți cum corpul fragil se lipea de ea, mai întâi reticent, apoi cu dăruire și în cele din urmă supus.

– Nu te teme, spuse Melissa, Aristide te-a scutit de viața de sclavă atunci când te-a eliberat din mâinile hopliților. Se dădu un pas înapoi și o examină pe Daphne. Și-a dat seama că ar fi foarte păcat ca o fată ca tine să fie a unui singur bărbat.

Daphne o privi întrebătoare pe Melissa.

– Am fost învățată ca, legată prin dragoste, să slujesc unui singur bărbat. Știu să cânt la flaut, să dansez în cerc, să cânt și să port cu aceeași grație scurtul peplu ca și veșmântul lung de sărbătoare.

– Tocmai la asta mă refeream, o întrerupse Melissa, tu nu ești o fată pe care să o întâlnești pur și simplu în agora, însoțită grijuliu de *gynaikonomos*. Majoritatea atenienelor sunt fără vlagă, proaste ca un luptător cu pumnii în palestră și inutile ca o sclavă paflagonică. Tu, dimpotrivă, ai un corp de spartană antrenată, iar exprimarea ta este înțeleaptă ca o odă a lui Safo; zeii nu vor permite ca tu să-ți pierzi zilele în gineceul unui avar scârbos, care să te țină ascunsă de toată lumea și să te considere doar născătoare a unui număr anume de copii gălăgioși, asta presupunând că tu aduci în căsnicie o zestre, care să depășească averea lui!

– Tatăl meu a strâns o avere respectabilă, pe care voia să mi-o dea în căsnicie, dar după catastrofa cu perșii...

– Nu trebuie să îți faci griji. Ești tânără, corpul și capul tău sunt un capital suficient pentru a finanța chiar și războaie.

– Dar eu nu vreau să mă vând! ripostă Daphne. Acasă, în Lesbos, m-au învățat toate virtuțile vieții.

Melissa zâmbi.

– Virtute! Este o virtute să-ți jertfești viața unui bărbat, doar pentru că el are grijă de tine, te îmbracă, îți dă să mănânci, îți administrează averea? Ca femeie ai aceleași drepturi ca un bărbat pentru că nu ești mai puțin deșteaptă și nu ești nici mai puțin voinică decât un efeb. Uită-te la tinerii ăștia molatici! Fiecare din ei este însoțit la școală de către un *paidagogos* fără nimic în cap, care îi duce tăblița și care ia parte la lecții pentru ca flăcăiașul să nu se suprasolicite. În Sparta, femeile învață lupta corp la corp, sunt puternice și trec drept cele mai sănătoase și mai frumoase dintre femeile elenilor. Dar tinerii noștri nici nu au trecut de vârsta copilăriei, că cel puțin zece dintre bărbații noștri îi și pândesc pe fiecare dintre ei. Nu fac excepție nici vitejii strategi. Nici Miltiade, nici Aristide, nici Temistocle. Se spune că dușmănia din-

tre Aristide și Temistocle își are originea în rivalitatea pentru frumosul tânăr Stesileos din insula Keos. Fiecare voia să-l aibă pe frumușel numai pentru sine. De atunci se înfruntă pe unde pot. Este o minune că atenienii au câștigat bătălia în care cei doi au stat unul lângă celălalt în falangă.

– Dar nu este deloc infamant ca un bărbat să iubească un tânăr, spuse Daphne, ne sunt exemplu zeii din Olimp: Zeus l-a iubit pe Ganimede, Apollo pe Hyakinthos, iar Poseidon pe frumosul Pelops. Doar bărbații reprezintă sexul cel mai frumos!

Melissa făcu apoi cu mâna un gest de indignare.

– Despre infamie nu am spus nimic. Dar unde scrie că bărbatul ar fi sexul frumos? În orice caz, eu găsesc că dansul în cerc al băieților la sărbătoarea lui Hyakinthos este mult mai puțin grațios decât cel al fetelor de la templul Afroditei din Corint.

– Tu, se interesă prudentă Daphne, preferi femeia bărbatului în orice situație?

– Oh, nu! râse Melissa. Aș mai fi devenit altfel hetairă? Pentru o femeie, a simți penisul unui bărbat înfierbântat este încă cel mai excitant sentiment. Dar asta exclude ca o femeie să caute farmecul, dragostea și gingășia unei semene?

La aceste cuvinte, Melissa o mângâie delicat pe față pe curbura trandafirie a abdomenului, astfel că Daphne făcu un mic pas înapoi, ca pentru a se apăra. Și ripostă agitată:

– Eu am fost educată în spiritul celor mai nobile simțăminte...

– Pe Zeus și pe fiica sa născută din spuma mării, Afrodita! râse zgomotos Melissa. Nimeni nu vrea să-ți conteste noblețea caracterului. Numai că noblețea caracterului este o chestiune supraomenească și se clatină precum trestia în vânt. Ceea ce unul consideră drept cea mai înaltă virtute, altuia i se pare reprobabil. Suntem noi, hetairele, de condamnat pentru că îi însoțim pe bărbați în

războaie și ne oferim lor pentru a le ridica moralul în luptă? Nici un elen nu gândește așa; căci soțiile lor evită lupta. Dar inamicul consideră acțiunile noastre reprobabile. De asta sunt sigură.

Daphne dădu tăcută din cap, trase pe ea îmbrăcămintea cea nouă, dădu la o parte draperia și le privi pe celelalte femei:

– Și ele toate sunt...?

– Desigur. Cele mai dorite zece hetaire ale Atenei pentru cei mai vestiți zece strategi atenieni. Iar noi, noi suntem mândre...

Fata o privea îngrozită pe Melissa, căreia la ultimele cuvinte, i se prelinse brusc din gură un șuvoi de sânge. Un val lat și roșu i se scurgea peste îmbrăcăminte.

Daphne vru să strige, dar nu putu scoate nici un sunet. Privea în ochii larg deschiși ai Melissei, care se ridicau încet spre cer, văzu cum femeia se îndoi și în sfârșit se prăbuși în față. În spatele ei era înfiptă o săgeată. Înspăimântate de prăbușirea Melissei, celelalte femei începură să țipe sălbatic și să se agite. Una dintre ele arătă către un perete al cortului în care apăruse o gaură.

Zorii trandafirii învăluiau coloanele templului lui Poseidon, sus, peste stâncile de la Capul Sunion. De jos, de departe, zgomotul talazurilor pătrundea până sus, la sanctuarul liniștit, abandonat hoardelor persane. Doi preoți, care se ascunseseră în depozite, își alungară somnul din priviri și se furișară apoi, uitându-se cu prudență în jur, până la altarul pentru jertfe care reprezenta punctul central al spațiului amplu din fața templului. Ajunși la zidul împrejmuitor, priviră la spuma mării din adâncuri, și scrutară malul în căutarea dușmanilor.

Deodată, unul dintre preoți îl trase de mânecă pe celălalt și, fără nici un cuvânt, îi arătă un punct dincolo de mare, la orizont, unde începea să se vadă o flotă care părea să nu se mai sfârșească.

Poziția joasă a soarelui îngreuna vizibilitatea, și, în timp ce-și țineau palma deasupra ochilor, amândoi murmurară încontinuu:

– Poseidon, ocrotitor al mărilor, îndură-te de țara noastră!

Trebuie să fi trecut minute întregi și ochii lor începură să lăcrimeze. Unul din ei îl trase deoparte pe celălalt spunându-i:

– Am impresia că vasele devin din ce în ce mai mici, și nu mai mari!

– Da, răspunse celălalt șovăind, și mie mi se pare.

În cele din urmă izbucniră amândoi într-un strigăt de bucurie:

– Se retrag! Fug, perșii fug!

Între timp, Miltiade, care în cursul nopții se grăbise cu armata ateniană către capitală, ocupase poziție în școala de lupte de la Kynosarges, în apropiere de Olympieion, de unde putea supraveghea bine Golful Phaleron. După moartea comandantului armatei ateniene, Kallimachos, Miltiade fusese nevoit să preia comanda supremă.

Lângă el, cu o ceafă de taur și îndesat, dar de o tinerețe plină de viață, se afla Temistocle. Hoplițiii se odihneau, sprijiniți în scuturi. Marșul nocturn rapid de nouă ore, în armură completă, le epuizase forțele, dar conștiința luptei câștigate le mobilizase ultimele rezerve.

– Ar fi trebuit să fie de mult aici! îi strigă Temistocle polemarhului.

Miltiade ridică din umeri, își plimbă neîncrezător privirea peste mare și răspunse cu un oftat:

– Nu pot să cred că barbarii se dau bătuți atât de ușor. Desigur, lupta au pierdut-o, dar acest lucru nu este nici pe departe pentru regele Persiei un motiv de a renunța la Elada.

– Pierderile lor sunt de mii de ori mai mari! gândi cu voce tare Temistocle, dar bătrânul bărbos Miltiade dădu din cap dezaprobator.

– Chiar dacă au pierdut cinci sau zece mii dintre arcașii lor, tot au la dispoziție sute de mii pregătiți să înlocuiască un om căzut cu alți zece bărbați. Flota lor a pierdut șapte vase. Șapte din șase sute de vase! Iar cavaleria persană nici măcar nu a intrat în acțiune. În timp ce comandantul nostru a fost străpuns de săgețile barbarilor, ce doi polemarhi ai lor au putut să fugă. Nu, ar fi o minune dacă la orizont nu ar apărea imediat catargele negre ale flotei barbare!

– Dar atunci am fi pierduți! se repezi Temistocle. Oamenii mei sunt la capătul puterilor. Pe Zeus, cum am putea apăra Atena?

Expresia feței lui Miltiade deveni severă.

– Roagă-te ca Atena, fiica fără de mamă, născută din capul lui Zeus, roagă-te ca ea să nu permită ca acest oraș al ei să cadă pradă barbarilor.

– Taci! Temistocle duse mâna la gură și trase cu urechea.

Acum auzeau și ceilalți. Din vest se auzeau bătăile înfundate ale unor tobe mari, care dictau ritmul de marș al unei armate. Primii hopliți săriră îngroziți și puseră mâna pe lănci. Ritmul bătăilor de tobă se apropia de tabără amenințător. Toate privirile erau îndreptate către Miltiade. Atunci un alergător pătrunse în tabără strigând de departe:

– Spartanii!

Strategii atenieni se uitară uluiți unul la celălalt. Înainte de bătălie ei îl trimiseseră la Sparta pe Pheidippides, cel mai rapid sol al lor, cu rugămintea să trimită trupe auxiliare căci insula Eubeea era deja subjugată. Dar Pheidippides se întorsese cu răspunsul că spartanii ar fi gata să dea ajutor, dar un verdict al zeilor le

interzicea să pornească înainte de a fi lună plină. Aceasta era a noua zi a lunii lunare. Așa că atenienii, sprijiniți de o trupă trimisă de plateeni, câștigaseră singuri lupta.

– Acești spartani sunt luptători temerari, observă Temistocle la vederea trupelor în marș.

Războinicii înarmați până în dinți purtau coifuri înspăimântătoare, trase adânc peste față, cu orificii pentru ochi și cu protecție pentru nas. Corpurile lor cu apărători de piele dispăreau în spatele scuturilor semirotunde, înalte aproape cât un om.

– Viața lor este războiul, răspunse Miltiade și ridică brațul în semn de salut. Dacă ar fi mai mulți, i-ar putea înfrunta singuri pe barbari. Dar se pare că nu au luat prea în serios cererea de ajutor. Nu numai că armata a sosit prea târziu, dar nici nu este condusă de unul din regii lor.

Hoplițiii atenieni le făcură loc spartanilor bombănind. Aceștia, în număr de vreo două mii, formară patru careuri și comandantul lor se prezentă în fața lui Miltiade spunând:

– Regii spartani mă trimit pe mine, polemarhul Lysias, pentru a sprijini armata ateniană în lupta împotriva barbarilor!

Miltiade râse ironic:

– Prea târziu, prea târziu! Dacă voi, bărbații din Sparta, vă lăsați bătăliile guvernate de cornul Lunii, în curând veți putea admira steaua ahemenizilor ca robi colonizați în provincia Elam sau ca perieci în capitala Susa. Noi, atenienii, cu sprijinul plateenilor, i-am pus pe fugă pe barbari și până acum nu s-au întors.

Lysias, un spartan înalt și deșirat, cu părul negru ciufulit, luă o mină prostească și bolborosi scuze cum că Sparta se afla la peste o mie de stadii de Attica și că o armată, chiar și în marș forțat, ar avea nevoie de trei zile pentru a parcurge această distanță, iar

voința zeilor ca niciodată să nu pornească în marș înainte de a fi lună plină este lege pentru ei.

Fără să aștepte un răspuns, comandantul spartan le dădu o scurtă explicație oștenilor săi, îi salută pe strategii atenieni cu mâna ridicată și ordonă întoarcerea.

– Ar fi în stare, remarcă Temistocle, să parcurgă drumul de întoarcere tot în marș forțat, doar așa, pentru călire prin mișcare.

Atunci interveni cel de al treilea strateg al atenienilor, Eschil:

– Tu admiri destoinicia fizică a spartanilor? îi șopti el lui Temistocle. Este părerea ta. Dar gândește-te că noi, grecii, nu suntem făcuți numai din mușchii membrelor. În spatele frunții tale sălășluiește un spirit treaz. Fie puterea unui bărbat cât de mare, el poate îmblânzi forțele năprasnice ale mării, ale aerului și ale pământului doar prin spiritul său.

Temistocle privi jignit înainte, și, în timp ce spartanii constituiau o nouă formație de marș, Eschil continuă:

– Crezi că hoplițiii noștri ar fi câștigat bătălia de la Marathon datorită superiorității lor fizice? Cu siguranță că nu. Barbarii au căzut victimă înțelepciunii militare a polemarhului nostru. Kallimachos și Miltiade i-au depășit pe conducătorii barbarilor, Datis și Artaferne, nu prin forța mușchilor, ci prin șiretenie. Tactica noastră, de a-i ataca pe barbari în pas alergător pentru ca astfel să scăpăm de ploaia de săgeți, i-a zăpăcit atât de tare pe asiaticii mai înapoiați spiritual, încât nu au mai fost capabili de o acțiune de luptă coordonată. A fost o victorie a spiritului asupra trupului.

Eschil, cel mai tânăr dintre strategii atenieni, fu întrerupt de Miltiade:

– La tine vorbește lipsa de experiență și de aceea nu ar trebui să-ți dai de tot drumul la gură. Căci, ca de atâtea ori, adevărul se

află undeva la mijloc. La ce folosește cea mai pricepută tactică militară dacă ea este pusă în aplicare de soldați lipsiți de vlagă, firavi? Ar fi la fel de fatal ca soldați foarte vânjoși să lovească la întâmplare orice dușman, cu măciuci grele.

Temistocle se întunecă la față.

– Dar nu este corect să-i privim pe spartani drept conducători ai Greciei. Noi suntem la fel de tari ca și ei, am dovedit-o pe câmpul de luptă!

– Ușurel, ușurel! ceru Miltiade. Cutezanța victoriei face ca multe să fie uitate. Multe victorii au fost obținute din disperare și nu știu dacă nu cumva și această victorie intră în această categorie. Ați uitat de teama care a precedat această victorie? Epizelos, unul dintre hoplițiii noștri cei mai curajoși, a fost orbit de teamă când, în toiul luptei, s-a aflat deodată față în față cu strategul Artaferne, a cărui barbă neagră umbrea întregul scut.

În timp ce strategii atenieni discutau despre valoarea victoriei, din estul și din sudul Atticii au sosit soli care au anunțat că flota persană a dispărut în direcția Cicladelor, iar hoplițiii scoaseră un răcnet de satisfacție. Uitate erau teama în fața morții și oboseala luptei. Cei care cu o clipă înainte se simțeau epuizați, săriră în picioare, loviră scuturile cu lăncile și spadele, se îmbrățișară și se sărutară, dansară într-un delir extatic al victoriei. Doar înțeleptul Miltiade ridica întrebarea dacă nu cumva retragerea flotei negre nu era decât un șiretlic al barbarilor.

În acest răstimp hoplițiii atenieni își odihneau membrele obosite. Victoria nesperată de pe câmpul de luptă împotriva supremației barbarilor deveni abia acum certitudine. Unul dintre soldați își smulse coiful de pe cap, îl umplu cu pământul nisipos, scuipă în el și urlă:

– Trimiteți-l marelui rege Darius ca semn al supunerii!

Și ceilalți din jurul lui scuipară în coifurile lor și strigară:

– Apă și pământ pentru barbari!

Spre prânz, soarele lunii de toamnă *metageitnion* dogorea deasupra taberei militare aflate în fața orașului și un iz de terci cu grăsime și de zeamă acră se ridica dintre rândurile de hopliți. Sosi un alergător și ceru să fie primit de Temistocle.

– Sper că aduci vești bune, i se adresă strategul solului.

Dar acesta coborî privirea și scutură capul.

– Este vorba despre Melissa, hetaira inimii tale...

– Ce este cu ea? Vorbește!

– O săgeată persană rătăcită a lovit-o azi-noapte în cortul ei. A murit fără să scoată un cuvânt, fără să se plângă.

Temistocle îl privi pe sol cu o față inexpresivă. Apoi, întunecat de durere și de furie, strategul înșfăcă spada, o strânse puternic, de parcă s-ar căzni să ia o hotărâre dificilă, și strigă:

– Înșeunați-mi calul! Plec la Marathon! Să mă însoțească Phrynichos!

O zi după victoria asupra perșilor, agora din Atena se transformase într-o casă de nebuni. Teama și disperarea zilelor dinainte lăsaseră loc unei exuberanțe nemaiîntâlnite până atunci și unei cutezanțe gălăgioase. Din străzile prăfuite, cu case din pământ galben, și din ateliere, mii de oameni se înghesuiau în piața cu hale susținute de coloane de marmură, cu temple albe, luminoase și cu altare aurite pentru jertfe.

Focurile jertfelor ce ardeau în fața templelor lui Zeus și Ares, alimentate cu uriașe bucăți de carne de către preoți înveșmântați în alb, împrăștiau un fum greu deasupra centrului orașului. Soldații întorși acasă erau purtați pe umeri și fiecare încerca să

le atingă sulița sau, dacă era posibil, să îi sărute. Lectici luxoase rămâneau blocate în mulțimea de oameni, cerșetorii și hoții răsturnau coșurile negustorilor și culegeau de pe jos smochinele verzi și pâinicile crocante, pentru a le face dispărute în propriile buzunare. Efebi mici la stat, cu buclele în formă de tirbușon, unse cu ulei, își înmuiau degetele în recipientele scumpe ale negustorilor de mirodenii și aruncau în mulțime cu tulpini de silphion puternic mirositoare. În încercarea disperată de a-și pune în siguranță stofele și covoarele feniciene, dantelele egiptene și voalurile siriene, negustorii se încăierau cu adolescenții îndrăzneți. Îngrozite și stârnite de larma de pe stradă găinile și rațele, câinii și pisicile, măgarii și vacile, contribuiau și ele la sporirea agitației.

– *Nenikekamen!* Am învins! strigau oamenii din nou și din nou.

Cântăreți la țiteră pestriț îmbrăcați, cu păr lung atârnând sau prins în jurul frunții cu o diademă, cântau acompaniați de sunetul de coarde al instrumentelor lor de ciupit cântece emfatice de slavă închinate zeului războiului, Ares, care a fost hrănit din plin cu sângele barbarilor căzuți. Alții o ridicau în slăvi cât îi ținea gura pe Pallas Atena, cea cu ochi de bufniță, purtătoare de scut și suliță, care își ținuse ocrotitor mâna deasupra orașului.

Pe treptele clădirii cu coloane a poporului, își dădeau întâlnire saltimbanci, prezicători și codoși. Saltimbancii purtau lupte teatrale, bine puse în scenă, se loveau cu spada și se împungeau cu sulița fără a-și cauza nici cea mai mică rană. Doi profeți orbi, ghemuiți pe podea cu picioarele încrucișate, strigau mulțimii vorbe de neînțeles. Între ei, codoși cu bastoane împodobite cu flori, ce aminteau ca formă de niște falusuri, își prezentau oferta:

– Doriți o mică plăcere? Sclave vânjoase de toate culorile pielii și tinerei subțiri, de la trei oboli în sus.

În agora, bărbații predominau de departe ca număr, căci atenienele își părăseau casa rar, și atunci doar în compania bărbatului ori a unei persoane respectabile de sex bărbătesc, a unui *gynaikonomos*. Iar atunci ele purtau toalete ample, lungi, cu talia înaltă, cu decolteuri adânci, cu părul buclat legat, fardate cu miniu și alb de plumb. Cu cât tenul le era mai deschis la culoare cu atât erau mai distinse. Femeile care pătrundeau în mulțime singure erau pipăite, înghesuite și împinse, ele fiind ori precupețe pe piață, ori fete cu o reputație îndoielnică, cărora, în trecere, le puteai arunca un compliment sau le puteai face o ofertă, fără a trece pe dată drept un nelegiuit.

În spatele primăriei, unde mirosul înțepător al cărnii jertfite și al tămâiei se amesteca cu putoarea stătută a marelui canal rezidual, două femei din Alopeke, o suburbie a Atenei, se certau. Incidentul abia dacă ar fi trezit atenția, dacă femeile nu ar fi fost soțiile unor bărbați de vază despre care toată lumea știa că nu se puteau suporta încă din prima tinerețe: Polykrite, soția lui Aristide, fiu al lui Lysimachos, și Archippe, soția lui Temistocle, fiu al lui Lysandros.

Se certau în gura mare, peste stradă, care din soții lor ar fi avut cele mai mari merite în victoria de la Marathon. Polykrite, o femeie de cincizeci de ani, cu spume la gură de furie, căreia părul negru îi atârna încâlcit pe față, îl califica pe Temistocle drept un parvenit fără experiență, ale cărui vorbe erau întotdeauna mai mari decât faptele. Ceea ce Archippe, ce-i drept mai tânără cu aproape două decenii decât adversara ei, dar înaltă și uscățivă, cu fața brăzdată de griji, în nici un caz mai atractivă, nu voia cu nici un chip să accepte. O numea pe Polykrite menajeră demnă de compătimire, căci nu mai putea fi numită soție a lui Aristide din moment ce în Atena toată lumea știa că Aristide își petrece

zilele în compania băieților frumoși, iar nopțile în cea a hetairelor de mâna a treia. Aceasta o enervă la culme pe Polykrite.

– Tocmai tu, striga ea de pe o parte a străzii către cealaltă parte, în timp ce se aduna tot mai multă lume, tocmai tu îmi reproșezi că mi-aș neglija îndatoririle de soție! Nu tu l-ai neglijat în așa hal pe fiul tău cel mai mare, încât acesta, zile la rând nesupravegheat, a fost mușcat de un cal și a murit? Oare nu soțul tău, Temistocle, și-a pierdut orice plăcere pentru tot ce este feminin, de când l-a văzut pe frumușelul de Stesileos dansând în hora băieților și l-a acoperit cu daruri?

– Zeii să te ierte, râse Archippe cu răutate, dar nu Temistocle a fost cel care i-a făcut mai întâi curte băiatului de pe insula Keos, ci bărbatul tău, Aristide! A vrut să îl imite pe marele Solon, dar un amant nu este nici pe departe un om de stat!

Printre auditori se formaseră două tabere, care le susțineau pe cele două femei, aţâţându-le. Bătrânul Mnesiphilos, care o însoțea pe soția lui Temistocle, încerca să o potolească pe Archippe cu cuvinte moderate, arătând că atât unul, cât și celălalt au merite de stat, că Atena are nevoie atât de strategi înțelepți și chibzuiți, cât și cutezători și temerari, că probabil victoria asupra barbarilor a fost obținută tocmai pentru că Aristide și Temistocle au luptat alături.

Dar Polykrite nu dorea să accepte această remarcă. Dimpotrivă, încercarea împăciuitoare a bătrânului o irită și mai mult.

– Tu să taci, Mnesyphilos! strigă ea peste stradă. Gură-mare de Temistocle nu este decât rezultatul vizibil al educației primite de la tine de-a lungul anilor, este un intrigant dornic de recunoaștere, care își vâră nasul în toate treburile de stat și în planurile de înarmare, cu toate că și la una, și la alta se pricepe la fel de puțin.

Nici nu terminase Polykrite ce avea de spus, că Archippe se și năpusti asupra adversarei ei și Mnesiphilos reuși doar cu mare greutate să le despartă pe cele două femei furibunde. Archippe scuipa și țipa că o să îi scoată ochii acestei târfe respingătoare. Asistența jubila.

– Faceți loc, faceți loc pentru clarvăzătorul orb Euphrantides!

Un tinerel încerca să îi facă loc bătrânului prin mulțime. Orbul își lăsase mâna dreaptă pe umărul tânărului, iar cu stânga ținea strâns un băț alb cu care căuta drumul de obstacole.

Euphrantides era cunoscut în tot orașul. Născut orb, fusese abandonat de părinți. A dobândit o cultură respectabilă audiind pe ascuns cursurile școlii de filozofie și, într-o zi, previziunile sale au devenit realitate. De atunci trecea drept clarvăzător. Nu se bucura chiar de faima unui Teisamenos din Elis, ale cărui previziuni influențau planurile de luptă, dar Euphrantides se declara mulțumit și cu un obol când era consultat de cineva.

Atenienii îi făcură loc bătrânului. Cineva aruncă o monedă pe jos, o a doua se rostogoli cu un sunet metalic, o a treia, și un atenian obraznic strigă:

– Hei, bătrâne, spune-ne ce vezi!

Tinerelul ridică monedele.

Euphrantides se opri, lăsă capul pe o parte și își îndreptă ochii către cer.

– Da, ce vezi? repetă un altul, și clarvăzătorul orb păru că se ascultă pe sine. Gloata din jurul lui nu mai scoase nici un sunet.

– Văd doi bărbați, bâigui Euphrantides.

– Ascultați, ascultați! strigă o voce din mulțime. Alții încercară să potolească cu fluierături râsetele răutăcioase.

Clarvăzătorul continuă:

– Văd doi bărbați și un fluture, un fluture galben ca șofranul, cum sunt doar aceia de pe insula Lesbos. Bărbații încearcă să prindă fluturele. Unul din ei cade, celălalt prinde fluturele în plasă. Dar fluturele scapă.

– Și cine sunt cei doi bărbați? întrebă un atenian impertinent.

Orbul șovăi, apoi răspunse:

– Cei doi bărbați sunt Aristide și Temistocle.

Între atenieni începură discuții aprinse privind semnificația fluturelui. Sfada celor două femei fu dată uitării. Ele fură scoase din mulțime de către însoțitorii lor. Orbul se îndepărtă și el de mulțime. Când tinerelul puse cei trei oboli în mâna bătrânului, Euphrantides spuse încet:

– Am văzut mult mai mult. Dar, vezi tu, băiete, câteodată este mai bine să-i lași pe oameni needificați asupra sorții lor.

Temistocle sări de pe cal și îi întinse hățurile lui Phrynichos. Lui Phrynichos nu i-a fost ușor să-și urmeze prietenul până la tabăra din Marathon. Tăcut și cu privirea fixă, acesta își mâna calul peste dealuri și pe poteci înguste. Acum pășea cu capul sus, cu bărbia împinsă în față, către cortul de un galben strălucitor al hetairelor, din care răsunau bocete înspăimântătoare. Cei doi lăncieri care păzeau zi și noapte intrarea ridicară brațul în semn de salut. Strategul nici nu-i observă.

Când Temistocle dădu la o parte draperia de la intrare, în față îl izbi un nor de fum de tămâie. Bocetele și rugăciunile celorlalte hetaire care plângeau moartea Melissei cu pieptul dezgolit și cu părul nepieptănat, se întrerupseră. În mijlocul cortului, pe o năsălie, zăcea Melissa goală, acoperită doar cu un voal fin. Puteai crede că doarme.

– Ce s-a întâmplat? întrebă încet Temistocle, fără a-și lua privirea de la moartă. Și cum nici una dintre hetaire nu îndrăzni să îi răspundă, strigă furios: Să vină Aristide!

Hetairele tăcute se traseră cu teamă înapoi, când intră Aristide. Toate cunoșteau aversiunea reciprocă a celor doi și în această situație trebuiau să se teamă de ceea ce putea fi mai rău.

Aristide, marcat de durere, păși lângă Temistocle, cu privirea ațintită asupra Melissei, îi întinse mâna acestuia și îi spuse:

– Durerea ta este și a noastră.

Temistocle respinse mâna întinsă. Privi nemișcat înainte, apoi întrebă:

– Cum s-a putut întâmpla asta?

Aristide ridică din umeri.

– Era noapte când s-a întâmplat. Melissa vorbea cu fata din Lesbos, o ostatică părăsită de barbari pe câmpul de luptă. Brusc s-a prăbușit la podea. O săgeată persană o lovise în spate.

Atunci ochii lui Temistocle, până atunci inexpresivi ca ai unui orb, începură să ardă în vâlvătăi. Fără un cuvânt, Aristide îi întinse săgeata. Celălalt îi examină vârful, își trecu mâna peste penele din capătul opus și se uită la gaura din peretele cortului.

Aristide dădu din cap.

– În spate se află tabăra barbarilor prinși, și după o pauză lungă continuă: ce-i drept, la mai mult de o jumătate de stadion distanță. Nici un războinic, cu excepția lui Hercule, nu poate trage de la o asemenea distanță o săgeată ucigătoare.

– I-ați percheziționat pe prizonieri? se răsti Temistocle la strateg.

– Barbarii au fost dezbrăcați până la piele, răspunse Aristide.

– Și?

– Nimic. Câțiva barbari aveau legate de corp stilete scumpe, dar nici urmă de vreun arc.

– Dar este totuși o săgeată persană! strigă Temistocle.

Celălalt tăcu.

Atunci Temistocle se năpusti din cort către tabăra prizonierilor persani. La câțiva metri de el se aflau hoplițiii attici care păzeau împrejmuirea taberei. Aristide, fără să știe cum să procedeze, îl urmă în fugă pe strategul turbat de furie și îi strigă:

– Gărzile nu au observat nimic. L-am întrebat pe fiecare în parte. În acea noapte a fost liniște.

– De undeva trebuie să fi plecat săgeata persană, pe toți zeii!

Temistocle îl împinse la o parte pe unul dintre paznicii din fața împrejmuirii și intră în tabără. Fețe întunecate, pline de ură, îl priveau în tăcere. Simți furia neputincioasă ce izvora din privirile acestor barbari, însă el îi privea la fel de furios. Barbarii îi deschiseră un drum; erau cam o sută. Amenințător, strategul se apropia de fiecare, îl privea în ochi cu dispreț rece, așteptând parcă la infinit, trecea la următorul și relua același joc. Apoi zbieră cu o voce plângăreață, care amenința să se sugrume în orice clipă:

– Fiecare dintre ei să fie torturat, biciuit, împuns cu vârfuri de săgeată din bronz, până când unul dintre ei mărturisește cine a comis crima. Și acela trebuie să moară după ritualul barbar. I se va zdrobi capul între două pietre de moară.

Phrynichos îl apucă prudent de braț pe Temistocle. El, poetul și prietenul care se bucura de viață, exercita o mare influență asupra strategului iute la mânie.

– Arată-le liniștit zeilor durerea ta, spuse calm Phrynichos, dar nu amesteca mânia cu tristețea, căci poate ceea ce noi numim viață este moarte, iar moartea noastră este în adâncul ei viață.

Temistocle se opri. În fața lui se afla Daphne, fata din Lesbos, mică, gingașă și fragilă. În fața strategului vânjos părea și mai mică, și mai gingașă, și mai fragilă.

Fără a-l privi pe bărbat, fata începu să povestească, vorbind repede, cum a primit-o Melissa, cum a îmbăiat-o și a îmbrăcat-o, care au fost ultimele ei cuvinte, mândră de faptul că era hetaira unuia dintre cei mai remarcabili strategi...

– Taci! întrerupse Temistocle relatarea fetei. Cum ai ajuns aici?

Daphne răspunse speriată:

– Barbarii ne-au răpit pe mine și pe tatăl meu din Lesbos. Eu am reușit să fug, dar tatăl meu s-a înecat. Aristide mi-a acordat protecție.

– Așa, așa, Aristide ți-a acordat protecție, repetă Temistocle cu un surâs superior. De fapt, îi plac mai mult băieții. Vorbea încet, dar suficient de tare ca Aristide să îl audă, mai ales că știa că acesta se afla în spatele lui. Chiar dacă este așa, continuă Temistocle, alăturați-o prizonierilor și vindeți-o la târgul de sclavi!

– Stăpâne! strigă Daphne și se aruncă la picioarele strategului. Dar acesta se întoarse și în fața ochilor săi străluci vârful ascuțit al unei spade. Aristide ținea brațul întins și spuse cu un calm aparent:

– Fata rămâne cu celelalte hetaire!

Având spada în fața ochilor, Temistocle, care nu se așteptase la această întorsătură, nu se încumetă să se miște. Încercă să iasă din această situație într-un fel. Rânji prefăcut și zise:

– Ea face parte din prada de război, banii obținuți pe ea se vor împărți soldaților învingători.

– Este grecoaică, răspunse Aristide pe un ton amenințător, vorbește limba noastră. Trebuie să fie liberă ca orice cetățean al Atticii.

După care lăsă spada jos. Temistocle își văzu acum șansa și ridică el spada. Dar o aruncă sfidător, pe pământ. Cu capul între umeri și pândind ca un luptător care așteaptă săritura adversaru-

lui, se apropie cu pași grei de Aristide pentru a se repezi asupra lui brusc, dintr-o săritură.

Acesta, deși fizic inferior lui Temistocle, îl apucă și, folosindu-și toate forțele, încercă să îl pună jos. Totul se petrecu în doar câteva secunde, așa că Phrynichos putu să intervină abia acum și să-i facă pe cei doi cocoși să-și vină în fire.

– Nu ajunge, strigă el cu respirația tăiată, că barbarii ne-au lăsat fără cei mai viteji oameni ai noștri? Acum atenienii trebuie să se mai și omoare între ei?

Stăteau față în față, gâfâind, fiecare fixându-l pe celălalt cu o privire pătrunzătoare, plină de ură. Bineînțeles că fata îi era indiferentă lui Temistocle; ce însemnau cinci sute de drahme mai mult ori mai puțin din prada de război? Dar numai faptul că Aristide acționase în favoarea fetei era suficient, iar acest episod aparent nesemnificativ risca să se transforme într-o dramă fatală. Temistocle își îndreptă spinarea, scuipă disprețuitor pe pământ și zise:

– Bine, Aristide, fă-o hetairă. Dar va sosi timpul când această fată își va dori să fi fost vândută la târgul de sclavi și să fi ajuns slujnica fidelă a unui bărbat onorabil.

Capitolul 2

De fiecare dată când tulpinile aspre de urzică coborau vâjâind pe corpul ei gol, Daphne țipa ușor. Inițial fuseseră țipete de durere, dar nu a durat mult și ele s-au transformat în suspine de plăcere. Daphne îi oferea hetairei Megara pielea ei înroșită și se întorcea când pe o parte, când pe cealaltă.

Loviturile Megarei deveniră tot mai delicate și treptat ajunseră să semene mai mult cu o mângâiere grijulie. Două sclave aduceau căldări cu apă fierbinte, mirosind a ierburi, o turnau în cupe de argilă neagră, pe care le deșertau asupra lui Daphne.

– Pielea ta trebuie să fie roz și delicată ca aceea a zeiței din Cipru, spunea Megara, căci este o onoare să-ți sacrifici trupul Misterelor de la Eleusis.

– Vorbește-mi despre mistere! o rugă Daphne în timp ce își întorcea corpul gingaș pe masa de marmură a camerei albe a băii. Și în Ionia se povestesc minunății despre acel sanctuar misterios.

Megara, o femeie mai durdulie decât Melissa, care preluase conducerea în casa hetairelor, duse arătătorul la buze. Apoi șopti cu o mină serioasă:

– Să știi, fiică a Afroditei, că nimeni dintre cei care au aruncat măcar o privire dincolo de zidurile sanctuarului eleusiniac

nu trebuie să scoată un cuvânt despre ce au văzut căci sunt pierduți. Părăsind locul, trebuie să jure solemn că au uitat totul. Preoții din Eleusis sunt cumpliți, ei îi pedepsesc cu moartea chiar și pe cei care scapă cea mai mică aluzie.

– Tu ai aruncat vreodată o privire dincolo de zidurile de la Eleusis? întrebă Daphne.

Pe fața Megarei trecu, pentru o clipă, un zâmbet. Ea închise ochii și își lăsă capul pe spate, iar părul ei roșu îi atinse fermecător spatele.

– Sunt zece ani de atunci, oftă ea, eram la fel de tânără ca tine, la fel de frumoasă ca tine și aveam aceleași speranțe ca tine. Și *eu* treceam pe atunci drept cea mai frumoasă hetairă și am fost aleasă pentru mistere. Mi s-a spus că le voi servi pe Demetra și pe Persefona în sanctuarul lor. Mă și vedeam îmbrăcată în alb, pășind în spatele unui grup de preoți cucernici și ridicând cu venerație rugi în templul mirosind a tămâie; dar pe urmă... Megara se opri brusc.

– Ce s-a întâmplat pe urmă? Daphne se ridică. Hai, spune ce s-a întâmplat apoi!

Megara clătină capul.

– Nimic. Nu am spus nimic și nu voi spune nimic.

– Te-au chinuit? Au folosit forța?

Hetaira continuă să tacă, desfăcu năframa lungă și albă pe care și-o înfășurase peste coapse și își șterse cu ea sudoarea de pe corp. Daphne admiră nuditatea Megarei, sânii ei îndesați, lați, talia subțire și coapsele rotunde și, în timp ce îi întindea mâna, îi spuse:

– Ești frumoasă ca Afrodita. Ești mai frumoasă decât toate celelalte.

– Pst, nu așa de tare! Dacă află frumoasa Attis, începe războiul civil.

Daphne chicoti.

– Attis se consideră cea mai frumoasă, continuă Megara, ar putea fi cea mai deșteaptă, în orice caz discută chiar și cu cei mari de la școala de filozofie, dar cea mai frumoasă? Eu cred că inteligența ei o face atât de iubită de oamenii de stat.

– Tu ce crezi că apreciază cel mai mult bărbații Atenei la femei? se interesă Daphne și se întinse din nou pe masa de marmură.

Megara râse.

– Depinde despre ce fel de femei vorbești. Poetul spune că cele mai frumoase podoabe ale femeii sunt tăcerea și modestia, și liniștea în casă. Dar acest lucru este valabil pentru femeile de casă. Orice atenian de rang cinstește pe lângă ea o femeie cu calități contrare: femeia cu dialog inteligent, amuzantă, plină de spirit, cu care poate ieși în lume. O nebunie, nu?

– De fapt, acest comportament nu reprezintă tocmai o noblețe de caracter.

– Noblețe de caracter! Megara bătu din palme. Ce este noblețea de caracter? Fiecare vede în ea altceva, și majoritatea vede în ea ceea ce este cel mai convenabil. Uită-te doar la Temistocle și la Aristide...

– Eu nu mă îndoiesc de noblețea caracterului lui Aristide, o întrerupse Daphne.

– Tu nu! Dar pune-i odată întrebarea lui Temistocle despre noblețea caracterului adversarului său și vei auzi o cu totul altă părere. El îl va califica pe Aristide ca însetat de putere, orgolios și răzbunător.

– Pe mine el m-a salvat din ghearele hopliților și de la viața de sclavă. Eu numesc asta noblețe de caracter!

– Pe Zeus! În tine vorbește lipsa de experiență a celor paisprezece ani ai tăi. Să nu îți închipui că Aristide te-a adus aici din noblețe de caracter!

– Tu... tu crezi că el...

Daphne pierdu șirul vorbelor, Megara confirmă cu o mișcare a capului și nu scoase o vorbă.

– Dar mi-ar putea fi bunic! se scuză fata.

– Tocmai, zise Megara, tocmai.

Stăteau aliniați în fața altarului celor doisprezece zei, legați la încheietura mâinilor, îmbrăcați sărăcăcios, cu părul creț și cu fețe întunecate. Erau prizonierii de război persani, câteva sute, pe care îi aștepta o viață amară de sclav. Atenienii își băteau joc de barbarii înlănțuiți care cu numai câteva zile în urmă le inspirau frica doar când li se rostea numele. Acum puteau fi cumpărați ca animale de muncă pentru două sute de drahme. Chiar și la prețul acesta afacerea mergea prost.

Atenienii erau mult mai interesați de armele capturate, de dispozitivele expuse pe rânduri: care, scuturi și lănci, dar mai ales de arcurile persane și de săgețile a căror precizie era vestită.

– Ce să faci cu un astfel de barbar, îi spunea Temistocle prietenului și partizanului său Phrynichos, care nici nu vorbește limba noastră. Cel mult poți să îl bați ca să muncească, și tot nu înțelege ce să facă.

Phrynichos dădu din cap aprobator.

– Stăpâne! strigă o voce din rândul celor înlănțuiți, eu vorbesc limba voastră!

Temistocle se opri consternat, trecu peste scuturile expuse și ajunse în fața barbarului, un bărbat înalt, slab, care îl privea pe grec cu o figură gravă.

– Sunt Artanameneș, interpretul.

Temistocle îl privi mirat pe prietenul său Phrynichos, apoi îl strigă pe cel care supraveghea vânzarea sclavilor, *demosios*, și îi spuse:

– Două sute de drahme pentru acest bărbat, de la Temistocle din Phile Leontis!

Demosios-ul desfăcu lanțul. Temistocle, înconjurat de o droaie de cerșetori zdrențuiți, pentru care altarul celor doisprezece zei reprezenta o a doua patrie, plăti douăzeci de monede de aur. *Sitophilax*-ul notă prețul și cumpărătorul pe o tăbliță de ceară.

– Nu o să îți pară rău, spuse barbarul și se înclină în fața elenului.

– Pentru un barbar vorbești ioniana excepțional! se miră Temistocle.

Iar Phrynichos, poetul, adăugă:

– S-ar putea crede că ai învățat limba noastră pe una dintre insule. Artanameneș dădu din cap.

– Chiar dacă nu am învățat limba acolo, tatăl meu a fost născut acolo. În insula Cicladelor, Sikinnos. O știți, cu siguranță. Eu m-am născut în Ekbatana persană. Tatăl meu, ca și mine, era interpretul ahemenizior.

– Care este numele tău? se interesă Phrynichos.

– Artanameneș, răspunse barbarul.

– Nici un om din Elada nu poate reține acest nume! protestă Temistocle, noi îți vom spune Sikinnos, după patria strămoșilor tăi. Ție îți va merge bine atâta timp cât îmi vei fi de folos, spuse Temistocle în timp ce se îndreptau către casa sa din suburbia de vest.

Cele spuse nu-i părură prea promițătoare barbarului și el se interesă prudent ce fel de servicii va îndeplini. Strategul îi răspunse că aceasta depinde de măsura în care va putea să îi acorde încredere. Nu arareori, sclavii serviabili se dovedeau a fi spioni.

La poalele Acropolei, unde printre chiparoși umbroși pornea drumul sfânt către Eleusis, barbarul se opri, căzu în genunchi și întinse brațele spre cer.

– Pe Mithras, care a vegheat asupra vieții mele până acum, și pe Zeus, care de acum îmi va hotărî destinul, în venele mele curge sângele Eladei și niciodată nu îi voi trăda pe greci! Apoi se ridică și se apropie de Temistocle, ca și cum ar fi vrut să-i șoptească ceva la ureche.

Acesta îl respinse.

– Vorbește tare fără nici o grijă. Phrynichos este prietenul meu. Între noi nu există secrete.

– Bine, zise Sikinnos, vreau să îți spun ceva care probabil că te va neliniști, dar este adevărul. Cei doi greci îl priviră tensionați pe sclav. Tu i-ai amenințat pe prizonieri cu tortura, pentru nefericita moarte a hetairei. Sikinnos făcu o lungă pauză, apoi continuă: Ai fi făcut astfel o mare nedreptate; cel de la care a pornit săgeata mortală nu a fost din rândul prizonierilor persani.

Temistocle îl apucă pe Sikinnos de ambele brațe și îl scutură de parcă, procedând așa, ar fi putut smulge adevărul de la el.

– L-ai văzut pe asasin! strigă el și repetă: L-ai văzut pe asasin!

Efortul lui Phrynichos de a-și liniști prietenul fu mare. Apoi sclavul continuă:

– Arcurile persane sunt vestite pentru forța lor, pentru precizia cu care își ating ținta la mare distanță, dar tabăra prizonierilor se afla la o jumătate de stadiu de cortul hetairelor. Doar săgeata lui Hercule ar fi ajuns până acolo! Dar ca să nimerești un om prin peretele cortului, pe toți zeii, asta este vrăjitorie.

– Cine a fost? L-ai văzut? se năpusti strategul asupra sclavului.

– Da, răspunse Sikinnos, era lună plină, l-am văzut cu toții pe misteriosul arcaș. S-a strecurat până lângă cort și părea că trăgea cu urechea la discuțiile din interior. Era unul dintre ai voștri, un grec, nici un persan nu poartă pe umeri o hlamidă.

– Dar săgeata, strigă Temistocle incitat, săgeata era una barbară!

Sikinnos făcu un gest de calmare cu mâna.

– Pe câmpul de luptă se află zeci de mii de săgeți persane. Astăzi, în agora, erau grămezi întregi spre vânzare.

Temistocle dădu absent din cap.

– L-ai recunoaște pe arcaș? întrebă el după un timp.

Sclavul se gândi și răspunse cu ochii închiși:

– Da. Îl văd exact în fața mea, îi văd mersul furișat, mișcările lui ciudate, ca și cum ar fi fost copleșit de o mare durere. Părea foarte agitat și mereu își ducea mâna la frunte. Chiar dacă nu i-am văzut fața, l-aș recunoaște dintre mulți alții.

– Și de ce ai convingerea că nu era un barbar?

– Gardul lagărului nostru era de netrecut.

– Dar nu putea fi un barbar rătăcit?

Fața lui Sikinnos exprima îndoiala.

– Mare strateg al atenienilor! Eu sunt doar un interpret necunoscător, arta războiului îmi este străină. Dar, spune-mi, nu ți se pare că un luptător învins care se strecoară în tabăra inamicului s-ar arunca de bunăvoie în gura leului?

Phrynichos se alătură sclavului și acceptă că un barbar nu ar fi avut nici un motiv să tragă într-o hetairă a elenilor. Un asasin din rândul inamicilor ar fi ucis un strateg, nu pe iubita acestuia. Nu, arcașul ucigaș trebuia căutat în propriile rânduri.

– Să îl lovească fulgerul lui Zeus! șuieră Temistocle într-o furie cumplită.

– Mânia nu te va ajuta în continuare! încercă Phrynichos să-și liniștească prietenul. Mai bine mulțumește zeilor Olimpului că tu ai scăpat cu viață. Dezvelește o statuie lui Apollo și întreabă oracolul de la Delphi unde trebuie să îl cauți pe asasinul Melissei.

Atunci Temistocle izbucni, spunând că nu are nevoie de nici un oracol pentru a-l găsi pe perfidul asasin al unei hetaire, că nu

crede în știința atotcunoscătoare a Pythiei, a cărei duplicitate este oricum proverbială.

Phrynichos își întrerupse prietenul, amintindu-i că Pythia a prezis atât cazul din Milet, cât și cucerirea insulei Eubeea. De fapt nu Pythia fusese cea cu viziunile, ci Apollo, zeul profeților, vorbise prin gura ei.

– Pentru monede sunătoare! ripostă ironic Temistocle.

– Da, pentru monede sunătoare, repetă supărat Phrynichos, pentru că în această țară nu primești nimic cadou. Brutarul cere doi oboli pentru lipia sa, pentru o casă cu teren trebuie să plătești un talant și chiar la adunările populare fiecare cetățean își încasează obolii ce i se cuvin. De ce nu și oracolul de la Delphi?

Între timp ajunseseră la casa lui Temistocle din Phile Leontis. Clădirea, doar cu parter, cu un hol la intrare, nu era deosebit de reprezentativă și corespundea mediei caselor cetățenilor din periferie. În spatele *andronitis*-ului, partea frontală a casei, care folosea reprezentării stăpânului casei, cu cameră de locuit, sufragerie și cameră de așteptare se afla *gynaikonitis*-ul, acea parte unde trăiau Archippe cu cele două sclave ale ei și cu cele două fiice. Ea părăsea aceste încăperi doar rar, numai la ocazii deosebite.

Sikinnos primi o încăpere aflată chiar lângă coloanele holului de la intrare, micuță și fără ferestre, dar gestul arăta clar că Temistocle îi acorda mare încredere noului sclav.

– Unde este vinul? strigă Temistocle și bătu din palme, în timp ce Phrynichos, neinvitat, se cufundă în canapeaua acoperită cu pânză albă și râgâi cu plăcere. O a doua canapea și o măsuță joasă reprezentau întregul mobilier al încăperii. O sclavă aduse două urcioare de lut negre și recipiente pentru băut, pe care le așeză pe măsuță fără a scoate un cuvânt. Phrynichos ridică

mâinile în spatele capului, iar Temistocle turnă vin și apă în recipientele plate, mai mult apă decât vin.

– Dacă vrei, propuse Phrynichos fără a-și lua privirea de pe tavan, dacă vrei mă duc la Delphi ca să consult oracolul pentru tine.

Temistocle trase o înghițitură lungă, lăsă jos farfurioara și răspunse cu un oftat adânc:

– Phrynichos, prietene, dacă barbarul are dreptate, dacă asasinul Melissei este un grec, atunci mi-ar fi de folos orice mijloc pentru a-l prinde pe trădător. Adu-mi sentința Pythiei, dar să nu te prezinți cu o spadă cu două tăișuri, ci cu o armă invulnerabilă și rezistentă, care să-mi dea posibilitatea să mă răzbun. Îi vei da din partea mea o statuie sfințită din bronz strălucitoare. Glaukias să toarne un chip asemănător Afroditei.

Doar o duzină dintre barbarii prizonieri și-au găsit, precum Sikinnos, un stăpân. Mai ales problemele legate de comunicare i-au reținut pe atenieni de la a cumpăra sclavi perși. Așa că majoritatea acestora a ajuns la minele din Laurion, pe coasta de est a Atticii, de unde atenienii scoteau argint de sute de ani. În ultimul timp se exploatase puțin și existau chiar planuri de a înceta exploatarea.

Sclavii barbari au fost tratați omenește de către greci. Ei trăiau în locuințe comune în apropierea galeriilor, nu trăiau în abundență, dar hrana era suficientă și primeau chiar premii pentru muncă destoinică. Nu erau bătuți sau loviți, cu toate că supraveghetorii veneau la lucru cu bice. Barbarii aveau avantajul că doi dintre ei lucraseră în minerit acasă, în Persia, și le împărtășeau bucuroși cunoștințele lor și celorlalți.

Sikinnos sosi la terminarea programului de muncă. Barbarii ședeau leneși, mestecau lipii și își spălau vasele pentru terci. Când

barbarul s-a apropiat, l-au recunoscut, l-au înconjurat, întâmpinându-l cu strigăte prietenoase, și s-au interesat de locul unde nimerise. Când au aflat că el se afla în serviciul unuia dintre strategii grecilor, și le confirmă că elenii erau un popor civilizat, cu o înaltă cultură, l-au asigurat că trăsese lozul cel mare.

Apoi le destăinui motivul venirii sale:

– Vă amintiți de noaptea de după bătălia de la Marathon?

– De lagărul de prizonieri?

– De lagărul de prizonieri. Câțiva dintre voi l-au observat atunci pe arcaș.

– Grecul care țintea cortul? întrebă un barbar mai bătrân.

Sikinnos se îndreptă spre el.

– De ce crezi că era un grec?

– În măsura în care am putut să îl văd, era îmbrăcat ca un grec, tăietura bărbii și a părului era grecească. De ce întrebi?

Sikinnos îl privi lung pe bătrân, apoi spuse:

– Săgeata a lovit-o pe iubita stăpânului meu și Temistocle vrea să răzbune crima. L-ai recunoaște pe arcaș?

Bătrânul scutură gânditor din cap, atrăgându-i atenția că era noapte, iar necunoscutul se afla la două aruncături de piatră distanță. L-ar recunoaște, probabil, după mișcările sale ciudate. Sikinnos se declară satisfăcut de cele auzite. În timp ce încă vorbea, bătrânul îl trase deoparte. Ceilalți se uitau în jur suspicioși, dacă nu îi urmărea cineva. Acum spuse încet:

– Ahriman, zeul răului, a făcut ca noi să cădem la dușmani, dar Ahura Mazda, zeul binelui, ne-a dat un semn.

– Un semn?

Sikinnos se uită întrebător la bătrân. Acesta zâmbi viclean. Apoi continuă în timp ce îl trăgea de mânecă pe vizitator către una dintre nenumăratele intrări în galerii:

– Acasă, în Elam, am săpat atât de adânc în pământ, încât căldura a devenit de nesuportat și lucrătorii credeau că se află la porțile lumii de jos. Acolo vorbeam de noroc când dădeam peste o vână de aur ori de argint, dar aici...

Bătrânul alunecă agil ca o maimuță pe o bară în puțul din fața lor. Lui Sikinnos îi veni mult mai greu să facă același lucru. Prinse ager o făclie ce i se aruncase de sus.

– Hai! spuse bătrânul și dispăru încovoiat într-o galerie care, după câțiva metri, își schimbă direcția și se termină câțiva pași mai departe, în fața unui perete de stâncă impenetrabil.

– Ia făclia!

Cu o îndemânare de necrezut, bătrânul cerceta un bloc de piatră după altul, apoi le scotea din peretele de stâncă, până când în perete apăru o deschizătură prin care un om putea trece fără greutate.

– Hai!

Îngustimea presantă, aerul plin de praf pe care abia îl puteai respira, lumina pâlpâitoare și nesiguranța, toate acestea îi dădură lui Sikinnos o senzație chinuitoare, încât ar fi preferat să o ia la fugă. Totuși, în spatele peretelui de stâncă se afla o galerie lungă, înaltă, care îi trezi curiozitatea, iar bătrânul sprijini făclia de perete.

– Privește, spuse el cu evlavie, în tot Elamul mama-pământ nu a fost atât de generoasă cu comorile ei.

Abia acum Sikinnos își dădu seama ce spunea celălalt: peste tot străluceau vine, o rețea de vine sclipitoare în piatră.

– Argint, spuse bătrânul și din tonul lui răzbătea mândria, argint pur!

Sikinnos rămase mut. În viața lui nu mai văzuse un astfel de spectacol, adânc sub pământ. Își puse întrebarea de ce tot acest

mister, dar înainte de a deschide gura bătrânul începu să vorbească, încet, nesigur, poticnindu-se:

– Prietene, această descoperire este mai prețioasă decât comoara ahemenizilor, valoarea ei ajunge să-i hrănească pe toți elenii timp de un an, să-i îmbrace, această comoară reprezintă o forță uriașă. De aceea noi am jurat să păstrăm acest secret ca lumina ochilor noștri. Tu ești unul dintre noi, trebuia să afli.

– Dar noi suntem sclavi într-o țară străină, nu suntem liberi, nu avem nici un drept. Chiar dacă veți reuși să exploatați neobservați acest metal prețios, să îl ascundeți, ce ați face cu el?

– Argintul deschide toate ușile, răspunse bătrânul.

– Nu mă îndoiesc, dar nu crezi că primul care va fi mituit de către un sclav asiatic cu argint, va deveni bănuitor?

Bătrânul tăcu și în sinea lui îi dădu dreptate celuilalt, totuși nu îi venea să creadă că pur și simplu această comoară incomensurabilă nu avea pentru ei nici o valoare. Acasă, în Elam, acum ar fi fost un om bogat, căci acolo toți și-ar fi luat partea din descoperire. Dar aici, pe pământul Eladei, stăteau pe o comoară cu care se putea finanța un întreg război, comoară care lor nu le era de nici un folos.

– Crezi că Darius se dă bătut? se interesă bătrânul.

Sikinnos nu se gândi prea mult:

– Atenienii i-au învins numai pe Datis și pe Artaferne, strategii noștri. Regele Darius domnește de treizeci de ani și niciodată nu s-a dat bătut.

– Tu crezi că Darius se va întoarce cu o nouă armată și va răzbuna înfrângerea de la Marathon?

– Asta o știe Ișstar, zeița luptelor! Sikinnos mângâie cu degetele peretele pe care strălucea argintul. Nu este sigur dacă Darius chiar va mai da o luptă împotriva grecilor, totul este scris în stele.

Nouă ne mai rămâne doar o speranță de ani de zile. Nu, părerea mea este că noi ar trebui să negociem totul pe o carte. Dacă planul îmi reușește, suntem liberi. În caz contrar...

– În caz contrar? Bătrânul îl privi întrebător pe Sikinnos.

Marile Mistere de la Eleusis începură în cea de a paisprezecea zi a lunii de toamnă *boedromion*. Cu o ținută demnă, cu fața împietrită, hierophantul, preotul superior al sanctuarului eleusic, ca întotdeauna un membru al familiei Eumolpiden, încadrat de un grup de preoți îmbrăcați în alb, purta portretul zeului, acoperit cu un voal, pe drumul sfânt către Atena, pentru a-l așeza în sanctuarul Demetrei de la poalele Acropolelor.

Două zile și două nopți hierophantul și călugării săi se închiseseră în sanctuar, refuzând orice hrană și murmurând pioase rugăciuni către Demetra, zeița fertilității; apoi marele preot deschise porțile templului, păși pe treptele late ale sanctuarului, în fața căruia așteptau un număr imens de oameni și strigă:

– Atenieni! Ascultați prin gura mea cuvintele Demetrei, care s-a unit cu Iason pe câmpul de trei ori arat. Vă invit pe voi toți, liberi și sclavi, care vorbim limba noastră, la sărbătoarea sfântă a eleusinilor!

– Așa să fie, în numele Demetrei! izbucni din mii de piepturi. În numele Demetrei, fie!

Preoții, unii dintre ei purtând obiecte asemănătoare făcliilor, în formă de falus, alții ducând spice, croiau drum hierophantului cu chipul cioplit înfășurat în voal. Flancați de cunoscute cântărețe la flaut și de frumoși suflători în corn, cucernicii bărbați luară drumul către poarta de vest a orașului, la care erau postați doi membri ai Areopagului. Ei îi examinau pe fiecare dintre cei care părăseau orașul cu cortegiul: criminalilor și celor

pedepsiți pentru fapte grave le era interzisă participarea la misterele de la Eleusis.

La stânga și la dreapta porții în care începea sfântul drum către Eleusis, așteptau șapte lectici drapate cu voaluri scumpe. În fiecare dintre ele se aflau câte două femei, o copilandră și însoțitoarea ei. Prima lectică o împărțeau Daphne și Megara.

După ce cucernicii bărbați au trecut de poartă, fiecare lectică purtată de câte patru sclavi se încolonă în procesiunea în care se cânta și se făceau rugăciuni.

– Îmi bate inima să-mi spargă pieptul, spuse Daphne și se ghemui înfrigurată în interiorul alb al lecticii. Purta un peplu scurt, transparent, părul îi era strâns în vârful capului, așa încât buclele blonde, lungi, îi cădeau pe umeri. În picioare avea sandale joase, ale căror curele îi înconjurau pulpa.

Megara, într-un chiton lung, dar tot atât de transparent, încercă să o liniștească pe fată:

– Chiar dacă ceea ce se petrece în spatele zidurilor de la Eleusis reprezintă un secret de nedivulgat, Demetra încă nu a mâncat pe nimeni, toată lumea s-a întors de acolo.

Buzele lui Daphne tremurau, își frângea mâinile, îi era frică.

– Spune-mi, Megara, la ce lucruri îngrozitoare să mă aștept de la mistere, că tu știi!

– Sigur că știu, răspunse Megara, dar sfântul jurământ mă obligă la tăcere. Dacă aș vorbi, viața mea nu ar mai valora nici măcar un obol. Dar gândește-te că este o deosebită onoare să fii participantă la misterele de la Eleusis. Pentru aceasta sunt alese doar cele mai frumoase fete, și numai șapte pe an! Toată viața te va însoți faima de participantă la mistere.

– Nu înțeleg de ce am fost aleasă tocmai eu. Sunt la Atena doar de puțin timp și nimeni nu avea habar de prezența mea.

Megara râse și spuse:

– Copilă, hierophantul are spioni în toată țara și o fată frumoasă ca Afrodita nu are nici o șansă de a rămâne nedescoperită.

Daphne trase puțin perdeaua de pe partea stângă și aruncă o privire afară, la șirul ca un șarpe pestriț al celor care cântau și dansau. Reptila formată din oameni se deplasa ca un vierme spre nord-vest, peste înălțimile plantate cu chiparoși, cu soarele puternic al după-amiezii în ochi. Perspectiva ospețelor animalice, a chefurilor, a prostituatelor și a trândăviei timp de două zile și două nopți trezea în oameni o veselie plină de așteptări.

– Să fie, în numele Demetrei! Să fie!

Mulți atenieni, în mare majoritate bărbați, căci o femeie serioasă nu se amesteca cu poporul vesel, cărau cu ei o legătură cu cele strict necesare dormitului. Nopțile de toamnă puteau fi uneori răcoroase și, cu toate că în Eleusis erau numeroase hanuri și fuseseră deschise chiar hale și depozite pentru popor, unii tot mai trebuiau să înnopteze pe sub pini sau sub cerul liber. Erau orele productive ale prostituatelor.

Se lăsă înserarea și focurile cetății Eleusis pâlpâiau în depărtare. Zidurile orașului reflectau luminile torțelor. Când hierophantul aflat în capul alaiului ajunse la poarta orașului, Eleusis era scăldat într-o lumină misterioasă. Drumul din fața Sfântului Izvor din Marile Propilee era mărginit de tinere fete cu făclii în mâini.

În sala coloanelor, în fața celor șase trepte de marmură albă, oficialii se separau de restul alaiului. Hierophantul, preoții, muzicanții și purtătorii lecticilor dispărură repede în spatele înaltelor coloane doriene. Poporul se lăsă istovit pe lângă zidurile ce înconjurau sanctuarul și primi cu mulțumiri apa, vinul și prăjiturelele cu miere împărțite de sclavii eleusiaci.

Megara îndepărtă perdeluța lecticii și Daphne privi curioasă curtea interioară luminată blând. Purtătorii lecticilor rămaseră aici. Fetele fură conduse printr-o poartă înaltă, în spatele căreia se afla Sfânta Curte. În partea stângă era o sală lungă, neîmpodobită, cu ferestre mici – grânarul. Dimensiunea lui trăda bogăția nemăsurată. În dreapta erau trei temple mici, visteria, statui și altare. Totul era dominat de sanctuarul Demetrei, ascuns de coloane enorme, scufundat în întuneric.

– Să fie, în numele Demetrei! spuse Megara și o sărută pe Daphne pe amândoi obrajii.

Și celelalte fete se despărțeau de însoțitoarele lor. Doi călugări o apucară strâns de brațe și o împinseră spre treptele templului. O ultimă privire înapoi, și Daphne fu cuprinsă de atmosfera sinistră a *telesterion*-ului, o sală cu coloane, de necuprins cu privirea, a cărei șarpantă dispărea în construcții încâlcite.

De fiecare coloană erau fixate făclii. Din ele se scurgea spre podea un fum alb, împrăștiind un parfum amețitor. Căldura era insuportabilă. Ochii lui Daphne se obișnuiau treptat cu semiîntunericul, și ea observă în mijlocul sălii un alt templu mai mic, ale cărui ziduri strălucitoare se înălțau până la plafonul aurit. De peretele exterior erau sprijiniți snopi de cereale și între ei, pe tronuri de marmură, ședeau preoți pe jumătate dezgoliți, cu pântece generoase, strălucitoare. Aceștia murmurau rugăciuni de neînțeles.

Întoarse capul spre stânga și văzu cum din fumul albicios apărură animale fantomatice: o vacă, o măgăriță, un porc, o capră, o oaie, o cățea, o pisică, toate cu burțile umflate, gestante. În fața lor se aflau stivuite stupi de albine și ouă.

Ca la o comandă neauzită, preoții încetară să se mai roage, se ridicară și se îndreptă fiecare către una din fete. Pe Daphne o cuprinse din nou teama ce o stăpânise în ultimele ore, frica de

necunoscut, de interzis, de tainic. Respirația i se acceleră și fruntea i se umplu de transpirație.

Preotul care o apucă pe Daphne cu ambele mâini era scund și mai gras decât toți ceilalți, mișcările lui și mai ales mersul erau efeminate. O conduse către tronul de marmură pe care șezuse el însuși, îi smulse dintr-o singură mișcare îmbrăcămintea și, goală, o împinse pe tron. Doi sclavi aduseră un vas plat, de bronz, mare ca o roată de car, plin cu lapte. Daphne urcă în vas și preotul începu să-i șteargă corpul cu un burete înmuiat în lapte.

Izul acidulat dovedea că era vorba de lapte de măgăriță și Daphne simți că pielea îi devenea moale ca mătasea. Conform sfintei legi străbune, acum fata era considerată cultic pură și putea fi oferită mamei pământului, Demetrei.

Când văzu animalele gestante, șapte la număr, ca și numărul fetelor, Daphne avu o bănuială înspăimântătoare despre ceea ce i se va întâmpla. Preotul cel gras presără o pulbere, obținută din testicule uscate de măgar, într-o cupă de vin pe care i-o întinse fetei. Daphne bău cu aviditate. Turta oferită de preot avea un gust picant, acrișor și era făcută din aluat nedospit, amestecat cu sânge de porumbel, oase de șarpe măcinate, pene mărunțite de strigă și creier de vițel și coaptă pe un foc din cimbru și ramuri de laur. Efectul fu amețitor și excitant.

Din vârful degetelor de la picioare, Daphne începu să simtă fiori de plăcere în tot corpul. Se rezemă obosită de tronul de marmură. Ca printr-un văl urmări straniile acțiuni ce aveau loc în jurul ei. Respira greu, sunetele îi ajungeau la urechi ca printr-o mare pâlnie și se topeau într-un lălăit ireal, celest, iar Daphne se credea în infern. Treptat, frica îi dispăru, fiind înlocuită de o așteptare calmă. Simți dorința de a se dărui unui bărbat. Capul

începu să-i fiarbă. Un surâs inexplicabil îi apăru pe buze. Ochii îi priveau în gol.

Urmări aproape indiferentă cum preoții se năpustiră cu săbii, topoare și cuțite asupra animalelor gestante. Preotul lui Daphne apucă sabia cu ambele mâini, își luă avânt și, dintr-o singură lovitură, reteză picioarele din față ale unui animal. Se auzi un muget înfundat, scos de animalul cuprins de frica morții, și vita gestantă se prăbuși la podea. Cu o rutină rece, preotul își luă din nou avânt și îi vârî animalului sabia în gât. Luă un blid și, după ce extrase sabia, prinse în el șuvoiul roșu. Celelalte animale zăceau și ele în câte o baltă de sânge.

Daphne înregistra cele petrecute, dar simțurile îi erau amorțite, incapabile să trăiască scârba și oroarea. Vedea cum preoții spintecau animalele ucise, le tranșau și sortau carnea aburindă. Intestinele fură scoase și cercetate, apoi aruncate în coșurile pregătite și luate de către sclavi. În dreptul peretelui din față al *telesterion*-ului pâlpâia focul pentru jertfe, protejat de patru coloane mari, cu baldachin, deschis în plafon, pe unde ieșea fumul înțepător de la carnea pregătită pe cărbunii încinși.

Nu, aici nu domnea atmosfera sfântă a zeităților Olimpului, la care visase Daphne, acestea nu erau ritualuri solemne în cinstea unor zeități demne de venerat, aici niște spirite primitive își dezlănțuiau instinctele josnice.

În timp ce își spălau sângele de pe corpurile goale, cântând rugi monotone către Demetra, mama pământului aducătoare de fertilitate, preoții se scăldau pe rând în butoaie de înălțimea unui om, pline cu apă fierbinte și rece, până ce pielea de pe corpurile lor grase se înroșea. Apoi își fixau *olisbos*-ul, un falus din piele tare, ca acelea pe care atenienele le utilizau în singurătatea caselor lor, și se năpusteau asupra unei fete, fără a o mai alege.

Daphne îl văzu venind pe acest bătrân întunecat, care privea prin ea disprețuitor. Se ghemui pe marmura rece. Nu se putea gândi să scape prin fugă, așa că se pregăti să se supună procedurii în numele Demetrei. Închise ochii.

Preotul își împinse *olisbos*-ul în ea. Dar corpul de fată se opuse puternic mădularului artificial de grosimea brațului, lucru ce îl incită și mai mult pe bărbatul cu barbă neagră. Când propriul falus atinse aproape aceeași dimensiune ca a *olisbos*-ului din piele, preotul îi vârî lui Daphne în gură o capsulă de mac, mare cât o prună, din care țâșni o spumă uscată, albă, ce o ameți și îi anulă orice rezistență.

Preoților Demetrei le era interzis să întrețină contacte sexuale normale cu fetele; conform legii sfinte, ei trebuiau să producă o revărsare de sămânță prin colaborarea fetelor pure, dar sperma aparținea stăpânei din Eleusis.

Ceva sălbatic puse stăpânire pe corpul firav al lui Dalphine și fata începu să se zvârcolească; dar nu apărarea îi făcea mișcările tot mai violente, ci dorința, plăcerea. Ea simți cum *olisbos*-ul amenința să o sfâșie, dar gemea extatic și țipă răsunător:

– De-me-tra!

Țipătul ei fu ca un semnal care le dezlănțui și pe celelalte fete, la fel de ațâțate, și, dintr-odată, toate șapte urlară într-un cor al orgiei:

– De-me-tra! De-me-tra!

Gâfâind și asudând, bărbosul își vărsă sămânța pe podeaua albă de marmură. Imediat veni hierophantul cu un vas cu orz, pe care îl împrăștie deasupra, murmurând:

– Demetra, mamă a vieții rodnice, primește această jertfă curată ca semn de mulțumire din partea servitorilor tăi!

Cuvintele preotului superior o aduseră la realitate pe Daphne și ea deschise ochii. În lumina difuză din *telesterion* în fața ei apăru o figură înspăimântătoare, respingătoare. Deasupra ei, foarte aproape. Barba preotului părea încâlcită, inegală, se vedea prin ea și pielea bărbiei. În partea dreaptă a frunții avea o pată albăstruie de mărimea unei palme.

Daphne recunoscu fața, deși în amintirea ei era mai puțin pocită. Într-o fracțiune de secundă își dădu seama: criminalul de la Marathon! Nu avea nici o îndoială, era Kallias, perfidul purtător al făcliei care, noaptea, sub privirile ei, îl ucisese pe barbarul îngenuncheat. Cel care nu ar fi lăsat-o nici pe ea în viață dacă nu s-ar fi împiedicat de arcul persanului și nu ar fi incendiat iarba uscată. Crezuse atunci că flăcările stepei l-au ucis pe Kallias, dar acum el se afla în fața ei în carne și oase.

Cu ce simțăminte diavolești se desfătase bătrânul desfrânat la vederea ei, în situația ei fără de speranță? Ce planuri îngrozitoare îi făurise creierul amețit în timp ce *olisbos*-ul o penetra? Daphne își simți corpul crispându-se și plăcerea ce o simțise până atunci dispăru. Sângele păru că i se oprește în vene și doar creierul îi mai lucra.

Daphne nu se mișcă, ci încercă, indiferentă, să privească prin Kallias, ca și cum nu l-ar cunoaște. Totuși, în interiorul ei fierbea, clocotea. Dacă ar sări și ar încerca să fugă? Unde? Cât de departe ar ajunge? Groaznicul preot o va prinde și îi va înfige în spate spada precum nefericitului barbar, precum bietelor animale fără apărare oferite ca jertfă. Nu, trebuia să se controleze, trebuia să privească moartea în față!

Aceste gânduri aproape că o înnebuniră pe Daphne, care încă se mai afla acolo, goală și țeapănă. Respingătoarea figură mai era încă deasupra ei. Ba se părea că acum se și apropia, ca și cum ar

fi vrut să-i șoptească ceva. Ochii lui, sub sprâncenele negre și stufoase, îi fixau pe ai ei. Daphne încercă să întoarcă fața, dar nu reuși. Mușchii gâtului pur și simplu nu o mai ascultau. În loc de asta, deschise larg gura. Respirația i se liniști și stafia din fața ochilor ei se topi ca nisipul de pe mal luat de valurile mării. Totuși, o voce aspră pătrunse până la ea:

– Niciodată buzele tale nu vor spune ce ai văzut în spatele zidurilor de la Eleusis. Ar însemna moartea ta...

Capitolul 3

Răcoarea dimineții de toamnă încă nu se împrăștiase deasupra orașului, când mii de atenieni se înghesuiau deja pe Pnyx, colina stâncoasă din fața Acropolei. Șase *lexiarhoi* înveșmântați în roșu controlau fiecare cetățean la intrarea în zona împrejmuită; numai cetățenii liberi aveau acces la adunarea populară.

Această adunare populară, numită Ekklesia, era foarte respectată de bărbații Atenei, și numai ei erau admiși aici. Aici aveau loc dezbateri aprinse și se decideau afacerile de stat; fiecare participant primea trei oboli diurnă. *Lexiarhoi*-i de la intrare dădeau fiecăruia câte o tăbliță. Cine o preda la sfârșit primea banii pentru ziua respectivă. Cei care soseau prea târziu și în special cei grăbiți, care plecau prea devreme, trebuiau să renunțe la ei.

Cam opt mii de atenieni stăteau îngrămădiți pe treptele de piatră sau pur și simplu pe pământ când adunarea populară fu deschisă. Pritanul urcă demn pe podiumul vorbitorilor, un bloc dreptunghiular de piatră de înălțimea unui om, rosti o rugă către olimpianul Zeus și fiica sa, Pallas Atena, și anunță ordinea de zi.

Miltiade, căruia după moartea polemarhului Kallimachos i-a revenit onoarea de învingător la Marathon, se înscrise la cuvânt.

Bărbatul în vârstă de șaizeci de ani, cu barbă albă, ridică brațul în semn de salut și spuse:

– *Chairete,* bucurați-vă, cetățeni ai Atenei, vitejii noștri bărbați i-au învins pe barbari și i-au pus pe fugă. Să-i mulțumim lui Pallas Atena!

Din public izbucniră urale timide, iar obișnuitele aplauze fură înlocuite de câteva bătăi din palme din politețe. În orice alt loc, cetățenii l-ar fi purtat pe umeri prin întreaga capitală pe victoriosul strateg, jubilând, dar la Atena totul era altfel. Nu că atenienii i-ar fi contestat meritele lui Miltiades, cu siguranță că nu, dar victoria nu era doar a sa, ci a întregului popor. Iar atenienii nutreau o adâncă neîncredere față de oricine părea să fie mai influent, mai iubit decât toți ceilalți. Atenienii mai aveau încă vie amintirea ororilor domniei tiranilor, încheiată cu douăzeci de ani în urmă într-o baie de sânge.

Miltiade nu era dezamăgit de primirea reținută care i se făcuse, nici nu se așteptase la altceva. Și când în urmă cu puține săptămâni, în același loc, îi convinsese pe cetățenii atenieni să se deplaseze la Marathon cu un contingent de hopliți, avusese parte doar de o majoritate minimă. Cum să îi convingă pe concetățeni să fie de partea noilor sale planuri?

Miltiade începu modest:

– Mulți dintre voi, bărbați ai Atenei, ați văzut cu propriii ochi trădători ai cauzei elene luptând în rândurile barbarilor. Nu numai că locuitorii Parosului le-au deschis barbarilor năvălitori porțile orașului, dar le-au pus la dispoziție propriile trireme, ca și cum un vas într-o flotă de șase sute de vase ar fi însemnat o întărire considerabilă a forțelor inamicului.

– Jos cu cei din Paros! strigă un atenian nervos, și o a doua voce adăugă: Să ardă Parosul! și, în sfârșit, un glas sălbatic ceru în numele poporului răzbunare pentru insulele din Ciclade.

Miltiade nici nu se așteptase la altceva. Cu câteva mișcări ale brațului încercă să-i potolească.

– Nu credeți că ne-am comporta nechibzuit dacă am distruge Parosul, am incendia cetatea și ne-am întoarce cu setea de răzbunare satisfăcută? Insula este bogată, prețioasa marmură din munții lor i-a făcut cei mai înstăriți oameni din Ciclade. De aceea noi, cei din Atena, ar trebui să-i asediem pe cei din Paros și să le cerem ca pedeapsă o sută de talanți. Cu aprobarea voastră, eu însumi voi ocupa insula până când locuitorii ei vor plăti suma.

Cele câteva murmure aprobatoare fură întrerupte de un tânăr zdravăn, Xanthippos, fiul lui Ariphron din Demos Cholargos, aflat la nord-vestul Atenei.

– Vezi să nu te asedize cei din Paros pe tine! strigă el și culese un val de râsete din partea adunării. Zidurile cetății lor sunt înalte și de netrecut, și, dacă barbarii nu le-ar fi capturat proviziile, cei din Paros ar fi putut să aștepte liniștiți până când asediul se termina.

– Dați-mi treizeci de vase, strigă Miltiade provocat, cu barba albă tremurându-i, și dacă în patru săptămâni nu mă întorc cu o sută de talanți, mă veți trage la răspundere în acest loc!

Xanthippos sări pe podium, lângă strateg, și strigă:

– S-a făcut, Miltiade! Dacă într-o lună nu îți îndeplinești făgăduiala, toți cei care astăzi ți-au auzit vorbele se vor îndrepta împotriva ta.

Pritanul dădu semnalul pentru vot. Marea majoritate a atenienilor își făcu astfel cunoscut acordul pentru cele spuse, agitând tăbliețele. Miltiade părăsi adunarea populară în pas vioi.

Un alt tânăr, mușchiulos și mic de statură, privise totul critic cu ochii săi apropiați. Era Temistocle. Acum se ridică și urcă cu bărbia în piept pe podiumul vorbitorilor. Cunoștea drumul, știa

fiecare treaptă, fiecare piatră. Temistocle parcursese deseori acest drum, nu pierduse nici o discuție cu caracter politic. El era capabil să-și captiveze auditoriul, și știa asta.

Și de data aceasta își începu cuvântarea adresându-se pe nume unui atenian care nu avea nici o poziție în viața publică:

– Bărbați, cetățeni ai Atenei, ascultați, ascultă și tu Diphilides, ceea ce am să vă spun.

Atenienii rânjiră pentru că Diphilides, un crescător de cai, era bine cunoscut nu numai pentru bogăția sa, ci și pentru prostia lui tot atât de mare.

– Ia spune, Diphilides, tu crezi cu adevărat că regele barbarilor, Darius, se va da bătut după înfrângerea de la Marathon? Crezi în mod serios că el nu va întreprinde nimic când strategii lui, Datis și Artaferne, îi vor transmite că zece mii de eleni au învins șase sute de mii de barbari și i-au pus pe fugă? Oh bărbați ai Atenei, cât de mult v-a orbit această victorie! Ați uitat oare cum acești ahemenizi au invadat întreaga Ionie? Ați uitat cum au înăbușit prin forță brutală disperata răscoală a ionienilor? Ați uitat cum cetatea Eubeei a fost făcută una cu pământul în numai câteva zile?

Auditorii din *ekklesia* fură cuprinși de un sentiment neplăcut. Ei își dădeau seama că Temistocle dădea glas gândurilor lor pe care însă nici unul nu avusese curajul să le rostească. Bineînțeles că barbarii nu se vor da bătuți, bineînțeles că vor reveni cu o armată și mai puternică, și mai mare. Pe ei îi chinuia o întrebare, pe care în cele din urmă o formulă Xanthippos:

– Presupunând că tu, Temistocle, ai dreptate și că Darius va reveni cu o armată întărită și va invada întreaga Eladă cu nenumărații săi barbari, ce ne va rămâne altceva de făcut decât să le deschidem porțile și să le implorăm îndurarea?

Din partea unde se aflau cei cu rang înalt răsunară strigăte disprețuitoare:

– Trădătorule! Molâule!

Temistocle ridică mâna.

– Xanthippos, în tine vorbește înțelepciunea pentru că nu îți faci iluzii referitoare la apărarea cetății noastre. Dacă perșii ajung la porțile noastre, orice săgeată, orice lance aruncată de hopliții noștri va fi inutilă. Barbarii sunt mai puternici, mai numeroși, ne sunt mult superiori. Dar în tine vorbește și prostia pentru că presupui că Darius ar ajunge în fața porților noastre. De ce vrei să îl lași să ajungă atât de departe?

Vorbitorul primi aprobări entuziaste. Fiecare se simțea dator să se opună barbarilor, să le pregătească un al doilea Marathon. Ce strateg, acest Temistocle!

Înainte ca starea de bună dispoziție a atenienilor să se transforme în ovații sonore pentru Temistocle, din primele rânduri se ridică Aristide. Atenienii așteptau acest gest pentru că Aristide totdeauna se opunea propunerilor lui Temistocle, și invers.

– Ceea ce ai spus tu, Temistocle, este inteligent, începu el zâmbind amical, Atena nu este o fortăreață ce poate fi apărată. Zidurile ei sunt slabe și nu rezistă unui asediu. Până la mare sunt mai mult de douăzeci și cinci de stadii și Phaleron este lipsit de apărare în fața unei flote inamice. Așadar, apărarea noastră cea mai bună este atacul. Totuși, eu vă întreb, bărbați ai Atenei, cum o va înfrunta armata noastră pe cea a barbarilor, care ne depășește numeric de șaizeci de ori? Pentru flota persană, flota noastră nu reprezintă mai mult decât o jucărie. De aceea, cuvântării lui Temistocle îi lipsește orice perspectivă. Cred că ea reprezintă chiar o batjocură.

– Da, pură batjocură! se auzi din mulțime. Și: Temistocle face glume pe seama slăbiciunii noastre. Sau: Dați-l jos de pe podium pe acest trădător!

Temistocle ignoră în aparență aceste invective, nu se arătă iritat și așteptă răbdător până când strigătele se potoliră. El știa un lucru: acum venise timpul lui. De mult pregătise acest plan de bătaie, îl refăcuse de mai multe ori. Dacă zeii vor fi de partea lui, atunci nu numai că îl va pune pe linie moartă pe Aristide, ci îl va reduce la tăcere pentru totdeauna. Își începu discursul cu o indiferență jucată:

– Bărbați ai Atenei, știu că sunteți mult prea abili pentru a da crezare cuvintelor nesocotite ale unui bătrân furios, care nu au alt scop decât să mă discrediteze în fața poporului pe mine, inamicul său politic. De aceea, nici nu vreau să mă refer la învinuirile aduse de el pentru că pentru mine nimic nu este mai prețios decât binele statului.

Atenienilor le plăceau cuvinte ca stat, *polis,* cuvinte foarte respectate. Când vorbitorul își reluă discursul, câțiva aveau lacrimi în ochi.

– Eu, Temistocle, din neamul Lykomizilor, am depus sfânt jurământ în fața lui Zeus și a fiicei sale cu ochi de bufniță, Atena, să apăr cetatea și pământul de barbari, și mi-aș da și viața pentru a-l respecta.

Aplauze.

– Tocmai l-ați trimis pe Miltiade la Paros, ca și cum nu ar exista nimic mai important de făcut. Credeți-mă, pe Zeus, barbarii se vor întoarce! Poate că peste doi, cinci sau zece ani, dar regele perșilor va încerca să șteargă rușinea pe care i-am provocat-o la Marathon. Să nu credeți cumva că Darius ar fi un prost. Conducătorul unui popor de milioane de oameni este mai viclean și

mai înțelept decât ne-ar plăcea să credem și va căuta să nu dea bătălia în munții țării noastre, unde uriașa forță de lovire a barbarilor nu se poate desfășura. Darius ne va ataca de pe mare. Pentru a rezista acestui atac avem nevoie de o flotă eficientă.

– Bine spus, Temistocle! strigă impertinentul Xanthippos, dar cine să plătească pentru construirea ei? Cu ce avem noi nu ajunge să dotăm nici o navă de război!

Temistocle ripostă:

– Ai perfectă dreptate, Xanthippos. Avem nevoie de o nouă sursă de venituri. Și eu, Temistocle, fiul lui Neokles, vă zic: Am găsit această nouă sursă. Da, cetățeni ai Atenei, suntem bogați fără să știm. Sclavii barbari care lucrează în minele de argint de la Laurion au descoperit un zăcământ de neprețuită valoare. La început ei au ascuns descoperirea, apoi mi-au încredințat mie taina lor, dar cu o condiție: trebuie să îi eliberăm și să le punem la dispoziție un vas.

Ekklesia, care până acum îl ascultase într-o liniște deplină pe vorbitor, se transformă într-o mare gălăgioasă. Unii erau de părere că sclavii erau sclavi și nu puteau pune condiții, alții argumentau cu voce tare că o sută de sclavi barbari cu care tot nu te puteai înțelege nu însemnau mare lucru. Alții se temeau că barbarii se puteau întoarce în Persia, unde să trădeze regelui secrete aflate de ei aici. Diphilides fu se părere că barbarilor li se putea da drumul, pentru că, dacă argintul descoperit la Laurion era într-adevăr atât de valoros, din ce rămânea se puteau cumpăra o sută de sclavi care cunoșteau limba lor. Ceea ce atrase aprobarea tuturor.

Diphilides, crescătorul de cai, mai întrebă:

– Temistocle, spune-ne, de fapt ce valoare are zăcământul de argint de la Laurion?

– Valoarea lui este apreciată la cinci sute, o mie de talanți, răspunse Temistocle, stârnind mii de „Ah!“ și „Oh!“ apoi continuă: Știu că sunt foarte mulți bani, care ne aparțin nouă, tuturor, fiecăruia dintre voi i-ar reveni din beneficiu o mie de drahme, suficient pentru a acoperi cheltuielile pe un an. Totuși, eu vă întreb: Vă merge prost? Gândiți-vă că, dacă barbarii ar fi tăinuit descoperirea, în așteptarea întoarcerii perșilor, noi ar fi trebuit să trăim fără această bogăție și nimeni dintre voi nu s-ar fi plâns. De aceea, părerea mea este că fiecare dintre noi trebuie să renunțe la partea lui și să folosim comoara pentru a ne apăra cetatea, pământul și libertatea. Să construim o flotă și un port fortificat. Și pe urmă, bărbați ai Atenei, barbarii vor putea să vină!

Izbucniră aplauze, strigăte de bucurie, fiecare se vedea viitor învingător al perșilor. Iată cât de ușor puteau fi entuziasmați atenienii, cât de ușor puteau fi influențați, cât de ușor puteau fi convinși!

Când Megara deschise ușa camerei lui Daphne, o rază a soarelui de dimineață traversă încăperea în diagonală. Daphne, în pat, era chinuită de coșmaruri provocate de febră, corpul i se zvârcolea, scrâșnea din dinți și striga cuvinte de neînțeles.

Megara își puse ambele mâini pe corpul scuturat de frisoane și strigă:

– Daphne, Daphne, trezește-te!

Încercă să stăpânească mișcările necontrolate ale fetei. Brusc Daphne strigă:

– Nu, nu săgeata!

– Liniștește-te! îi răspunse Megara și îi privi fața acoperită de broboane de transpirație.

– Revino-ți! Trezește-te din visele tale!

Dar Daphne începu să lovească în jurul ei, ca ieșită din minți.

– Nu îngrozitoarea aceea de săgeată! imploră ea.

Vocea Megarei deveni amenințătoare:

– Daphne! lovi ea obrajii fetei cu palma. Trezește-te!

Daphne încercă să se ridice sprijinindu-se în coate și hohoti:

– Nu am văzut comoara barbarilor, părinte! Nu trage cu săgeata în mine!

Deschise ochii și încercă să tragă aer în piept cu sete.

Vocea Megarei o mai liniști pe fată, care se lăsă, epuizată, din nou pe pat.

– Liniștește-te! Morpheus, fiul somnului, te-a urmărit cu vise urâte. Încearcă să le uiți!

Daphne apucă mâna Megarei.

– În viața mea nu am avut un vis atât de groaznic. Cum aș putea să-l uit?!

– Este de înțeles, în ultimul timp ai trecut prin prea multe. Ai fost răpită de barbari, evadarea ta curajoasă, teribila moarte a Melissei, apoi misterele eleusiene...

– Megara, Daphne se agață de mâna ei ca și cum s-ar fi înecat, port în mine o taină îngrozitoare; totuși, sfântul jurământ de la Eleusis îmi interzice să vorbesc despre ea.

– Când visai, ai spus ceva despre un preot. Cu siguranță că te apasă pe suflet cele întâmplate în Eleusis. Și mie mi s-a întâmplat același lucru. Dar fii sigură că în viața ta vei mai avea parte de bărbați care nu corespund idealului tău. Acesta este destinul unei hetaire: îndepărtează coapsele, se gândește la Afrodita cea născută din spuma mării și zâmbește...

– Preotul... începu Daphne nehotărâtă.

– Știu ce vrei să spui, o întrerupse Megara, misterele de la Eleusis sunt o ceremonie discutabilă în cinstea Demetrei. Eu cred că ele corespund mai curând fanteziei anormale a preoțimii libidinoase.

– Nu numai asta mi-a chinuit somnul, răspunse Daphne. În vis mi-a apărut preotul sortit mie la mistere. A trebuit din nou să-i fac voia. Dar de data aceasta nu avea *olisbos*-ul, ci încerca să introducă în mine o săgeată persană. Orice făceam, nu reușeam să-mi apropii picioarele. Preotul a încordat arcul, a țintit, și atunci s-a interpus între noi Melissa, și săgeata a lovit-o pe ea în spate.

Megara părea consternată.

– Un vis impresionant, spuse ea după un timp.

– Oare filosofii atenieni nu ne învață, începu Daphne, că trăirile din visele noastre au un mare conținut de realitate?

– Sigur că da, și mulți interpreți de vise trăiesc din asta.

Daphne se ridică.

– Nu am nevoie de un interpret de vise pentru a înțelege conținutul real al acestui vis. Prin el se dezleagă și misterul morții Melissei.

– Crezi că săgeata aducătoare de moarte îți era destinată ție, nu Melissei?

– Da, răspunse calmă Daphne, mie îmi era destinată.

Megara zâmbi.

– Dar, copilă, din toată Attica cine ar fi fost interesat să te omoare, și încă acolo, pe câmpul de luptă?

– Preotul din Eleusis.

Daphne o privea pe Megara fix în ochi, implorând-o să nu râdă și să nu spună: „Copilă, ești tulburată, adună-ți mințile, nu mai spune asemenea prostii". Megara nu spuse nimic, aștepta o explicație.

– Pe acest preot din Eleusis nu l-am văzut pentru prima dată aici, continuă Daphne. Atunci, la Marathon, când rătăceam prin noapte, neajutorată, am observat în lumina slabă a lunii doi bărbați. Unul din ei era un barbar, el îl conducea pe cel de al doilea către o ascunzătoare în care persanii își îngropaseră prada de

război. Dar abia a apucat să-i arate locul, că preotul l-a și înjunghiat pe la spate. Am vrut să fug, dar parcă prinsesem rădăcini acolo, eram incapabilă să mă mișc. Atunci grecul m-a văzut. Nu știa cât văzusem din faptele sale. În orice caz, a încercat să mă omoare. Am scăpat doar pentru că s-a împiedicat de un arc. A căzut cu făclia în mână, iarba uscată s-a aprins și câmpia a luat foc. Așa am putut să fug. Am crezut că el a murit în flăcări, dar el trebuie să se fi strecurat până la cort. A ascultat discuția mea cu Melissa, după care a tras, dar, în loc să mă nimerească pe mine, a nimerit-o pe Melissa.

– Și pe acest bărbat l-ai întâlnit în Eleusis...

– Mai rău. I-am fost *kora* oferitoare de plăceri.

Megara își lovi palmele și zise:

– Pe toți zeii Greciei, ce destin de nepătruns! Și ești sigură că acesta era preotul?

– Așa cum eu sunt Daphne, fiica lui Artemidos din Mitilene. Fața i-a fost însemnată de foc.

– El te-a recunoscut?

Daphne ridică din umeri.

– La vederea lui, simțurile m-au părăsit.

Megara îi mângâie lui Daphne buclele blonde.

– Ce ți-au hărăzit ție zeii în primii tăi ani de viață nu au trăit alții într-o viață întreagă. Tânărul Aischylos, pe care nu ararareori l-ai văzut pe aici și care, din când în când, găsește cuvinte frumoase, spunea odată: „Cei care îngenunchează în fața sorții sunt înțelepți...“

Daphne confirmă cu o mișcare a capului.

O sclavă băgă capul pe ușă și anunță că baia era pregătită, iar Megara îi recomandă fetei să nu piardă timp pentru că trebuia să fie înainte de prânz în atelierul lui Glaukias.

Glaukias era turnător în bronz și trecea drept un geniu. Statuile sale din bronz păreau atât de pline de viață, încât umbla zvonul că Glaukias, care lucra totdeauna după model, își îmbrăca modelele în viață cu metalul topit.

Până acum, Glaukias, care se trăgea din insula Egina, turnase în bronz doar figuri de bărbați. Sensibilului sculptor îi erau mult mai dragi bărbații decât femeile, cu care nu prea avusese de-a face. Cei care îi făceau comenzi erau tineri bogați, distinși cu lauri la jocurile olimpice. În semn de mulțumire, acești olimpici donau câte unui sanctuar o sculptură din bronz, înfățișându-i ca învingători.

Însă acum Glaukias trebuia să facă o statuie în bronz a Afroditei, un dar scump pentru Delphi, iar lui Glaukias îi era clar de la bun început că cea născută din spuma mării în dreptul insulei Cipru nu trebuia să arate ca un zeu din marmură de Paros. Glaukias vedea în zeița iubirii mai curând o făptură băiețoasă decât una cu caracteristici materne, așa că el le convocase pe cele șapte *korai* participante la misterele din Eleusis în atelierul său, pentru a alege dintre ele modelul ideal.

Artistul, ușor plinuț, purta un chiton fenician prețios și borduri purpurii, cu catarame de aur pe brațe. Părul îi era tuns scurt, ca al unui sclav, dar nu din vanitate sau din dorința de a impune, ci pentru că încerca astfel să ascundă cele câteva locuri în care podoaba capilară era mai rară. Glaukias le primea pe fiecare în parte, sălta în jurul lor și în timp ce le examina atent din cap până în picioare, cu arătătorul dus la gură, spunea de fiecare dată același lucru:

– Foarte, foarte frumos, copilă!

Când îi veni rândul lui Daphne, lui Glaukias îi pierise deja cheful. Toate *korai*-le de până acum arătaseră la fel. Oricare

dintre ele ar fi putut să fie un model la fel de bun sau de prost pentru Afrodita. Iar de la ultima dintre ele, nu se aștepta la mai mult. Așa cum i se ceru, Daphne își scoase peplul și rămase goală în fața artistului. O mică agrafă i se desprinse însă, din păr. Căzu pe podea și fata se aplecă pentru a o ridica.

– Stai! strigă Glaukias în plin extaz. Nici o mișcare, rămâi cum ești!

Daphne, care nu pricepea ce i se întâmplă, nici nu cuteză să miște. Ghemuită, în sprijin pe călcâiul drept, cu piciorul stâng îndoit, cu bustul într-o parte, aproape paralel cu picioarele.

– Acum îți ridici brațele și îți dai drumul la păr! îi ceru Glaukias.

Daphne făcu ce îi spusese acesta, eliberându-și buclele până atunci strânse la un loc.

Glaukias jubila.

– Da, tu ești Afrodita, cea născută din spuma mării! Așa a ieșit ea din marea Ciprului pentru a-și usca părul de aur. Am să te torn în bronz. Am să te fac nemuritoare!

Corpul lui Temistocle strălucea asemenea unei statui din marmură poleită. Era gol, ca toți bărbații aflați la *gymnasion.* Ca și concurenții săi, își legase penisul cu un șnur de abdomen. Așa se proceda la lupte.

Gymnasion Kynosarges se afla în afara zidurilor Atenei, pe drumul către Phaleron, și era, de fapt, un centru de antrenament de categoria a doua. Era utilizat de bărbații care nu aveau acces în centrul orașului pentru că nu erau cetățeni deplini. Temistocle, în ciuda înaltei considerații de care se bucura, nu putea să arate că avea o mamă atenian㠄, așa că, pentru călirea corpului, trebuia să se mulțumească doar cu *gymnasion*-ul de la periferie. Adversarul

său, Xanthippos, mai înalt decât el, dar nu atât de puternic, în schimb, antrenat ca un învingător olimpic, prefera să se antreneze aici, unde se practica cel mai bun sport.

Sunetul pătrunzător produs de scutul lovit cu spada de către arbitrul luptei îi chemă pe cei doi în centrul spațiului de luptă, un pătrat cu latura de douăzeci de pași, cu podea de piatră albă. Xanthippos, ghemuit și cu degetele încordate, îl pândea pe Temistocle, a cărui privire aluneca neliniștită încoace și încolo. Xanthippos se deplasa cu atenție în jurul adversarului, căutându-i punctele slabe. Amândoi luau totul foarte în serios, deși era vorba despre o verificare prietenească a forțelor; dar adversari în ring de talia lui Temistocle și a lui Xanthippos trezeau interesul publicului și fiecare înfrângere sau victorie le era comentată zile de-a rândul. Cel puțin o sută de spectatori îi urmăreau concentrați.

Se așteptau la un atac al lui Xanthippos, căci el era cel mai mobil dintre cei doi, dar, surprinzător, greoiul Temistocle se repezi la adversar, îl prinse de bust, îl ridică în aer și îl trânti de podea cu o răsucire. Lovitura de umăr așteptată nu se produse totuși. Adversarul ieși rapid din capcană, cuprinse gamba lui Temistocle, care se prăbuși și el. Acum se tăvăleau amândoi, gemând, cu figurile schimonosite de durere. Spectatorii îi încurajau pe luptători cu strigăte, cu aplauze și cu tropăit de picioare, îl încurajau în special pe cel mai slab, amenințat să piardă lupta.

Temistocle scoase un strigăt de durere. Xanthippos apucase brațul drept al adversarului său și îl răsucise spre spate. Temistocle se cabră lipindu-și ambii umeri de podeaua dură și se declară învins. Spectatorii bătură din palme.

Împreună se îndreptară către sanctuarul lui Hercule, aflat în cealaltă parte a *gymnasion*-ului. Pe mica platformă din fața intrării ardea un foc cu cărbuni. Temistocle și Xanthippos aruncară

în jăratic câteva boabe de tămâie, înclinară capetele și cu asta lupta luă sfârșit.

Sikinnos ieși în întâmpinarea stăpânului său cu un prosop și îi șterse sudoarea de pe corp.

– S-a întors Phrynichos de la Delphi, spuse încet, ca să nu mai poată fi auzit de altcineva, așteaptă la baia de aburi.

Temistocle dădu din cap fără a mai spune ceva și se îndreptă cu Sikinnos către baie.

Îl rodea înfrângerea din fața lui Xanthippos.

Văzându-l pe sclav că voia să rămână la intrare, Temistocle îi spuse:

– Vino cu mine, Sikinnos, la noi sclavii îl însoțesc pe stăpân și la baie. Doar nu suntem barbari!

Sclavul se dezbrăcă și intrară amândoi.

În partea din față a sălii, în ai cărei pereți erau locuri pentru așezat, se afla un bazin de înot. Totuși, acesta era mai puțin utilizat în acest scop, și mult mai mult pentru jocuri amuzante cu băieți frumușei, practicate de o duzină de bărbați cam grăsuți.

– *Chaire,* Temistocle, își salută Phrynichos prietenul.

– Aduci vești bune? se interesă precaut Temistocle.

Phrynichos ridică din umeri și îi întinse o tăbliță cât podul palmei, pe care erau gravate două rânduri:

> Agită făclia eleusinică! În lumina lunii
> Vei pătrunde moartea din smârcurile Marathonului.

Temistocle îl privi pe Phrynichos, încruntat, încercând să găsească un înțeles versurilor Pythiei. Pe Zeus, ce aveau de-a face făclia și Eleusis cu moartea Melissei?

– Într-adevăr, o sentință bună a oracolului, comentă el în cele din urmă, dar dificil de explicat. Tu, Phrynichos, prietene, o știi mai de mult și ai meditat asupra ei. Care este soluția?

În timp ce se așezau pe treptele de piatră ale bazinului, Phrynichos se dezbrăcă, îi întinse hainele lui Sikinnos, apoi spuse:

– Și eu sunt de părere că Pythia mi-a încredințat o sentință bună. Pentru mine este clar: acestea nu sunt versuri confuze, oracolul știe mai mult. Cred că de fapt îl cunoaște pe asasinul Melissei.

– Surprinzător, vorbi ca pentru sine Temistocle, noi, cei în cauză, știm mai puține decât fecioara aceea de departe, de pe versanții stâncoși ai Parnasului. Până acum am fost sceptic în privința mesajelor de la Delphi, însă acest răspuns îmi dă de gândit. Mă întreb de unde știe Pythia atâtea? Este chiar Apollo cel care vorbește prin gura ei? Ori sunt preoții, care au spioni peste tot în țară?

– Una nu o exclude pe cealaltă, interveni Phrynichos, și recunosc că eu însumi am avut rețineri până acum față de oracol. Apoi am văzut tezaurele diferitelor state, am văzut darurile primite din toată lumea, și de atunci încerc să-mi regăsesc încrederea în oracol.

Temistocle tot recitea cele scrise pe tăbliță.

– În noaptea bătăliei a fost lună plină, spuse el absent și, când Sikinnos reapăru, îl întrebă care era stadiul actual al lunii.

Sikinnos, inteligent și mai ales foarte priceput în ale astronomiei, răspunse fără a sta pe gânduri:

– Astăzi este lună plină, stăpâne.

– Atunci să nu mai pierdem timpul, spuse Temistocle, vom merge călare la Marathon, ca să vedem dacă se împlinesc cele spuse de Pythia. Voi mă veți însoți, nu-i așa?

Vestitorul purta o haină lungă, roșie, iar în mână ținea un toiag aurit, de înălțimea unui om. Încadrat de patru hopliți în uniforme din piele strălucitoare, cu coifuri pe cap, lovind în tobe,

urcă cu o ținută demnă pe înaltul altar al lui Zeus Agoraios, unde arhonții depuneau jurământul, păși pe ultima treaptă și lovi de trei ori cu toiagul în piatră. Din sălile, din templele și din clădirile oficiale aflate în piață se adunau oamenii, funcționari respectabili, filosofi cu elevii lor, negustori care își părăseau mărfurile, cerșetori șchiopătând în cârje, copii care se înghesuiau în față pentru a fi cât mai de aproape la eveniment. Doi funcționari îi croiau drum de la *bouleuterion* până la altarul arhontelui îmbrăcat în alb, care pe timpul funcției sale nu avea voie să atingă nici o bucată de metal.

Acum vestitorul ridică vocea și toată larma încetă în acel moment:

– Voi, cetățenii liberi ai Atenei și ai Atticii, ascultați-mă. Conform dorinței sfinte a olimpicului Zeus, care l-a învins în luptă pe tatăl său, Cronos, cetățenii Olimpiei îi invită pe toți cetățenii greci liberi care nu s-au făcut vinovați de fapte criminale ori îndreptate împotriva zeilor la sărbătoarea jocurilor celei de a 73-a olimpiade în dumbrava sfântă de la Olimpia. Sunt excluși sclavii, barbarii și femeile măritate. Întrecerile de pe stadionul din Olimpia cuprind următoarele discipline: alergarea pe distanța de un stadiu, alergarea în doi, alergarea de durată, pentatlonul, luptele, cursa de care, ca și jocuri hipice. Cei care participă la acestea vor dovedi *hellanodiken*-ului că sunt cetățeni greci liberi, acesta le va face cunoscute numele și acceptarea la jocuri. Începând cu ziua de astăzi și până la sfârșitul jocurilor celei de a 73-a olimpiade intră în vigoare sfânta pace a lui Zeus. Părțile aflate în luptă sunt somate să înceteze imediat ostilitățile. Nu se pot începe noi războaie. În numele olimpianului Zeus, așa să fie!

– Să fie! răsună un strigăt entuziast din mii de piepturi.

Daphne și Megara urmăriseră anunțul de pe treptele *gymnasion*-ului. Aici, unde atenieni influenți și bogați intrau și ieșeau, cele două hetaire erau salutate fără vorbe, dar cu plecăciuni adânci și zâmbete prietenoase. Ele atrăgeau atenția nu numai prin frumusețea lor deosebită și prin bordurile de purpură ale hainelor lor lungi, ci și prin faptul că nu erau însoțite de bărbați în agora.

– Trebuie să dispărem de-aici rapid, șopti Megara prietenei ei, altfel ne va merge vestea de prostituate ieftine și lucrătoare pe salariu ale respectivei Afrodita. Astea își vânează clientela prin fața *gymnasion*-ului.

Fără a băga în seamă privirile binevoitoare ce li se aruncau din toate părțile, cele două femei apucară drumul Panathenaen care, umbrit de chiparoși, ducea prin fața Acropolei, spre ieșirea din oraș.

– Ține minte un lucru, spuse Megara și ridică amenințător degetul, o hetairă nu intră niciodată în vorbă cu cineva pe stradă. Este sub demnitatea noastră. Vopsește-ți fața cu ceruză, încadrează-ți ochii cu ardezie neagră, ca egiptenele, împletește-ți în păr coada lungă a unui cal, strânge-ți talia și poartă pieptul sus, ca o cretană, și arată-te în agora cu un surâs pudic, dar nu răspunde nici unui cuvânt de apreciere care ți se adresează! Cine vrea să-ți câștige bunăvoința are nevoie de intervenția unui prieten. Acesta îți va zugrăvi avantajele favorurilor sale, îți va face daruri generoase, îți va trimite mesageri, îți va adresa scrisori și dacă nici atunci nu îți este pe plac, cere-i un preț care să depășească pe departe posibilitățile sale.

Daphne râse.

– Acasă, la școala din Lesbos, am fost învățată fraza: întinde fiecărui bărbat degetul mic, dar refuză-l pe cel care este pe punctul de a-ți lua întreaga mână.

– Cuvintele tale îi aparțin divinei Safo. Adevărul este următorul: dacă un grec a pus stăpânire pe o femeie, ea nu mai are valoare; ca protectoare a casei este de ajuns să supravegheze sclavele, iar ca mamă să-i îngrijească progeniturile. Odată cu căsătoria, o femeie face primul pas spre mormânt. Dimpotrivă, bărbatul are înțelegere, pentru dorințele lui tainice plătește o prostituată, el are rang și nume, întreține o hetairă și face ofrande pe altarele lui Priapos ca ele să-i facă voia.

Megara și Daphne nu au băgat de seamă că, în timp ce se îndreptau spre casa hetairelor, erau urmărite. Necunoscutul se lipea de intrările caselor când cele două se opreau și se ținea la distanță tot timpul, ca să nu fie recunoscut. Când Megara și Daphne dispărură în casă, acesta rămase pe cealaltă parte a străzii.

Se părea că Zeus dezlănțuise toate fulgerele pe care le ținuse liniștite în timpul primăverii. Nori negri, grei de ploaie, atârnau deasupra dealurilor și își goleau umezeala strânsă în săptămâni de-a rândul asupra a trei călăreți care goneau către Marathon.

– Nu ar fi mai bine să facem o oprire? Phrynichos încerca să se facă auzit peste zgomotul neîncetat al tunetelor.

Călărețul din față, Temistocle, se întoarse, dar nu înțelese ce strigase prietenul său și strigă la rândul său:

– Mai departe! Mai departe!

Caii aproape că musteau de apă, suflau din greu prin nările larg deschise și, de fiecare dată când un fulger rupea amurgul, tresăreau speriați, își lăsau urechile pe spate și loveau amenințător în aer cu picioarele din spate.

Temistocle strângea hățurile calului, mânându-l pe o strungă pe care calul și călărețul erau amenințați în fiecare clipă să se prăbușească, și, în cele din urmă, conduse animalul pe o înălțime

împădurită unde se opri. Phrynichos și Sikinnos îl urmară cu greutate. Strategul cunoștea fiecare cută de pământ în zona aceasta și știa că de acolo de sus aveau o perspectivă largă asupra câmpiei Marathonului, până la smârcuri; dar cerul încărcat de nori negri bloca vederea.

– Nu ar fi mai bine să ne întoarcem? repetă aproape fără suflare Phrynichos și își șterse cu mâneca apa de pe față.

Dar Temistocle arătă în direcția câmpiei.

– Nu mai este mult. Trebuie să ajungem la smârcuri, altfel toată călătoria nu a folosit la nimic.

– Dar este întuneric beznă, se va face noapte până când ajungem acolo, protestă Phrynichos.

Temistocle nu îl auzi. Dădu pinteni calului și începu să coboare dealul, ramurile măslinilor lovindu-l peste față. În mintea lui răsunau cuvintele Pythiei:

> Agită făclia eleusinică! La lumina lunii
> Vei pătrunde moartea din smârcurile Marathonului.

Pe olimpianul Zeus, cum să-l găsească pe asasinul Melissei pe vijelia asta? Unde să caute? Câmpia este lungă de câteva stadii! Va apărea oare misteriosul arcaș brusc în fața lui și își va recunoaște odioasa faptă? În dezorientarea lui, Temistocle se îndreptă către movila funerară a celor o sută nouăzeci și doi de atenieni căzuți în luptă. Zece coloane de marmură aveau înscrise pe ele numele căzuților, în ordinea ginților.

Un fulger sfâșie cerul, și movila se ivi din întunericul câmpiei, fantomatică precum o cetate părăsită. În vârful ei, Temistocle recunoscu coloanele și, o clipă, crezu că zărește o siluetă între ele. Refuză să creadă așa ceva. Pe timpul unei astfel de vijelii,

stâncile și arborii par să ia forme umane, dispărând imediat ce fulgerul se topea.

Deși marea nu se vedea din pricina ploii biciuitoare, dinspre est pătrundea acum urletul talazurilor. Temistocle călări reținut, lăsă movila la stânga, căută disperat pârâul care împărțea câmpia în două. Fiecare fulger, fiecare lumină a cerului îi ofereau o priveliște de până la o aruncătură de piatră. Phrynichos și Sikinnos îl urmau îndeaproape. Cei doi simțeau că Temistocle era posedat de cripticul oracol, că era mai degrabă hotărât să-și dea viața decât să lase lucrurile nelămurite. Phrynichos, care își cunoștea prietenul din tinerețe, tăcea. Știa că în situația aceasta nu avea nici un sens să intervină. Sikinnos nu cuteza să amintească de întoarcere. Ca sclav, era obligat la supunere necondiționată față de stăpânul său.

Temistocle se opri. Asculta. Zgomotul venea acum din față. Greșise cumva direcția? Sau ceea ce auzea era pârâul? În mod normal, dintr-o săritură ar fi trecut de partea cealaltă a firului de apă; așa trebuia să procedeze și acum dacă voia să ajungă la zona mlăștinoasă amintită de Pythia. Atunci un fulger ilumină câmpia și își dădu seama că de pârâu îl despărțeau numai câțiva pași. Dar firul de apă se transformase într-un torent puternic și nu putea să-i vadă celălalt mal.

În clipa următoare tună. Tunetul veni zgomotos dinspre mare spre malul gemând de apă, se frânse în lanțul de înălțimi din vest și se înfipse în câmpie cu un zgomot care făcu pământul să se cutremure. Calul sclavului tresări, lovi scurt cu picioarele din spate și o rupse la fugă către râu, împreună cu călărețul său.

– Siiikinnos! urlă Temistocle în întunericul clocotitor și fremătând.

Sări de pe cal, își croi drum prin noroi înainte și trase cu urechea.

– Aici! se auzi de undeva din față.

Temistocle făcu câțiva pași de-a lungul râului. Acolo!

– Pe aici!

Nu șovăi, se afundă tot mai mult în apa ce clocotea. „Olimpianule Zeus, își spuse în sinea lui, acum trimite-ți fulgerul ca să văd!"

De parcă stăpânul fulgerelor i-ar fi ascultat ruga, din nori coborî o rază în zigzag împrăștiind pentru o fracțiune de secundă deasupra vârtejului maroniu o lumină sticloasă. Temistocle îl descoperi pe Sikinnos zbătându-se în apă, se îndreptă spre el strigând, cu ambele mâini întinse în față prin întuneric.

– Sikinnos! Sikinnos!

– Aici! veni neajutorat răspunsul, dar mai de aproape.

Temistocle simți că se afla poate la numai câțiva pași, pipăi, întinse mâna în apa învolburată și brusc dădu de o cârpă. Trase de ea și apucă apoi un braț.

– Sikinnos!

Sclavul se agăță de Temistocle. Acesta îl trase după el. Strigă:

– Phrynichos!

Și primi răspunsul:

– Aici!

Se îndreptă în direcția de unde venise răspunsul. Când se apropie de mal și apa îi ajunse până la genunchi, știu că reușise.

– Calul, calul! șoptea Sikinnos pierdut.

– Ce importanță are calul, pe lângă viața ta! îi strigă Temistocle și îl împinse pe omul epuizat în fața sa. Phrynichos le veni în ajutor și amândoi reușiră să îl tragă pe sclav până la cai.

– Tu ai grijă de Sikinnos, caii îi iau eu! Temistocle arătă spre un pâlc de pini din apropierea movilei funerare. Acolo vom găsi și adăpost.

Legă caii strâns. Ramurile dese ofereau oarecare protecție împotriva șiroaielor de apă ce cădeau neîncetat din cer. Cei trei se așezară lângă trunchiul unui arbore. Strânși unul într-altul priveau în întuneric, în direcția colinei cu mormintele. La fiecare fulger ea se desprindea din peisaj, apăsătoare, iar coloanele pâlpâiau amenințător, ca niște făclii cu smoală.

Într-o scurtă străfulgerare, Temistocle întrezări acolo un bărbat care se agăța temător de o coloană. Dar nu, nu încercă să-i facă atenți și pe însoțitorii lui. Cu siguranță că în această situație tensionată simțurile îi jucau o festă. Vru să închidă ochii, să-și sprijine capul pe genunchii îndoiți, să nu mai vadă și să nu mai audă nimic până când nu se potolea vijelia; dar nu putea. Lui, marelui strateg, îi era rușine de ceilalți. Așadar, cu ochii larg deschiși, fixa întunericul așteptând să vadă ceva. Degeaba.

Ploaia se mai liniști, bubuitul tunetelor slăbi în spatele șirului de dealuri, caii fornăiau neliniștiți, dar nimeni nu îndrăznea să scoată un cuvânt. Atunci, un fulger ca o spadă de foc lovi colina mortuară, despică una din înaltele coloane și, înainte ca ecoul bubuiturii să se fi stins, se auzi un urlet teribil.

Temistocle sări în picioare.

– Ați auzit? Phyrnichos și Sikinnos confirmară. Veniți! strigă Temistocle și porni în fugă spre colină.

Pământul era moale și alunecos, bărbații fură nevoiți să se folosească și de mâini pentru a putea urca. Ajunși sus, rămaseră împietriți: în fața lor, lovit de furia fulgerului, trântit la pământ, zăcea trupul despicat al unui bărbat îmbrăcat în negru.

Oare ce îl adusese pe acest om, într-o astfel de noapte, în acest loc? Să fi fost vorba despre fiul ori despre tatăl căzut în luptă și îngropat aici? Temistocle îl apucă de umăr pe bărbatul care zăcea

cu fața în jos și îl întoarse. Capul și brațele acestuia căzură moi, lipsite de viață. Era, fără îndoială, mort.

– Ciudat, spuse Phrynichos.

Sikinnos tremura din tot corpul. Temistocle privi în jur, ca și cum ar fi încercat să găsească în întuneric un indiciu, când, deodată, deasupra lor, cerul se deschise și, pentru scurt timp, luna dezvălui fața celui mort, o față schimonosită de durere, cu o arsură pe frunte...

– Kallias! strigă Temistocle. Pe toți zeii Greciei, de ce tocmai tu?

Capitolul 4

În curtea casei hetairelor înfloriseră magnoliile. Soarele blând al primăverii din luna *elaphebolion* ademenea hetairele în aer liber. Daphne ședea pe o bancă din marmură roz în fața altarului Afroditei și încerca să respingă ofertele făcute de doi bărbați în vârstă, dornici de iubire.

– De luni de zile, mărturisea Diphilides, te urmăresc pas cu pas. Îți știu toate drumurile, îți cunosc toate obiceiurile; totuși, niciodată nu am îndrăznit să-ți trec pragul. Anakreon, căruia i-am împărtășit suferința mea, m-a încurajat să mă apropii de tine. Așa că implor bunăvoința ta.

– Prietene, râse Daphne, soarta ți-a înscris pe față ridurile unui om de șaptezeci de ani. Nu este nimic defăimător; dar gândește-te că eu am cincisprezece ani. Crezi că simțămintele noastre concordă?

Anakreon, ale cărui cântece de petrecere și de dragoste erau atât de cunoscute, încât atenienii i-au ridicat bătrânului bețivan o statuie, își trase prietenul deoparte și, plin de vin, bâigui:

– Daphne, trandafir cu sclipiri de aur în păr, nu îl asculta! El este doar un crescător de cai, un țărănoi, bogat ca nimeni altul în Atena, însă prost ca măgarul sclavului meu. Dar nici chiar

zeii Olimpului nu au fost înzestrați cu toate darurile. Doar Zeus are tot ce este omenesc mai bun. Restul l-a lăsat și celorlalți zei. Diphilides este bogat și prost, eu sunt sărac, dar inteligent. Așa că împreună alcătuim un om tocmai bun.

Cei doi bătrâni îngenunchează în fața lui Daphne și își plecară capetele. Când Anakreon încercă să îi atingă piciorul, Daphne îi făcu ușor vânt poetului amețit care se dădu peste cap, lucru ce îl amuză, stârnindu-i râsul.

– Nu eu trebuie să vă învăț, zise Daphne zâmbind, că o hetairă nu este o femeie pentru o oră. O hetairă nu este plătită pentru a fi folosită. Un bărbat este fericit dacă ea îl ascultă.

– Grațioasă Afrodită, începu Anakreon cu gesturi teatrale, aflat încă la pământ, părul tău de aur este mai frumos decât mirosul și culoarea florilor. Sclipirea argintie a pielii tale este precum lumina soarelui în mare. Oh, de-am putea numai să-ți atingem brațele, pieptu-ți gol. În Hades să ajungem dacă această favoare...

Diphilides își dădu seama că nu o scoate la capăt cu prietenul său amețit de băutură. Scânci:

– Desigur, nu sunt frumos, nu sunt tânăr, dar caii mei sunt considerați cei mai buni din Elada și îmi aduc mai mult decât tot comerțul cu purpură al flotei feniciene. Primește ca dar moșia mea din Sunion. Acest mic gest nu te va obliga la nimic. Moșii am destule și aceasta nu înseamnă mult pentru mine.

– Păstrează-ți moșiile, le-ai obținut prin muncă cinstită, nu trebuie să le dai pe câteva clipe de plăcere. Caută-ți o prostituată frumoasă, plătește-o cu un *diobolos* și ea îți va fi veșnic recunoscătoare.

Discuția vioaie le atrase și pe celelalte hetaire. Frumoasa Attis apăru îmbrăcată sumar, se așeză pe bancă lângă Daphne și simulă participarea, sfătuind-o să nu se fandosească așa pentru că

o ofertă ca aceasta nu se primește în fiecare zi, și, în orice caz, *ei* nu i s-a făcut până acum nici una. Spunând aceste cuvinte, își expuse aprecierii, cu mișcări lascive, corpul perfect, desigur, nu fără gânduri ascunse.

Megara, care urmărea foarte îngrijorată starea de tensiune dintre Attis și Daphne – frumoasa Attis se simțea tot mai mult pusă în umbră de către considrabil mai tânăra, dar cu certitudine nu mai puțin frumoasa Daphne –, încercă să curme cearta amintindu-i celei mai în vârstă de bogatul armator din Thassos care trimisese la Phaleron o corabie ca să o aducă pe insulă. Nici ea nu-l urmase atunci pe armator. De ce? Pentru că era cocoșat.

– Dacă v-ar auzi cineva cum vorbiți, interveni Daphne, clătinând din cap s-ar crede într-un bordel din port!

Megara o aprobă:

– Este o rușine. Și să ne-o spună tocmai Daphne, cea mai tânără dintre noi!

Attis șuieră cu o voce care trăda o ură adâncă:

– Este o vrăjitoare, știu asta, este o vrăjitoare! Farmecă bărbații ca vrăjitoarea Circe și face din ei sclavi și porci. Și pe noi ne va urmări cu farmecele ei, până când îi vom cădea la picioare la fel ca bărbații aceștia!

– Mușcă-ți limba! ripostă Megara. Daphne trăiește în mijlocul nostru, nu are secrete. Și dacă îi farmecă totuși pe bărbați, o face prin nurii ei.

– Este o vrăjitoare! repetă Attis disprețuitoare. Am văzut cu ochii mei: Daphne se joacă cu broaște și cu șerpi. Aici, în curtea cu coloane, ea ascultă animalele, le ia în mână și vorbește cu ele, ca o vrăjitoare!

Megara se supără.

– Ajunge cu fanteziile! Nu suport să-i mai faci astfel de reproșuri lui Daphne. Daphne este una dintre noi și nu este altfel decât tine sau decât mine.

Daphne se lupta cu lacrimile. Se ridică fără să spună un cuvânt, apoi se întoarse și o luă la fugă spre camera ei. Îngenunche în fața patului cu lenjerie albă și își vârî suspinând capul în rufăria moale. Apoi dădu de o parte pătura și înlemni: în fața ochilor ei se încolăcea o viperă groasă cât brațul.

Plaja de la Phaleron era aglomerată cu un imens număr de schele uriașe. Atena se pregătea să devină o putere maritimă. Cu veniturile obținute de pe urma argintului, la Phaleron chilele a două sute de trireme erau deja construite, două sute de schelete din lemn, numite trireme datorită celor trei nivele suprapuse în care se rânduiau vâslașii, câte o sută șaptezeci pe fiecare vas, în plus câte zece, doisprezece matrozi și doisprezece, optsprezece soldați marini.

Lemnul fusese adus cu vasele din Eubeea și din Creta, lemn elastic de frasin pentru pintenul corabiei. Într-un oraș haotic de barăci, colibe și dughene erau cazați sărăcăcios zece mii de sclavi și mai multe mii de meseriași, aduși în special din apropiatul Corint. De aceea nici nu a bătut la ochi când vreo o sută de barbari au urcat într-o triremă veche, ale cărei scânduri putrezite ridicau semne de întrebare asupra rezistenței la o călătorie pe mare.

– Acum trebuie să recunoști ce răi sunt acești greci! își exprimă disprețul unul dintre barbari. Legătura îngustă de sub brațul lui era toată agoniseala din munca de miner în Laurion. Vom putea spune că am avut noroc dacă ajungem pe coastele Asiei Mici cu nava asta!

În mijlocul prietenilor săi persani, Sikinnos ridică din umeri.

– Temistocle a propus să vi se dea o triremă mai bună, cu condiția de a o înapoia, dar Aristide, adversarul lui, s-a opus, fiind de părere că, odată ajunși pe pământ asiatic, barbarii nu vor mai înapoia corabia.

– Șmecher acest Aristide, spuse un barbar și un altul oftă.

– Ahura Mazda ne va proteja. În perioada aceasta furtunile sunt rare.

– Numai să nu pierdeți vântul!

Sikinnos îi îmbrățișă pe fiecare și îi sărută pe obraji. El se decisese să rămână în Grecia. Se simțea obligat față de Temistocle, de când acesta îi salvase viața. Oricare altul ar fi salvat atunci din apele învolburate calul cel scump, iar pe sclav l-ar fi lăsat să se înece. De atunci îi vedea altfel pe eleni. Ca profesor particular și educator al fiicei lui Temistocle, avea un venit frumos. Ce să-și dorească mai mult?

– Și să nu vă mai întoarceți niciodată! râse Sikinnos și îl bătu cu putere pe căpitan pe umăr. Scoase la iveală o tăbliță și i-o întinse marinarului. Este o descoperire grecească, dar nu este rea.

Pe tăbliță erau schițate contururile Atticii, insulele Ciclade și, în marginea din dreapta, coastele Asiei Mici.

– Descoperirea îi aparține lui Anaximandros, un elev al lui Thales din Milet. Ai aici micșorată Marea Egee, iar aici ai drumul pe care trebuie să îl urmezi, spuse Sikinnos care scoase și un condei de ardezie, îl puse în sudul Atticii și trasă o linie pe tăbliță: mai întâi te îndrepți spre sud, ocolești capul Sunion, iei cursul spre est, spre insula Delos. Până la Delos vei avea permanent în câmpul vizual câte o insulă a Cicladelor. Apoi te așteaptă marea deschisă, dar numai timp de o jumătate de zi, după care

în stânga apare insula Ikaria, pe urmă Samos și coasta Miletului. Mithras să vă călăuzească drumul!

Celălalt confirmă cu un gest al capului, puse bine tăblița și fu ultimul care sări în barcazul ce scârțâia din toate încheieturile. La ordin, barbarii întinseră pânza și vâslele lungi se cufundară în apă. Prora se îndreptă leneșă către mare, răsunară câteva comenzi și un vânticel blând umflă pânza.

În timp ce Sikinnos, pierdut în gânduri, privea în urma vasului, pe plajă neliniștea se amplifică. Supraveghetorii atenieni arătau înspre mare. Dar atenția lor fusese atrasă nu de vasul barbarilor, ci de pânzele ce apăruseră la orizont. Privirea lor pricepută recunoscuse forma pânzelor, și ei știau că nu putea fi decât flota lui Miltiade.

Încă înainte ca vasul lat și greu al sclavilor persani să treacă pe lângă flota ce se întorcea, pe plaja de la Phaleron se produse o schimbare. Sikinnos, care nu înțelegea supărarea atenienilor, îl întrebă pe unul dintre șefii de echipă pe care îl întâlni în drum despre cauza ei:

– Faptul că flota se întoarce într-un port sigur nu este un motiv de a vă bucura?

Interlocutorul îl măsură pe Sikinnos din cap până în picioare, își dădu seama că este sclav după tunsoarea scurtă și spuse cu amărăciune:

– Sclavule, tu nu știi că elenii semnalizează încă de departe succesul sau insuccesul cu ajutorul pânzelor?

Sikinnos duse palma deasupra ochilor, ca să îi protejeze de soare, și privi vasele care se apropiau.

– Uite, spuse celălalt, au pus pânzele negre, ceea ce nu înseamnă nimic bun.

Când prima triremă trase la țărm, Miltiade fu coborât de la bord cu o targă. Rapid se răspândi vestea înfrângerii.

Miltiade, cu cele treizeci de vase ale sale, înconjurase insula inamică Paros și luase câțiva prizonieri în afara zidurilor capitalei. Dar zidurile se dovediseră a fi de netrecut, așa că strategul se hotărî să asedieze insula și să o înfometeze. Timp de douăzeci și șase de zile nu se întâmplă nimic. Ceea ce însemna că proviziile se epuizaseră, cel puțin ale asediatorilor. Pe învingătorul de la Marathon, care îi pusese pe fugă pe temuții barbari, îl păștea o rușine nemaivăzută: pe perșii cu cele șase sute de nave ale lor îi spulberase, dar trebuia să capituleze în fața locuitorilor din Paros.

De aceea, Miltiade se agață de un ultim fir de pai: printre insularii capturați se afla și o preoteasă a Demetrei. Ea îi prezisese strategului atenian că nu va putea cuceri Parosul atâta timp cât obiectele sfinte din templu rămâneau în posesia locuitorilor insulei. Dacă el își va însuși aceste obiecte, va cădea și insula. Ea cunoștea și o cale de a-l trece zidurile.

În timpul nopții se lăsă condus peste fortificații, se strecură în spatele preotesei până la intrarea în templu care îi fu deschisă cu bucurie, însă strategul fu cuprins de o tulburătoare bănuială, și anume că preoteasa îl atrăsese într-o cursă. A luat-o la fugă cât îl țineau picioarele înapoi la ziduri, le-a escaladat prin aceleași locuri pe unde intrase, dar a căzut de la înălțime suferind răni grave. În ziua următoare, atenienii ridicară asediul și plecară spre casă.

Kimon, fiul său, plânse când Miltiade fu coborât de la bordul corabiei. În loc de compătimire, atenienii l-au primit pe strategul ghinionist cu dispreț și batjocură. Xanthippos, care de la bun început nu-i dăduse acțiunii nici o șansă, l-a acuzat pe strateg de

inducerea în eroare a adunării poporului. Pentru asta se primea pedeapsa cu moartea.

Se afla deja pe moarte când judecătorii din Areopag i-au dat sentința lui Miltiade: nefericitul strateg trebuia să plătească din propriul buzunar costurile expediției la Paros, cincizeci de talanți, adică trei sute de mii de drahme. Miltiade muri în ziua următoare.

Atunci când Glaukias organiza vestitele lui petreceri în atelier, la ele participau toată nobilimea Atenei. Unii veneau chiar din insule și de peste mări, poeți, filosofi, naturaliști, muzicieni, politicieni, oratori, sportivi, clarvăzători și femei frumoase. Epikles din Hermion recită acompaniat de țitera sa versuri ale lui Homer și culese aplauze zgomotoase. Simonides, spiritualul poet din insula Keos, prezentă poezii vesel-ironice despre bătălia de la Marathon și nimeni nu a considerat deplasat gestul câte unui oaspete de a-i întinde o drahmă bătrânului până atunci neobservat. Căci frica lui de a muri de foame de pe urma artei era proverbială și se transformase de mult în lăcomie. Anakreon, prietenul său din Teos, beat ca întotdeauna și în compania a două prostituate ieftine, se produse cu poezii de dragoste bombastic-grosolane, în care de cele mai multe ori era vorba de fete mici. Tigva lui pleșuvă și dantura proastă nu ofereau însă o priveliște îmbucurătoare.

Oriunde apărea prietenul lui Temistocle, Phrynichos, el devenea imediat centrul atenției. Atenienii considerau destul de îndrăzneață inițiativa scriitorului și a actorului de a cutreiera țara însoțit de doi mimi, cu drama sa *Cazul din Milet.* Aceasta provocase un scandal în toată regula pentru că autorul ei introdusese în ea roluri pentru femei. Și se zvonea că Eschil din Eleusis, al cărui frate, Kynegeiros, se stinsese atât de tragic la Marathon, se ocupa acum de o dramă privind războiul cu perșii. Până acum nu avusese

vreun succes mai mare, deși participase de mai multe ori la concursurile dionisiace ale tragedienilor.

Glaukias, îmbrăcat cu un chiton lung, roșu-purpuriu, trecea parcă în pași de dans printre iluștrii săi oaspeți, bătea din palme pentru ca sclavii să mai aducă apă și vin, oferea platouri abundente cu fructe și-i prezenta pe musafiri. Grecii numeau acest gen de evenimente mondene *symposion,* la începutul cărora gazda anunța în ce proporție va fi combinat vinul cu apa. Doar barbarii beau vinul simplu! Glaukias propuse „cinci la doi", în recipiente mari. Ceea ce însemna cinci părți apă, două părți vin. Pentru a bea la jumătate-jumătate, ceea ce era considerată granița superioară a frivolității, se foloseau vase mici.

Pe o canapea, în partea din față a amplului atelier, între sculpturi de bronz și modele din lut, luase loc un bătrân demn, cu barbă albă, unduitoare, care imediat fu înconjurat de un grup de tineri care îl asaltau cu întrebări. Numele lui era Heraclit din Ephes, dar atenienii îi spuneau „Profundul", pentru că majoritatea vorbelor sale nu erau înțelese. El aduse la cunoștința ascultătorilor că focul ar fi originea tuturor lucrurilor. Din foc rezultaseră apa, pământul și aerul, în această ordine, și *panta rhei,* totul curge.

– Aceasta înseamnă că și frumoșii băieți și frumoasele femei din jurul nostru au apărut tot din foc? întrebă amuzat Glaukias.

– Sigur că da! răspunse filozoful. Trebuie doar să te întorci ceva mai mult în evoluția lucrurilor. Și dacă omul și focul ți se par în contradicție, fii sigur că totul se petrece ca urmare a existenței contradicțiilor. Chiar contradicția contradicției, armonia, este în sine o contradicție.

Cum auditoriul îl privea mut, Heraclit se simți obligat să explice ideea.

– Credeți-mă, organele voastre de simț nu sunt prea de încredere. Hai să luăm acea statuie plăcută de acolo – și arătă spre o statuie a Afroditei, ce abia se observa într-un colț – în cei cincizeci și cinci de ani ai vieții mele nu am văzut o imagine a unei femei mai frumoase.

Glaukias, flatat, lăsă capul ușor într-o parte, iar ceilalți oaspeți priviră cu toții, atenți, sculptura sclipitoare.

– Este un dar al lui Temistocle către oracolul din Delphi, explică Glaukias și întoarse privirea către strateg.

– De ce credeți că Afrodita apare atât de minunată? Este o contradicție internă între femeie și copil, între lasciv-senzual și pueril-pur. Armonia nu este un rezultat al elementelor de același fel, ci al elementelor contradictorii, așa cum armonia în muzică apare nu din aceleași tonuri, ci din tonuri diferite.

Explicațiile lui Heraclit îndreptară tot mai mult atenția către statuie. Oaspeții se îngrămădeau în jurul bronzului cu sclipiri verzui, admirând farmecul lui nud, care te îndemna să îl mângâi. Anakreon, care, deși era amețit binișor de băutură, era un remarcabil poet, improviză o odă dedicată minunatei opere artistice.

– Oh, de-ai putea să simți, bronz sclipitor, cum brațele tale mă ating gingaș...

Temistocle veni în fața statuii, îngenunche pentru a aprecia mai amănunțit opera lui Glaukias, care întrebă:

– Ei, cum îți place Afrodita?

Ochii strategului sorbeau imaginea, privirea lor plecă de la părul despletit, coborî pe gâtul suplu, spre pieptul arcuit gingaș, spre talia ușor marcată, spre coapsele arcuite, încântătoare.

– Felicită muzele care ți-au dăruit această artă, răspunse Temistocle. Tu trezești viața divină în bronzul rece. Este o operă minunată.

Glaukias fu evident mișcat de toate aceste imnuri laudative și răspunse modest:

– Totuși, este doar o copie palidă a realității, natura nu poate fi niciodată egalată.

– Deci în spatele acestei statui se află un model viu? Temistocle aștepta nerăbdător un răspuns de la artist.

– Desigur, răspunse Glaukias, cel mai bun model este realitatea. Nici nu a trebuit să caut prea mult până l-am găsit; când am văzut-o, am știut că ea este Afrodita născută din spuma mării.

Nici nu termină Glaukias fraza, că fu asaltat de întrebări privind numele frumoasei, unde putea fi găsită, dacă este din Atena, dacă există un bărbat care se bucură de favorurile ei.

Glaukias râse și răspunse:

– Este aici, în mijlocul nostru, gură-cască, unde v-au fost ochii?

Toți îl priveau uimiți pe Glaukias, care tocmai spusese ceva de necrezut, inimaginabil.

Nici unul dintre cei prezenți nu îndrăznea să se uite în jur, să caute din priviri modelul frumoasei Afrodita. Dacă se afla chiar în spatele lor, lângă ei?

În cele din urmă Glaukias se îndreptă către Daphne care urmărise jocul împreună cu Megara, îi întinse mâna și o conduse pe fată lângă statuia din bronz.

– Aici aveți modelul viu al Afroditei, hetaira Daphne.

La mulțimea de „Oh!“ și „Ah!“ Daphne roși, dar gustă totuși privirile admirative.

Temistocle nu părea deloc tulburat, o privea neclintit și doar buzele-i tremurânde trădau că era răscolit de ceva. Lui Daphne i se păru o eternitate până când strategul vorbi:

– Tu nu ești fata care, atunci, la Marathon...

– Da, răspunse Daphne, fără a-l lăsa pe strateg să termine fraza, eu sunt.

Temistocle nu-și dezlipea privirea de pe fată, ai cărei ochi sclipeau limpezi și verzi ca bronzul admiratei statui. Ochii începură să tremure neliniștiți, Daphne nu mai putu să suporte privirea subjugătoare a strategului și încercă inutil să-și dea seama de ceea ce simțea cel din fața ei. Era admirație în privirea lui, ori ea reflecta disprețul și ura? Tâmplele îi zvâcneau: „Melissa!“ Melissa a fost iubita acestui bărbat și pe undeva se simțea vinovată de moartea frumoasei femei; căci săgeata care o străpunsese pe Melissa îi fusese destinată ei, lui Daphne. Nu se îndoia de acest lucru. După ce Kallias fusese trăsnit, Temistocle făcuse cunoscut oracolul și declanșase scandalul: un preot din Eleusis, asasinul hetairei! Hoplițiii din tabăra militară confirmaseră faptul că preotul Kallias se strecurase către cortul hetairelor. De unde să fi bănuit ei că acela avea intenții ucigașe? Motivul infamei fapte era și acum învăluit în întuneric și reprezenta un mister nedezlegat. Doar Daphne cunoștea întreg adevărul. Știa Temistocle mai mult? Pe toți zeii, de ce o privea atât de pătrunzător?

Bărbatul acesta era greu de citit. Daphne aproape că nici nu putea să-și imagineze că buzele groase ale acestuia, colțurile gurii înclinate în jos, a căror linie era accentuată de mustața deasă de deasupra buzei superioare erau capabile vreodată de un râs fericit. Capul său lat, cu urechi mici lipite de el, sugera o enormă forță, dar și o imprevizibilitate periculoasă. Nu era figura unui filozof predicator al generozității, capul lui sugera mai degrabă gândirea clară, lineară a unei inteligențe superioare, dublată de o aroganță irezistibilă. Oricum, Temistocle era o excepție marcantă în peisajul atenian.

– De ce vă holbați așa? strigă Glaukias și bătu din palme. Să ne veselim!

Vraja se topi. Epikles ciupi corzile țiterei sale și în spatele draperiei înalte, roșii, care separa partea din spate a atelierului apărură doi splendizi tineri goi. Ambii erau bine cunoscuți în oraș: unul din ei, Hierophon, fiul unui metec, un sclav eliberat, și Antiphates, un efeb cu piele măslinie, de ale cărui grații se bucurase și Temistocle, treceau drept cei mai buni dansatori de *kordax* din Atena.

Tânguitoare acorduri de corzi acompaniau mișcări lente, ce sugerau multiplele modalități de contopire drăgăstoasă între bărbați. După fiecare figură finalizată, publicul îi răsplătea pe interpreți cu aplauze entuziaste. *Kordax*-ul era considerat un dans deosebit de frivol, dar nu lipsea de la nici un *symposion* cu pretenții, mai curând s-ar fi renunțat la prostituate și la hetaire decât la reprezentația artistică a efebilor goi.

Antiphates, cel mai voinic din cei doi, făcu un pod pe spate, și Hierophon, cu capul pe spate, realiză un stând în mâini pe oasele bazinului prietenului său, de unde, încet, alunecă spre falusul lui Antiphates. Oaspeții lui Glaukias erau entuziasmați. Temistocle nu mișcă un deget. Privirea lui fixa umerii îmbrăcați de bucle ai lui Daphne care încă se mai afla în fața lui.

Daphne simțea privirea bărbatului și, neștiind ce putea să însemne, era vizibil neliniștită. Ar fi preferat să fugă din fața imprevizibilității puternicului strateg, dar s-ar fi stârnit mai multă vâlvă. I s-ar fi pus întrebări. Așa că suporta cu o liniște aparentă apropierea fizică tulburătoare a lui Temistocle și viziona printr-un voal des discutabila reprezentație a dansatorilor.

După ce efebii își terminară numărul, dispărură după draperia roșie și Anakreon, în compania vinului un mare maestru,

propuse să se joace *kottabos,* un joc de atenție inițial nevinovat care la Atena avea faima de a fi deosebit de frivol. În mijlocul atelierului fu așezat un baston de înălțimea unui om, *kottabos*. Pe acest baston, Glaukias puse un disc metalic mare cam cât o farfurie, la un cot sub vârful aplatizat. Apoi puse în vârful bățului un al doilea disc de metal cât o farfurie și, la distanța cuvenită, trase o linie cu creta în jurul *kottabos*-ului. De dincolo de această linie, jucătorii trebuiau să doboare discurile mai mici din bronz, în așa fel încât ele să cadă cât mai aproape de *kottabos,* zdrăngănind pe discurile mai mari. Ca proiectil era folosit conținutul vasului de băut pe care îl avea fiecare în mână. Cel care făcea ca placa din bronz să zdrăngăne avea dreptul să-și exprime o dorință ce trebuia îndeplinită de către cei prezenți.

Impertinentul Anakreon încercă primul. O privi pe Daphne, își roti ochii în cap cu subînțeles și își luă un scurt avânt. Spre satisfacția celor din jur, vinul nu atinse vârful *kottabos*-ului, ci fața poetului Simonides, aflat în fața lui.

– Atât de tare îl urăști? râse Glaukias și îi aruncă avarului stropit un prosop.

Anakreon rosti cu greu:

– Nici o minune că nu ating ținta cu vinul acesta mai mult apă!

Glaukias înțelese aluzia și strigă:

– Golește paharul, prietene, de acum vom bea vin și apă în proporții egale!

Anunțul declanșă un urlet sălbatic, urmat de strigăte haotice. Fiecare voia să fie următorul concurent, pentru că, de regulă, dorința de îndeplinit se referea la unul dintre băieții prezenți sau la una dintre târfele scumpe, pentru o noapte, depinzând de gusturi. Așa se face că se aruncau priviri lacome, zâmbete de invitare și chiar respingeri prin mișcarea capului.

Eschil refuză mulțumind, Phrynichos rată, apoi sorții căzură pe Temistocle. Acesta îi întinse sclavului paharul spre a-i fi umplut, luă din el o înghițitură și restul îl aruncă spre *kottabos*. Acesta clipoci, discul se clătină și bronzul în cădere se rostogoli cu zgomot pe marele disc, ceea ce îi făcu pe oaspeți să jubileze.

Dar aplauzele fură moderate. Fiecare dintre cei prezenți știa că de la moartea Melissei Temistocle era certat cu zeița destinului, Tyche, și, pentru a-i face în ciudă sau pentru a uita, umbla cu frumușelul Antiphates, un exploatator lipsit de scrupule, care se tăvălea doar prin paturile bărbaților bogați. Și pentru că Temistocle în nici un caz nu făcea parte dintre aceștia, era doar o problemă de timp până când strategul va fi ruinat.

Temistocle îi întinse din nou sclavului paharul; apoi îl duse la gură și începu să bea cu înghițituri mari. După care se roti, măsurând pe fiecare cu o privire evaluatoare. Omul de la marginea cetății se bucura de mare cinste la Atena. Capacitatea sa de a se impune, elocința și genialul proiect cu flota l-au evidențiat din rândul strategilor, făcând uitată până și originea lui, chiar dacă unii îl mai socoteau un parvenit.

Când privirea lui Temistocle trecu peste hetaira Attis, aceasta surâse provocator, își umezi buza superioară cu limba, prinse decolteul rochiei lipsite de mâneci și își expuse sânul stâng plinuț. Antiphates părea sigur pe el, își clătină provocator posteriorul mic și rotund, și apoi închise ochii.

În cele din urmă o privi pe Daphne, aflată în apropierea lui, și, o clipă, fata crezu că vede în colțul gurii lui un semn de cinism. Daphne nu reacționă. Temistocle îi era indiferent și l-ar fi uitat de mult dacă nu ar fi fost funesta întâmplare de după bătălia de la Marathon, care i-a legat pe amândoi într-un mod ciudat.

Temistocle lăsă jos paharul golit și, ca și cum ar fi spus cel mai firesc lucru din lume, zise:

– Oh, *kottabos,* tu care dai viață viselor, iată ce îmi doresc în sunetul bronzului sclipitor, încă un pahar din acest vin grozav! și întinse brațul după pahar.

La început fu liniște. Nimeni nu era sigur dacă nu cumva strategul își permitea o glumă.

Abia după ce primi paharul și îl înălță ca pe un trofeu, izbucniră strigăte sălbatice. Toți urlau:

– Își bate joc de noi!

– Pe Hades, asta nu este o dorință pentru *kottabos!*

– Tu, nelegiuit al sorții!

Doar Eschil găsi cuvinte de laudă pentru strateg.

– Oh, nebunilor, de-ați putea înțelege că un pahar de vin poate bucura deseori inima mai mult decât un pat plin de hetaire și că o scurtă clipă de fericire înseamnă pentru cineva mult mai mult decât sute de talanți de argint!

Indiferent la remarcile lipsite de sens ale chefliilor, Temistocle își croi drum către statuia Afroditei și, înainte ca cineva să poată interveni, lovi minunata operă de artă de soclul ei de marmură. Se auzi un sunet înfundat și statuia de bronz se sparse. Capul, brațele și bustul se împrăștiară pe podeaua albă de piatră, rămânând ca bucățile dintr-o păpușă stricată de un copil furios.

Temistocle privi la ceea ce făcuse, examină fiecare fragment, apoi se întoarse și, cu capul sus, fără să dea vreun semn de beție, ieși din atelier.

Daphne, care trăise neașteptata reacție a strategului din imediata apropiere, simți o durere fizică atunci când văzu opera lui

Glaukias făcându-se țăndări. Ca și cum părți din corpul ei ar fi fost smulse, ca și cum ar fi fost torturată de toți acei bărbați beți și sfâșiată în bucăți. Dar pe Temistocle, pe care la început îl compătimise, de care apoi se temu, de acum înainte îl va urî.

Capitolul 5

Cine va câștiga alergarea în jurul stadionului? Nimic nu îi preocupa mai mult pe cei care urmăreau jocurile olimpice decât această întrebare. Pentru că doi dintre competitori erau atât de rapizi, încât păreau că zboară: Ephialtes din Trachos și spartanul Philles. În orice caz, elenii vor denumi după învingător perioada de timp până la următoarele jocuri, până la ceea de-a 74-a olimpiadă.

În mijlocul masei de oameni care vorbeau multe limbi, Daphne și Megara nu atraseră la început atenția; puteai vedea aici multe femei și fete frumoase, toate nemăritate. Căci numai femeile nemăritate aveau acces în zona sfântă și la întreceri. Pe vremuri, obiceiurile fuseseră și mai severe. Existase o lege care le interzicea tuturor femeilor ca în timpul jocurilor să traverseze râul Alpheios, cele care o încălcau urmând să fie aruncate de pe o stâncă înaltă, dar care nu a fost aplicată niciodată. Nici Pherenike, o mamă foarte grijulie, costumată în antrenor, care și-a însoțit fiul, Peisirodos, la întreceri, nu a fost aruncată de pe stânci când s-a dovedit clar că nu era bărbat; la o săritură de la tribună, o parte a hainelor i-au fluturat în vânt. Legea a fost modificată de mai multe ori și s-a dispus ca pe viitor sportivii și antrenorii să apară goi.

– Uită-te la mușchii îngâmfatului ăstuia! chicoti Daphne și arătă către una dintre statuile de marmură din fața treptelor albe ale altisului.

Mulți sportivi, înainte de întreceri, promiteau templului Herei ori olimpicului Zeus o statuie, dacă doreau să iasă învingători. Și astfel a luat naștere o zăpăcitoare piață a vanității, unde erau expuse, înșirate una lângă alta, inscripționate cu litere mândre, sute de statui, cele mai vechi din lemn de chiparos și de smochin, precum cea a acestui luptător cu pumnii, Praxidamas, din insula Egina, ori cea a luptătorului Rhexibios.

Megara, care nu se afla pentru prima oară la Olimpia, putea să povestească multe despre statuile învingătorilor și ea îi dădu lui Daphne detalii despre înfumuratul cu mușchi care îi treziseră atenția.

– Din păcate, adăugă Megara, este mort, l-au mâncat lupii în îndepărtatul Kroton.

– Lupii?

– Da, când era singur în pădure, a găsit o cursă pentru lupi și a vrut să-și măsoare forțele cu ea. Îl chema Milon, fusese victorios în lupte de șase ori. Din plăcere le arăta oamenilor tot felul de acrobații: astfel, nimeni nu reușise să-l împingă pe Milon de pe un disc uns cu grăsime. O coardă din intestin, ce nu se putea rupe, el a sfâșiat-o, înfășurând-o în jurul frunții, inspirând adânc și încordându-și tâmplele. Dar se pare că a subapreciat forța capcanei pentru lupi, care l-a prins, nu a mai putut-o desface și a căzut pradă lupilor.

– Ce erou! se miră Daphne și bătu din palme.

În fața unui cal din bronz, un exeget îmbrăcat în roșu arăta că animalul, de fapt o iapă a corintianului Pheidolas, își trântise călărețul, dar fusese urmată de stăpânul ei, ocolise corect ultima

coloană și trecuse prima linia de sosire. A urmat-o Pheidolas. După verificarea regulilor întrecerii, arbitrii au proclamat-o câștigătoare pe iapa Aura și Pheidolas i-a făcut statuie.

Pe departe cea mai vestită statuie a fost cea a luptătorului cu pumnii Theagenes din bogata insulă Thassos. Provenea din atelierul lui Glaukias. Când Megara i-a amintit numele, Daphne privi cerul pierdută în gânduri. Megara păru că îi ghicește gândurile și se grăbi să-i alunge amintirile urâte povestind următoarele:

– Când avea nouă ani, Theagenes a ridicat în piața orașului statuia grea a unui zeu de pe soclul ei și a dus-o pe umeri până acasă, atât era de puternic. Mai târziu, ca luptător cu pumnii, el a mers din victorie în victorie. Nu doar la Olimpia, ci și la jocurile din Mantineia, din Delphi și din Corint i-a învins pe cei mai puternici adversari și a strâns o mie patru sute de coroane de învingător. După moartea sa, locuitorii insulei Thassos au comandat această statuie în cinstea sa și, într-o noapte, un bărbat pe care Theagenes îl învinsese în luptă s-a strecurat în templu și a biciuit bronzul prelucrat artistic, ca să se răzbune. Dar Theagenes a fost mai tare și după moarte: biciul se agață de statuie, care se răsturnă și îl ucise pe nelegiuit.

– O poveste frumoasă, spuse Daphne ca pentru sine.

– Și nu s-a terminat, continuă Megara, fiii mortului au acuzat statuia ucigașă. Conform legilor severe ale lui Drakon, lucrul acesta era posibil. Iar sentința suna astfel: exil. Așa că au scufundat statuia în mare...

– Și cum a ajuns Theagenes din nou aici?

– Insula Thassos a fost lovită de secetă și Pythia din Delphi i-a avertizat că prin scufundarea statuii și-au atras mânia zeilor. Deci pescarii au scos-o folosindu-și plasele și locuitorii Thassosului

i-au amenajat un loc unde să o cinstească. De atunci pășunile și câmpurile insulei sunt înverzite și pomii poartă fructe bogate.

– Tu nu ești Daphne, hetaira din insula Lesbos?

Ioniana privi îngrozită în jurul ei.

– Da, răspunse ea cu voce abia auzită când văzu în fața sa figura cu barbă neagră a străinului. Ce dorești de la mine?

Megara încercă să o țină departe pe fată.

– Numele meu este Aiakides și vin din orașul Magnesia, de pe malurile Meanderului.

– Și ce mă privește pe mine? spuse arogantă Daphne și o urmă pe Megara.

– Îți aduc vești de la tatăl tău! strigă străinul în urma ei.

Daphne se opri, se întoarse și îi râse bărbatului în față:

– Prost gândit, străine, tatăl meu, Artemidos, s-a înecat în golful Marathon. Zeii să-l ierte! Și își continuă drumul.

Dar Aiakides nu se dădu bătut; le urmă pe cele două femei și se adresă lui Daphne:

– Tatăl tău nu este mort. Trăiește ca sclav în Magnesia ocupată. În retragerea lor, Datis și Artaferne l-au lăsat acolo.

Acum interveni Megara, care se așeză protectoare în fața fetei și îl privi pe străin în față.

– De unde știi tu asta? Hai, dispari!

Aiakides se uită suspicios în toate părțile, evident nu dorea ca întâlnirea lor să atragă atenția.

– Nu vorbi atât de tare! se rugă el și duse degetul la gură. L-am văzut.

Daphne ieși șovăitoare din spatele Megarei și îi spuse ironică:

– Tu, Aiakides din Magnesia, pretinzi că l-ai văzut pe tatăl meu, Artemidos din Mitilene?

Străinul confirmă energic:

– Mai mult, am vorbit cu el, și el m-a rugat să te caut. Nu era sigur că ai supraviețuit bătăliei.

Daphne o privi în față pe Megara, care părea nesigură, apoi își îndreptă privirea către Aiakides și îl întrebă cu o falsă indiferență:

– Bine, ai vorbit cu el. Cum arăta?

Acum Aiakides păru încurcat, răspunse cu greutate:

– De înălțime mijlocie, păr negru, barbă deasă...

– Ce culoare aveau ochii lui?

– Pe Hades, de unde să știu! Tu crezi că eu remarc culoarea ochilor la toată lumea cu care vorbesc?

– Dar privește în jur! ripostă Daphne. Toți bărbații sunt de înălțime mijlocie, au părul negru și barba deasă.

Aiakides răspunse:

– Trebuie să îți dau dreptate.

Dar Daphne fu aceea care nu renunță la discuție:

– Să zicem că te-aș crede că l-ai văzut viu pe tatăl meu, Artemidos, ce ar urma?

– Să urmeze ceva? Nimic. Asta înseamnă doar că eu mi-am închipuit că te vei bucura de această veste.

– Nu ți-a încredințat nici o informație pe care să mi-o transmiți?

– Nu, răspunse Aiakides. Tatăl tău nu era sigur că tu trăiești. Când a auzit că afacerile mele mă îndreaptă către Atena, m-a rugat să mă interesez de tine. Ca să fiu sincer, aproape că uitasem de el, când la un *symposion,* unde se povesteau ultimele bârfe de la mesele bogaților, am auzit ceva despre o statuie a Afroditei, făcută după o hetairă, Daphne din Lesbos, care a fost distrusă de cel care o comandase și nimeni nu știa de ce. Atunci mi-am amintit de bărbatul din Magnesia și am întrebat unde poate fi găsită fata.

– Cuvintele tale par adevărate și neadevărate în același timp, interveni Megara. Sper că înțelegi neîncrederea noastră. Pentru

noi, tu ești un străin, și încă unul din Magnesia ocupată de dușmani. Vii și ne spui că tatăl lui Daphne ar trăi, deși ea însăși l-a văzut înecându-se în valuri și atunci ne este greu să-ți sărim de gât și să-ți mulțumim pentru veste.

Daphne, care în acest răstimp își revenise treptat, își duse mâinile la față și se frecă disperată la ochi, de parcă ar fi vrut să treacă de la vis la realitate.

– Bărbatul despre care afirmi că ar fi tatăl meu, cu ce se ocupă în Magnesia?

– Este la curtea satrapului și vopsește lâna oilor.

– Tatăl meu nu a făcut așa ceva în viața lui! strigă Daphne scuturând energic din cap.

Aiakides ridică din umeri.

– Ca sclav nu el își alege munca. În orice caz, eu l-am cunoscut făcând această muncă. Eu fac comerț cu stofe scumpe, vasul meu este acum descărcat în portul Phaleron.

– Dar el este mort! Este totuși mort! Am văzut cu ochii mei cum a dispărut în valurile întunecate din fața Marathonului!

Daphne se năpusti asupra lui Aiakides, îl lovi cu pumnii în piept și izbucni într-un plâns disperat.

– Nu este posibil, străine din Magnesia, nu este posibil!

Megara o trase înapoi pe Daphne și o ținu îmbrățișată până când aceasta se liniști.

Magnesianul dădu scurt din cap, se întoarse și se îndreptă, prin fața statuilor, în direcția intrării în stadion. Daphne îl ajunse din urmă din câțiva pași, duse mâna la lănțișorul pe care îl purta în jurul gâtului și îi întinse străinului medalionul reprezentând un porumbel.

– Ia-l cu tine la Magnesia și întreabă-l pe omul care ar fi tatăl meu, ce semnifică acesta pentru el și, atunci când drumurile

tale te vor aduce din nou la Atena, adu-mi răspunsul. Nu îți va părea rău.

Aiakides se uită la porumbelul cu o ramură de măslin de pe medalion și îl băgă într-un buzunar al hainei.

– În primele zile ale lunii *elaphebolion*, când soarele primăverii netezește talazurile încununate de spuma iernii, vasul meu va ancora din nou în portul de la Phaleron.

– Hermes să fie cu tine! îi ură Daphne, și Aiakides se pierdu în mulțimea spectatorilor de pe stadion.

Stadionul avea o capacitate de treizeci de mii de spectatori și în el se intra printr-o poartă îngustă din zona sfântă Altis sau trecând peste povârnișul muntelui Kronion. Tribuna era deschisă numai celor mari, invitaților oficiali, conducătorilor și tiranilor, strategilor și conducătorilor poporului, *hellanodiken*-ilor, care, zece la număr, decideau ca arbitri ai luptelor și îi încoronau pe câștigători cu cununi de laur, *theokolen*-ilor care administrau sanctuarele sfinte, exegeților care se ocupau de străini și care proveneau din cele mai bune familii din Elis.

Masele populau povârnișurile muntelui Kronion și, sus de tot, erau spectatorii din rândul femeilor. Acolo se opriră și Daphne cu Megara, urmărite de privirile plebei, pe care deocamdată o interesau mai puțin pregătirile de start efectuate pe pistă decât priveliștea lor.

După cum proroceau evlavioșii clarvăzători, fiecare prevestire a lor fiind onorată cu monede sunătoare, câștigătorul alergării de un stadion era deja stabilit, el se numea Philles. Totuși, nimănui nu-i prea venea să creadă în victoria tânărului spartan, care, modest, venise însoțit de frate și de tată și câștigase ușor, dar strâns cele cinci runde anterioare.

Ephialtes, o apariție înaltă, strălucitoare, un bărbat cu păr buclat negru și corp vânjos, venise însoțit de tot neamul. Locuitori ai Trachisului, tăcuți, veneau din valea lui Asopos, de la vest de Termopile, unde erau atât de puțini încât în glumă se spunea că în Trachis toți se cunoșteau după nume. Oriunde apărea în aceste zile Ephialtes era înconjurat și ocrotit de oameni devotați din patria lui. Ceea ce impunea considerația și respectul spectatorilor.

– Dacă va câștiga, râse Megara și arătă cu mâna întinsă către țărușii de unde se da startul și unde cei șapte concurenți luau poziție, atunci cei din Trachis îl vor purta pe umeri până la Termopile.

– Eu merg pe Philles, parie Daphne. Nu știu dacă este cel mai rapid, dar în orice caz, îmi place mai mult.

– Pfui! Un spartan!

– Ei, și? Da, într-un moment greu i-au lăsat pe atenieni de izbeliște. Dar nu mi-ai spus chiar tu că politica încetează dincoace de malurile Alpheiosului, chiar și războaiele, pentru ca inamicii să se poată măsura într-o întrecere pașnică?

Megara nu găsi nici un răspuns și chiar se rușină puțin.

Linia de start era reprezentată de un prag de marmură cu lățimea de un cot, cu câte o tăietură triunghiulară pentru fiecare dintre alergători. Stâlpi cât un stat de om marcau poziția fiecăruia. Pe pista de alergare nu existau marcaje, ea era acoperită cu nisip galben, uscat, prăfos, de care se temea orice alergător mai slab. Cel care alerga în spatele unui atlet mai rapid primea în față nori de praf, nu mai vedea nimic și, nu de puține ori, trebuia să abandoneze când ochii începeau să îi lăcrimeze. De aceea startul era de mare importanță și fiecare alergător se baza pe o metodă proprie.

Majoritatea se așezau oblic pe linia de start și, cu brațele întinse la spate, a căror mișcare în momentul startului îi ajuta la avânt, pândeau semnalul. Despre cei doi favoriți se știa că fiecare

din ei avea o altă tactică: Ephialtes se ghemuia cu brațul stâng pe genunchiul stâng îndoit și cu piciorul drept sprijinit înapoi. De Philles chiar s-a râs pentru că, îngenuncheat pe pământ cu piciorul drept, se sprijinea cu ambele mâini pe linia de start.

Dintr-un vas, cu care arbitrii îmbrăcați în roșu treceau prin fața alergătorilor, fiecare dintre atleți trăgea la nimereală un bețișor care în partea de jos avea un număr, numărul locului de start. Ephialtes păru mulțumit de ceea ce trăsese, făcu o săritură în aer, se duse la locul său de start și începu să se concentreze. Philles nu reacționă în nici un fel, părea că îi era indiferent locul startului. Își ocupă poziția, făcu un salt înainte, câțiva pași în nisip și se întoarse. Ceilalți se adunau la linia de start sau pășeau neliniștiți încolo și încoace.

Nerăbdători, spectatorii priveau spre mijlocul pistei, unde arbitrul încadrat de doi exegeți cu făclii se postă în fața altarului Demetrei împodobit cu lauri și anunță lista de start:

– Conform voinței olimpianului Zeus, supunându-se sacrului jurământ olimpic, următorii concurenți se aliniază la startul alergării de un stadion, pentru a-l stabili pe cel mai bun dintre ei:

– pista 1: Charmides, fiul lui Kleitos din Kroton;
– pista 2: Androkles, fiul lui Myron din insula Melos;
– pista 3: Philles, fiul lui Dameos din Sparta;
– pista 4: Neon, fiul lui Thessalos din Atena;
– pista 5: Ephialtes, fiul lui Isagoras din Trachis;
– pista 6: Saron, fiul lui Thaliades din Elis;
– pista 7: Attalos, fiul lui Kleitors din Syrakusa.

Acela dintre voi care îl poate acuza pe vreunul dintre atleți că nu este cetățean liber al Eladei, că este incestuos ori că a săvârșit o faptă infamantă împotriva zeilor, acela poate să ridice vocea și să facă acest lucru cunoscut tuturor!

În stadion se făcu liniște, alergătorii încremeniră. O singură exclamație, rostirea numelui unui atlet ar fi însemnat eliminarea pe loc. Nu se întâmplă nimic și arbitrul continuă:

– Să se dea semnalul pentru cursă!

Izbucniră aplauze. Sus, femeile fluturau baticuri colorate. Bărbați respectabili ridicau brațele deasupra capului și strigau numele favoritului lor, alții săltau de emoție sau lansau încurajări:

– Aleargă mai repede decât Hermes, solul zeilor!

– Zdrobește-i pe ceilalți!

– Arată-le ălora albul tălpilor tale!

Nu era nici o îndoială că Ephialtes, gol și uns cu ulei, își expunea cel mai elegant pielea bronzată și mușchii coapselor și ai brațelor. Atenianul Neon, care era lângă el, părea un barbar diform pe lângă supraantrenatul sportiv. Era mic, cu coșul pieptului căzut, cu picioare ce păreau că întreaga viață înconjuraseră pântecul umflat al unui cal thessalian.

Cât despre Philles, el era atletul pe care îl puteai trece cu vederea cel mai ușor dacă nu l-ar fi precedat o faimă legendară. Oricum îl luai, reprezenta ceva mediu. Nici înalt, nici scund, nici un pachet de mușchi, dar nici slab ca un par de start. Nu se putea spune despre el nici că era respingător, dar din păcate nici că era frumos. Și mulți se întrebau, la fel ca Daphne: de unde își lua forța acest spartan?

Cel care dădea startul, gol ca și concurenții, ridică legătura de vreascuri în aer și, în clipa următoare, mulțimea amuți. Alergătorii se foiră neliniștiți, până când își găsiră poziția convenabilă de start: Charmides și Androkles în picioare, Philles cu ambele mâini pe linia de start, Neon ghemuit și cu brațele îndoite, Ephialtes sprijinit pe genunchiul stâng, Saron și Attalos în picioare.

Observându-i din tribună pe cei șapte tineri bărbați, în fața ochilor cu altarele, templele și statuile dăruite de alteți și cu peisajul din Elis dominat de pini și chiparoși, cu cerul ca azurul, puteai fi ușor vrăjit atât de farmecul sacrelor jocuri, cât și de generozitatea atleților care nu alergau pentru altceva decât pentru laurii din mâna arbitrului. Totuși, privite din apropiere, lucrurile stăteau altfel: alergătorii miroseau puternic a sudoare. Nici măcar arșița verii nu le izgonea această sudoare din pori. Fiecare dintre ei se pregătise cel puțin un an pentru această clipă, erau obișnuiți cu arșița, căci se antrenau cu tenacitate. Totuși, acum erau stăpâniți de frica de a da greș, de a eșua.

Pe fiecare dintre ei l-ar fi așteptat faima, bunăstarea materială, stima celorlalți, femei frumoase. Dacă atenianul câștiga, îi erau asigurate pe viață mesele în pritaneu, poate chiar și o casă la țară scutită de chirie, și o carieră de funcționar. În cele din urmă, un *olympionike* aducea faimă întregii cetăți.

Nu arareori banii dați ca mită de către un necunoscut îl ademeneau pe câte un atlet să alerge mai încet decât ar fi putut. Dacă toate acestea nu foloseau la nimic, alergătorul promitea, fiind sigur pe vreo finanțare primită de la un binefăcător important, că templului Afroditei din Akrokorinth ori templului lui Apollo din Delphi îi vor fi cumpărate o sută de prostituate sfinte sau un talant de argint.

– Start!

Un strigăt izbucni din mii de piepturi când starterul coborî legătura.

Philles, spartanul, țâșni de jos ca o broască de Beoția, dar Ephialtes nu-i lăsă nici o șansă de a i-o lua înainte năpustindu-se din poziția sa de pândă asupra unui adversar invizibil, trecu peste

el și, cu forță, călcă în picioare nisipul stadionului. După primii pași se văzu clar că toți ceilalți nu aveau nici o șansă.

Spectatorii se împărțiseră în două tabere.

– Philles! Philles! strigau unii, pe când ceilalți își încurajau favoritul lor:

– Ephialtes!

Nici unul din cei doi nu luase încă un avans în favoarea lui. Philles alerga în forță, făcea pași rapizi și scurți; Ephialtes cucerea prin eleganță. Cu pas ușor, ca o căprioară hăituită, părea că nici nu atinge pământul. Corpul lui gol se alungea, câștiga în lungime, devenea mai înalt, cel puțin asta era impresia spectatorilor. Philles, dimpotrivă, era o mașină de luptă, în imediata lui apropiere, cu doi, trei pași înaintea celorlalți, Neon fiind ultimul.

Pașii rapizi și tropăitori ai lui Philles stârneau norii galbeni de praf de care se temeau toți alergătorii și care îi învăluiau pe cei din urma lui, în așa fel încât era greu acum să-i mai deosebești. Cei doi favoriți nu se priveau. În fața lor se afla soarele orbitor, strălucitor, din Elis. Sudoarea usturătoare le curgea în ochi, transformând șirurile de oameni din cele două părți ale pistei de alergare într-un alb lăptos.

Ephialtes auzea tropăitul furios al spartanului, dar bătăile pulsului în tâmplele sale erau și mai zgomotoase; nu băga în seamă larma făcută de public. Plămânii păreau că îi fierb, scoteau sunete ca de clocot, deveniseră deodată prea mici, cereau mai mult aer, dar alergătorul nu cuteza să respire mai adânc.

Philles gâfâia și mai tare. Stilul lui de alergare cerea mai mult efort. Va rezista el oare? Împingea aerul cu brațele, cu pumnii strânși, de parcă ar fi vrut să dea la o parte rezistența aerului. Dar de fiecare dată când credea că adusese umerii săi la două

lățimi de palmă înaintea celor ai trahinianului, ultimul revenea și menținea egalitatea.

Deși jumătate din distanță fusese parcursă, nici unul din cei doi favoriți nu căuta din ochi linia de sosire. Privirile lor erau înțepenite în nisipul fierbinte. Nu se vedeau unul pe altul, dar se auzeau, se simțeau și se urau. Când te antrenezi atât de mult timp, atât de dur, când îți chinui trupul și toate acestea au ca singur țel victoria, îl vei urî din tot sufletul pe cel care vrea să îți conteste acest țel, chiar de ți-ar fi cel mai bun prieten.

Deși Ephialtes se străduia să-și întrebuințeze ultimele rezerve ale trupului său călit, el nu reușea pur și simplu să scape de spartan. Pe Zeus, de unde avea acest Philles atâta putere?

Philles înălță capul, îl lăsă ușor într-o parte ca și cum l-ar fi privit pe adversar, dar ochii lui păreau închiși. Când până la linia de sosire mai rămăsese un *plethron*, treizeci de pași, se întâmplă ceva neobservat de nimeni, dar decisiv.

Philles, care ca și până acum dădea din brațe ca turbat, deschise pumnul stâng și îi aruncă în față lui Ephialtes o mână plină de nisip galben, luat de el la start. Ephialtes, neștiind ce s-a întâmplat, trase instinctiv capul spre piept, strânse ochii și apoi încercă să se orienteze, pe jumătate orb.

Această clipă fu suficientă: Philles îl devansă cu doi, trei pași. Spectatorii scandau:

– Philles! Philles!

Ephialtes, scos din ritm, vedea conturul adversarului doar ca o umbră; renunță, se poticni și căzu pe pistă ca un animal înjunghiat, provocând un nor de praf în urma lui. Philles trecu linia de sosire.

– Trăiască Philles, învingătorul din Sparta!

Daphne sări și bătu din palme entuziasmată.

– A câștigat! strigă ea plină de elan și, peste măsură de curajoasă, o împinse pe Megara cu coatele: Victorie a spartanului!

Ca totdeauna, punctul culminant colectiv al jocurilor era ospățul învingătorului în *bouleuterion,* chiar lângă intrarea în zona sacră și exegeții erau mituiți cu mari sume ca să lase câte un fudul să treacă, pentru a se bucura de faima învingătorului. După regulile olimpice, aici erau invitați doar concurenții, cei care aveau grijă de ei și reprezentanții statului, o întâlnire ce ar fi fost numai a bărbaților, dacă hetaire din întreaga Grecie nu ar fi destins atmosfera ospățului prin frumusețea lor și prin discuții pline de spirit. Și multe dintre aceste frumuseți se vor afla la următoarea olimpiadă la curțile unor cârmuitori de țări îndepărtate, ca iubite sau ca soții ale unor potentați bogați.

Neon, atenianul, nu a făcut nimic și, dacă nu s-a ales cu victoria, i-a rămas consolarea participării. Cât de în serios este luat acest aforism în Elis a arătat-o plasarea atenianului la masa în formă de potcoavă: exegetul ironic le-a indicat lui Neon și oamenilor lui coada rândului de mese.

Daphne și Megara l-au încadrat pe alergătorul mai curând timid și au găsit pentru el cuvinte de consolare. Tinerețea sa îi va permite să participe încă la multe jocuri. Ephialtes, la celălalt capăt al mesei, care trecuse penultimul linia de sosire, evita să-l privească pe învingătorul în jurul căruia roiau oamenii. Arbitrii răspunseseră protestului său ridicând din umeri, căci nimeni nu văzuse nimic și nimeni nu îl credea.

Jurământul olimpic nu permitea părăsirea jocurilor în semn de protest. Acest gest ar fi adus dezonoarea asupra întregului popor al trahinienilor. Așadar, Ephialtes privea încremenit înainte, încercând să uite trista sa înfrângere, lucru greu de făcut, având

în vedere dimensiunea incidentului. Îl ura pe Philles ca pe ciumă, îl ura pe el și pe toți spartanii.

Megara se furișă de acolo. Ea găsea că trahinianul avea acum mai multă nevoie de consolare decât atenianul. Brusc, Daphne își dădu seama că stătea cineva în spatele ei. Se întoarse, și, ca din pământ, în fața ei se ivi Temistocle, plin de forță ca un taur thessalian. Strategul nu spunea nimic. Nici un salut, nici măcar un înclinat din cap. Nu părea surprins, părea chiar că o căutase. Daphne încercă zadarnic să găsească o urmă de zâmbet pe figura lui. Nimic.

Atunci ea prinse curaj și spuse:

– Ce te holbezi așa la modelul a cărui imagine ți s-a părut atât de respingătoare? Trebuie poate să-mi fie frică că voi fi aruncată imediat de pe această canapea?

– Statuia era un dar închinat lui Apollo din Delphi, ce urma să fie trimis prin cineva. *Eu* l-am plătit, *eu* pot să îl și distrug, răspunse Temistocle.

– Apollo se va mânia dacă te porți astfel cu darurile închinate lui.

– Am să-i plătesc un alt dar. Pe tine ce te privește?

– Nu, nu mă privește, sper doar că noua statuie închinată lui are să îi placă mai mult.

– De ce?

– Ei, pentru că numai astfel ai putea motiva celui care a omorât șerpoaica fapta ta infamă!

– Faptă infamă? Nu mă știu vinovat de ceva. Și ar fi trebuit să-ți trag una, ca să îți reduc la tăcere gura obraznică!

Daphne se ridică, îi oferi provocator strategului obrazul și strigă cuprinsă de mânie, aproape cu deznădejde:

– Hai, lovește, mitocan violent, de ce altceva ai fi în stare!

Nici nu își termină fraza, că își dădu seama clar că mersese prea departe. Privirea ei sfidătoare deveni nesigură, chiar temătoare, când observă că bustul lui masiv se apropie, se apleacă asupra ei și, cu o mișcare bruscă, furtunoasă, se repede la ea.

În acest moment Daphne fu părăsită de orice sentiment. Simțea doar un gol nesfârșit, lung, până când, în cele din urmă, remarcă faptul că nu opunea nici o apărare acestui atac. Părea că aștepta cu adevărată plăcere pedeapsa, ca și cum ea și-ar fi dorit pedeapsa atenianului.

Mâinile lui ca de fier îi cuprinseră umerii și o ridicară, capul ei se plecă pe spate; totuși, nu fu aruncată cu mânie, așa cum se aștepta. Prinsoarea mâinilor sale nu slăbi. Temistocle o lipi pe Daphne de el. Ea își simți pieptul tremurând pe bustul lui, îi simți căldura, forța irezistibilă. Și, deodată, gura lui fu deasupra gurii ei, buzele lui puternice se îndepărtară, limba lui o căuta pe a ei. Daphne simți că se prăbușește într-o altă lume.

Brațele îi atârnau lipsite de voință. Încercă instinctiv să se apuce de ceva, dar nu găsi nimic. Atunci își petrecu mâinile după spatele musculos al bărbatului, își înfipse unghiile în carnea lui, ca să îl doară, și se pierdu într-o senzație de lipsă de voință.

Daphne nu voia să se gândească la ceea ce se petrecea în această clipă și la ceea ce încă urma să i se întâmple. Larma ospățului, acei gură-cască din jurul lor, totul îi era indiferent, la fel de îndepărtat ca țărmul Indiei și își dorea ca această clipă de uluială, de perplexitate, de necrezut, să nu se mai sfârșească niciodată.

Dar Daphne își reveni după un timp și îl privi în ochi pe Temistocle, care se uita la ea ca și până atunci, inexpresiv, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Ioniana își reveni. Se auzi vorbind, deși nu asta voia să spună:

– Tu nu ești marele Temistocle, care mi-a prezis că odată am să-mi doresc să fi fost vândută în piața de sclavi?

– Da, eu sunt. Așa am spus.

Daphne aștepta o explicație, un pretext, o scuză. Dar strategul nu zise nimic. Stătea în fața ei, masiv și drept ca un stejar thessalian cu mii de ramuri, căruia nu îi pasă dacă furtuna îi rupe una dintre ele.

Dar fata, răscolită în cele mai intime simțiri, îl întărâtă în continuare:

– Nu ești tu marele Temistocle, care din trufie a distrus statuia închinată lui Apollo din Delphi?

– Nu din trufie! răspunse Temistocle.

– Dar ce alt motiv să fi existat? Când Glaukias a explicat că modelul pentru imaginea Afroditei a fost Daphne, te-a cuprins furia. Tocmai aceea pe care tu ai fi destinat-o pieței de sclavi.

Temistocle trase adânc aer în piept. Daphne simți cât de greu îi era să răspundă.

– Glaukias este un geniu. Afrodita a fost capodopera lui. Niciodată în viața mea nu am văzut o operă mai frumoasă. Mi-am ieșit din minți când am văzut-o pentru prima dată. Bineînțeles, am crezut că este rodul măiestriei lui Glaukias, care se străduise să creeze imaginea ideală a femeii. Deodată te-am văzut alături, pe tine, modelul, Afrodita în persoană. Am văzut fețele libidinoase ale acelor gură-cască, le-am auzit cuvintele murdare, am observat cum în fața statuii își numărau banii și averile, știind că poți fi cumpărată; nu mai puteam să suport. Orice privire, orice remarcă mă durea. Nu voiam să se holbeze la statuia Afroditei și să te recunoască pe tine în ea. De aceea am doborât-o de pe soclu.

Daphne tăcea. Era tot mai evident că acest bărbat nu putea fi evaluat cu unitățile normale de măsură. În spatele măștii împietrite

se ascundea o inimă simțitoare. Dar cum să-l trateze pe acest bărbat? Cum să răspundă acestei izbucniri sentimentale a lui Temistocle? Ceva trebuia să spună.

Tăcerea penibilă fu tulburată de vocea calmă, dură, a strategului:

– Te vreau, Daphne. Doar pentru mine. Tu ești Afrodita mea.

Daphne înghiți în sec. Se temea că orice ar spune ar fi greșit. Așa că zise:

– O Temistocle, uiți că eu sunt hetairă, și o hetairă nu aparține niciodată unui singur bărbat.

Abia termină de vorbit, că regretă cele spuse și se luptă să nu izbucnească în lacrimi.

În timp ce Daphne, în fața oglinzii din argint neînrămate, își farda fața cu ceruză sclipitoare și își întărea contururile ochilor cu pastă de ardezie verde întunecată, Megara încerca să o convingă:

– Crede-mă, Daphne, nimeni nu vrea să-ți facă rău aici. Toate te iubim!

În casa hetairelor din Karameikos domnea tensiunea. De când Daphne găsise un șarpe în pat, pe fată nu o mai părăsea senzația că viața îi era în pericol.

– *Tu* mă iubești, Megara, răspunse Daphne, așa cum și eu vin în întâmpinarea sentimentelor tale. Dar celelalte râd când mă întâlnesc; în spatele minei lor prietenoase se ascunde ura.

Megara clătină din cap.

– Da, desigur că tinerețea ta, farmecul și frumusețea ta nu sunt ușor de suportat de orice femeie. Ele impun criterii înalte. Dar eu cred că mergi prea departe simțindu-te persecutată de toate.

– Nu de toate! Dar frumoasa Attis este cu ochii pe mine, sunt sigură. Sau încă mai susții că vipera se urcase încolăcindu-se pe picioarele patului? Nu, Megara, frumoasa Attis spune minciuni

când povestește tuturor că mă joc cu șerpi și broaște. Nu îmi este frică de ele, nu! Acasă, în Lesbos, le-am urmărit deseori cu privirea în grotele munților, dar niciodată nu mi-ar fi trecut prin cap să pun așa ceva în patul meu! Cred că Attis a inventat povestea asta pentru a acoperi atentatul.

– Attis! Mereu Attis! Ea seamănă vrajba în casa asta!

Daphne ripostă:

– Nu, nu Attis este aceea care seamănă vrajba, *eu* sunt aceea. Cearta și invidia au început când am venit *eu* aici. *Eu* sunt sămânța de scandal care a adus cu ea tulburare și murdărie. *Eu* ar trebui să plec.

Megara puse deoparte chitonul tivit cu purpură pe care îl pregătise pentru Daphne, o apucă pe fată de încheietura mâinii și îi spuse:

– Copilă, unde vrei să te duci? Nu te lăsa orbită de complimentele bărbaților. Sigur, ei umblă după favorurile tale, te adoră mai mult decât pe oricare alta. Dar nu uita că fiecare dintre ei are acasă o soție în searbădul pat conjugal, care nu este nici frumoasă, nici spirituală, dar penibil de calculată în a-i impune influența și situația materială. Este valabil și pentru Temistocle.

Ultima observație o atinse pe Daphne, care se apără:

– Pe Temistocle scoate-l din joc!

– Știu, este un bărbat de onoare, un excepțional strateg și îți face curte. Îți doresc succes. Dar Temistocle are o soție și doi copii, pe care nu îi va părăsi niciodată.

– Te rog, taci! se supără Daphne și se îndepărtă de prietenă. Nu m-am gândit niciodată să-i răspund lui Temistocle cu intenții serioase. Sunt hetairă și știu ce am de făcut.

O servitoare anunță că a sosit lectica pentru Daphne.

– Lectica? întrebă surprinsă Megara. Cine îți trimite ție o lectică?

– Diphilides, răspunse Daphne și își puse chitonul. M-a invitat prin cuvinte atât de prietenoase la unul dintre banchetele lui. Mi-a spus că nu mă va atinge, cea mai mare plăcere pentru el fiind simpla mea prezență. Diphilides este un moșneag, nu spune lucruri înțelepte, dar cunoaște pe toată lumea. Nu am vrut să-l refuz.

Megara zâmbi și în trecere îi puse în mână lui Daphne un mic recipient roz. Hetaira îl respinse fără să scoată un cuvânt, dar Megara rămase de neclintit.

– O femeie nu știe niciodată ce va fi!

În cele din urmă Daphne îl luă cu ea.

Recipientul cu unguent era din sticlă mată, avea forma unui măr și conținea cel mai bine păzit secret al hetairelor, balsamul Afroditei. Pentru că, spre deosebire de prostituatele obișnuite, care legau în jurul falusului partenerilor bășici de animale pentru a le proteja de concepție, hetairele rămâneau foarte rar gravide, deși aparent renunțau la orice protecție anticoncepțională.

Soluția-minune se numea mandragora, o plantă cu rădăcini de forma falusului, care, uscată, pisată și amestecată cu tot felul de ingrediente mirositoare, pregătea partenerilor în jocul dragostei o cale lipsită de griji.

Cei patru sclavi cu lectica priveau posomorâți, fără ca vreunul dintre ei să scoată vreun cuvânt. În pas alergător se grăbeau prin străduțele întunecoase, al căror freamăt se evapora odată cu amurgul. Nu exista iluminare stradală, așa că la fiecare intersecție purtătorii lecticii strigau cu putere.

Era timpul lui *agoraioi,* al haimanalelor, al tăinuitorilor și al proxeneților, pe scurt era vremea afacerilor la negru, așa că Daphne fu bucuroasă când lectica trecu de poarta Dipylon, în spatele căreia se afla cartierul ales, și când, în sfârșit, coti pe aleea cu chiparoși din parcul vilei lui Diphilides. Statuile de marmură de pe ambele

părți ale drumului purtau făclii cu lumină roșie. Datorită lor, tot terenul se transformase într-un decor teatral pâlpâitor.

Lui Diphilides îi plăceau astfel de serbări, deși nu erau puțini cei care strâmbau din nas; totuși, succesul obținut cu creșterea cailor, bogăția sa legendară, care îl obliga la dotarea a jumătate din flotă, îl făcuseră să se bucure de stimă și de influență la Atena. De la moartea tinerei sale soții, care se spune că în urmă cu un deceniu căzuse victimă sifilisului, Diphilides se înconjurase de o echipă costisitoare de servitori, secretari, sclavi și prostituate, care îi citeau din privire orice dorință. Ceea ce îl mulțimea pe bătrânul îndărătnic.

Dacă și-ar fi irosit banii pe băuturi sau cu petreceri scumpe, atenienii l-ar fi pedepsit, disprețuindu-l. Dar Diphilides trecea și drept un susținător al artelor și îi ajuta pe sărmani.

Pe măsură ce se apropiau de coloanele doriene ce încadrau portalul de la intrarea vilei, convingerea lui Daphne că era ceva în neregulă se întărea. Unde erau oaspeții gălăgioși care dansau, unde era muzica veselă a cântărețelor din flaut? Câțiva bărbați îmbrăcați festiv, în grupulețe împrăștiate, discutau cu gesturi teatrale.

Când sclavii lăsară jos lectica, Daphne fu pe punctul de a le cere să o ducă imediat înapoi, dar îi veni în întâmpinare *demarchos*-ul Exekias, guvernatorul acestei părți a orașului, și, la distanță cuvenită, doi *demosioi,* grefieri.

– Tu ești Daphne, fata lui Artemidos din Mitilene?

– Da, eu sunt. Dar spune-mi, ce vrea să însemne asta?

Onorabilul *demarchos* nu răspunse, făcu doar un gest de invitare cu mâna și cei doi *demosioi* o încadrară pe Daphne. Doi sclavi deschiseră ușa de la intrare, oferind priveliștea halei strălucitoare de marmură, în care erau cel puțin o sută de oaspeți. În mijlocul halei, pe o năsălie, era Diphilides. Mort.

– Vino! ceru Exekias cu răceala funcționarului care își face datoria, și o conduse pe Daphne în mica pinacotecă, decorată cu picturi și statui scumpe, ce fusese folosită de stăpânul casei drept încăpere de lucru.

Demarchos-ul se așeză la placa pentru scris cu picioare înalte, desfășură un papirus și, pe un ton plictisit din care înțelegeai că mai făcuse ceva asemănător de sute de ori, începu să citească:

– Eu, Diphilides, fiul atenianului Cleofon, întocmesc acest testament în prezența martorilor mai jos numiți și în fața *demarchos*-ului Exekias, care a jurat să îl aducă la îndeplinire după legile lui Solon...

Daphne auzea cuvintele *demarchos*-ului ca de la mare depărtare: nume, legături de rudenie, case, moșii și domenii. Deodată, funcționarul ridică vocea și continuă:

– Domeniul din Sunion, cu tot personalul și cu veniturile pe fiecare an, ca și casa de pe drumul sfânt către Eleusis, cu tot personalul ei, le las hetairei Daphne, fiica lui Artemidos din Mitilene. O rog pe aceasta insistent să-și înfrângă mândria și să-mi facă această plăcere după moarte, dacă în timpul vieții mele mi-a refuzat orice favoare din partea ei. Funcționarul își drese jenat glasul, rosti câteva formule de drept succesoral și încheie cu cuvintele: Cu aceasta eu mi-am îndeplinit obligațiile.

Capitolul 6

Cel mai tare strigau vânzătorii de pește, fără a se da în lături de la comparații care mai de care mai ciudate:

– Sardine, mai dulci ca mierea! Sepii fine ca pielea tăbăcită!

Portul din Phaleron, aflat în golful nisipos de la sud-vest de Atena, gemea de vase și de mărfuri aduse din toată lumea. Bărcuțe cu pânze jerpelite, cârpăcite, deseori cu echipaj format doar din doi oameni, aduceau din insule struguri, smochine, pepeni, dude, rodii, pere și prune. Dintr-un vas de marfă lat și confortabil din insula Eubeea, văcari care blestemau și biciuiau, mânau pe punțile scârțâitoare de debarcare oi grase și vaci cu ugere mari. Mauri din africana Kyrene, pe care grecii din insula Thera o populaseră acum un secol și jumătate, aduceau, sprijinite pe cap, legături cu tulpini de silphion și saci cu fasole, linte sau ceapă. Pe corabia celor din Siracusa controlorii portuari se sfădeau cu negustorul dacă brânza cu mucegai este sau nu complet maturată. Un velier egiptean cu tachelaj înalt aștepta să fie descărcată prețioasa sa încărcătură de papirus. Alături, era un velier din Tracia cu cufere din lemn și cu lăzi, cu schelete de paturi și cu mobilier. Din Thessalia cai, câini din Epir, fildeș din Libia, stafide din Rhodos.

Negustorii se tocmeau pentru cele mai mici prețuri, încărcau produse în roabe și alergau pe aglomeratul drum principal către Atena, pentru a fi primii care oferă noua marfă în agora. Niște funcționari speciali, *metronomoi,* urcau de pe un vas pe altul și comparau greutățile negustorilor străini cu cele proprii. Greutățile false erau aruncate în mare fără a se ține seama de lamentările negustorilor. Alți supraveghetori, *sytophilakeoi,* notau prețurile și calitatea produselor și îi temperau pe speculanți. În cazul unor prețuri prea mari, vasul era trimis înapoi cu întreaga încărcătură.

Peste toate acestea plutea mirosul mirodeniilor exotice, putoarea peștelui stricat și izul animalelor înghesuite în țarcuri strâmte. Păsările erau tăiate la fața locului, masivii pești-spadă erau tranșați, sepiile la fel. Fumul de tămâie, parfumurile și unguentele nu puteau birui mirosurile urâte.

– Doar în Milet, înainte de a fi distrus, am văzut un port mai mare, remarcă Sikinnos, care îl însoțea pe Temistocle pe drumul către partea nordică a portului Phaleron, unde se construia noua flotă atenian㠹.

Temistocle spuse:

– Portul acesta pocnește din toate încheieturile. Atenienii l-au primit în timpuri vechi ca pe un dar al zeilor, golful natural nu necesita nici o lucrare. Astăzi, el este un risc de securitate. Orice flotă rivală, chiar și una mică precum cea din Egina, poate să impună blocada și să ne împiedice să ieșim din port. Pe uscat, portul nu beneficiază nici măcar de un zid, care să-i ofere protecție în fața dușmanului. Avem nevoie de un nou port, de un oraș întărit și de un zid care să meargă de la mare și până la Atena.

Sikinnos râse.

– Nu mai există sclavi barbari care să poată descoperi în Laurion un zăcământ de argint.

– Ei nu au ieșit în pierdere. Prețul libertății mi se pare rezonabil. Iar tu, Sikinnos, ești liber să te întorci în patria ta chiar și astăzi, să pregătești totul cu Darius și să revii ca inamic.

– Nu, stăpâne, răspunse Sikinnos, patria mea este Elada. Deși în această țară nu sunt om liber și am mai puține drepturi decât o prostituată din port, eu aparțin țării strămoșilor mei.

Temistocle se opri, puse mâna pe umărul însoțitorului său și spuse:

– Sikinnos, privește lucrurile astfel: tu nu ești sclavul meu, nici servitorul meu, ești prietenul meu, învățător în casa mea și scrib, iar pentru munca ta primești retribuția cuvenită, la fel ca un metec eliberat.

Cei doi bărbați se îmbrățișară în tăcere și își reluară drumul. Larma îndepărtată făcută de negustori era acum acoperită de lovituri sonore de ciocan și de zgomotul înfundat al berbecilor ce loveau cu forță. Primele trireme suple erau pe terminate. O priveliște mândră. Mirosea a lemn despicat, a rășină fierbinte, și Temistocle fremăta.

– Spune, Sikinnos, provele acestor vase nu seamănă cu gâtul frumos arcuit, cu pieptul avântat și cu părul fluturând al unei hetaire? Velierul acesta suplu are în el forța unui pentatlonist, o sută șaptezeci de vâslași sunt înșirați pe trei nivele. Tu ce crezi, triera aceasta se poate împotrivi barbarilor?

– Este mai suplă decât vasul de luptă al ahemenizilor, spuse Sikinnos după ce o privi lung, ceea ce înseamnă că este și mai rapidă. Mi se pare că și vâslele sunt mai scurte.

– Privirea ta nu te înșală, răspunse Temistocle entuziasmat, vâslele fiind mai scurte, înseamnă că vasele sunt mai mobile și pot accelera mai rapid. Vâslele acestea măsoară nouă *ellen,* pe când vâslașii

lui Darius se chinuie cu unele de zece *ellen,* ceea ce înseamnă că noi vom opune supremației barbare forță și mobilitate.

Sikinnos confirmă și îl urmă pe Temistocle peste grinzi și bolovani de sprijin, în structura de lemn a unui doc, în care o duzină de vopsitori erau ocupați cu primul strat ruginiu ce se aplica astfel corpului vasului. Aproape cu evlavie, doi șefi de echipă pictau un ochi uriaș în partea din față a navei, sub etravă.

Temistocle se întoarse ca să îl aștepte pe Sikinnos, care abia se apropia.

– Acum am să îți arăt ce este cel mai bun la noile nave grecești. Știi că velierele negre ale barbarilor au câte *un* pinten. Noi avem *doi!*

Sikinnos aprecie construcția aducătoare de moarte de pe prora triremei. Aproape la jumătatea distanței, lung de cam două măsuri de braț, un pinten ieșea din corpul navei, împodobit cu un cap de lup ascuțit. La doi *ellen* mai jos, deci sub linia de plutire, era înfipt unul de două ori mai lung și de trei ori mai robust, care se termina cu un trident viguros, ascuțit ca o lamă de cuțit, fiecare dinte fiind de grosimea unui braț.

– Acest *proembolion,* spuse Temistocle și mângâie aproape cu gingășie pintenul superior, este destinat să distrugă suprastructura corabiei inamice. Totodată, el trebuie să evite o pătrundere prea adâncă a pintenului inferior, când trebuie să ne îndepărtăm de un velier care se scufundă. Tu ce crezi, Sikinnos, îi vom putea învinge pe barbari cu acestea?

Cel întrebat nu răspunse. Privea pe deasupra învălmășelii de bârne și scânduri groase către docul învecinat, unde doi bărbați cu rigle măsurau un pinten și notau cu zel ceva pe o tăbliță. Temistocle urmări și el activitatea febrilă a celor doi, fără a se face observat; totuși, când bărbații părăsiră grăbiți docul, spuse:

– Vino! și împreună cu Sikinnos porni pe urmele lor.

Una dintre trăsăturile personale de excepție ale lui Temistocle era că el îl cunoștea pe fiecare atenian, celor mai mulți dintre ei spunându-le chiar pe nume. Pe aceștia doi însă nu îi mai văzuse niciodată. De aceea îi urmăreau, de la o distanță adecvată. Orice suspiciune trebuia clarificată. Cei doi necunoscuți se grăbeau să treacă prin fiecare colț al portului în care erau ancorate vase comerciale, se înghesuiau pe lângă roabele supraîncărcate, pe stive de saci plini ochi, până la un velier de marfă, *Phillis,* sub a cărui punte dispărură.

Temistocle și Sikinnos se priviră fără să scoată un cuvânt, apoi strategul îi făcu semn prietenului său să îl urmeze. În clădirea administrației portului, mică, murdară, deschisă peste tot, folosită de funcționarii atenieni ca serviciu fiscal, vamal și circulație, Temistocle îl căută pe *demosios,* de la care să afle de unde venea vasul, ce a încărcat și cum se numea căpitanul acestuia.

Funcționarul își plimbă degetul pe o tablă agățată de perete, pe care erau trecute în ordine alfabetică numele vaselor ancorate.

– *Philis?* Vasul vine din Milet.

– Din Milet? Sikinnos se sperie. Pe toți zeii, știam că l-am mai văzut pe acel bărbat!

– Îl cunoști pe cel cu barbă neagră?

– Cunoscut este prea mult spus, doar l-am întâlnit.

– Unde?

– În Milet. Când Datis și Artaferne au venit din interiorul continentului pe litoral, în Milet au fost audiați spioni și colportori din insulele Ionice și din orașele grecești, pentru a-și face o imagine cât mai precisă asupra situației din Elada. Eu eram unul dintre cei zece interpreți.

– Și printre spioni se afla și acest bărbat cu barbă neagră?

– Sunt sigur. Dar numele nu mi-l mai amintesc. Cred că de meserie este negustor de pânzeturi și că spionează relațiile de pe partea continentală a Greciei, nu este vorba despre secrete de stat, dar sunt, poate, amănunte importante.

Temistocle îl apucă pe prietenul său, Sikinnos, de umeri, îl scutură ca pe un nuc în luna *boedromion,* și strigă:

– Sikinnos, tu sol al zeilor, știi că prin asta i-ai salvat pe greci de la o înfrângere amenințătoare?

– Tu crezi, spuse Sikinnos în care abia acum se ivi o suspiciune groaznică, tu crezi că bărbatul cu barbă neagră măsura pintenii vaselor grecești pentru a le trăda perșilor?

Temistocle confirmă cu o mișcare a capului, se uită fix în colbul străzii și îl scurmă neliniștit cu piciorul drept, ca și cum nu ar ști ce trebuia să facă. Deodată se îndreptă, îi dădu un ghiont lui Sikinnos și porni în fugă către chei. Sclavul se străduia să-l urmeze pe impetuosul strateg, care se strecura printre șirurile de pescari, negustori și cărăuși. Și când ajunseră la locul unde mai înainte se aflase vasul din Milet, locul de ancorare era gol. *Phillis* naviga în afara radei și vântul fierbinte din sud-vest îi umfla pânzele albe.

Temistocle șovăi o clipă, privi neliniștit spre stânga, spre dreapta, apoi alergă către un vas attic comercial, al cărui echipaj stivuia lăzi cu olărie fină, și strigă:

– Sunt Temistocle, fiul lui Neokles din Phyle Leontis. Cine este stăpânul vostru?

Un marinar arătă peste umăr către un bărbat care își făcea de lucru pe tachelaj și care veni imediat la Temistocle.

– Sunt Oleanos, căpitanul vasului. Ce dorești?

– Acolo, vasul care tocmai pleacă! Strategul arătă spre mare, către sud. Are spioni la bord! Pe Hermes și pe toți zeii Greciei, trebuie să îi urmărim!

– Spioni! Oleanos se sperie.

– Nu putem pierde timpul!

– Dar încărcătura mea, stăpâne...

– Orașul te va despăgubi pentru cele mai mici pierderi. Jur pe numele tatălui meu, Neokles!

Oleanos dădu câteva porunci scurte, vâslele fură coborâte în apă, trinca fu pusă spre sud-vest și vasul ieși încet din port.

Temistocle, Sikinnos și Oleanos stăteau la proră, unde soarele le ardea nemilos fețele. *Phillis* avea un avantaj de patru, poate cinci stadii; totuși, încet, vasul attic se așternu la drum.

– Un vas din Milet, spuse Oleanos și privi protejându-și ochii cu palma larg deschisă. A rămas în port cam mult. În orice caz, mai mult decât ar fi fost necesar pentru descărcare.

Căpitanul le făcu celor doi cârmaci care țineau cursul cu vâsle lungi, aflați de o parte și de alta a pupei, semne de neînțeles.

– Îi vom ajunge? se interesă Temistocle îngrijorat.

Oleanos spuse:

– Este un vas al naibii de rapid. Nu pare să aibă încărcătură la bord. Dar Poseidon este de partea noastră. Spioni, spuneai?

– Am observat doi bărbați care măsurau pintenii noii flote. Au dispărut în interiorul acestui vas și, la scurt timp, corabia a ieșit în larg.

– Pe Zeus, exclamă căpitanul, trebuie să îi ajungem!

Oleanos le dădu noi ordine cârmacilor și vasul schimbă cursul ușor, apropiindu-se de coastă, unde orice grec știa că pândesc sub nivelul apei stânci periculoase.

Strategul îl privi întrebător pe căpitan. Oleanos observă și îl liniști:

– Dacă vasul are într-adevăr spioni la bord, va cârmi spre coasta Asiei și, pentru aceasta, în curând, se va îndrepta spre est.

Noi navigăm acum de-a lungul coastei, spre Sunion, pentru a avea avantajul vântului mai puternic, apoi ne îndreptăm spre sud. Astfel le tăiem drumul.

În timp ce Temistocle scruta adâncul, din care recife amenințătoare se înălțau sub suprafața turcoaz a apei, iar Sikinnos urmărea cu privirea vasul din Milet, ce părea tot mai departe, Oleanos își comanda cârmacii cu o siguranță de somnambul:

– Când plec spre Eubeea, strigă el contra vântului, urmez totdeauna acest drum, este cel mai scurt și cel mai rapid, poate puțin cam periculos, dar îl cunosc ca pe parcursul Bnateneelor.

Temistocle râse, dar imediat redeveni serios și îl întrebă pe căpitan:

– Ai arme la bord?

– Arme? Câteva lănci, spade și pumnale, dar nu am nici un arc. Oleanos făcu o față îngrijorată. Acesta nu este un vas de război. Te aștepți la o încăierare?

– Sper că nu, răspunse strategul, trebuie să îi surprindem. Totuși, fiecare dintre noi va trebui să aibă pregătită câte o armă.

Oleanos dădu din cap și dispăru sub punte, în timp ce corabia trecea prin dreptul portului Anaphlystos, care deservea minele de la Laurion. În fața lor se afla insula Patroklos, un petic de pământ stâncos, înalt, și, când prova se îndreptă către abruptul cap Sunion, cel mai sudic punct al Atticii, cârmacii schimbară brusc direcția, matrozii desfășurară impunătoarea pânză principală pe cealaltă parte și corabia luă curs sud.

Întregul echipaj, căpitanul, cârmacii și șase matrozi, se afla pe punte ascultându-l pe Temistocle. Strategul le spunea că spionii barbarilor puteau fi învinși doar cu ajutorul unui șiretlic, și Oleanos confirmă. Nu se știa dacă cei din Milet sunt înarmați, așa încât vor trebui să se comporte astfel încât spionilor să nu le

treacă prin cap să pună mâna pe arme. Cel mai bine ar fi să le lase impresia că vasul ar fi în primejdie și că au nevoie de ajutor. Când celălalt vas se va apropia de ei, fiecare va scoate arma și va ataca vasul. Temistocle însuși dorea să îl captureze pe bărbatul cu barbă neagră, Sikinnos nu îl va scăpa din ochi pe tânărul însoțitor al acestuia, iar matrozii vor năvăli asupra marinarilor din Milet. Doar Oleanos și cârmacii nu își vor părăsi posturile.

Phillis se apropia încet dinspre vest. Așa cum apreciase Oleanos, ea trebuia să-și încrucișeze drumul cu cel al grecilor. În privirile matrozilor se citea teama, și însuși Sikinnos părea nervos.

Temistocle se străduia să îi liniștească:

– Știu, nici unul dintre voi nu este soldat, și mânuirea unei lănci este pentru voi mai dificilă decât mânuirea odgoanelor. Dar gândiți-vă că nici vasul din Milet nu are soldați la bord, ci numai marinari ca și voi. Iar avantajul se află de partea voastră pentru că numai voi știți ce se va întâmpla.

Matrozii confirmară dând din cap în tăcere, fără să-și desprindă privirile de pe *Phillis,* care se tot apropia. În măsura în care se putea aprecia de la această distanță, echipajul celor din Milet nu era mai numeros decât cel al atenienilor. Cele două vase erau încă despărțite de o distanță de un stadiu. Oleanos duse amândouă mâinile la gură și strigă:

– Pe Poseidon, avem nevoie de ajutor!

Pe puntea lui *Phillis* își făcu apariția chipul bărbatului cu barbă neagră.

– Pe Poseidon, ajutați-ne! repetă Oleanos.

Bărbosul alergă neliniștit de la proră la pupă, înapoi, și le dădu marinarilor instrucțiuni.

Ambele vase strânseră pânza principală și corăbiile se îndreptară în unghi ascuțit una către cealaltă.

– Ce vi s-a întâmplat? strigă bărbosul.

Oleanos făcu câteva gesturi neinteligibile și ceru ca vasul din Milet să se apropie. Imediat ce corăbiile se atinseră, atenienii își scoaseră armele, săriră pe celălalt vas și îi siliră pe inamicii surprinși de lăncile îndreptate înainte și de spadele ridicate să se întindă pe jos.

Temistocle îi răsuci mâinile la spate bărbosului, îl îmbrânci în fața sa și strigă:

– Unde vă sunt armele?

Bărbatul cu barba neagră își dădu seama de situația fără ieșire în care se afla, coborî neîndemânatic sub punte și făcu un semn din cap către o ladă din lemn.

– Surprinzător! spuse Temistocle după ce ridică capacul greu și dădu cu ochii de o duzină de arcuri și de spade. Surprinzător pentru o navă comercială din Milet!

Strigă, și Sikinnos apăru în tambuchi.

– V-ați ocupat de toți? întrebă Temistocle.

– Toți sunt legați în cabina de la proră, răspunse sclavul.

Atunci strategul se întoarse către negustorul de pânzeturi, care se prăbușise pe un sac, și, cu un zâmbet răutăcios, spuse:

– Privește-l pe acest bărbat în față. Poate că îți amintești de el!

Bărbosul îl privi pe Sikinnos.

– Ai tradus pentru Datis și pentru Artaferne, murmură el, atunci, în Milet.

Pe fața lui Temistocle apăru acel gen de zâmbet care exprima contrariul bunăvoinței.

– Deci nu negi faptul că ești un spion josnic al ahemenizilor?

Bărbosul dădu din cap.

– Sunt Aiakides din Magnesia.

– Știi pe cine ai în față? Nu? Eu sunt Temistocle, strategul atenian din neamul Lykonizilor.

Bărbatul din Magnesia țipă ca din gură de șarpe:

– Oh, voi, zei ai Olimpului, de ce mă pedepsiți atât de aspru? Eram un modest și cinstit negustor de pânzeturi, cumpăram pânzeturi feniciene și lână din Asia în baloturi și trăiam dintr-un sfert din ce câștigam. Niciodată nu am înșelat pe nimeni cu mai mult de două drahme. Dar era prea puțin pentru a trăi, prea mult pentru a muri. De aceea am cumpărat vasul acesta, m-am îndatorat enorm și am sperat că voi face afaceri mai importante. Speranțele mi-au fost înșelate și, la un cămătar, ca din întâmplare, am dat peste cel mai mare spion al ahemenizilor...

– Povestea ta nu este un caz singular, îl întrerupse Temistocle, barbarii sunt un popor perfid. În dorința lor de a supune cu forța înfloritoarea Eladă, nu se dau în lături de la nici o faptă mârșavă.

Bărbosul căzu în genunchi în fața strategului, se dădea cu capul de scândurile aspre ale podelei și susținea cu voce plângăreață că până acum nu le spusese barbarilor altceva decât mărunțișuri, lucruri care nu le puteau aduce elenilor nici o pagubă.

– Minți! strigă Temistocle și îl ridică pe bărbos trăgându-l de părul creț.

– Focul pâlpâit al lui Hades te va arde atunci când în fața Areopagului vei fi osândit la moarte prin strivirea capului între pietre de moară. Ar trebui să-ți vâr această spadă în piept, pentru a-ți ispăși faptele murdare în fața zeilor Greciei. Dar eu sunt grec, și nu un barbar care cunoaște răzbunarea sângelui și care omoară pe oricine care îi stă în cale!

– O stăpâne! țipa Aiakides, și râuri de lacrimi i se scurgeau pe față. O stăpâne, gândește-te că eu însumi sunt grec și că nici un asediu de o viață al perșilor nu ar fi făcut din mine un barbar.

– Pfui! Deja ești un barbar, un mizerabil mic dușman al Greciei, care pentru câteva *mine* a trădat țara strămoșilor lui. Nu mai ești grec și îți meriți moartea. Am văzut cu ochii mei cum măsurai pintenii flotei noastre. Dacă însemnările tale ar fi ajuns la perși, Grecia ar fi fost pierdută!

Bărbosul se prăbuși la podea cu un țipăt și începu să suspine ca o bocitoare. Dar pe Temistocle îl impresionă prea puțin. Își puse piciorul pe umărul lui Aiakides, îl întoarse cu fața în sus și îi puse spada la rădăcina nasului.

– Unde îți ții însemnările? Scoate-le!

Aiakides se ridică apoi cu greu pe puntea ce se clătina pentru că mâinile încă îi erau legate la spate, așa că strategul îl ajută. Se duse clătinându-se la o placă de scris fixată în peretele vasului și susținută de două frânghii. Sub ea erau două sertare uzate din lemn. Aici! făcu semn cu capul Aiakides.

Temistocle trase sertarul din dreapta: creioane de ardezie, câteva drahme, un stilet lucrat artistic în argint și – nu, strategul își trase mâna înapoi, ca de pe o piatră fierbinte pe care doctorul prăjește ierburi făcătoare de minuni: avea în față, în sertar. Nu, nu era nici o îndoială, acel medalion cu porumbelul, pe care îl purta Daphne la gât. Daphne!

Mii de gânduri îi trecură lui Temistocle prin cap, fragmente de gânduri, care în primul moment păreau că se înlănțuie logic, dar care imediat îi păreau iraționale, fantastice ori prostești. Daphne! Cu mâna tremurândă apucă porumbelul și îl strânse ca și cum ar fi vrut să îl zdrobească, să-l distrugă, să spulbere incidentul ca pe coșmar. Totuși, când redeschise palma, recunoscu în medalion fermecătorul chip al fetei, ochii ei clari, serioși, pometii înalți, buzele rotunde, provocatoare, ce tremurau. Daphne spioană, Afrodita trădătoare? Pe Zeus, Temistocle se ruga ca așa ceva să nu fie posibil.

Existau multe medalioane! Poate că din modelul acesta existau *două*. Sau se înșelase? Se gândise prea mult la Daphne și orice medalion obișnuit îi amintea de ea.

Îl privi serios pe Aiakides.

– De unde ai asta?

– La medalionul acesta te referi? Bărbosul părea jenat. Se gândea ce să răspundă. Să spună adevărul? Sau era mai bine să mintă? Podoaba simplă putea aparține oricui. Dar de ce atenianul îl întrebase de proveniența ei? Mi l-a dat o fată. Trebuie să i-l transmit tatălui ei, ca semn că se află în viață. Este Daphne, hetaira, spuse pripit omul din Magnesia.

– Taci! îl întrerupse Temistocle, care vârî medalionul în buzunar, și, pentru a-și acoperi reacția, continuă: un trădător ca tine nu poate fi crezut. Unde sunt notițele despre vase?

Temistocle găsi ceea ce căuta în al doilea sertar, o tăbliță pe care era schița unei trireme grecești, cu toate cotele și mai ales cu cele ale pintenilor. Turbat de mânie, apucă tăblița cu ambele mâini și o scoase pentru a o sparge de marginea mesei, dar brusc se opri, se întoarse și se duse la bărbos.

– Știi ce te așteaptă dacă te duc pe tine și vasul tău înapoi, la Phaleron?

Aiakides înclină capul și figura i se schimonosi.

– Dacă a fost să-mi merit moartea, stăpâne, redă-i fiului meu Medon libertatea. Până să urce pe acest vas, el nu a știut nimic despre infama mea activitate. Abia pe mare l-am pus la curent și nu i-a rămas altceva de făcut decât să se supună ordinelor tatălui său.

– Deci cu fiul tău ai cutreierat docurile din Phaleron?

Bărbatul din Magnesia confirmă.

– Bine, spuse Temistocle, foarte bine. Și prin tambuchi strigă sus: Sikinnos! Adu-l pe Medon încoace! Să fie închis cu echipajul!

Medon, un tânăr cu barbișon scurt, sclipitor, cu părul capului pieptănat pe frunte, se comporta mai calm decât tatăl său, care încă își deplângea cu lacrimi grele soarta:

– Știam că această nelegiuire va avea un final rău, bâiguia el îndepărtându-și cu mâinile legate șuvițele de păr de pe față, omului îi este dat să se plece în fața destinului și nu să se ridice împotriva moirelor. Dar...

– Pe tatăl tău, Aiakides, i se adresă Temistocle lui Medon, care își privea amărât tatăl în față, pe tatăl tău îl așteaptă un proces de înaltă trădare în fața Areopagului, iar instituția arhonților nu se dă în lături de la a pronunța pedeapsa cu moartea. Dar...

– Dar? Medon îl privi rugător pe strateg.

Se vedea că lui Temistocle nu-i venea ușor să răspundă:

– Poate că tatăl tău ar putea să-și salveze viața. În privința asta am un plan.

Uluiți, cei doi din Magnesia îl urmăreau pe Temistocle care scoase din sertar un stealit și șterse cu degetul umezit cotele de pe tăbliță; luă apoi creionul de ardezie și, în locul cifrelor anterioare, puse altele noi. În cele din urmă puse tăblița în fața sa, pe masă, și îi spuse lui Aiakides:

– Acum ai să iei din nou cursul spre Milet și îi dai tăblița celui care ți-a cerut datele.

Noi ne întoarcem la Phaleron. Și cu asta amândoi uităm incidentul. Stai, ar mai fi un amănunt: fiul tău, Medon, bineînțeles că merge cu *noi.* Va aștepta în închisoarea de stat de lângă *bouleuterion* până când te întorci. Nu va duce lipsă de nimic.

Bărbosul își privi fiul, și în privirea lui era ruga fierbinte a unui părinte pocăit. Dacă până acum strategul atenian mai avusese îndoieli cu privire la planul său, de acum era sigur: Aiakides își

va îndeplini misiunea conform planului. Fără să aștepte răspuns, Temistocle urcă prin tambuchi, spre punte. Se întoarse și strigă:

– Medon, vii sus după ce îți iei rămas-bun de la tatăl tău!

Pe punte, Sikinnos își aștepta stăpânul în lumina soarelui ce apunea. După puțin timp apăru Medon. Temistocle îl dezlegă și tânărul trecu pe corabia atenian㠄.

– Coboară și dezleagă-l și pe bătrân! îi ordonă strategul lui Sikinnos, care îl privea întrebător. *Phillis* pleacă mai departe, la Milet.

– Cu bătrânul?

– Da, cu bătrânul.

Sikinnos nu pricepea dispozițiile stăpânului său; dar observă că Temistocle elibera și echipajul și făcu ce i se ceruse. El fu ultimul care sări pe vasul atenian, apoi Oleanos ordonă direcția nord-vest. Marinarii ridicară pânzele și corabia se puse în mișcare. Medon stătea la pupă și privea după *Phillis,* care se îndepărta în direcție opusă. Nimeni nu văzu lacrimile din ochii tânărului, astfel că nu se putea ști dacă erau de durere sau dacă Medon plângea de mânie.

– Cine este acela? Oleanos se apropie de Temistocle, care privea apa sprijinit de balustradă ascultând zgomotul valurilor.

– Fiul trădătorului, răspunse el fără să ridice privirea.

Oleanos clătină din cap.

– Și bătrânul?

Absent, Temistocle arătă în direcția corabiei din Milet, care dispărea încet de sub privirile lor.

– Crede-mă, Oleanos, bătrânul va reveni. Și atenienii nu vor avea de pierdut.

Sikinnos îi făcu din privire un semn căpitanului să dispară. Sclavul simți că Temistocle era cu gândul departe, și tăcu. Marea lua

o culoare violet-închis și litoralul Atticii, care la lumina zilei avea o nuanță deschisă, ca a șofranului, se pierdea într-un maro șters. Atunci Temistocle scoase un obiect mic dintre faldurile îmbrăcăminții sale și, în timp ce îl privea, spuse ca pentru el însuși:

– Cred că astăzi am salvat Grecia de la pieire și, odată cu asta, mi-am pierdut fericirea...

Sikinnos nu îl înțelegea.

Capitolul 7

– Nu, nu pot și nu vreau să accept această moștenire! Daphne bătu cu piciorul în podea. Părea iritată.

Megara încercă să își calmeze prietena:

– Nu fi nechibzuită, Daphne! Doar mândria ta îți interzice să fii stăpână peste o moșie considerabilă și peste un palat luxos aflat la marginea orașului.

– Da, este mândria mea, dar gândește-te numai la bârfele oamenilor și la întrebările lor penibile!

– Întrebări penibile? Crezi cumva că în Atena se crede că noi ne facem datoria pe o lipie? Și prin *aceasta* ne deosebim de prostituatele din port. Cu cât este mai avută o hetairă, cu atât considerația pentru ea este mai mare. Iar refuzul moștenirii te va expune și mai mult vorbelor.

Era evident.

– Să lăsăm zeii să decidă! strigă brusc Megara.

Daphne șovăi, se mai gândi și, în cele din urmă, acceptă să fie căutat înțeleptul clarvăzător Euphrantides, să-i fie jertfit lui Apollo un ied și să i se ceară sfatul orbului.

Casa lui Euphrantides se afla nu departe de zidul orașului, era o bijuterie, împodobită artistic cu picturi murale, cu mobilier

scump și cu o curte interioară plină de flori, în mijlocul căreia se afla un altar pentru jertfe, împrejmuit de patru coloane înalte. Cu excepția unui sclav, care făcea toate muncile, Euphrantides trăia singur și, deși era orb, în clădire se deplasa cu o siguranță incredibilă. Părea să cunoască fiecare colț, fiecare piesă de mobilier și fiecare distanță și chiar și pe uriașa pictură murală reprezentându-le pe fiicele lui Poseidon o descria vizitatorilor până în cel mai mic detaliu, deși nu o văzuse niciodată.

Când Daphne și Megara pășiră în clădirea pitorească, fură întâmpinate de Euphrantides cu brațele deschise. Pe față avea un zâmbet gol.

– Câtă frumusețe într-o dimineață atât de minunată! Apropiați-vă!

Cele două părură uimite, și Daphne spuse:

– Eu sunt Daphne, hetaira, și mă însoțește Megara.

– Știu, răspunse zâmbind clarvăzătorul, cele mai frumoase două femei din Atena!

– Lingușitorule! râse Megara.

– Pe lumina lui Apollo, nu lingușesc, aud cât sunteți de frumoase. Nu numai din cele povestite de oameni, dar frumusețea se cunoaște și după vocea omului.

Daphne scoase o monedă de aur și o puse pe o farfurioară special destinată.

– Ești generoasă, spuse clarvăzătorul, zeii te vor răsplăti. Știi, copila mea, mulți aruncă cu zgomot un *diobolos* în farfurioară pentru că ei cred că oricum orbul nu vede. Dar sunetul diferă așa cum diferă și plânsul răgușit al unei vânzătoare de pește de o odă de Anakreon. Dar să revenim la voi!

– Crescătorul de cai Diphilides, începu șovăielnic Megara, i-a lăsat moștenire lui Daphne o moșie în Sunion și o minunată casă

în oraș. Scrupulele o chinuie pe Daphne, îndemnând-o să nu accepte moștenirea. Vrem să-i jertfim un ied lui Apollo și apoi să-ți auzim profeția.

Euphrantides ascultase cuvintele hetairei cu fața îndreptată spre cer așa, că barba lui lungă și albă stătea orizontală. Rămase un timp așa, apoi, fără să scoată un cuvânt, se duse la altarul din mijlocul curții, puse pe grătar două scândurele noduroase de lemn de cedru, și, ca prin minune, imediat se înălță un fum alb, aromat. Hotărât, Euphrantides porni spre ieșire. Când se întoarse, ținea de picioare un ied care tremura și se îndreptă spre piatra de marmură neagră pentru jertfe. Cu o mișcare rapidă ridică animalul, îl lovi cu capul de piatră, amețindu-l, și îi tăie gâtul.

Printr-un jgheab, sângele de culoare deschisă curgea într-o căldare. Daphne se întoarse și își lăsă capul pe pieptul Megarei. În timp ce clarvăzătorul tranșa cu tăieturi ample animalul jertfit, murmura rugi neinteligibile. Fiecare tăietură, fiecare mișcare trăda rutina de o viață a bătrânului. În cele din urmă, bucățile de carne și organele interne ale animalului omorât se înșirau pe piatra neagră.

După ce puse carnea pe lemnul incandescent, ceea ce produse un fum gros negru, înțepător, Euphrantides pipăi după ficatul animalului.

– Veniți! le strigă el pe hetaire. Ce culoare are acest organ? Nuanța lui este deschisă sau închisă, este roșu ori maro?

Daphne și Megara fixau cu scârbă ficatul alunecos din mâinile mânjite cu sânge ale clarvăzătorului.

– Este roșu, răspunse Daphne, roșu-deschis.

Megara confirmă.

– Dar contururile? Sunt netede sau cu crestături?

Ele se aplecară asupra organului, pentru a desluși mai bine forma.

– Văd două crestături, late de câte un deget, pe ambele părți, spuse Daphne, dar în rest ficatul este neted, rotunjit.

Atunci bătrânul aruncă ficatul pe masa de jertfe și ceru:

– Fetele mele, aduceți-mi un vas cu apă, ca să mă pot curăța! Și se spălă temeinic de sângele iedului. Se așeză pe o bancă din piatră încadrată de oleandri înfloriți și, cu o mișcare a mâinii, le invită să se așeze la picioarele lui. Moirele, șovăielnicele fiice ale lui Zeus, începu el în cele din urmă, ți-au destinat ție, Daphne, o viață neuniformă. Lahesis, cea care hotărăște destinele, se află în permanentă luptă cu Klotho, cea care țese firul vieții, în timp ce Atropos, cea care taie firul vieții, așteaptă la distanță.

Daphne și Megara se priviră întrebătoare.

– Asta înseamnă, continuă clarvăzătorul orb, că vei avea o viață lungă, cu perioade de înălțare care vor fi mai înalte și cu perioade de cădere care vor fi mai adânci decât la majoritatea oamenilor. Și ca răspuns la întrebarea ta: trebuie să accepți moștenirea, altfel vei păcătui împotriva zeilor. Pentru că pe unul ei îl copleșesc cu averi și bani, conform voinței lor de necercetat, iar pe altul îl lipsesc chiar de cele necesare hranei zilnice. Totuși, cu siguranță că vei fi tot timpul doar administratoare a comorilor tale, date ție de către zei. Dacă au chef, ei ți le iau pe toate.

– Deci să accept moștenirea de la Diphilides? mai întrebă o dată hetaira.

Euphrantides răspunse:

– Ia-o, așa cum ea corespunde voinței zeilor!

Din oglindă, pe Daphne o privea o femeie frumoasă, de douăzeci de ani, o vârstă la care femeile din Elada spuneau „da“ unui bărbat și, după ce aduceau o zestre respectabilă, dispăreau pentru totdeauna

în spatele zidurilor locuinței comune, pentru a se ocupa de copii și de bucătărie. La hetaira Daphne totul era altfel.

Pe de o parte ea era bogată. Dacă până acum fusese doar dorită de către cei mai de seamă atenieni, de acum ea era și admirată pentru respectabila ei avere pe care o dobândise în ultimii ani. Mai ales pentru o tânără femeie, o moșie de dimensiunile celei de la Sunion, nu era ușor de condus ca ea să aducă un câștig la fel de mare ca înainte.

Daphne procedase foarte inteligent când îi chemase pe administrator, Phenos, și pe cei două sute de colaboratori ai lui și le ceruse ca totul să rămână ca mai înainte, exploatarea și câștigul. Fiecare primea în plus a zecea parte din venitul lui de până acum și sclavii deveneau meteci eliberați. Stimulați, foștii sclavi munceau cu mai mult sârg, așa că moșia, cu toate majorările veniturilor lucrătorilor, obținea venituri mai mari.

Rezidența din umbra zidurilor orașului, pe care bătrânul Diphilides o folosise mai ales ca loc de desfășurare al banchetelor pline de excese, Daphne o transformase într-o locuință plăcută. Intrarea se făcea printr-un portic cu coloane înalte, în spatele căruia se deschidea o grădină opulentă. O tăblie de marmură anunța cu încredere în sine: „Aici locuiește Daphne, hetaira“. Holul de la intrare, cu marmură albă și verde pe pereți și pe plafon, emana tihnă și finețe. În spate, despărțite printr-un coridor îngust, se găseau două încăperi de dimensiuni egale cu ferestre către grădina unde susura un izvor și creșteau chiparoși umbroși și lămâi deschiși la culoare. Toate acestea acopereau casa sclavilor, împărțită în multe mici încăperi și în care se mai găseau cămara de alimente și magazia.

Și aici Daphne le dăruise libertate sclavilor, adică îi plătea pentru munca depusă. Rhea, una dintre tinerele care se evidenția

prin șiretenie și istețime, deveni subreta ei; l-a păstrat chiar și pe prostănacul smintit, căruia i se dăduse numele de Koalemos, ceea ce însemna cap-sec. Adevăratul lui nume nu îl știa nimeni.

Koalemos era un uriaș, înalt ca o coloană dorianăși tot atât de viguros. Ridica statuile de marmură de pe soclu ca pe niște păpușele și câteodată se lupta cu o jumătate de duzină de bărbați deodată. Expresia prostească de pe fața lui îi apăruse după un accident petrecut în minele de la Laurion, în urmă cu două decenii, unde fusese îngropat după un accident și dezgropat abia după cinci zile. De atunci, de fiecare dată când mergea singur pe stradă, ținea deasupra capului un scut, spre bucuria copiilor, care din acest motiv își băteau joc de el. Diphilides îl luase din milă, pe care Koalemos o răsplătise printr-un devotament nemăsurat. Pentru o femeie ca Daphne era tocmai potrivit pentru postul de gardă personală.

Daphne se privi în oglindă: era frumoasă, desigur, frumoasă ca o cadră și atât de demnă de dorit încât mulți atenieni erau gata să-și ofere veniturile anuale în schimbul grațiilor hetairei. Totuși, banii aveau o importanță secundară pentru ea. Ar fi putut să-și abandoneze profesia, să plece într-o provincie îndepărtată și să-și lase în urmă trecutul. Totuși, cum arăta alternativa? Trebuia să ducă o viață așa-zis onorabilă, exilată între cei patru pereți ai unei căsnicii plicticoase?

Nu, Daphne era născută pentru a fi hetairă. Și voia să rămână așa.

Philles, sărbătoritul învingător de la Olimpiadă, veni cu propria delegație, o duzină de bărbați cu aspect marțial, bine antrenați, care parcurgeau orice drum în pas alergător și nu își pierdeau din ochi protejatul. Distanțele Sparta – Olimpia, Olimpia – Atena,

nu reprezentau pentru Philles și echipa lui mai mult decât un antrenament, era de neimaginat ca vreunul dintre ei să se folosească de corabie, de car sau de lectică!

Conform vechiului obicei spartan, învingătorul de la Olimpia avea dreptul la o dorință, de a cărei îndeplinire se ocupa însuși regele. Sarcina lui era și de a-l convinge pe atlet să ceară un alt premiu, dacă ceea ce ceruse nesocotea dreptul și legea. Philles, învingătorul cursei de un stadion, pusese o condiție ce nu încălca legea spartană: Pilles dorea o femeie. Bineînțeles că nu una dintre spartane, care se sacrificau numai pentru păstrarea neamului, ci o femeie rafinată, una dintre hetairele ateniene, despre care în Pelopones se vorbea enorm. Se zicea că ar fi fost mai bună decât adolescenții.

– Și cum de ai venit tocmai la mine?

Daphne râse atât de zgomotos, încât Philles, care strângea cu putere în brațe o casetă din lemn de pin de nuanță deschisă, ar fi preferat atunci să facă drumul înapoi; totuși, hetaira îi puse tânărului sfios mâinile pe umeri și el simți o căldură de nedescris ce emana din corpul ei.

– Nu pe tine te-am vrut, răspunse Philles, am vrut o hetairă. Și despre tine se povestesc lucruri minunate.

– Lucruri minunate?

– Atenienii spun că un crescător de cai ar fi onorat un singur zâmbet de-al tău cu o casă și cu o moșie!

– Ei, dacă asta spun oamenii...

– Regele meu, Leonida, îți trimite această casetă. Ar fi de ajuns, spunea el.

Philles păru vizibil dezamăgit, când Daphne puse caseta de lemn deoparte, fără a-i acorda vreo atenție.

– Este aur pur! o asigură tânărul. O jumătate de mină. O familie de perieci trăiește la țară un an întreg din ea!

– Se poate, Philles, ripostă Daphne, tu ești de fapt grec, dar neamul tău, care dă naștere celor mai viteji războinici, este pentru restul elenilor străin și de neînțeles, ca un popor barbar. Voi lăsați doar pe puțini să vă intre în țară, iar să iasă au voie numai câțiva privilegiați.

Tânărul spartan dădu din cap.

– Știu. Dacă nu ar fi intervenit victoria mea la proba de alergare pe distanța de un stadion, probabil că în viața mea nu aș fi părăsit Lakedemionul, poate doar ca luptător împotriva unui popor dușman.

– Acesta este motivul pentru care voi, spartanii, plecați cu atâta plăcere la război?

Philles deveni serios.

– Licurg, legiuitorul nostru, spunea că odată cu străinii vin și ideile străine. Dar pentru că legile noastre sunt cele mai bune, el a blocat la graniță intrarea popoarelor străine. Pe de altă parte nouă, spartanilor, ne este interzis să ne părăsim țara, pentru a nu lua ca model obiceiuri străine și forme de viață imorale.

– O Philles! râse Daphne. Înseamnă că nu ești un bun spartan! La prima ocazie care ți se oferă, uiți de educația și de ordinea spartană și dai fuga la Atena pentru a oferi aurul victoriei tale unei hetaire apetisante.

La aceste cuvinte, spartanul roși și, cu capul plecat, răspunse după un timp:

– Aurul nu înseamnă nimic pentru mine. Este aurul regelui Leonida, premiul pentru victoria mea. Noi, spartanii, suntem cu toții la fel de bogați și la fel de săraci. Este voia legii și de aceea la noi nu există invidie, trufie și crimă. Fiecare cetățean

are bucata sa de pământ, de aceeași mărime cu a altuia, care produce un venit de șaptezeci de baniță de orz pentru bărbat și douăsprezece pentru femeie. De mâncat, se mănâncă la mese comune, bărbații separat de femei, noi numim aceste mese sistii.

– Pe Zeus! strigă îngrozită Daphne. Și tu a trebuit să-ți târăști zilele atât de meschin, cu mâncare modestă la comun, care lipsește trupul de orice energie?

Philles inspiră adânc, își încrucișă brațele pe pieptul voluminos și o privi sfidător pe Daphne.

– Privește, acesta este rezultatul sistiilor spartane. Fiecare tânăr este mândru când este acceptat într-o comunitate de meseni, când ceilalți sunt de acord cu primirea lui. Ei iau fărâmiturile de pâine de pe masă și le aruncă într-un vas care trece din mână în mână. Cine este de acord cu primirea lasă bucățelele de pâine așa cum sunt; cine se opune, le zdrobește între degete. Bucățelele zdrobite au valoarea unei pietre de vot găurite. Un singur vot împotrivă anulează primirea pentru că noi credem că oamenii care nu pot fi suportați la masă devin și în viață dușmani aprigi.

– Deci toată viața ta, în fiecare seară, tu mănânci împreună cu aceiași oameni?

– Așa este, Daphne.

– Și dacă o dată nu îți este foame pentru că peste zi ai primit o invitație...

– Așa ceva nu există la spartani. Cine nu vine la cina comună este suspectat că a mâncat pe ascuns și este supus disprețului celorlalți.

Daphne dădu din cap și spuse:

– Te compătimesc, sărmane spartan, și le mulțumesc zeilor Olimpului că m-au ferit de a mă fi născut în valea Eurotasului.

– În Sparta nu există hetaire! interveni Philles.

– Știu! La voi nenorocirea de a fi femeie este mai mare decât aici, la Atena. Atenienele suportă destinul de a nu fi fericite, dar destinul femeilor din Sparta pare acela de a fi nefericite.

– Femeile nu există pentru a fi fericite!

– Ah, și cine spune asta?

– Licurg, legiuitorul.

– Și bărbații?

– Fericirea supremă a unui bărbat este să plece în război și să moară pentru patrie.

Daphne puse palma pe fața spartanului. Zâmbi.

– Tânăr prostuț de pe valea Eurotasului! Fericirea supremă a bărbatului este femeia. Nici măcar legile voastre nu pot împiedica asta. Tu, cu o femeie, încă nu...

– Nu! o întrerupse Philles. Era fericit că o spusese. Nu că i-ar fi fost rușine. Nu, în Sparta existau relații sexuale înainte de căsătorie doar între bărbați. Asta o știa orice copil. Dar Philles se temea că se purta stângaci cu o femeie.

– Deci eu sunt prima femeie din viața ta? Daphne zâmbi, dar nu pentru a-l umili. Ce vârstă ai, Philles?

– Tocmai am lăsat în urma mea a douăzecea vară.

– Nu trebuie să îți fie rușine. Mulți atenieni de aceeași vârstă cu tine sunt în aceeași situație. De fapt, nici nu sunt cei mai slabi amanți.

Philles trase adânc aer în piept. I se luase o piatră de pe inimă.

– Se spune, murmură el timid, că ar fi cu totul altfel cu o femeie decât cu un bărbat.

– Pe Afrodita, profesoară a tuturor plăcerilor, râse Daphne, așa și trebuie să fie! și înclină capul spartanului pe pieptul ei. Philles simți cum sub peplu sânii ei se ridicau și coborau, simți un flux ciudat pe care aceștia îl emanau. Daphne continuă: trebuie

să uiți de tine, spuse în timp ce îi mângâia tânărului părul buclat, trebuie să uiți tot trecutul, toate ideile legate de patria ta și să dai frâu liber doar simțămintelor tale.

Vocea lui Daphne suna atât de liniștitoare, de caldă și de apropiată, încât lui Philles nu îi fu greu să-i urmeze chemarea. Se prăbuși într-un leșin adânc, plăcut, fără a-și pierde însă simțurile întărâtate de atingerile delicate ale hetairei. Și astfel se îngropa tot mai adânc în corpul acestei frumoase femei, răspundea mângâierilor și atingerilor mai întâi prin mișcări atente ale mâinilor și, în cele din urmă, descoperi liber și spontan ceea ce îi fusese oferit atât de dezinvolt.

Ca și cum ar fi fost la o mare depărtare, Philles sesiză că i se luase chitonul ce îi acoperea bustul, se trezi întins jos și Daphne, goală, îngenuncheată deasupra lui se juca cu degetele în inelele părului său de pe piept. El respira greu, trăgea adânc aer în plămâni, ca și cum ar fi lăsat toată senzualitatea să i se scurgă în cele mai ascunse colțuri ale corpului său, și, fără să vrea, trupul lui călit, antrenat, începu să descrie o mișcare ondulatorie tensionată, ce pleca din călcâie, continua pe coapse și prin pântec și bust se ridica treptat spre gât. Încet, dar cu din ce în ce mai multă putere repetă aceste mișcări, până când acestea i se transmiseră lui Daphne și pielea ei catifelată se întinse.

În aceeași măsură neajutorat și doritor, spartanul puse mâinile pe sânii ei tari și nu le mai dădu drumul. Atunci își simți falusul zvâcnind către o poartă moale ca mătasea, împingând, solicitând lacom intrarea, dar nu găsi îndurare. Pe Zeus, până acum nu mai simțise în el niciodată atâta forță, o pornire atât de nestăpânită și nici o împotrivire atât de puternică. Căci, pe măsură ce se străduia să-și atingă scopul, hetaira reacționa mai liniștitoare și mai răbdătoare. Nu, în nici un caz nu îl respingea. Dimpotrivă,

reținerea ei aparentă îi producea spartanului o încordare care îl făcea să o dorească și mai mult pe această femeie.

Pleoapele lăsate ale lui Daphne trădau că fata gusta această luptă a sexelor. Îl făcea pe spartan să simtă că ea va ieși învingătoare în acest duel. El, atletul omagiat, râvnitul învingător de la Olimpia o va implora, îi va cerși cedarea.

Iar Philles era pe punctul de a scânci, de a țipa ca ea să nu se mai arate atât de stăpânită. Puțin mai lipsea ca spartanul să-i blesteme pe toți adolescenții care l-ar fi adus pe el în această supremă bucurie a simțurilor. Atunci simți cum Daphne se deschidea, cum falusul său era strâns și așternut în nori și începea fericirea în doi. Mișcările ei deveniră una cu simțămintele ei, și Philles fu transportat într-o altă lume, ridicat pe norii albi ai Olimpului, acolo unde Cronide s-a unit cu Dione spre a o zămisli pe Afrodita – ce divin!

Daphne începu în mișcările ei să geamă, să sufere, să plângă încet, ca în culmea fericirii. Niciodată spartanul nu auzise asemenea sunete ale plăcerii, ale totalei dăruiri de sine. Cea mai ușoară mișcare își găsea ecoul în hetairă. Philles își recunoscu puterea și îi oferi fiori de plăcere fetei care îl amăgise atâta timp. Da, tânărul spartan găsi suprema plăcere în a plăti cu aceeași monedă, de a o chinui, de a o tortura cu nesiguranța, fiind convins că vine în întâmpinarea reacțiilor ei.

Era nevoie doar de o reacție dibace, și hetaira îl stăpânea total pe impetuosul amant. Încet, fără ca Philles să observe, Daphne alunecă pe trupul spartanului, îi dezmierdă gâtul puternic, bărbia ușor despicată și își vârî limba între buzele lui uscate. Se petrecu atât de neașteptat, de rapid, încât Philles crezu că o spadă pătrundea în el. Această clipă dintre șoc și cea mai mare plăcere fu

suficientă ca el să-și atingă țelul. Se mai cabră o dată, doar scurt, apoi se prăbuși în sine.

Rămase așa mult timp, acoperit de corpul aducător de fericire al hetairei, incapabil să facă vreo mișcare. Abia când Daphne se desprinse de gura lui, când se sprijini în brațe și îl privi întrebătoare în ochi, abia atunci știu că hetaira câștigase, că acest mare eveniment din viața sa fusese pentru frumoasa fată doar un episod, ceva cotidian.

Își trase răsuflarea, inspiră adânc și încercă să tragă în el și să rețină cât mai mult din amețitorul parfum al acestei femei. Cu siguranță că în clipa următoare îl va împinge, îi va aminti de aurul datorat prestației ei și cu răceală îi va spune: „Asta a fost, spartanule!“ I-ar fi dat orice de pe lume acestei femei, victoria sa olimpică și toată bogăția Spartei!

Încet, fără a scoate un cuvânt, Daphne se ridică, ieși goală cum era din încăpere și reveni cu un vas verde din bronz, care răspândea un miros de mentă și de ierburi înviorătoare. Vârî un șervet în vasul verde și apoi îl șterse pe tânăr cu el, din cap până în picioare, supusă ca o servitoare. După care spuse:

– Sper că nu ești dezamăgit...

Dezamăgit? Philles avu nevoie de timp pentru a fi capabil de un răspuns, până când se convinse că hetaira nu râdea de el.

– Dezamăgit? repetă el oftând adânc. Nu știam că plăcerea simțurilor poate fi atât de excitantă.

– Deci te-am învățat ce înseamnă plăcerea?

– Într-adevăr, răspunse Philles, ești o fiică a Afroditei, ești o zeiță!

Daphne râse ușor și, vrând să-l readucă pe spartan de pe înălțimile Olimpului în realitatea ateniană, îi întinse acestuia hainele, care se aflau nebăgate în seamă pe podea.

Philles se ridică și ceremonios își trase chitonul peste cap.

– Te iubesc! spuse el brusc și direct.

Ceea ce sună neajutorat și nepotrivit, precum discursul unui metec eliberat, și hetaira trebui să se stăpânească pentru a nu izbucni într-un râs răsunător. În loc să facă asta, puse arătătorul pe gura spartanului și îi spuse:

– Nu spune asemenea vorbe mari, Philles al meu, plăcerea simțurilor ți-a zăpăcit spiritul, nu pe mine mă iubești, ci îmi dorești corpul, sânii, picioarele...

– Nu, pe tine te iubesc, strigă spartanul indignat, pe tine, așa cum ești. Îmi doresc să stau la picioarele tale!

– Nu o face! ripostă Daphne și îl prinse de brațe pe tânăr. Ești sub influența simțurilor; simțuri pe care le-ai plătit cu aur, nimic mai mult.

Spartanul parcă primi o lovitură în față. El implora ca iubita sa, prima sa iubire pentru o femeie, să îl asculte – doar ei i s-ar destăinui.

Daphne încercă să se apere de afirmațiile bombastice ale tânărului atlet:

– Oh Philles al meu, spartan înstrăinat de lume, nu ai venit la mine pentru a-ți împlini o plăcere a simțurilor? Nu ți-am îndeplinit dorința?

– Mult mai mult de atât! Nu a fost numai pasiune ceea ce ai trezit în mine, luminoasă ca stelele Carului Mare din Pleiade, tu emani atâta căldură și încredere cum nu mi-a mai fost dat să întâlnesc.

– În Sparta poți să-i acorzi încrederea oricui te privește în față.

– Pe Zeus, la ce te gândești! Într-un stat ca Sparta, în care domnește biciul, neîncrederea cetățenilor este mare. Dacă unul singur se ridică din egalitate, sute de ochi îi urmăresc fiecare

pas. Am încredere doar în tine și vreau să-ți dovedesc cât de mare este încrederea mea. Am să-ți trădez un secret care mă va face sclavul tău.

– Ține-l pentru tine, Philles. Nu mă privește, și tu s-ar putea să regreți mai târziu.

– Oh, nu, o asigură spartanul, trebuie pur și simplu să ți-l spun. Povara mă apasă prea tare.

Daphne îl privi curioasă pe atlet. Philles începu greoi:

– Nu am meritat să-mi satisfac plăcerea cu cea mai râvnită hetairă a Atenei, ba mai mult, ar fi trebuit, așa cum se obișnuiește în Sparta, să împart o soție cu fratele meu...

– Ai plătit în aur! îl întrerupse Daphne.

– Da, am plătit, dar banii nu i-am primit pe drept.

– Dar este premiul tău ca învingător!

– Da, premiul ca învingător. Numai că eu nu am câștigat corect la Olimpia.

– Ce vorbești, eu te-am văzut cu ochii mei câștigând, și odată cu mine multe alte mii de spectatori!

– Dar nu am câștigat datorită rapidității mele, ci cu mână de nisip, pe care i-am aruncat-o în ochi lui Ephialtes din Trachis, ca să se poticnească.

– Și atletul din Trachis nu a protestat?

– Oh, ba da, dar nu a fost crezut pentru că nici unul dintre arbitri nu a observat nimic.

Daphne privea podeaua din marmură de Paros, și nu spunea nimic. Părea marcată.

Dimpotrivă, Philles părea ușurat și păru serios atunci când spuse calm:

– Ei, acum mă poți spune *hellanodiken*-ului, ca să mă arunce de pe stânci.

Hetaira tăcea în continuare. Apoi dădu din cap energic și spuse:

– Eu am să tac. Ceea ce tu ai făcut este treaba ta. Va trebui să trăiești cu asta. Dar nu pricep un lucru: de ce a renunțat Ephialtes atât de simplu?

Philles ridică din umeri.

– Ce ar fi trebuit să facă? Nu putea dovedi nimic, așa că protestul lui nu ar fi avut succes. Dar ura lui era mare. Când s-au încheiat jocurile și mi s-a înmânat cununa de lauri, a venit la mine, m-a scuipat și mi-a spus că se va răzbuna pe mine ori pe poporul spartan imediat ce va avea ocazia.

– Ar trebui să fii cu ochii în patru, un atlet căruia i s-a furat victoria este la fel de periculos ca un vier rănit.

Spartanul confirmă. În aceeași clipă simți că în spatele lui se afla cineva și se întoarse într-o reacție de apărare. În fața lui era un bărbat vânjos, cu o față împietrită, Temistocle.

– Nu m-a ascultat, explică subreta și dispăru pe ușă.

Temistocle făcu un gest disprețuitor cu capul către spartan, ca și cum ar fi vrut să spună: dispari! Philles o privi întrebător pe Daphne. Ea plecă privirea și dădu din cap. Fără un cuvânt de despărțire, atletul se retrase.

Cu mâinile la spate, Temistocle se plimba încoace și încolo, între canapeaua răscolită și coloanele albe ale nișei; apoi se opri în fața hetairei și deschise palma dreaptă. Daphne încremeni.

Avea în fața ochilor medalionul cu porumbelul.

– De unde îl ai? întrebă ea și ochii îi străfulgerau neliniștiți.

Răspunsul strategului se lăsă așteptat. Gusta nesiguranța fetei și o pedepsea prin tăcerea lui. De-abia după repetarea sfâșietoarei întrebări, Temistocle spuse cu o nuanță de amărăciune în glas:

– Ești frumoasă ca Afrodita, dar cugetul tău este înfiorător precum capul retezat al Gorgonei.

Oricât se strădui, Daphne nu îl înțelese pe strateg.

– Cine ți-a dat medalionul? întrebă ea stăruitor.

– Deci al tău este?

– Da. Tatăl meu mi l-a dăruit în copilărie.

– Cum de a ajuns în mâinile unui spion barbar?

– Spion? Daphne nu înțelegea. Un locuitor din Magnesia m-a abordat în Olimpia, strigă ea, afirmând că l-ar fi întâlnit pe tatăl meu.

– Credeam că tatăl tău, Artemides, este mort!

– Și eu credeam, răspunse hetaira luptând cu lacrimile. Dar individul cu barbă neagră zicea că l-a văzut pe tatăl meu la curtea satrapului și că tatăl meu l-ar fi rugat să mă găsească.

Temistocle râse sarcastic.

– L-am surprins pe tipul cu barba neagră în largul mării. Fugea către Milet. În bagaje avea o tăbliță cu dimensiunile vaselor noastre de război. Iar tu ești complicele lui murdar! O spioană a barbarilor!

– *O popoi!* Daphne plângea în hohote. Vai mie! Oh, zei ai Olimpului, fiți alături de mine! Sunt Daphne din insula Lesbos. În pieptul meu bate o inimă de elenă, niciodată nu mi-aș trăda patria!

Buzele groase ale strategului se strânseră ca o linie. Temistocle tremura de furie și strigătul lui fu reflectat ca un ecou de către pereții goi:

– Orice cuvânt spus de tine este inutil. Această amuletă te-a demascat: ești înțeleasă cu bărbosul. Câți bărbați atenieni ai orbit până acum și i-ai descusut cu masca ta de frumusețe? Probabil că la curtea ahemenizilor se cunoaște fiecare cuvânt spus în pat de către conducătorii atenieni și ei se amuză pe seama măsurilor noastre de apărare.

– Taci! Cu un strigăt strident Daphne se prăbuși la podea. Îngenuncheată pe podea, își ascundea fața în mâini. Buclele moi atingeau piatra. Plângea.

Ca un învingător după bătălie, Temistocle gusta clipa răzbunării, și din gura lui zbură sarcastica observație:

– Aristide și toți ceilalți molâi au cedat farmecelor tale, dar pe un Temistocle nu l-ai învins! Nu tu!

Daphne înălță capul și îl privi pe strateg cu ochii plini de lacrimi. Privirea ei nu cerea compătimirea cu care ar fi trebuit să se lupte Temistocle, nici măcar furie nu era în ea. Daphne își șterse lacrimile și spuse încet:

– Temistocle, fiul al lui Neokle, ascultă-mă. În fața tribunalului orice acuzare presupune posibilitatea de apărare.

– O vei avea și tu în fața Areopagului!

– Dar până una-alta, numai tu mă acuzi. Deci dă-mi ascultare: cum aș fi putut să știu că în spatele acestui om cu barba neagră se ascunde un spion? El a apărut în fața mea și m-a anunțat că tatăl meu ar fi în viață. Am vrut să am certitudinea că străinul nu urmărea doar să-mi intre pe sub piele. În definitiv, în Atena se cunoaște că tatăl meu, Artemidos, s-a înecat în valuri la Marathon. Dar aveam un licăr de speranță. I-am dat bărbosului medalionul cu porumbelul ca să îl arate bărbatului care se pretindea tatăl meu. Căci numai Artemidos din Mitilene cunoaște taina. Dar acum toate speranțele mi s-au năruit.

– Bine gândit! mârâi strategul nesigur dacă nu cumva hetaira spunea adevărul. Cum ai să dovedești ceea ce susții?

– Pune-mă față în față cu bărbatul cu barba neagră. Îți va confirma fiecare cuvânt de-al meu!

– Nu este posibil. Bărbosul se află în drum spre Milet.

– Dar tocmai ai spus că l-ai prins pe spion pe mare!

– L-am eliberat și l-am trimis la barbari cu o solie secretă. Temistocle remarcă privirea neîncrezătoare a interlocutoarei și adăugă: va fi în avantajul atenienilor. Îl avem ca zălog pe fiul lui, Medon. Îl cunoști?

– Nu, răspunse Daphne. Îl cunosc doar pe tată.

– Ceea ce nu pare a fi bine pentru tine, explică realist strategul. Ar trebui să jertfești o hecatombă de vite pentru ca magnesianul să se întoarcă înainte de a ți se face proces.

Din vestibul se auzeau zgomote. Koalemos îi burdușea pe doi sclavi comunitari care îi interziseseră accesul în numele legii. Unul din *demoisioi* năvăli înăuntru și strigă aproape fără suflare:

– Tu ești Daphne, fiica lui Artemidos din Mitilene?

– Eu sunt, răspunse hetaira.

– Atunci scapă-ne mai întâi de monstrul acesta, servitorul tău!

Daphne îi făcu semn lui Koalemos să le dea drumul sclavilor comunitari. Prostănacul rânji cu toată fața, lălăi ceva neinteligibil și dispăru.

– În numele legilor lui Solon, spuse *demoisios*-ul punând brațul lui drept pe umărul lui Daphne, ești învinuită că ai făcut spionaj pentru barbari și că ți-ai trădat poporul. Pentru această faptă va trebui să răspunzi în fața Areopagului, cea mai înaltă instanță a polisului. Ești arestată!

Temistocle se trase într-o parte și coborî privirea, ca și cum s-ar fi temut să o privească în ochi pe hetairă.

– Arestată? repetă fata perplexă.

– Ești liberă să îți alegi un apărător, care să reprezinte cauza ta pe colina lui Ares, ripostă sclavul comunitar.

Daphne zâmbi forțat și strigă spre a se auzi afară:

– Nu am nevoie de nici un apărător pentru că mă consider nevinovată. Un nevinovat știe să se apere. Întorcându-se către

strateg, care privea neutru afară pe fereastră, continuă: și dacă în acest oraș există niște bărbați care mă urăsc pentru că nu le răspund sentimentelor lor, pentru că nu le-am satisfăcut pornirile josnice și care nu doresc altceva decât să-mi întindă o cursă, atunci nici cel mai mare orator nu va reuși să mă scoată din bucluc.

Pentru că Temistocle îi arăta în continuare spatele, Daphne păși în fața lui și spuse:

– Arhonții din Areopag, învestiți cu ocrotirea legii, nu se vor lăsa înșelați de învinuirile ieftine ale unui *sicofant* și nu vor vota împotriva unui nevinovat; dar se vor îndrepta împotriva oricărui acuzator fățarnic care pune statul în pericol punând propriile interese mai presus decât adevărul!

Temistocle tresări ușor. Dușmanul lui de moarte, Aristide, nu-l numise niciodată *sicofant,* acuzator calomniator. De unde avea această femeie curajul de a vorbi astfel?

Capitolul 8

Aiakides, bărbatul cu barba neagră, se grăbea. Milet, un oraș odinioară înfloritor din punct de vedere economic și cultural, încă mai era în ruine în urma distrugerii pustiitoare realizate de perși cu mai bine de un deceniu în urmă. Străzile late odinioară și arcadele umbroase erau dărăpănate ori invadate de hățișuri, martori muți ai sfârșitului groaznic al răscoalei orașelor ioniene împotriva jugului barbar. Peste tot mișunau soldați perși.

La *bouleuterion*-ul din spatele pieței ducea doar o potecă îngustă, pietroasă. Nu mai rămăsese mult din fosta primărie, cioturi de coloane care se înălțau în soare într-o curte exterioară, spații reconstruite provizoriu, cu pereți nefinisați, vechea hală a poporului sub cerul liber.

Greci și perși trândăveau prin fața ușilor și urmăreau fiecare străin cu priviri curioase; neîncrederea domnea peste tot.

– Anunță-l pe Terillos că a sosit Aiakides din Magnesia, ceru bărbosul unuia dintre paznicii de la uși.

Acesta dispăru, se întoarse și îi făcu semn cu capul să îl urmeze. Terillos, șeful rețelei de spionaj din vest, dispunea, se spunea, de vreo două mii de agenți, în majoritate greci, șantajați într-o formă oarecare de către barbari. La fel ca Aiakides.

Centrala pentru spionaj era o încăpere lungă, întunecată, pe lângă ai cărei pereți înalți erau înghesuite mii de role de scrieri și tăblițe. Terillos, scund, gras și cu chelie, cu sprâncene stufoase, stătea la o masă lată, țeapănă, încadrat de o hoardă de personaje aventuriere.

– Sper că ai avut succes, magnesianule! îi strigă Terillos celui care intrase, și bărbosul îl salută reverențios.

– Desigur, Terillos, îți aduc cifrele dorite.

Cu aceste cuvinte scoase tăblița, o puse înaintea cheliosului, pe masă, și îl observa răbdător, în timp ce acesta citea.

– Garantezi pentru dimensiunile pintenilor vaselor grecești? întrebă suspicios Terillos.

– Cu viața fiului meu, Medon! îl asigură Aiakides. Am verificat noile trireme ale grecilor din Phaleron, mândre vase și suple, cu pinteni care sădesc frica.

– Unde l-ai lăsat pe Medon, fiul tău?

Zâmbetul cheliosului îl zăpăci pe magnesian.

– În port! răspunse Aiakides pripit, dar imediat încercă să se corecteze: asta înseamnă că este...

– Unde?

Bărbosul tăcu, pe frunte îi apăru sudoarea, respira cu greutate. Doi dintre aventurierii din jurul șefului spionajului îl încadrară amenințător pe Aiakides.

– De ce nu vrei să ne spui unde a rămas fiul tău, Medon? rânji viclean Terillos.

Aiakides, strâns cu ușa, nu văzu altă scăpare decât să spună adevărul sau cel puțin jumătate din el:

– Medon este la Atena, stăpâne!

Cheliosul se aplecă peste masă și, sprijinit în cot, rânji:

– Ați fost atacați, mi s-a spus. Vezi tu, informatorii mei sunt mai rapizi decât vântul care a adus vasul tău pe coasta ioniană.

Pe Zeus, de unde știa de atac? Doar Aiakides obligase tot echipajul la tăcere severă. Unul dintre matrozi trebuie să fi fost spion. Ce mai știa cheliosul acesta? Magnesianul simțea cum îi zvâcnește sângele. Cum să se comporte în această situație? „Oh, Medon, fiul meu, Medon!" Chinuitoarele gânduri nu îl ajutară pe negustorul de pânzeturi din Magnesia; Terillos venea cu dovezi una după alta: lângă tăblița adusă de el, Terillos puse o a doua, apoi o a treia, toate de aceeași mărime, apoi spuse:

– Remarcabil, Aiakides, tu ești unicul care furnizezi alte date. În timp ce datele din acestea două corespund, într-a ta datele sunt cu totul altele. Noi ce să credem de aici?

Terillos folosea acel ton de prietenie provocatoare care în orice moment amenința să se transforme într-un acces de furie necontrolată. La asta se aștepta Aiakides și simțea cum i se înmoaie genunchii. Barbarii procedau la un proces scurt cu spionii descoperiți. Îi legau între două pietre de moară groase de un metru; dar, dacă în joc era pusă viața *lui,* atunci era în joc și viața fiului său de la Atena. Pe toți zeii, oare nu exista o cale de ieșire?

– Ți-au oferit atenienii mai mult pentru serviciile tale? Ți-au scris dimensiuni false pentru a ne induce pe noi în eroare? L-au reținut pe fiul tău, Medon, drept garanție? Vorbește! urlă cheliosul și cei doi aventurieri îi îndoiră brațele la spate, făcându-l să simtă durerea.

Aiakides nu știa ce să răspundă. Orice ar fi spus ar fi fost greșit, mai mult i-ar fi dăunat decât i-ar fi folosit. Barbarii îi descoperiseră misiunea, îl demascaseră ca spion dublu. Cum s-ar fi putut apăra?

– Am făcut totul numai pentru fiul meu, Medon, spuse în cele din urmă bărbosul, este singurul meu fiu și reprezintă totul pentru mine. Ei îl reții în Atena până când mă întorc...

– Nu te vei întoarce la Atena! strigă iritat Terillos. Știi ce facem noi cu trădătorii. Aș putea să te las să alegi între a fi zidit într-un spațiu foarte mic până când putrezești și te mănâncă viermii sau să fii pus între două pietre de moară. Dar, cum timpul ne presează, vom alege ultima variantă.

Daphne, hetaira, este spioană a barbarilor! Vestea s-a răspândit ca vântul la Atena și oamenii se înghesuiau cu sutele la procesul ei din Areopag, la vest de Acropole, unde cincizeci de foști arhonți, demni funcționari ai statului, făcând parte din nobilimea polisului, urmau să-i decidă soarta.

În timp ce judecătorii îmbrăcați în roșu, conduși de arhontele-eponim, președintele curții, își făceau intrarea cu pași măsurați în sala cu coloane și luau loc în spatele balustradei de marmură, doi sclavi comunitari o conduseră pe hetairă la banca acuzaților. Daphne, liniștită, ridică doar scurt privirea în fața judecătorilor și ascultă actul de acuzare.

> Se făcuse vinovată de crimă împotriva polisului, furnizând secrete de stat barbarilor. Fusese participantă la o conspirație, printre ai cărei membri s-ar fi numărat și călugărul Kallias din Eleusis. Misterioasa lui moarte i-a încâlcit planurile, dar nu le-a zădărnicit. Așa că barbarii i-au trimis un alt curier, Aiakides din Magnesia, care fusese surprins făcând măsurători asupra flotei atenienilor. Încercarea de a-l utiliza pe spion în scopuri proprii eșuase. Ca un infam, acesta îl părăsise la greu pe fiul său, Medon.

– Ce ai să ne spui, Daphne, împotriva acestei acuzări?

Printre rândurile de spectatori se înălță un murmur, când Daphne se ridică. Purta un chiton lung, strâns în talie, cu poalele atârnând până la podea precum canelurile unei coloane doriene. Partea superioară era fixată doar pe umărul drept, cu o gemă. Buclele ei lungi îi acopereau umerii goi. Oferea privelișteа plăcută a unei statui, lucru ce nu a rămas fără efect asupra atenienilor sensibili la tot ce era frumos. Simpatiile erau de partea ei. De ce și cum ar fi putut o fată atât de frumoasă să spioneze pentru barbari?

Daphne răspunse cu voce calmă, sigură:

– Ceea ce mi se atribuie în acuzare, arhonte-eponim, este lipsit de orice temei, deci este greșit. Aparența poate fi împotriva mea, dar nu îmi este greu să combat fiecare dintre învinuiri. Și aș vrea apoi să-l văd pe acela dintre arhonți care în mod greșit va ridica împotriva mea piatra votului!

Cuvântul curajos al lui Daphne plăcu spectatorilor și, așa cum era permis și uzual, aceștia o răsplătiră cu aplauze puternice. În mod obișnuit, un acuzat angaja pe bani grei un orator și demagog care, spre deliciul spectatorilor, purta grele dueluri oratorice cu instanța. Cel care se apăra singur era fie sărac, fie aprecia că talentul său oratoric era superior celui al unui orator plătit. Și nu arareori, din public apărea cineva pentru a vorbi cu cuvinte abile pentru acuzat.

– O chem pe hetaira Megara ca martoră! ceru arhontele.

Megara ieși în față, cu figura împietrită.

Arhontele ridică un medalion.

– Megara, cunoști această podoabă?

Megara confirmă că aceasta aparținea lui Daphne.

– Și cum a ajuns ea în posesia acelui spion al barbarilor, care se numea Aiakides?

– Daphne însăși i-a dat-o, ca semn de recunoaștere pentru tatăl ei, care, așa afirma Aiakides, ar fi încă în viață.

– Asta se întâmpla la jocurile din Olimpia.

– Așa este.

– Ai avut impresia că cei doi, Daphne și Aiakides, se cunoșteau?

– Nu.

– De ce nu?

– Daphne părea deosebit de marcată de incident. Nu voia să creadă că tatăl ei ar mai fi în viață; dar se crampona ca de o ultimă speranță.

– Și nu crezi că ar fi fost posibil ca Daphne să joace teatru în fața ta?

– Nu.

– Îl chem pe strategul Temistocle ca martor!

Temistocle veni în fața balustradei arhonților fără a arunca o privire asupra lui Daphne.

La nici zece pași de hetairă, își ținea mâinile la spate și răspundea întrebărilor arhontelui-eponim.

– Tu l-ai observat pe nemernicul din Magnesia cercetând vasele noastre din Phaleron și apoi l-ai abordat în largul mării.

– Așa a fost.

– Aiakides a mărturisit?

– Da, a spus că din motive financiare s-a lăsat recrutat de barbari.

– Și de ce l-ai lăsat să fugă?

– Am crezut că ne va fi mai de folos dacă le-ar furniza barbarilor informații false, decât să nu se mai întoarcă la ei. Ca măsură de siguranță l-am oprit pe fiul său, Medon, ca garanție. Nu puteam bănui că Aiakides este atât de lipsit de scrupule încât să-l dea morții sigure pe fiul său.

– În mărturisirea sa, Aiakides a amintit că Daphne spiona de asemenea pentru barbari, că ar fi complicea lui?

– Nu.

– L-ai întrebat despre Daphne?

– Nu a fost nevoie să îl întreb, am găsit amuleta cu porumbelul.

– Cunoșteai această amuletă? De unde?

Temistocle se împotmoli. În rândurile spectatorilor se făcu liniște. Toate privirile erau îndreptate către strateg, care trebuia să răspundă. Atunci arhontele încercă să îl salveze pe Temistocle și spuse prietenește:

– Te bucuri de grațiile hetairei!

Dacă Temistocle ar fi confirmat, spectatorii nici măcar nu ar fi murmurat; căci oricare dintre cei aflați în Areopag considera acest lucru ca de la sine înțeles. Dar după o scurtă șovăială, strategul spuse:

– Nu, nu m-am bucurat de grațiile hetairei!

Ceea ce declanșă strigăte vii și speculații cu voce tare.

Netulburat, arhontele Eponimos continuă:

– Dar ți-ar fi făcut plăcere să te bucuri de grațiile hetairei?

Temistocle răspunse:

– Când încă nu știam că se află în serviciul barbarilor, desigur.

În tribuna spectatorilor izbucniră râsete răutăcioase, iar Daphne sări și strigă:

– Fiecare cuvânt din cele spuse de Temistocle este adevărat; dar nici unul dintre ele nu susțin acuzarea.

Arhontele ceru să fie adus arestatul Medon. La întrebările dacă el a întâlnit-o vreodată pe Daphne ori dacă tatăl lui i-a amintit numele vreodată, fiul magnesianului a răspuns negativ. Nu putea fi vorba de o conjurație. Tatăl său, Aiakides, negociase doar pentru el, aceasta fusese pentru el prima misiune. Cu lacrimi în

ochi, Medon afirmă cu tărie că tatălui său i se întâmplase ceva, pentru că niciodată nu și-ar fi lăsat fiul de izbeliște.

Arhontele respinse observația cu un gest disprețuitor al mâinii. Puse să fie chemat Aristide. Printre spectatori așteptarea se tensionă. Oricine din Atena cunoștea rivalitatea dintre cei doi strategi ca și ura dintre ei. Cum se va comporta Aristide în acest proces?

– Tu, Aristide, ai prins-o după bătălia de la Marathon pe hetaira acuzată de trădare? începu arhontele-eponim.

Strategul, pe care ei îl numeau și Dreptul, își aminti:

– Am eliberat-o pe fată din captura soldaților. Ei o descoperiseră pe Daphne noaptea, pe câmpul de luptă, și credeau că ar fi o barbară și că trebuia să aibă soarta unei sclave. Am dat-o în grija hetairei Melissa.

– Unde se afla Kallias în acel timp?

– Pe câmpul de luptă. Se ocupa de strângerea atenienilor căzuți.

– A avut loc o întâlnire între Kallias și Daphne?

– Din câte știu, cei doi nu s-au aflat față în față.

– Se spune că săgeata lui Kallias era destinată lui Daphne, dar a nimerit-o pe Melissa. Ce motiv ar fi avut preotul din Eleusis să o omoare pe Daphne?

– Poate că voia să înlăture un complice. Spionii trăiesc periculos.

Adresându-se lui Temistocle, arhontele spuse:

– Ai fost de față când Kallias a murit de o moarte misterioasă?

– Oracolul de la Delphi mi-a cerut să fiu pe lună plină la Marathon, unde îl voi găsi pe asasinul Melissei. L-am văzut pe colina mortuară. Un fulger înspăimântător al lui Zeus i-a curmat viața.

– Ce făcea Kallias în acea noapte în mlaștinile Marathonului?

– Poate era o întâlnire secretă a conjuraților care se ridicau împotriva patriei.

– Nu te pândea pe *tine,* Temistocle?

Temistocle tăcu. Se gândea. Atenienii discutau pe locurile lor. Atunci se ridică Daphne, ca și cum ar fi vrut să spună ceva, și murmurele încetară pe loc.

Hetaira vorbi tare, cu voce sigură, ce putea fi auzită până în ultimele rânduri:

– Arhonți ai Areopagului, distinși bărbați ai Atenei, ascultați-mă: Kallias, preotul din Eleusis era tot atât de puțin spion al barbarilor ca și mine. O coincidență nefericită a sorții a făcut ca eu să fiu martora unei groaznice crime. În acea noapte de după bătălia de la Marathon, când am fost aruncată fără cunoștință pe malul mării și căutam ajutor, în lumina lunii am văzut două siluete. Un barbar rătăcit l-a condus pe Kallias la un loc din smârcuri unde războinicul își ascunsese prada de război. Abia dezgropase barbarul obiectele de valoare, că preotul i-a și înfipt spada în spate. Am vrut să fug, dar parcă prinsesem rădăcini și nu puteam face nici un pas. Eleusianul m-a descoperit. A văzut în mine un martor și cu siguranță că m-ar fi așteptat aceeași soartă ca a barbarului, dacă atotputernicul Zeus nu m-ar fi salvat, Kallias căzând pe un arc. Am fugit și am ajuns la tabără.

Arhonții îmbrăcați în roșu șușotiră și Eponimos zise:

– O poveste ciudată, într-adevăr!

Daphne continuă:

– La ceea ce v-am relatat am fost martor ocular. Ceea ce urmează este rezultatul gândirii mele: dacă Kallias voia să păstreze pentru el comoara persanului, trebuia să mă înlăture pe mine, martor unic, cât mai repede posibil. De aceea s-a strecurat până la cortul hetairelor, unde Melissa se ocupa de mine, cu multă dăruire. Atunci el a slobozit săgeata ucigătoare – probabil că vedea

umbrele noastre proiectate pe peretele cortului sau poate că a urmărit vocile noastre – și a nimerit-o pe Melissa. Când Temistocle l-a întâlnit noaptea pe preot la Marathon, Kallias voia să pună la adăpost comoara barbarului. Ce altceva să caute preotul Demetrei acolo? Totuși, zeii l-au pedepsit pe nelegiuit.

– Hetaira minte! s-a auzit din public. Vorbește ca un cititor în vise aflat pe treptele templului.

Această istorie le păru atenienilor atât de neobișnuită, încât aceștia strângeau pumnii și dădeau frâu liber mâniei.

Totuși, Daphne încercă să se facă auzită:

– Este, desigur, o teorie, dar ea nu este mai puțin probabilă decât acuzarea. Vouă, arhonților, vă lipsește dovada, ca și mie. Doar dacă...

– Doar dacă? Arhontele-eponim o privi întrebător pe Daphne.

– Veți da crezare vorbelor mele dacă am să vă conduc la locul unde se află îngropat aurul persan?

Arhontele căută aprobarea celor din jur, dar judecătorii păreau nehotărâți.

– Bătălia de la Marathon a avut loc cu aproape opt veri în urmă. Chiar crezi că vom găsi comoara barbarului?

– Eu cred! Dacă aș fi fost spioană, puteți fi siguri că barbarii mi s-ar fi adresat pentru a reintra în posesia prăzii de război.

Judecătorii aprobară.

Atunci Daphne ridică brațele către cer și spuse:

– Oh, voi, zei ai Olimpului, dați un semn vizibil adevărului și faceți ca eu să regăsesc aurul barbarilor!

În afara Miletului, departe, acolo unde câmpia costieră se transformă în dealuri de culoare ocru, persanii organizaseră o uriașă tabără militară. Cât vedeai cu ochii, corturile întunecate ale

barbarilor acopereau orizontul muntos. Sute de mii de soldați, de cai și de care se îngrămădeau unii în alții și deasupra tuturor plutea mirosul greu al focurilor alimentate cu gunoi de grajd uscat.

Două care cu cai urcau în goană dinspre Milet, stârnind în urma lor câte un nor de praf roșu-brun, către un loc amenajat într-o râpă. Tabăra era înconjurată de care cu roți înalte și schele de grinzi, regele persan Xerxes ținându-și curtea aici. În primul car, condus de șeful spionajului, Terillos, se aflau mai mulți funcționari ai curții, ușor de recunoscut după mantourile de purpură cu ulii albi pe umeri. Al doilea car oferea o priveliște vrednică de milă. O duzină de siluete chinuite și vlăguite, cu capetele sângerânde de lovituri și vânătăi dureroase pe spinare, atârnau, stăteau întinse ori îngenuncheate în carul care sălta sălbatic, condamnați la moarte aduși regelui spre a confirma sentința. Printre ei se afla și Aiakides.

Creierul său nu mai funcționa de mult. Loviturile, biciuirile și țipetele celorlalți deținuți chinuiți aproape că îi distruseseră memoria. Aproape indiferent, Aiakides moțăia cu mâinile legate, așteptându-și moartea. Bărbia i se lovea de piept la fiecare hop al drumului de piatră, iar părul îmbibat de sânge și de sudoare îi cădea pe față, așa că nu putea recunoaște nimic din această amenințătoare mașină de război a barbarilor. Era bine așa.

De aceea Aiakides nu văzu nici impunătoarele pietre de moară care așteptau în colțul din spate al taberei să-l zdrobească pe fiecare dintre ei, cu ajutorul taurilor mânați în cerc. Când, în cele din urmă, carele se opriră, însoțitorii săriră jos și îi traseră pe condamnați din car, unii dintre ei căzând în cap, lipsiți de vlagă, incapabili să se țină pe picioare. Bărbosul se clătină câțiva pași, fu pe cale să-și piardă echilibrul și rămase rezemat de o roată, într-o stare de somnolență indiferentă.

Pe o porțiune pământul era acoperit cu covoare de mari dimensiuni, ornamentate filigranat în roșu și albastru. Ele decorau accesul către un cort ca un palat, cu cupole și foișoare, al cărui hol de la intrare, ieșit în afară, avea un baldachin împodobit cu steaguri și un podium lat, roșu. Pe acest podium acoperit cu țesături grele, ședea Xerxes, temutul rege al barbarilor, stăpân al asiaticilor, crud și imprevizibil.

Marele rege purta pe cap un gen de potcap cilindric, înfășurat cu o bandă alb-albastră. De sub acesta se revărsa părul bogat, negru, cu bucle mici. Barba ondulată, de forma unei lopeți, îi atârna până pe piept. O pelerină de purpură cu broderii din aur repetând același motiv, șoimul și uliul, îi acoperea umerii, coborând până la șold. De sub haina lungă, ușor drapată în partea din față, i se iveau pantofii de culoarea șofranului, cu tocuri înalte. Pe fiecare dintre degetele mâinilor, chiar și pe degetul mare, era câte un inel cu pietre mari, divers colorate. Xerxes ținea în mâna dreaptă un sceptru de aur, iar în stânga un vas în formă de lotus, ambele piese fiind pradă din cea mai nouă cucerire, imperiul faraonilor.

Înconjurat de demnitarii desculți ai imperiului său mondial, cu mișcările sale lălâi, aducea cu un copil mare deghizat. Îi succedase tatălui său, Darius, într-o vreme în care acesta se înarma pentru o campanie de răzbunare împotriva grecilor, dar murise pe neașteptate. Acum, urmașul lui era chinuit de îndoieli. Neliniștit, sări din tronul de aur dotat cu mânere pentru ca lacheii să îl poată purta pretutindeni, făcu câțiva pași ca de dans, servitorii se repeziră după el cu tronul, apoi se așeză din nou.

– Nu știu, nu știu, fonfăi Xerxes, dacă este voia bunului Ahura Mazda să ne îndreptăm împotriva Eladei. Chiar de ar fi grecii

slabi și fricoși ca iepurii din câmpiile țării noastre, zeii lor sunt mari și puternici și poate că sunt aliați cu Ahriman cel rău.

Atunci păși înaintea marelui rege Mardonios, un văr al lui Xerxes, care spuse:

– Viteaz al vitejilor ahemenizi, este nedrept ca atenienii, care le-au produs perșilor cea mai mare umilință din istoria lor, să rămână nepedepsiți. De când Kyros l-a înlăturat pe Astiages și noi am preluat conducerea, nu am avut nici un insucces. Doar Datis și Artaferne au fost învinși pe câmpia de la Marathon. Kyros, Cambise și tatăl tău, Darius, au subjugat popor după popor. De ce vrei să pui stavilă de bunăvoie puterii tale? Europa este o țară frumoasă și în ea cresc diverși pomi fructiferi.

– Pomi fructiferi? Marele rege deveni atent. Pomii purtători de fructe erau cea mai mare plăcere a lui.

Mardonios îl asigură cu tărie că acolo sunt fructe ce nu există pe pământ asiatic, gustoase și dulci ca mierea.

– Dulci ca mierea? Xerxes dădu energic din cap și rosti pateticele cuvinte: Eu, Xerxes, din neamul ahemenizilor, voi trece Helespontul și voi conduce o armată împotriva Europei, cum lumea încă nu a mai văzut. Tatălui meu, Darius, nu i-a fost dat să răzbune rușinea înfrângerii; dar eu nu voi avea liniște până când nu voi cuceri Atena și nu o voi face una cu pământul. Apoi voi face țara perșilor vecină cu cerul lui Zeus!

Și, în timp ce mai-marii imperiului aplaudau de zor, Xerxes chicoti către Mardonios.

– Ce spuneai, fructe dulci ca mierea?

– Dulci ca mierea! întări vărul său.

Xerxes gesticulă cu sceptrul.

– Vicleanule, îmi promiți fructe dulci, dar de fapt vrei doar să fii guvernator al noii provincii!

Mardonios râse și nici măcar nu încercă să-l contrazică pe marele rege; pentru că toată lumea din imperiu știa că această funcție era a strategului. De aceea îl flată pe stăpân cât putu:

– Stăpân și rege al regilor, tu ești nu numai cel mai mare dintre perșii în viață, dar și dintre cei care se vor naște. I-am supus pe indieni, etiopieni, asirieni și multe alte popoare viteze, fără ca acestea să ne fi făcut vreo nedreptate. Dar pe greci, care ne-au înjosit nespus, vrei să-i cruți? Te întreb: de ce te temi de ei? Nu i-am învins noi rapid pe ionieni, dorieni și eolieni, cu toții greci de pe coastele Asiei?

Marele rege chicoti, apucă un pocal de aur cu suc de gutui dulce-acrișor și bău în timp ce privea în jur neliniștit. Artabanos, înțeleptul său unchi, un bătrân slab, cu barbă lungă, albă, pieptănată în valuri, interveni avertizând:

– Xerxes, eu l-am avertizat și pe tatăl tău să nu se ridice împotriva sciților de la marea dinspre nord, împotriva oamenilor care nici măcar nu locuiesc în orașe; și Darius s-a întors acasă cu lucrurile neterminate, dar bogat în pierderi. Acum tu, rege al regilor, vrei să pornești împotriva unui popor ai cărui bărbați sunt și mai viteji decât sciții. Vrei să treci Helespontul cu o armată de milioane de oameni și să pătrunzi în Europa. Dar eu te întreb pe tine și pe toți cei aflați aici: ce se va întâmpla cu soldații noștri dacă o furtună distruge podul de vase sau dacă dușmanul reușește să îl scufunde? Iar tu, Mardonios, ferește-te să vorbești de sus despre poporul elen. Gândește-te la înfrângerea suferită de noi la Marathon!

Xerxes se încruntă și prin pielea albă se ivi deasupra rădăcinii nasului o venă albăstruie.

– Artabanos! strigă marele rege extrem de nervos. Tu ești fratele tatălui meu și numai acest lucru îți salvează viața de la pedeapsa

meritată pentru aceste cuvinte. Dar eu sunt Xerxes, fiul lui Darius, și am să-i pedepsesc pe atenieni, bărbați, femei și copii!

Privirea îi căzu pe prizonierii însângerați care moțăiau în fața pavilionului.

– Ce este cu aceștia?

Un funcționar regal ieși în față, căzu la pământ dinaintea stăpânului și îi sărută picioarele.

– Stăpâne, cu toții își merită moartea!

– Acela de acolo! spuse Xerxes și arătă la primul din rând, un tânăr fără barbă, care avea în jurul șoldului o pânză zdrențuită, și care sângera pe gură și pe nas.

– A fost prins jefuind în tabără! explică funcționarul.

– La pietrele de moară cu el! tună Xerxes și arătă apoi către bărbatul cu barba neagră. Dar acela?

– Un negustor de pânzeturi din Magnesia. A fost trimis ca spion persan. În realitate este un informator al grecilor.

– La pietrele de moară! Abia dădu marele rege sentința că se și răzgândi și ceru: Stai! Adu-l pe spion la mine!

Puseră mâna pe Aiakides, îl traseră în fața lui Xerxes și îl împinseră la pământ ca să-i sărute picioarele regelui.

– Deci tu ești un spion în slujba grecilor! începu Xerxes. Cine te-a instruit?

– Temistocle, atenianul, răspunse Aiakides fără puteri.

– Un atenian, repetă regele. Și după o clipă de ezitare vorbi, uluindu-i pe demnitarii imperiului, care ascultau discuția cu atenție: am să-ți dăruiesc libertatea, te las să pleci pentru a le da de știre atenienilor cât de înarmat este Xerxes, pentru a-l răzbuna pe tatăl său, Darius. Legați-l de car și mânați caii prin tabără, de la nord la sud, de la vest la est. Apoi arătați-i flota persană de la

Halicarnas și dați-i o corabie pe care să o conducă în Elada și să răspândească spaima în întreaga țară.

Doi sclavi îl legară pe Aiakides, care era epuizat de moarte, de capra carului, iar Terillos porni atelajul lovind din bici și înconjură uriașa tabără.

– Privește peste tot! striga Terillos în timp ce conducea caii prin terenul supraaglomerat cu corturi și grajduri pentru animale. Și ține minte bine ce îți spun!

Ca printr-un voal ajungeau la Aiakides imaginile forței persane. Bărbosul percepea ca de la mare depărtare enumerările șefului spionajului. Acesta vorbea de un număr de o sută șaptezeci înmulțit cu zece mii de soldați pedeștri, opt înmulțit cu zece mii călăreți și doi înmulțit cu zece mii arabi și libieni. Încă o dată pe atât era numărul servitorilor, al sclavilor, al eunucilor, al concubinelor și al brutăreselor. Pe lângă aceștia, animale de povară și de tracțiune, bivoli și cămile, opt sute de armăsari și de șaisprezece ori o mie iepe, câini indieni în același număr, în așa fel încât patru sate mari erau eliberate de orice dări numai pentru a asigura hrana câinilor.

Când Terillos remarcă faptul că bărbosul atârna de capră fără a mai fi capabil să rețină ceva, opri, scoase dintr-un jgheab al unei fântâni apă și o aruncă grecului în față. Aiakides tresări, privi cu ochii larg deschiși hoardele persane și Terillos continuă furtunosul tur.

În partea de sud a taberei, persanul luă drumul Halicarnasului. Dinspre vest, unde se afla marea, vântul stârnea nori de praf înaintea lor și Terillos încerca prin puterea vocii sale să acopere zgomotul produs de deplasarea carului cu cai:

– Cască ochii, bătrâne, nu lăsa să-ți scape nimic. Ți-am arătat forța de uscat a perșilor, acum va trebui să vezi și flota noastră:

douăsprezece mii de corăbii a câte două sute de oameni, de douăsprezece ori o sută de vase a câte treizeci de oameni, și de treizeci de ori o sută de vase a câte optzeci de oameni. Ține minte cifrele, bătrâne, ține-le minte exact și comunică atenienilor ceea ce ai văzut aici!

Aiakides nu mai avea putere nici să ridice capul. Fiecare piatră, fiecare ridicătură de pământ care făcea atelajul să salte îi producea o lovitură în ceafă, capul îi recădea la loc și magnesianul începu să se îndoiască de faptul că va supraviețui acestui drum infernal până la golful Halicarnas, că va mai ajunge vreodată la Atena și că l-ar mai revedea vreodată pe fiul său, Medon.

Daphne îi conduse pe arhonții Areopagului, pe martori și o mulțime de curioși, care nu s-au dat în lături de la un drum de la Atena la Marathon, către locul în care își amintea că s-ar afla îngropată comoara barbarilor. Locul era ușor de găsit, căci trei chiparoși negri, înalți marcau drumul.

Părea a fi sigură pe ceea ce face, dar în sinea ei hetaira tremura și trimitea rugi mute către cer ca aurul perșilor să se mai afle în același loc. Daphne evitase până acum să facă cunoscut acest secret, căci ar fi trădat motivul lui Kallias, de sinceritatea căruia atenienii oricum s-ar fi îndoit, de când acesta murise într-un mod atât de misterios. Se temuse să nu fie amestecată în așa ceva și tăcuse statornic. Dar tocmai această comoară a barbarilor trebuia să fie ultima ei salvare, trebuia să susțină adevărul spuselor ei și să o scoată de sub grava bănuială.

– Aici, spuse ea, da, aici trebuie să fie!

Arhontele Eponimos dădu din cap, ceilalți arhonți făcură cerc în jurul locului și doi sclavi începură să sape.

Temistocle, din partea opusă a cercului, o cerceta cu privirea pe hetairă: blufa ori era sigură? Această femeie arogantă, dăruită de zei cu mai multă inteligență decât majoritatea bărbaților cu rang din polisul atenian, era capabilă de orice. Să fi născocit ea această poveste fantastică numai pentru a se salva de la condamnare? Totuși, trebuie să fi avut în vedere că arhonții îi vor verifica spusele. Daphne nu îl învrednici pe Temistocle nici măcar cu o privire.

Solul de la marginea smârcurilor mirosea a putred și după numai câteva lovituri de hârleț fură scoase la iveală săgeți frânte și vârfuri rupte de lance, martore ale unei lupte purtate de atenieni cu o angajare totală. După extragerea rădăcinilor deveni clar că aici nu se săpa pentru prima dată. Atunci sclavii se opriră, arhontele-eponim se apropie și examină cu privirea groapa.

– Privește, stăpâne!

Unul dintre sclavi arătă către scheletul unei mâini umane, curăță atent locul și scoase la iveală un braț întreg. Cei doi reușiră în cele din urmă să scoată din pământ scheletul unui om. Neliniștea crescu.

Cu siguranță că în câmpia de la Marathon se mai aflau încă multe lești de barbari; dar faptul că exact în locul indicat de hetairă a fost găsit un schelet nu putea fi o întâmplare! Pe Zeus, ori Daphne era o iubită a zeilor, ori ea spusese adevărul.

Atunci unul dintre arhonți arătă către grămada de pământ scoasă de sclavi; printre bolovanii de pământ murdar și urât mirositor sclipeau plăcuțe de aur rotunde. Eponimul se duse acolo, trase atent de un lanț și ridică bijuteria murdară sus, ca să o vadă cu toții.

Între timp sclavii descoperiseră și alte piese valoroase: o cană împodobită cu pietre prețioase roșii, farfurii și castroane, brățări

și geme. Fiecare lovitură de hârleț scotea la lumină noi piese, iar pe fața lui Daphne se strecura un zâmbet șovăielnic.

Cu o voce puternică, Temistocle ceru să vorbească:

– Arhonți, bărbați ai Atenei, ascultați ce am să vă spun! Eu, Temistocle, fiul lui Neokles din Phile Leontis, mi-am asumat o grea vină. Am acuzat-o pe Daphne, fiica lui Artemidos din Mitilene, de spionaj, așa cum o cer legile lui Solon pentru că aparențele o învinuiau. Acum, când nevinovăția hetairei este evidentă, aș putea, și asta mi-ar fi ușor, să afirm că am acționat din grijă pentru stat, și cu toții veți fi de acord cu mine, numindu-mă atenian demn de cinstire. De aceea vreau să vă fac o mărturisire.

Aceste cuvinte neașteptate din partea strategului făcură ca pentru o clipă căutarea comorii să fie dată uitării. Arhonții îl priveau pe vorbitor așteptând.

Temistocle continuă:

– Nu grija de patrie, nu teama de trădare m-a mânat să o acuz pe această femeie, ci vanitatea mea bolnavă. În fața voastră, aici, recunosc că Daphne m-a respins, deși cea mai mare dorință a mea a fost de a-i intra în grații. Uitați-vă și voi, nu este ea frumoasă ca Afrodita? Amintiți-vă, nu a dovedit ea în fața Areopagului un comportament plin de demnitate, chiar dacă poziția ei era proastă? Voi, bărbați ai Atenei, vă întreb, puteți înțelege dacă un bărbat uită de patrie la vederea ei?

Din toate părțile se auziră aprobări pentru strateg, iar bătrânii arhonți dădură aprobator din cap. Daphne urmări cuvântul strategului cu privirea plecată. Transformarea lui Temistocle i se părea misterioasă: acest luptător lipsit de scrupule, turbat, care părea să nu aibă în cap altceva decât politica puterii, dovedea brusc sentimente. Și pentru prima dată hetaira începu să se întrebe care este adevăratul eu al strategului.

Temistocle încheie cu cuvintele:

– Nu este puritate faptul că hetaira i-a dat spionului barbar amuleta ei pentru a face lumină asupra sorții tatălui ei? De aceea trebuie să o achitați pe Daphne, vă implor, onorabili arhonți!

În ziua următoare la Areopag se înghesuiau mii de atenieni: bărbați distinși însoțiți de sclavii lor, care le deschideau drum, frumuseți cunoscute în oraș, cu amanții lor, și vânzătoare de pește zdrențăroase, care comentau în gura mare fiecare întorsătură neașteptată a procesului.

După ce cei cincizeci de arhonți au luat loc, eponimul a ținut o scurtă cuvântare. Spuse că în cariera sa nu i s-a mai întâmplat ca acuzatorul să se transforme la sfârșit în apărător. În acest caz, acuzatorul a rostit cel mai bun discurs de apărare. Judecătorul îmbrăcat în roșu ceru președintelui să se treacă la vot.

Fiecare judecător avea la dispoziție câte o piatră de vot neagră și una albă. Negru însemna vinovat, alb însemna nevinovat. Într-un șir lung, bătrânii arhonți trecură prin fața unui urcior de pământ care era utilizat ca urnă de vot. Majoritatea simplă a voturilor era suficientă pentru ca un acuzat să fie declarat vinovat ori nevinovat.

Doi *demosioi* aduseră în final urciorul la masa judecătorilor și deșertară pietrele de vot în fața arhontelui Eponimos. În public se scanda pentru achitare: pe masa judecătorului se aflau doar pietre albe. Daphne era liberă.

Hetaira se ridică, și atunci Temistocle se îndreptă către ea, îi căzu la picioare și îi cuprinse genunchii cu brațele. Strategul plângea cu suspine.

– Pentru ce ai făcut toate astea? îl întrebă Daphne.

Temistocle nu îndrăzni să ridice privirea.

– Pentru că te iubesc!

Daphne vru să-l ridice pe strateg, dar Temistocle îngenunche în fața ei și încercă să își ascundă fața în faldurile chitonului ei, de atenienii care priveau cu gura căscată.

– Trebuie să mă ierți, o imploră strategul, nu am fost stăpân pe mine. De când te-am întâlnit în Olimpia, nu știu ce mi se întâmplă. Toate gândurile mele se îndreaptă către tine, fie cu dragoste, fie cu ură. Bolnav de durere, ridic în zadar rugi către zei să mă asculte. Ce este viața, dacă Afrodita stă deoparte? Pedepsește-mă cu biciul sau altfel, dar nu prin respingere sau dispreț.

După aceste cuvinte, Temistocle se ridică și o privi pe Daphne în ochi. Privirea lui implora iertarea.

– Afrodita, spuse hetaira cu un zâmbet timid, ți-a zdruncinat judecata precum Boreas stejarii din Thessalia. Să așteptăm până se potolește furtuna, apoi vom înlătura împreună pagubele.

Capitolul 9

Când bărbosul a ajuns cu vasul său la Phaleron nu îi venea să creadă. Pe jumătate mort, cu răni provocate de lovituri și cicatrice pe întreg corpul povesti cum a scăpat de pietrele de moară ale barbarilor și ceru să stea de vorbă cu Temistocle. Acesta tocmai vorbea în adunarea poporului, așa că doi sclavi îl conduseră la *ekklesia,* unde înainte de toate se interesă de situația fiului său, Medon.

– Îi merge bine, fu răspunsul lui Temistocle, va veni la sfârșit pentru că a doua zi are proces. El și-a îndeplinit misiunea?

– Oh stăpâne, răspunse bărbosul, mai întâi privește-mă, pe urmă mă vei crede că am procedat așa cum mi-ai poruncit.

– Te-au descoperit?

– *Doi* spioni le dăduseră deja barbarilor dimensiunile corecte! Eu am fost torturat, condamnat la moarte și dus în fața marelui rege.

– În fața marelui rege? Temistocle păli.

– Am văzut cu ochii mei! Xerxes se află cu o uriașă armată în fața Miletului și flota este ancorată în golful Halicarnas. Stăpâne, cred că barbarii sunt numeroși ca firele de nisip pe malul mării. Am văzut de cinci ori o mie de corăbii dușmane, de opt ori câte

zece mii de călăreți, iar numărul soldaților pedeștri este mai mare decât cel al locuitorilor Eladei și al tuturor coloniilor.

În adunarea poporului se iscă disperarea.

– Vin perșii!

– Voi, zei ai Greciei, apărați-ne de barbari!

Unii bărbați plângeau în pumni, scânceau precum copiii, ridicau către cer pumnii, Zeus nu poate lăsa Grecia să dispară. Alții se rugau în genunchi, mulți împietriseră de groază: barbarii se apropie! Nimic pe această lume nu îi putea provoca unui atenian mai multă frică decât această exclamație. Fiecare se temea de răzbunarea marelui rege pentru rușinea de la Marathon. Bărbați ca Temistocle avertizaseră că perșii vor reveni, că nu vor înghiți înfrângerea, și de fapt toți îl crezuseră, dar nu se așteptaseră ca aceasta să se întâmple atât de repede.

Strategul Aristide își reveni primul. Hotărât, se urcă pe scena oratorilor și strigă cât de tare îi permitea vocea sa slabă:

– Voi, bărbați ai Atenei, ce sunteți voi, cetățeni de vază ai acestui stat ori sclavi paflagonici? Când vă aud lamentările, mă cuprinde îndoiala că ați fi urmașii unui Solon sau ai unui Clistene. Unde este mândria trecutului vostru glorios? Oare este suficient ca un însoțitor asiatic de catâri să-și bată scutul cu sabia, pentru ca voi să o luați la sănătoasa tremurând din toate mădularele? Ce lași! Voi credeți că viteaza armată a atenienilor i-a împins în mare pe barbari, la Marathon, cu lacrimi și cu pumni strânși? Atunci, ca și acum, ne vedeam față în față cu o armată de barbari ce părea de neînvins, oameni și arme cât cuprindeai cu privirea, iar în strâmtoarea Eubeei era o pădure de corăbii inamice! Dar nu ne-am lăsat intimidați și ne-am spus că, dacă suntem pe jumătate atât de mulți ca ei, trebuie să luptăm cu de două ori mai multă vitejie.

Dacă suntem de zece ori mai puțini, spiritul nostru războinic să fie de zece ori mai mare! Așa i-am învins pe barbari!

Cu astfel de vorbe atenienii erau ușor de convins.

– Ura! strigară primii. Să-i întâmpinăm pe barbari!

Un bătrân jubila:

– Înainte! De ce să ne temem?

– Lăsați-mă să vorbesc! îi somă Aristide. I-am învins pe barbari într-un loc unde superioritatea lor nu se putea desfășura și în lupta om la om am dovedit că noi suntem cei mai viteji. Acestei tactici perșii nu-i pot opune nimic nici acum. De aceea eu nu mă tem, fiți bărbați și rugați-vă lui Zeus ca să-l punem pe fugă pe inamic!

– Vom învinge!

– Aristide este conducătorul nostru!

– Jos cu adunătura barbară!

Aceiași atenieni care tocmai plânseseră, tremuraseră și se văitaseră ca din gură de șarpe, după aceste vorbe, se simțeau puternici ca urșii traci. Temistocle asculta poporul jubilând. Cunoștea slăbiciunea atenienilor pentru idoli. Era urmat acela care le făcea suficiente promisiuni. Sosise clipa. Ce trebuia el, Temistocle, să le ofere? Aristide zădărnicise planurile lui de a-i lovi pe barbari pe mare. Odată ce avea masele în spatele său, totul era inutil, Temistocle pierdea.

Cu o săritură, Temistocle ajunse pe postamentul oratorilor, desfăcu brațele și încercă să îi liniștească pe atenieni.

– Ascultați ceea ce am să vă spun eu! strigă el, și vocea îi fu repetată ca un ecou de stâncile Pnyxului.

Imediat se făcu liniște. Toți bănuiau că Temistocle va condamna planurile adversarului său. Totuși, ce le va opune?

Oratorul își încrucișă brațele pe piept și zâmbi caustic:

– Ce cetățeni de bună-credință sunteți! Este suficient ca unul dintre voi să iasă în față și să afirme că o să-i bată pe perși, că voi și dați tonul imnului victoriei, de parcă ați și câștigat. Eu întreb pentru ce zeii v-au dat înțelepciune și luciditate, dacă voi nu vă purtați altfel decât cele mai sălbatice hoarde de barbari din câmpiile fără nici un Dumnezeu ale Asiei? Aristide are dreptate când spune că superiorității numerice a dușmanilor perși trebuie să le opunem o mai mare vitejie. Nici eu nu mă îndoiesc că fiecare dintre voi este mai curajos decât un strateg barbar. Dar chiar credeți că perșii se vor lăsa pentru a doua oară trași pe sfoară de către noi? Am putea să-i ademenim pentru a doua oară în câmpia Marathonului, ca să nu își poată utiliza cavaleria și puternica lor flotă? În numărul lor nesfârșit barbarii pot fi proști, dar conducătorii lor sunt tot atât de pricepuți ca și noi. A doua oară nu ne vor mai cădea în capcană.

Neliniștea se răspândi printre ascultători.

– Spune adevărul! strigă un bătrân cu părul alb ca zăpada.

Iar un negustor de seamă neobișnuit de obez îl susținu:

– Fiul lui Neokles vorbește mai înțelept decât Aristide!

Pe loc se trecu la discuții aprinse și se formară două partide: unii se simțeau bruscați de cuvintele lui Temistocle și îl favorizau pe Aristide, celorlalți argumentele lui Temistocle li se păreau mai realiste.

– Barbarii, continuă Temistocle, au spionat noua noastră flotă, ați auzit. Deci le este teamă de ea și vor face orice pentru a o distruge. Până acum, nici un inamic nu i-a învins pe perși pe mare. Ceea ce înseamnă că marele rege are încredere în supremația sa pe mare, în timp cel de la ultima înfrângere își privește cu suspiciune armata de uscat. Iar informațiile aduse de Aiakides din Milet par să confirme acest lucru: Xerxes și-a mărit forțele

de uscat în așa măsură încât acestora nu li se poate opune nici o putere din lume. Pentru că în locul fiecărui barbar ucis sunt zece gata să îi ia locul.

– Ce propui, ce trebuie să facem noi? strigă bătrânul și reîncepură strigătele și lamentările.

– Majoritatea bărbaților noștri trebuie să se îmbarce, restul va reprezenta forța noastră de uscat împreună cu aliații, dar femeile și copiii trebuie să părăsească orașul. Îi vom duce undeva în Peloponez, unde sunt în siguranță față de hoardele asiatice. Când barbarii se vor apropia, Atena trebuie să se golească, de parcă ar fi izbucnit ciuma. De-abia atunci va exista perspectiva evitării distrugerii de către dușmani. Căci ura marelui rege se îndreaptă înainte de toate către noi, atenienii. Noi am fost aceia care le-am administrat perșilor prima înfrângere. Iar Xerxes, a cărui cruzime este vestită, va ucide orice atenian pe care îl va întâlni!

Atena să fie predată dușmanului? Nimeni nu luase în calcul așa ceva. Bărbații se priveau nedumeriți, unii se gândeau la trădare, alții se alăturau vorbitorului; însă nimeni nu îndrăznea să ia vreo poziție împotriva ambilor strategi.

Atunci își luă inima în dinți Anakreon, veșnic beatul poet al dragostei, care se cățără cu greutate pe podiumul oratorilor și spuse:

– Ce vă învăluie norii întunecați ai tristeții? Mirosul jertfelor hecatombelor festive încă se mai înalță către cer cu iz dulceag. Fericiții zei încă mai sunt de partea noastră, gata să suporte mâhnirea fiecărei lupte. Pentru bărbatul obosit încă vinul este întăritorul energizant. Atunci pentru ce mâhnirea voastră, chiar înainte ca vreun barbar să fi pus piciorul pe pământul Eladei? Doi încercați bărbați din rândurile voastre, obișnuiți cu sângele și cu praful războiului v-au prezentat câte un plan de întâmpinare a

dușmanului: unul în genul strămoșilor noștri, celălalt viclean ca răbdătorul Odiseus; într-adevăr, nu este o alegere ușoară. Așa că ascultați sfatul meu, țineți-vă departe de discordia aducătoare de nenorocire și jurați lui Apollo să-i jertfiți o hecatombă de miei albi nou-născuți, pentru că el ar putea să vă transmită prin oracol ce au de făcut grecii.

– Prin gura chefliului vorbește limba sublimului stăpân al fulgerelor și a frumoasei sale fiice, Pallas Atena. Aristide găsi că propunerea de a întreba oracolul de la Delphi era bună, lucru cu care fu de acord și Temistocle. Să decidă zeii.

Daphne îl primi pe Temistocle într-un chiton subțire, alb, care mângâia rotunjimile delicate ale corpului ei, precum briza serii magnoliile de pe povârnișul Acropolelor. Stângaci ca un efeb aflat în drum fără profesorul său de casă, strategul îi oferi hetairei o ramură de oleandru trandafirie.

– Bărbosul s-a întors, spuse fără nici o introducere Temistocle.

Daphne îl privea răbdătoare.

– Nu, nu a adus nici o știre despre tatăl tău, barbarii l-au prins și l-au bătut aproape să-l omoare.

Hetaira își acoperi fața cu mâinile.

– A fost ultima mea speranță. Mă îndoiesc că a spus adevărul și că l-a văzut pe tatăl meu.

– Îndoiala ta este neîntemeiată, ripostă Temistocle. De unde ar fi putut bărbosul să îți cunoască soarta? Vestea frumuseții tale este posibil să fi ajuns până în Ionia, dar de unde să fi știut Aiakides povestea tatălui tău? Și mai ales, ce ar fi câștigat dacă afirma că tatăl tău este în viață?

– Am să trimit soli la Magnesia, cu corăbii. Ca să-mi aducă certitudinea.

Temistocle scoase amuleta, o puse pe masa albă și dădu din cap.

– Nu acum, Daphne, nu acum!

– De ce nu?

– Barbarii au pornit spre Grecia. Bărbosul ne-a adus informația.

Daphne se opri îngrozită. Dimensiunea veștii primite era greu de înțeles.

Perșii o vor căuta și o vor urmări pe ea, prizoniera evadată. La Atena era cunoscută precum statuile de pe monumentul tiranicizilor.

Temistocle parcă îi ghici gândurile.

– Trebuie să dispari. Te duci în Arcadia sau în Messenia. Acolo, în munți, vei fi în siguranță. Marele rege se va răzbuna cumplit, crede-mă!

Cuvintele sunau ca o rugăminte fierbinte.

– Tu ai grija mea? întrebă Daphne cu o surprindere jucată. Unde se află barbarii?

– În fața Miletului. Poate să dureze o vară, dar ar putea și să treacă Helespontul în câteva săptămâni, iar flota are nevoie de mai puțin de cinci zile pentru a trece Marea Egee. Am sfătuit adunarea poporului ca femeile și copiii să fie duși în Peloponez; dar încuiații vor mai întâi să consulte oracolul.

– Este bine așa, fu de părere Daphne, zeii olimpieni nu vor permite perșilor să ne invadeze țara înainte ca ei să-și fi făcut cunoscută voința. Și dacă Pythia de la Delphi îți respinge planul?

– Atunci Aristide îi va întâmpina pe barbari cu mica noastră armată!

Daphne își împreună mâinile.

– O să piară din prima zi! Perșii nu se vor mai lăsa atrași încă o dată în cursa de la Marathon.

– Sunt cuvintele mele! spuse strategul. Pe barbari trebuie să îi atacăm *pe mare,* cu vasele noastre rapide, mobile. Oh, de-ar fi zeii înțelegători!

Hetaira îl privi pe Temistocle lung și cercetător. Acesta ținea, disperat, privirea în podea.

– Ceea ce am urât de la început la tine a fost caracterul, spuse ea șovăind, dar ți-am admirat istețimea și perspicacitatea. Treptat, încep să-ți apreciez și caracterul.

Temistocle se făcu însă că nu aude și repetă:

– Trebuie să fugi, cu cât mai repede, cu atât mai bine. Angajează un vas cu întreg echipajul și navighează spre sud, înainte de a fi prea târziu. În curând, nu vei mai putea obține la Phaleron nici o corabie, și pentru cele mai vechi bărci se vor pretinde sume pe care nimeni nu le va putea plăti.

Atunci Daphne își duse brațele după umerii strategului, care tresări ca sub o lovitură de bici, și spuse:

– Temistocle, ești bun cu mine; dar te-ai așteptat cu adevărat ca eu cu cameristele și cu servitorii mei să ocup un vas care ar putea să îmbarce o sută ori mai mulți bătrâni, femei și copii? Dacă barbarii pătrund în Elada, fiecare loc pe o navă înseamnă o viață salvată.

Ca și odinioară, în Olimpia, Temistocle simți căldura pe care o emana această femeie. O apucă atent de talie, dar nu avu curajul să o tragă spre el. Prea se temea să nu fie din nou refuzat. Nu știa nici măcar de ce voia să o expedieze neapărat pe Daphne, undeva unde avea să dispară de sub vederea sa, știa doar că acestei hetaire precum Afrodita nu trebuia să i se întâmple nimic.

– Vorbește, strategule! Ce vezi tu în viața mea? Te scoate din minți doar plăcerea și senzualitatea, ca pe toți ceilalți atenieni, situație în care, cu regret, vei renunța să mă contempli! Hetaire sunt multe în Atena, unele sunt vestite pentru posteriorul lor frumos, în timp ce altele sunt renumite pentru sâni. Toate știu să

cânte la țiteră și la flaut și cunosc și filozofie. Deci nu există nici un motiv să te încăpățânezi să ai una dintre aceste femei scumpe.

Impetuos, aproape furios, Temistocle izbucni:

– De ce mă provoci, făptură dorită? Te-am ținut în brațe, ți-am căzut la picioare și nu ai răspuns nici la cel mai neînsemnat sentiment al meu, dimpotrivă, simt mai curând ură...

Pe nesimțite, hetaira se desprinse de după gâtul strategului, alunecă cu palmele pe pieptul acestuia, se lăsă în genunchi în fața lui și își lipi obrazul stâng de șoldul lui Temistocle. Încet, abia auzit, începu să vorbească:

– Filozofii noștri susțin că iubirea respinsă se transformă în ură. Mai spun că ura și iubirea ar fi adevăratele forțe ale acestei lumi. Temistocle, de când te-am văzut, mă apăr cu deznădejde de propriile simțăminte. Cu aceste cuvinte se lipi atât de strâns de strateg, de parcă ar fi vrut să-i audă sângele zvâcnind în vene. Daphne închise ochii și strigă disperată: sunt hetairă, mă auzi, și hetairele au voie orice, dar numai să se îndrăgostească nu au voie!

Rece și irevocabilă ca o condamnare la moarte în Areopag răsună în încăpere mărturisirea lui Daphne. Temistocle înălță capul spre tavan, ca lacrimile ce-i apăruseră în ochi să nu se reverse pe față. Se lupta să scoată cuvintele din gâtul sugrumat:

– Te-ai culcat cu nenumărați bărbați, i-ai fericit pe nenumărați cu vorbirea ta inteligentă, de ce trebuie ca tocmai eu să plătesc pentru toate astea?

– Asta este diferența, răspunse Daphne, nici unul dintre cei care s-au aflat plini de plăceri între coapsele mele nu a putut să stârnească o adiere de iubire. Pentru că mi-a displăcut de fiecare dată, au plătit și au fost mulțumiți. Cu tine este altfel!

– Altfel?

– Sentimentele mele îți aparțin, indiferent cum le numești, dragoste sau ură. Dacă m-aș fi dat ție o singură dată, ai fi fost unul dintre mulți și sentimentele mele ar fi murit încetul cu încetul.

Temistocle se lăsă pe podea, în genunchi, astfel că stăteau acum față în față. Se priviră tăcuți, până când strategul îndrăzni să-i atingă mâinile.

– Am venit ca să te salvez, spuse el dus pe gânduri, dar acum doresc ca împreună cu tine să-l înfrunt pe marele rege, ca să mor.

Daphne sări în picioare și ochii îi fulgerară plini de mânie.

– Ți-ai pierdut mințile, strategule! Vrei să-i condamni pe eleni la pieire sigură, din dragoste pentru o femeie? Nu, Temistocle, strateg victorios al atenienilor, îi vei înfrunta pe barbari cu toate posibilitățile cu care te-au dotat nemuritorii zei. Vei lupta și vei învinge pentru că eu o doresc. Atena are nevoie de tine!

Strategul o privi neîncrezător pe hetairă, care continuă:

– Nu am să fug din fața dușmanilor. Te voi însoți în lupta cu barbarii, precum au făcut odată Melissa și celelalte hetaire. Iar tu vei fi mai viteaz ca niciodată până acum, marele meu strateg!

Barbarii trecuseră de Hermos și traversau câmpiile rodnice ale Lidiei pe drumuri comerciale largi, către nord. O mie de călăreți cu pelerine negre și cai săltăreți alcătuiau avangarda expediției militare a barbarilor, urmați de o mie de sulițași. În urma lor venea un car sfânt cu statuia lui Ahura Mazda, tras de zece cai bălani din câmpia nisaică. Cel care îi mâna mergea pe jos ținând hățurile, căci nici unui muritor nu îi era permis să urce în atelaj.

În carul următor, în ale cărui roți străluceau cercuri de aur, stătea Xerxes, îmbrăcat cu odăjdii festive de purpură și arunca priviri curioase afară din spatele perdelelor grele ce se balansau. Și Patiramfes, vizitiul marelui rege, pășea pe lângă car. Din când

în când, Xerxes scotea capul pe fereastră și privea cu mândrie înapoi, unde, cât vedeai cu ochii, prin văi și peste dealuri, se scurgeau călărețiii, lăncierii și soldații pedeștri persani. Atunci i s-a trezit dorința de a vedea întreaga sa armată adunată la *un loc*.

La răsărit de muntele Kane, marelui rege îi ieși în cale un bogat negustor lidian. Trântit la pământ de *chiliarchos,* șeful gărzilor de corp, lidianul a trebuit să stea cu capul în praf, când a trecut marele rege prin dreptul lui.

Xerxes s-a interesat ce voia acesta, iar garda i-a răspuns că numele lidianului era Pythios, fiu al lui Atys, unul dintre cei mai bogați bărbați din țară. Lui Darius, acesta îi dăduse în dar un platan din aur și un butuc de vie din smaralde. Acum voia să contribuie cu averea lui la război.

Asta îi plăcu marelui rege. Opri și îl întrebă pe bogatul lidian cât de mare este averea lui. Pythios răspunse că, după ultima evaluare, posedă de două ori câte o mie de talanți în argint și patru milioane de *dareiken* în aur. Pe care voia să îi dăruiască lui Xerxes. Sclavii și moșiile îi ofereau suficient pentru a se întreține. Avea doar o rugăminte, pe care regele nu i-o putea refuza.

Xerxes i-o reteză scurt și îi ceru să spună ce dorește.

Bătrânul lidian scânci că are cinci fii, pe patru dintre ei îi dădea marelui rege cu plăcere pentru război, pe cel de al cincilea ruga să îl rețină pentru a se ocupa de el și de avere.

Nici nu termină bogatul lidian de rostit rugămintea, că marele rege, clocotind de furie, sări din luxosul car, gesticulând violent, și urlă cu voce stridentă că Pythios este un nenorocit. El însuși își trimite împotriva elenilor la război fiii, frații și rudele și sacul acesta cu bani voia să creeze breșe în ordinea de bătaie, reținându-și un fiu. Dar unde este acest laș blestemat?

Chiliarchos-ul răspunse că se află printre lăncierii din spate, și Xerxes îi porunci să îl aducă în fața lui pe câinele acela mârșav. Între timp, tremurând de furie, marele rege ocoli carul cugetând cum să facă din acest incident un avertisment pentru toți soldații perși. Când fiul lidianului fu târât și aruncat în țărână înaintea lui Xerxes, marele rege ordonă *chiliarchos*-ului să-l spintece cu spada în două pe lașul soldat și fiecare jumătate să fie așezată pe câte o parte a drumului, pentru ca întreaga oștire să treacă printre aceste jumătăți și să vadă cum procedează el cu lașii.

Izbucniră vaiete, plânsete și jeluiri teribile. Fiul se târa pe jos, aproape leșinat de frică, și striga după ajutorul tatălui său; acesta îngenunchease înspăimântat la marginea drumului și tremura din tot corpul. Chiar cei din gardă deplângeau duritatea atât de mare a stăpânului lor. Apoi *chiliarchos*-ul trecu la fapte, ridică spada cu ambele mâini deasupra capului și o coborî vâjâind asupra fiului lidianului, cu toată forța pe care o putea extrage din corpul său viguros. Un puhoi de sânge de culoare deschisă se revărsă pe marginea drumului, iar membrii gărzii aflați aproape, stropiți de șiroaiele de sânge, se întoarseră scârbiți. De trei ori, de patru ori trebui *chiliarchos*-ul să lovească pentru a-și definitiva teribila operă. Cu un gest poruncitor, ceru celor din gardă să proptească jumătățile în stânga și în dreapta drumului. Tatăl își pierdu cunoștința la vederea acestei execuții și se prăbuși în iarbă, rămânând nemișcat. Xerxes dădu semnalul de plecare.

Țelul perșilor era Abydos, o veche colonie a Miletului pe îngustul Helespont. Acolo, unde pe o lățime de numai șapte stadii, marea despărțea Asia de Europa, plănuia marele rege să facă trecerea. În acest scop adusese specialiști din Fenicia și din Egipt. Unii aduseseră cu ei fibre lungi și albe de in, sute de care, ceilalți aduseseră din Byblos funii groase cât brațul. Cu ajutorul aces-

tora, conform planului lui Xerxes, trebuiau să fie construite două poduri de vase. Predecesorii lui, Cirus și Darius, acumulaseră deja experiență cu construcții asemănătoare. Cirus împotriva masageților, când traversase Araxes, iar Darius împotriva sălbaticilor sciți, când trecuse exact prin acest loc în Europa.

Pe o înălțime din fața Abydosului se construise pentru regele regilor un tron de marmură și, în fiecare dimineață, când soarele primăverii scălda coasta în lumina sa, Xerxes punea să fie cărat din tabără pe vârful muntelui, pentru ca însoțit de cei șapte strategi ai săi și de mai marii imperiului să evalueze progresele lucrărilor.

– Privește, Artabanos, cădea în extaz regele tuturor țărilor, mai lipsesc doar câteva vase și Europa îmi aparține. Totuși, o să îmi aparțină mie?

Unchiul, care își însoțise nepotul până aici și acum era predestinat să conducă imperiul în absența lui Xerxes, răspunse supus:

– Desigur, mare rege, și acest ținut îți va sta la picioare, ca toate celelalte din întreaga lume!

– Hei, tu, egipteanule, câte vase ai legat pentru fiecare dintre poduri? strigă Xerxes.

– De trei ori câte o sută șaizeci, răspunse bărbatul măsliniu, imediat ce vom atinge celălalt mal, vom pune deasupra scânduri groase, iar peste ele vom împrăștia pământ și drumul nu se va deosebi de cel pe care armata ta a mers până acum.

Marele rege chicoti, ca și cum nu ar mai fi avut răbdare să aștepte traversarea.

– Trebuie să pui câte un gard din rogojini de fiecare parte a drumului oscilant, spuse el deodată. Când fu privit întrebător, continuă: pentru ca în mijlocul mării animalele să nu se sperie, iar soldații să nu se teamă!

Egipteanul trimise imediat un sol cu porunca.

În timp ce preoții regali ardeau mirodenii și ofereau dintr-o cupă de aur băutură pentru libație, Xerxes își exprimă dorința de a-și vedea armata de uscat și flota. I se adresă lui Hydarnes, comandantul celor zece mii de nemuritori, trupele sale de elită:

– Puteam să organizăm o mică luptă?

Hydarnes salută și plecă în grabă ca să organizeze spectacolul. Și, înainte ca soarele să fi ajuns la zenit, la picioarele regelui persan începu o defilare nesfârșită. În sunet de trompete și bătăi înverșunate de timpane, trupele persane, ale mezilor și ale celor din Elam, urmate de garda regală a nemuritorilor defilau pe malul mării. Ele erau coloana vertebrală a trupelor de uscat, bine antrenate, în uniformă și pregătite tactic. Măgari sălbatici trăgeau carele de luptă ale indienilor, care aveau împletite în jurul capului pânzeturi cu luciu de mătase de un roșu aprins. Ei urmau călăreților de cămile arabi și neamului de călăreți sagartieni, ale căror temute arme erau curelele din piele lungi de zece coți, pe care le înfășurau ca un bici în jurul trupului dușmanului, târându-l până acesta murea.

Xerxes sări extaziat în picioare când apărură dravidienii cu păr negru, figuri exotice care nu cunoșteau nici coiful și nici scutul. În loc de coif purtau un cap de cal cu urechile ridicate și cu coama fluturând în vânt. Drept scut, foloseau o piele de cocor netedă. De asemenea, tracii apărură cu o blană de vulpe pe cap. Etiopienii, ale căror corpuri pe jumătate descoperite erau colorate cu cretă, preferau blana de leu sau de panteră. Arcurile lor, de cinci coți lungime, făcute din lemn de palmier, erau temute datorită elasticității lor, și pe sulițele lor erau coarne ascuțite de antilopă. Jumătate trăgeau după ei măciuci grele, o priveliște înspăimântătoare.

– Și aceștia, de unde vin aceștia? Xerxes arătă către un grup de soldați voluntari și află de la Artabanos că era vorba de sciții saci.

Bărbații purtau pantaloni și fașe roșii peste pulpe. Capetele le erau ascunse sub turbane înalte, ascuțite și armamentul consta din arcuri, pumnale și baltaguri. În urma lor, caspieni în haine din aba, sarangi în pelerine multicolore și cu încălțămintea până la genunchi, paflagoni purtând pe cap coifuri din nuiele de salcie.

Xerxes îndepărtă brațele și, în timp ce se delecta cu defilarea trupelor sale, strigă:

– Oh zeule Ahura Mazda, cine să mă învingă vreodată!

Mai-marii imperiului aflați în jurul regelui regilor căzură la picioarele acestuia, sărutară pământul și Artabanos răspunse din praf:

– Xerxes, fiu al fratelui meu Darius, tu vei învinge orice țară în care îți pui piciorul, iar conducătorii eleni vor muri sau vor săruta marginile hainei tale!

Ca și cum Ahura Mazda ar fi auzit strigătul regelui perșilor, trimise de pe mare un vânt ca o furtună, care umflă corturile barbarilor și făcu baldachinele să pârâie. Cu pânzele larg întinse, vasele persane veniră dinspre vest, în strâmtoare, până în apropierea podurilor spre a le finaliza. Pânzele fenicienilor erau roșii, ale egiptenilor și ciprioților erau albe, multicolore cele ioniene, doar pânzele triremelor persane erau negre. Într-o clipă Helespontul se umplu de trireme mândre, cutere impunătoare și vase de transport vopsite strident, și, după o scurtă luptă simulată, flota se retrase la mal pentru a se adăposti de furtuna ce se anunța.

Xerxes părea prăbușit pe tronul său. Primul care văzu fu Artabanos: regele plângea.

– Ce înseamnă lacrimile tale? întrebă unchiul. Nu erai fericit adineauri?

– Ah, m-a cuprins exact în clipa de fericire: ce scurtă este viața noastră! Nici unul dintre acești frumoși oameni nu va apuca o sută de ani de viață, nici tu, Artabanos, și nici eu.

Bătrânul dădu din cap.

– Acesta este cursul lucrurilor. Numai acela pe care Ahura Mazda îl lasă să guste din dulceața vieții va fi invidiat de toți ceilalți.

– Eu, Xerxes, fiul lui Darius, voi fi invidiat?

– Desigur, oh, rege al regilor, și totuși nu aș face schimb cu tine.

– Mi se pare că încă te temi de eleni.

– Nu mă tem de ei, răspunse Artabanos, mă gândesc doar că superioritatea armatei tale de uscat și marele număr de vase al flotei tale au doi dușmani naturali: uscatul și marea. Flota este atât de mare, încât nici un port nu o poate adăposti când furia furtunii se zbuciumă. Uscatul îți va fi cu atât mai dușman, cu cât te îndepărtezi mai mult în urmărirea inamicului. Foametea și nevoia te vor urmări permanent.

Atunci Xerxes își astupă urechile cu degete mari pentru a nu mai auzi cuvintele unchiului său și spuse cu ironie mușcătoare:

– Înainte de a pleca, ascultă ce îți spun: dacă cei care au fost regi înaintea mea ar fi gândit ca tine, imperiul persan ar fi fost astăzi o țară micuță, ca aceea a elenilor, iar noi nu ne-am fi aflat aici, în Helespont!

În acest timp, furtuna devenea tot mai puternică. Soarele se întunecă, vasele căutau adăpost pe lângă coastă, iar soldații se retrăgeau în corturile lor. Xerxes își ținea cu o mână coroana și cu cealaltă se agățase de tron. Demnitarii se opuneau îndârjiți vijeliei, dar nici unul dintre ei nu cuteza să se retragă.

– Oh Ahriman, tu cel care le aduci oamenilor toate nenorocirile, strigă Xerxes peste urletul vântului, nu vei reuși să mă îngenunchezi. Ahura Mazda este de partea mea. Ahura Mazda...

Marea, până de curând încă o oglindă cu sclipiri prietenoase, amenința să distrugă cu gheare spumegânde podurile ce oscilau. Ancorate cu greutate în frânghii, vasele se cabrau sub presiunea

valurilor puternice, pentru ca în clipa următoare să fie azvârlite în hăul căscat între talazuri. Precum ramurile subțiri în luna de toamnă *pyanopsion,* se rupeau scândurile și se roteau la suprafață, până când frânghiile podului de vase de la sud cedară cu zgomot. Masele clocotitoare de apă împinseră vasele eliberate în spuma valurilor către celălalt pod, care nu făcu față mult timp acestui asalt și se rupse de la mijloc.

– Ahura Mazda! urlă în furtună marele rege. Ahura Mazda, unde ești? Doar abia ți-am jertfit o mie de vite și de daruri prețioase!

Totuși, se părea că pe zeu nu îl interesau toate acestea. Biciuia marea, care amenința să năvălească peste maluri. În timp ce soldații își ancorau corturile, carele și animalele, ca nimic să nu fie împins în mare, primele vase se loveau de coasta stâncoasă, altele erau trase în mijlocul Helespontului care fierbea și se scufundau la scurt timp. Mândra operă a inginerilor fenicieni și egipteni fu distrusă sub ochii marelui rege, ca și cum ar fi fost o jucărie.

Când furtuna se mai domoli, Xerxes spumega pe deal ca un armăsar neîmblânzit care adulmecă pentru prima dată libertatea:

– Ucideți, ucideți! striga întruna și alerga încoace și încolo. Pe toți să îi aruncați între pietrele de moară!

Chiliarchos-ul se interesă cine era condamnat la moarte și află că maiștrii egipteni și fenicieni trebuiau să moară. Nu existau alții mai buni? Artabanos făcu referire la un maistru din insula Samos, despre care se spunea că s-ar pricepe foarte bine.

– Să înceapă mâine construcția noilor poduri! strigă Xerxes. Dar zeul mărilor, care este grec, să fie pus în lanțuri. Ieșiți chiar astăzi în Helespont și aruncați în apă două legături solide pentru prins picioarele. Câțiva sclavi să biciuiască toată ziua apa mării și învățații ionieni să spună în grecește: „Tu, apă murdară și sărată,

stăpânul nostru îți aplică această pedeapsă pentru că l-ai jignit. Xerxes, regele regilor, va trece de tine, fie că vrei, fie că nu vrei!"

În timp ce rostea aceste cuvinte, apărură magii îmbrăcați în haine lungi și negre, cu scufii ascuțite pe cap, marele rege cărând după el o mulțime de asemenea vrăjitori. În fața tronului se aruncară la pământ unul după altul, și primul dintre ei începu să vorbească:

– Stăpâne, mare rege, zeii trimit semne importante. O iapă dintre caii sfinți a fătat un iepure, în loc de un mânz.

– Un iepure? Cum poate o iapă să aducă pe lume un iepure?

Xerxes și mai-marii imperiului îi fixau cu privirea pe magi și cereau explicații.

Totuși, magul în negru se apără spunând că nici unul dintre înțelepți nu mai auzise de un asemenea caz, așa că nici una dintre cărțile-oracol nu dădea vreo explicație. Dar un lucru era sigur: perșilor li se va întâmpla ceva de necrezut.

Noaptea se lăsase peste Delphi. Luna atârna ca un disc alb deasupra văii Pleistos. De pe versanții stâncoși ai Fedriadelor, apa plină de spume se prăbușea zgomotos în adâncuri. Doar uneori liniștea lugubră de pe povârnișuri pline de crăpături ale văii stâncoase era tulburată de răgetul unui măgar sau de fornăitul unui cal de la hanurile din jurul sfântului loc.

Când sanctuarul de la marginea defileului își deschidea porțile după absența din timpul iernii a zeului Apollo din țara primăverii veșnice, aici soseau oameni din întreaga lume. Se întâmpla în a șaptea zi a lunii *bysios* când aici erau ademeniți mii de oameni, care își uitau grijile și nevoile, căutau sfaturi în probleme de afaceri și de dragoste, dar erau și solii din toate țările, care primeau sfaturi asupra războiului și a păcii.

În spatele înaltelor ferestre ale clădirii preoților de la marginea sfântului loc, lumina ardea pâlpâit. Pe bănci din piatră, ordonate

în formă de potcoavă, ședeau șaisprezece preoți-oracol, cu chitonuri aspre și îl fixau cu privirea pe un sclav cu păr cârlionțat aflat în mijlocul lor. La capătul șirului se așezase Perialla, preoteasa-șefă a pitiilor. Doi preoți se ridicară ca la o comandă secretă, scoaseră la iveală cuțite sclipitoare, se apropiară de sclav și începură să-i taie părul în smocuri. Un al treilea îi rase capul sclavului la final. Atunci ceilalți deveniră agitați, se ridicară de pe locurile lor și formară un cerc în jurul individului demn de compătimire. Da, acum era clar: pielea capului sclavului era plină de tatuaje minuscule, pe Apollo, erau semne grafice grecești!

– De unde vii, străine? strigă brusc Ședios, șeful preoților.

Sclavul nu reacționă. Privea fix înainte. Nici *nu putea* să răspundă, pentru că era surdo-mut. Ședios se uită satisfăcut împrejur, iar ceilalți sfinți bărbați zâmbiră. Ședios apucă apoi capul sclavului și Perialla se apropie cu lumina pâlpâindă a unei lămpi cu ulei. Ședios citi poticnit:

> Xerxes a pornit. De o mie de ori câte o mie soldați. De cincizeci de ori câte o sută vase. Atena va fi distrusă. Delphi cruțat. Apollo să vă aibă în grijă.

Scribul transcrise mesajul pe o tăbliță de ceară. Apoi marelui preot îi fu adus un clește lung, în al cărui cap dogorea o piatră incandescentă. În timp ce doi preoți îl imobilizau pe sclav, Ședios apăsa piatra incandescentă pe tigva mutului. Acesta zvâcni, scoase un urlet și se prăbuși fără cunoștință. După o clipă, orice urmă a veștii fu înlăturată de pe pielea capului chinuitului; Ședios făcu un semn și sclavul fu scos. Nici unul dintre cei prezenți nu păru tulburat; era ceva cotidian la Delphi.

– Grecia va pieri, spuse fără nici o intonație Perialla.

Ceilalți confirmară.

Ședios, înalt ca un stejar thessalian și cu o mină impenetrabilă, spuse pe deplin calm:

– Nu putem să ne implicăm de partea ateniană, căci ar însemna și sfârșitul nostru.

Perialla, care părea mai impresionată decât ceilalți de aceste cuvinte, sări în picioare, făcu neliniștită câțiva pași încoace și încolo și începu să vorbească emoționată:

– Oracolul de la Delphi este mai puternic decât orice armată de barbari. Să asistăm la distrugerea Greciei de către perși fără să facem nimic? Apollo să trăiască pe o insulă, în mijlocul barbarilor demni de tot disprețul? Trebuie să negociem!

Marele preot ripostă:

– Vorbele tale sunt în aceeași măsură înțelepte și nechibzuite. Apollo pythianul a decis în fapt războaie și a obținut victorii, fără a ridica sabia, doar printr-o sentință înțeleaptă. Dar îi stă în puteri să o facă numai dacă beligeranții solicită sfatul oracolului. În cazul acesta, barbarii se înfruntă cu grecii și, atâta timp cât Xerxes nu cere sfatul oracolului, nu avem nici o influență asupra a ceea ce se întâmplă.

– Din câte am auzit, la Delphi se află o solie ateniană. Perialla, disperată, își duse la frunte mâinile împreunate. Vă puteți închipui ce vor să știe de la Apollo.

Ședios râse amar.

– Nu le vom promite o victorie! Singurul sfat pe care l-am putea da, ar fi: fugiți, fugiți cât mai aveți timp!

– Și unde să fugă atenienii? În Peloponez, în insule? Barbarii nu îi vor cruța niciunde!

– Nu este sarcina zeilor să le indice atenienilor o cale sigură de fugă, spuse răstit Ședios.

Perialla gândi cu voce tare:

– Atenienii, după victoria de la Marathon, ne-au construit un tezaur din marmură de Paros și l-au umplut până în tavan cu daruri prețioase din aur și argint.

– Victoria lui Miltiade a fost un capriciu al zeilor. Nici un om rațional nu poate să creadă că țânțarul îl va pune încă o dată pe fugă pe elefant. Atenienilor le lipsesc nu numai corăbiile și soldații, ei nu au nici măcar un conducător capabil să se opună barbarilor. Iar Xerxes are forța unui taur, dublată de îndărătnicia unei pisici. Nu, atenienii trebuie să fugă, cel mai bine până la capătul pământului!

La primii zori ai dimineții, când foarte tânăra Pythia, ascunsă de ochii tuturor, era condusă de către Perialla la izvorul castalic, pentru a se scălda goală în apa rece ca gheața, în spatele coloanelor templului lui Apollo se strecurau două siluete travestite. Era încă liniște, încă sfânta pace a binecuvântatului defileu se întindea asupra templelor și a monumentelor. Șarlatanii, clarvăzătorii și vânzătorii de amintiri încă nu își începuseră ziua de lucru. Lumina ardea numai în câteva case, unde femeile coceau *pelanos* proaspăt, o prăjitură cu miere ce trebuia dată ca jertfă de fiecare client al oracolului.

Fără să se fi uscat, Pythia păși goală și tremurând pe pietrele negre ale drumului sfânt. Din izvorul Kassotis, din apropierea templului, luă un pocal de apă sfântă, dătătoare de spasme, înainte de a se așeza pe scaunul înalt, cu trei picioare, pentru ca mestecând frunze de laur să cadă în transă.

Abia dispăru Aristonike, căci așa se numea tânăra Pythia, în spatele înaltului portal cu coloane al templului, pentru a coborî în *manteion,* în sanctuar, că viața se reluă în fața clădirii. În jurul altarului din fața templului se adunau primii amatori de sfaturi, oameni veniți de la mari depărtări, care nu beneficiau de

promantie, dreptul de a pune întrebările înaintea tuturor celorlalți. Acești oameni obișnuiți așteptau deseori zile la rând până să le vină rândul, după clienții preferențiali. Această procedură putea fi ocolită numai mituind și dând întrebarea pentru oracol unui locuitor din Delphi, dintre cei mulți care hoinăreau prin preajmă și își ofereau serviciile.

Cele două siluete travestite se amestecară printre cei care așteptau în fața altarului și se interesară de locul unde putea fi găsit Timon, fiul lui Androbulos. Conform răspunsului primit de la un vânzător de *pelanos,* acesta venea în fiecare dimineață aici, trebuia doar să fie așteptat. Timon trecea drept unul dintre locuitorii din Delphi cu cea mai mare trecere, spunându-se despre el că ar fi putut chiar să influențeze răspunsurile oracolului.

Dacă vânzătorul i-ar fi privit mai de aproape pe cei doi, ar fi observat că una din siluete era a unei femei îmbrăcate în haine bărbătești: era Daphne, fiica lui Artemidos din Mitilene. Femeilor le era interzis accesul în templu și deci și adresarea de întrebări oracolului. Daphne străbătuse dificilul drum de la Atena însoțită de Sikinnos, profesorul de casă al lui Temistocle. Hetaira era convinsă că planurile de război ale iubitului strateg reprezentau singura posibilitate de a-i contracara pe barbari; totuși, ea se temea că oracolul ar putea hotărî în defavoarea lui Temistocle la întrebarea pusă de solia oficială ateniană. De aceea purta la piept un săculeț cu aur, socotind totodată că în acest fel feminitatea ei nu putea fi trădată.

– Nu ar fi mai bine să îl căutăm pe Timon acasă? se adresă ea însoțitorului.

Sikinnos clătină din cap.

– Ar fi mult prea periculos! Suntem mai în siguranță aici, printre străini, unde nimeni nu îl cunoaște pe celălalt. Nu numai

prezența ta trebuie să rămână ascunsă, căci, dacă eu, sclavul lui Temistocle, sunt recunoscut, nu ne este mai puțin fatal!

Așa că rămaseră în spatele barajului, observându-i pe *demoisioi*-i atenieni care ședeau pe vine pe treptele templului, așteptând să intre. În sfârșit veni Timon, un bărbat mai în vârstă, cu o cunună de păr alb și barbișon pufos. După ce îi șoptiră dorința lor la ureche, acesta îi trase în spatele unei ieșituri a zidului, văitându-se cât de greu, aproape imposibil este să mituiești oracolul, deși părerea lui este că în fond orice om poate fi mituit, chiar și marele rege persan.

– Cât? întrebă scurt Daphne.

– Ce înseamnă „cât"?

– Vreau să spun, cât costă dacă tu influențezi oracolul conform dorinței noastre?

– Depinde de dorința voastră. Spuneți-mi ce vreți!

– Ascultă, bătrâne! spuse Daphne și îi puse lui Timon mâna pe umăr. O delegație a atenienilor se află pe treptele templului și așteaptă răspuns la o întrebare ce a fost prezentată ieri. Este vorba despre felul în care trebuie acționat în cazul unui atac iminent al barbarilor. Strategul Aristide crede că trebuie să pornească în întâmpinarea perșilor și să-i zdrobească pe câmpul de luptă. Adversarul său, Temistocle, vrea să-l lovească pe dușman pe mare, vrea să-l atragă pe inamic în strâmtoarea Salamina, unde să-l înfrângă cu ajutorul vaselor sale noi, mobile.

– Și pentru cine trebuie să hotărască oracolul?

– Pentru Temistocle.

– Nu este o treabă ușoară, mârâi Timon, este o decizie grea. Și brusc adăugă: tu nu ești efeb, ești femeie.

Sikinnos puse mâna pe spadă.

Speriată, Daphne duse arătătorul la gură și îl imploră din priviri să nu o trădeze. Apoi lăsă ochii în jos și confirmă cu o mișcare a capului.

– Îl iubești pe acest Temistocle? întrebă bătrânul Timon.

– Da, răspunse Daphne, dar nu despre asta este vorba. Argumentele lui Temistocle sunt cele mai bune. Dacă cineva trebuie să-i lovească pe barbari, el este acela.

– Și el? Timon arătă cu degetul către Sikinnos.

– Profesorul de casă al lui Temistocle, servitor și prieten. M-a însoțit aici.

Interveni o pauză. Timon părea că se gândește. Dură mult, mult prea mult pentru Daphne. Pripită, luă de la gât punga de piele, scoase câteva monede de aur și i le întinse bătrânului.

Timon făcu ochii mari.

– Treizeci de mine, o jumătate de talant? întrebă el neîncrezător.

Daphne îi răspunse:

– Jumătate acum, restul mai târziu.

– Așa să fie, pe Hermes, care ne însoțește toate negocierile. Timon râse. Ne întâlnim mâine, la prânz, aici. Și nu mă urmăriți pas cu pas, pentru a nu trezi suspiciuni.

Bătrânul dispăru, iar Daphne și Sikinnos se duseră la altarul lui Apollo, unde înghesuiala crescuse între timp.

– Cincizeci de drahme pentru *promantie!*

Afaceriștii din Delphi își ofereau serviciile pe față. Un clarvăzător orb căuta cu toiagul prin fața templului oracolului și striga cu o voce chinuită:

– Zeus mi-a luat lumina ochilor, dar Apollo mi-a dăruit darul clarviziunii. Zece drahme pentru clarvăzătorul Spitamenes, zece drahme! Lovi cu toiagul în treptele templului și lovitura răsună ca biciul unui vizitiu. Câte unul, descurajat de așteptarea

zadarnică îi punea în mână bătrânului o piesă de zece drahme și dispărea cu acesta în spatele templului.

– Au plecat! Sikinnos arăta cu brațul întins către treptele templului, acolo unde cu puțin timp în urmă se aflase delegația atenianã.

Daphne îl privea pe însoțitorul ei și rămase îngrozită pe loc.

– Sikinnos, șopti hetaira, este prea târziu. În ochi îi apărură lacrimile mâniei neputincioase și Sikinnos nici nu îndrăzni să o mai consoleze.

Pe neașteptate, Timon ieși din sala coloanelor. Discuta cu voce tare cu cei doi *demosioi* ai atenienilor, agita sălbatic brațele și arăta din nou și din nou către tăblița oracolului, pe care unul din ei o ținea în mână. Cei doi atenieni păreau disperați, cel tânăr își smulgea părul, iar celuilalt i se prelingeau lacrimi pe față.

Ca de obicei, se formă imediat un cerc de curioși participanți la fericirea sau nefericirea celui care adresase întrebarea. Timon era supărat:

– Oh, ce v-a făcut Apollo! Dacă apăreți la Atena cu această veste proastă, vi se va tăia capul ca la barbarii dușmani. Vă vor despica în patru și vă vor arde în public, pentru că l-ați hulit pe Apollo; pentru că numai nelegiuiților li se prezice un asemenea dezastru.

Apoi luă tăblița și citi textul clătinând din cap:

> Voi, sărmanilor, încă mai sunteți aici?
> Treziți-vă și fugiți până la capătul pământului.
> Repede, părăsiți-vă casele, orașul rotund cu stânci abrupte
> Nu vă lipsiți de corpul vostru, nu de capul înspăimântătoarei distrugeri!
> Să plecăm din sanctuar! Și așteaptă-te la un groaznic dezastru.

Unul din *demosioi* se lamenta cu voce tare:

– Ce am făcut, ca Apollo să ne pedepsească atât de teribil? Am jertfit, conform tradiției, un ied, iar fumul alb s-a ridicat perpendicular la cer, ca semn al bunăvoinței zeilor.

– Atunci mai faceți o jertfă zeului, duceți în templu ramuri de măslini și întrebați din nou cum să-i întâmpine atenienii pe barbari.

Timpul presa, totuși trimișii atenieni hotărâră să întrebe oracolul a doua oară și să nu plece din sanctuar până când Apollo nu le va promite ceva mai bun prin gura Pythiei.

Daphne și Sikinnos și-au petrecut noaptea într-unul din aglomeratele hanuri din Delphi, Daphne fără să doarmă, cu frica permanentă de a nu fi descoperită. Când în ziua următoare s-au întâlnit cu Timon la zidul din spatele altarului jertfelor, acesta avea o figură serioasă.

– M-a costat întregul meu talent oratoric ca să smulg preoților oracolului o nouă previziune. Totuși, cu ajutorul aurului...

Daphne aruncă bătrânului punga de piele cu restul sumei convenite și, în timp ce examina conținutul, acesta spuse:

– Nici nu știu dacă noul răspuns al oracolului îți va fi de folos.

– Atenienii vor face ceea ce spune oracolul. Dacă le cere să fugă, vor fugi. Dacă îi sfătuiește să dea bătălia pe uscat, asta vor face. Dacă se crede într-o victorie pe mare, nici un atenian nu va ezita să se îmbarce pe trireme. Deci, care este răspunsul Pythiei?

Timon îi dădu hetairei o tăbliță, nu cu mult mai mare decât podul palmei și Daphne citi scrisul scrijelit la repezeală:

> Tot ce stă vertical în capitală va fi doborât
> Doar zidurile de lemn le va lăsa Zeus fiicei sale Atena.

O clipă, Daphne se gândi la sensul mesajului. Ziduri de lemn? Apoi se lumină la față și i-ar fi sărit de gât lui Timon, dacă nu și-ar fi amintit de hainele ei bărbătești.

– Bine făcut, bătrâne, strigă ea entuziasmată, unde sunt trimișii Atenei?

– Au plecat, răspunse Timon.

Atunci Daphne se adresă lui Sikinnos:

– Repede, caii noștri!

Capitolul 10

Daphne îl însoțea pe Temistocle pe drumul către adunarea poporului. Zvonul că Pythia din Delphi prezisese atenienilor un viitor întunecat scosese mii de oameni pe drumul către Ekklesia. Pe drum Temistocle se opri brusc, o luă de braț pe Daphne și spuse:

– Gândește-te, încă mai ai timp. Poți să închiriezi un vas și să fugi pe o insulă unde nu te cunoaște nimeni și ești ferită de barbari. În momentul în care atenienii vor afla răspunsul oracolului, în capitală se va instala haosul.

– Cuvântul meu valorează mai puțin decât al tău, doar pentru că eu sunt hetairă?

Ochii lui Daphne scăpărară de mânie.

– Nu o spun ca să te supăr, răspunse strategul, grija pentru tine mă îndeamnă să o fac.

Daphne se îndepărtă de Temistocle.

– M-am hotărât și așa rămâne!

Temistocle ar fi preferat să-și strângă iubita în brațe, dar nu se cuvenea în public. De aceea îi strânse mâna din mers atât de tare că Daphne simți durere, o durere pătrunzătoare, binefăcătoare, care ținu până când se despărțiră la intrarea în Ekklesia, unde șase *lexiarchoi* împărțeau tăblițe pentru vot.

După o jertfă și rugăciuni introductive, la tribuna oratorilor se urcă primul pritan, care strigă:

– Bărbați ai Atenei, cetățeni liberi ai acestui oraș! Patria este în primejdie. După decizia luată de popor, am consultat oracolul de la Delphi asupra modului în care trebuie să-i întâmpinăm pe barbari și am primit următorul răspuns.

Pe Pnyx se făcu o liniște ca pe malurile fluviului morților Aheron. Pritanul citi mesajul zeului de la Delphi:

> Tot ce stă vertical în capitală va fi doborât
> Doar zidurile din lemn le va lăsa Zeus fiicei sale Atena.

La început, atenienii tăcură și se părea că fiecare dintre participanții la adunarea poporului repeta mesajul pentru a-i înțelege teribilul conținut. Primii căzură în genunchi, ridicară brațele către cer, începură să plângă, strigau și reclamau vehement că fiica lui Zeus, protectoarea Atenei pe timp de război și de pace, uitase de acest oraș. Că voia să predea barbarilor sfântul templu de pe Acropole, împreună cu statuia ei cu coif și cu suliță. Că salvatoarea eroilor din războiul giganților se temea de hoardele asiatice. Și unii blestemau, spunând că o zeiță protectoare care nu putea să-și apere propriul oraș de nenorocire, nu merita nici măcar jertfa unui porumbel la Panatenee.

În timp ce atenienii se jeluiau, blestemau și se certau asupra a ce era de făcut, Aristide urcă la tribuna oratorilor și încercă să se facă auzit.

– Bărbați ai Atenei, ascultați-mă! În aceste ceasuri grele nu ne ajută văicăreala și țipetele, nici măcar reproșurile aduse lui Pallas Atena. Trebuie să acționăm, și încă repede!

– Spune ce trebuie să facem, dreptule! strigă un atenian rotofei, stârnind râsete ironice; căci porecla de „drept“, acordată la început strategului de către atenieni ca o recunoaștere a ținutei sale

corecte, le devenise multora suspectă de când acesta luase multe decizii în funcția sa de arhonte, fără să mai consulte tribunalul.

Aristide nu dădu atenție interpelării și continuă:

– Mesajul Pythiei din Delphi este clar și nu are nevoie de interpretarea *crestomologoi*-lor: trebuie să ne apărăm de barbari întărindu-ne zidurile cu metereze din lemn și mărind numărul hopliților, pentru a purta de pe ziduri lupta cu perșii.

Din popor se auziră murmure ezitante și oratorul fu asaltat de strigăte:

– Cât timp trebuie să rezistăm?

– Nu ai să-i învingi niciodată pe barbari ascuns în spatele zidurilor!

Kimon, fiul lui Miltiade și conducător al aristocraților susținători ai apropierii de Sparta, le ceru să se gândească dacă prin ziduri de lemn s-ar fi sugerat metereze din scânduri, ceea ce stârni o mare confuzie printre auditori. Pe Zeus, de fapt ce voia oracolul?

Acropolele erau înconjurate de când lumea de un gard viu din spini, de netrecut, deci tot un gard de lemn. Ar trebui ca atenienii să se apere din spatele spinilor de pe Acropole? Se auziră strigăte prin care se cerea consultarea interpreților oracolelor.

Sosise clipa pe care o așteptase Temistocle, dorită ca și „da"-ul preferatei sale, probabil clipa cea mai importantă din cariera sa politică. Daphne deslușise sensul zidurilor de lemn și i-l destăinuise. De el depindea acum câștigarea atenienilor de partea planurilor sale.

– Concetățeni, iluștri bărbați ai Atenei, își începu el discursul, zeul din Delphi ne-a trimis un răspuns care stârnește tristețea, frica și groaza. Nici un bărbat nu poate, fără a avea lacrimi în ochi, să suporte mesajul că barbarii îi vor face orașul una cu pământul, și nici mie nu îmi este rușine de lacrimile mele. Priviți

acest templu, aceste hale și aceste monumente! Mai priviți-vă o dată orașul, Atena. Păstrați-l în ochii și în inimile voastre; pentru că, dacă este voia zeilor, ca acestea toate să fie distruse, într-o zi noi vom reconstrui acest oraș, mai frumos și mai bogat decât oricând!

– Să trăiești, Temistocle, tu ești conducătorul nostru. Spune, ce să facem? strigară atenienii.

– Dreptul, continuă Temistocle, a vorbit fără să chibzuiască când a cerut ca zidurile orașului nostru să fie întărite cu lemn. Căci, dacă Apollo, prin gura Pythiei, a prezis că orașul nostru va fi oricum înfrânt, atunci de ce să îl mai apărăm, să facem lucrări inutile de fortificare și să vărsăm sângele bărbaților noștri? Nu, Pythia, care vorbește cu plăcere în parabole, ne sfătuiește să predăm orașul fără luptă barbarilor și să ducem lupta în afara lui, de pe corăbii. Nu am construit noi, cu banii de la Laurion, de două ori câte o sută de vase ușor manevrabile, mândre trireme, fiecare cu câte doi pinteni și cu bordurile din lemn adus din Creta? Vase! Acesta era secretul zidurilor din lemn!

– Temistocle este conducătorul nostru!

– Jos cu Aristide!

– Dreptul să fie exilat!

– Îndepărtați-l pe acest criminal!

Temistocle se îngrozi. Aristide era dușmanul său, adversarul său politic, potrivnicul său personal. Dar acum, când mânia poporului îl judeca atât de aspru, i-ar fi luat apărarea. Erau tot mai puternice strigătele, și brusc atenienii începură să scandeze în cor:

– *Ostrakismos! Ostrakismos! Ostrakismos!*

Fiecare participant la adunarea poporului primise la intrare câte un ciob de lut, o piatră de vot, pe care putea să scrijelească numele bărbatului a cărui politică nu o aproba. Majoritatea simplă

era de ajuns pentru ca un conducător al poporului care nu mai era iubit să fie trimis în exil, fără a-şi pierde însă averea şi nici drepturile cetăţeneşti.

Îl urâse, îl blestemase şi nu rareori îl disprețuise, dar totuşi acum, când tribunalul cioburilor de lut îl trimitea în exil, Temistocle îl compătimea. Era poate autocompătimire, pentru că îşi pierdea adversarul care îl stimulase deseori la fapte mari. Mai mult de şase mii de cetăţeni votară pentru exil, astfel că soarta lui Aristide era pecetluită.

O lungă clipă cei doi se priviră fără ură, o clipă ce trebuia să fie ultima pentru un deceniu.

– Ai câştigat! părea că spune Aristide. Nu ai fost cel mai bun, dar în orice caz ai fost cel mai abil.

Privirea lui Temistocle trăda o tristeţe adâncă, s-ar fi putut spune că cerea iertare.

Doi *demosioi* îl încadrară pe Aristide şi îl conduseră prin mulţimea de oameni tăcuţi. După ce acesta părăsi Ekklesia, fură reluate ovaţiile la adresa lui Temistocle:

– Să vorbească Temistocle!

– Temistocle este conducătorul nostru!

Oamenii se îngrămădiră, îl ridicară şi îl duseră pe podiumul oratorilor, iar strategul le răspunse cu cuvinte mişcătoare:

– Concetăţenii mei, bărbaţi ai Atenei! Tatăl meu, Neokles, de ar mai fi fost în viaţă, ar fi vărsat lacrimi de bucurie în această zi, în care cu toţii mi-aţi încredinţat soarta voastră, mie, un simplu cetăţean din Demos Phrearrioi. Oh, dacă ursita zeilor ne-ar fi fost mai favorabilă, fumul a zece hecatombe s-ar fi înălţat către cer, precum norii de furtună deasupra munţilor cretani. Totuşi, olimpicii au disprețuit jertfele noastre şi templele lor aurii sunt

amenințate cu devastarea de către barbari. Nu avem vreme de plâns și de jelit.

Ascultați planurile mele despre cum îl vom primi pe marele rege. Votați-le și scrieți deciziile în piatră, pentru a fi expuse în toate locurile publice și pentru ca fiecare să ia cunoștință de ele.

Eu, Temistocle, fiu al lui Neokles, propun ca toți copiii și toate femeile să fie strămutați. Bătrânii și averea noastră vor fi duși pe insula Salamina. Toți ceilalți atenieni se vor îmbarca și împreună cu spartanii, corintienii și cei din Egina vor lupta împotriva barbarilor. Consiliul orașului și toți strategii vor echipa cele două sute de trireme, după ce vom ridica o jertfă de împăcare către atotputernicul Zeus, către fiica sa aducătoare de victorii Atena și către protectorul Poseidon.

Jumătate dintre vasele noastre, adică o sută, vor ancora la Capul Artemision, în nord-estul insulei Eubeea, celelalte vor pleca în strâmtoarea Salamina. Acolo îi vom aștepta pe barbari.

– Așa să fie! strigară atenienii.

Alții întrebară:

– Dar pe soțiile și pe copiii noștri unde vrei să îi duci?

De aici s-a iscat cearta, pentru că nici unul nu era capabil să spună unde ar fi cel mai sigur loc.

Temistocle propuse Argolida, aflată la o zi distanță, în sudul Greciei, în Peloponez. Acolo, în estul peninsulei, se afla Troizen, un oraș prieten cu Atena. Locuitorii lui acceptaseră să participe la flota de război împotriva barbarilor. Se spunea că Tezeu, eroul atenian care a omorât monstrul cretan din palatul de la Cnossos, s-ar fi născut aici.

– Troizen! strigau atenienii. Troizen să le ofere patrie copiilor și femeilor noastre!

În mijlocul adunării, oamenii se înghesuiau în jurul unui bărbat bătrân, slab, care, printre mișcări spasmodice, bâiguia cuvinte de neînțeles.

– Liniște! Lysistratos are o revelație!

Lysistratos era un clarvăzător de seamă al Atenei. Doi bărbați îl țineau bine pe bătrânul cuprins de spasme ca să nu cadă la pământ. Fascinați, toți îi urmăreau cu privirea buzele ce rosteau cuvinte fără legătură între ele:

– Femei, Kolias, vâsle, orz! Femei, Kolias, vâsle, orz! repeta Lysistratos permanent.

Temistocle pătrunse în mulțime, îl apucă de umeri pe bătrânul al cărui cap era lăsat pe spate și îl scutură ca și cu ar fi vrut să-i smulgă mesajul.

– Vorbește, Lysistratos! Ce este cu femeile din Kolias, vorbește!

Kolias era o limbă de pământ în apropiere de Phaleron.

– Femeile din Kolias! bolborosi clarvăzătorul și corpul său vlăguit tremura sub fiori extatici.

– Ce este cu femeile din Kolias? repetă amenințător Temistocle.

– Femeile din Kolias... cu vâslele...

– Ce vor face ele cu vâslele? Vorbește, Lysistratos, spune!

– Femeile din Kolias vor prăji orzul cu vâslele! reuși bătrânul să scoată din el, apoi se prăbuși în sine ca după un efort supraomenesc.

Plini de evlavie, atenienii se frământau cu privire la sensul cuvintelor lui.

Coloana ce se mișca pe drumul litoral spre Corint părea fără sfârșit. Femei și copii care nu au mai găsit loc pe nici un vas, plecaseră către Argolida pe jos, în care fragile sau pe catâri. Epuizați,

plângând, cu o soartă nesigură în fața ochilor, târau după ei într-o legătură ce aveau mai de preț.

În portul Phaleron, unde bătrânii, slăbiți și fără dorința de a mai trăi transbordau avutul tinerilor, aveau loc scene de nedescris. Cum era încărcată până la refuz, fiecare barcă pleca din port, iar câinii, pentru care nu existau locuri, plonjau în apă, pentru a-și urma stăpânii. Dar înainte ca vasul să fi ajuns în larg, epuizați, erau înghițiți de valuri.

Aceia care luaseră drumul orașului Troizen întâlniră pe drum mica armată a spartanilor, care mărșăluia către trecătoarea Termopile, un loc îngust între mare și uscat, la granița dintre Macedonia și Thessalia, care trebuia traversată de barbari în drumul lor către Grecia. Leonida, unul din cei doi regi spartani, comanda către nord armata în fruntea căreia se afla o unitate de elită de trei sute de spartani.

Leonida și oamenii lui erau considerați nu numai deosebit de viteji, ci le mersese vestea de a fi de o frumusețe deosebită. Antrenați ca atleții de pe stadionul din Olimpia, goi, începeau fiecare dimineață cu exerciții fizice dificile și își ondulau părul. Iar cântecele care îi stimulau în timpul marșului, nu lăsau nici o îndoială asupra faptului că pentru ei lupta nu însemna obligație, ci cea mai mare plăcere.

Temistocle, cu o parte a flotei, cam o sută de trireme, înconjură capul Sunion, luă curs către nord și străbătu strâmtoarea dintre Attica și insula Eubeea, pentru a arunca ancora în apropierea capului Artemision. Una dintre corăbii, acționată de o sută șaptezeci de vâslași și care în exterior nu se deosebea de vasele de luptă, avea la bord treizeci de hetaire. Printre ele se afla și Daphne.

Koalemos, prostănacul, ședea în primul rând de vâslași și nu o pierdea din ochi pe stăpâna lui. Ea îl trata bine și nu o interesa

înfățișarea lui de idiot, iar puternicul Koalemos îi mulțumea printr-un mare devotament. Cine se încumeta să se apropie de ea la mai puțin de o lungime de braț, făcea cunoștință cu pumnii de fiară ai prostănacului.

Se apropia vara și zăpușeala nopții nu era tulburată nici de cea mai ușoară adiere de vânt. Marea era liniștită, doar izolat clipocea câte o urmă de spumă în bordaj. Vâslașii moțăiau ori sforăiau pe băncile lor, în timp ce hetairele zăboveau izolate pe pupa înaltă a vasului. O liniște destinsă plutea deasupra apei, pe care, la adăpostul întunericului se încrucișau doar bărci mici: curieri cu mesaje pentru diverse compartimente ale flotei. Când vor ataca barbarii? Când se vor ivi pânzele lor negre de după capul Sepias?

Megara, care își găsise un loc lângă Daphne și privea visătoare la stele, șopti ușor:

– Pst! Daphne! Dormi?

– Cum să mă cuprindă somnul în această noapte, care poate va fi ultima noastră noapte?

– Îți este frică?

– Da, îmi este frică de barbari. Dacă mă gândesc la ce s-a întâmplat cu zece veri în urmă...

– Atunci i-am învins pe perși!

– Tocmai. Marele rege nu conduce de data asta o expediție de cuceriri, ci una de răzbunare. El va face totul ca să ne plătească înfrângerea de la Marathon.

Dinspre largul mării se auziră apropiindu-se zgomotele făcute de vâslele unei bărci-curier. Daphne se ridică, se aplecă peste balustradă și șopti în întuneric:

– Hei, de unde veniți?

Vocea de femeie din întuneric îl făcu curios pe barcagiu și ambarcațiunea se îndreptă către navă.

– Sunteți vasul hetairelor? se auzi întrebarea de jos.

– Da, sunt hetaira Daphne! Acum distinse jos doi bărbați, care după îmbrăcăminte păreau a fi spartani. Aduceți vești bune?

– Nici bune, nici rele, răspunse unul din bărbați, trebuie să se arate. Leonida a ocupat Termopile. Dacă marele rege vrea să pătrundă în Grecia, trebuie ca mai întâi să-i înfrângă pe spartani. Temistocle, comandantul flotei voastre, căruia i-am adus știrea, a fost de părere că, atâta timp cât Termopile se află în mâinile noastre, nici un elen nu trebuie să se teamă.

– Dar sunteți siguri de voi!

– Bineînțeles. Spartanii, cu arcuri și lănci, sunt postați pe stâncile mai înalte, iar barbarii pot să treacă doar printr-un pas îngust, nu mai lat decât două care de luptă puse unul lângă altul. Și imediat ce unul dintre ei se va aventura în defileul stâncos va fi străpuns de sulițe.

– Viteji bărbați! spuse cu admirație Daphne. Nu există o altă cale pentru barbari?

– Nu, răspunse spartanul, adică, se opri pentru câteva secunde, apoi continuă, o potecă de munte străbate masivul Kallidromos peste pereții stâncoși trahinici; dar acest drum este cunoscut doar de localnici, care sunt o populație puțin numeroasă și cu totul de partea noastră.

– Trahinieni spui?

– Așa se numește populația de la ieșirea din pasul Asopos! Cu siguranță că nu ai mai auzit de ei până acum.

– Te înșeli, spartane, răspunse Daphne agitată, teama mă paralizează dacă mă gândesc la un tânăr din acest neam. El îi urăște pe spartani și de mult așteaptă o ocazie pentru a se răzbuna pe ei.

– Te exprimi enigmatic, hetairă! spuse vocea de jos.

Daphne continuă:

– Ia-mă pe mine și pe sclavul meu în barca voastră, ca să vă însoțesc la Termopile.

Și, fără să aștepte răspunsul, îl strigă pe Koalemos. Acesta coborî în barca spartanilor, urmat de hetairă.

– Puneți mâna pe vâsle, șopti Daphne, altfel Grecia este pierdută. Am să vă explic totul!

Megara, rezemată de balustradă, văzu silueta bărcii dispărând în întuneric, dar nu știa ce însemna aceasta.

În acel timp, Xerxes, marele rege persan, adunase curtea în cortul său fastuos, pe care barbarii îl amplasaseră în centrul taberei lor aflate între râurile Melas și Asopos. Înconjurat de principii suitei sale, ședea plictisit pe tron și privea dansul frivol executat de două gemene asiatice, nu mai în vârstă de zece veri și goale ca mieii nou-născuți, care le demonstrau comandanților militari înveșmântați exotic cum femeile se învață dragostea una pe alta. Un sclav ștergea sudoarea de pe fruntea regelui și un al doilea îl răcorea făcându-i vânt cu un evantai din pene de struț. În timp ce micuțele respirau precipitat și scoteau strigăte orgasmice stridente, Xerxes găsea plăceri mult mai mari la minunata femeie care zăcea extaziată în dreapta lui, pe covor. Ea se numea Artemisia din Halicarnas și deținea tutela asupra fiului ei și comanda cinci vase din flota barbarilor. Părul negru îi era legat pe ceafă și cădea în valuri strălucitoare pe covor, precum coada lungă a unei iepe nisaice. Artemisia era îmbrăcată ca o indiană, coapsele-i proeminente erau înfășurate în mătase până la glezne, iar peste pieptul bogat nu avea altceva decât o pânză transparentă, înnodată la spate. Singura ei podoabă o reprezentau doi șerpi de aur care îi înconjurau partea de sus a brațelor în nenumărate unduiri.

Deși Xerxes ducea după el cel puțin trei sute de femei în harem, mai-marii imperiului nu puteau să nu observe că regele regilor pusese ochii pe Artemisia. Totuși, aceasta se purta ca și cum nu ar fi remarcat simpatia evidentă a marelui rege, își mișca bazinul lat în ritmul gemenelor căzute în extaz și respira greu, ceea ce nu putea să scape urechilor ahemenidului pofticios.

Regele, revoltat, făcu semne cu mâinile ca fetele să dispară imediat și sorbi suc gros, gălbui, de gutui, dintr-un pocal sclipitor.

– Ce ai împotriva jocului de dragoste al fetelor? întrebă Artemisia și se înălță în fața marelui rege. În imperiul meu, bărbaților le face cea mai mare plăcere să urmărească femeile făcând dragoste între ele. Mezii preferă bărbații tineri?

– Taci! strigă Xerxes, care se simți provocat de vorbele Artemisiei de față cu mai-marii imperiului. Nu am traversat jumătate din Asia ca să privim fete goale la poalele Olimpului. Eu, Xerxes, fiul lui Darius, sunt aici pentru a șterge umilința la care a fost supus tatăl meu!

Pe măsură ce vorbea, vocea îi lua tonuri din ce în ce mai ridicate și marele rege, întărâtat ca un copil, începu să bată cu piciorul în pământ.

De la furtuna care distrusese podurile de vase de peste Bosfor, starea de spirit de la curtea marelui rege era deosebit de tensionată. După traversarea reușită, perșii au trebuit să suporte o nouă lovitură a sorții. Un vânt din nord, cu totul neobișnuit în timp de vară, se năpustise asupra Mării Egee și distrusese o sută de trireme persane în fața coastelor Thessaliei. Furtuna durase patru zile și nici chiar magii mezi, prin cântecele lor pline de vrăji, nu au fost în stare să potolească vântul. Abia când unul dintre ei – ce sacrilegiu – a fost jertfit nimfei elene a mării, Thetis,

furtuna a încetat în cea de a patra zi. De atunci, Xerxes se îndoia de atotputernicia zeilor asiatici.

– Până când nu trecem de Termopile, era de părere strategul Mardonios, flota noastră să nu se aventureze mai departe, spre sud. Pentru că navele noastre au nevoie de acoperire de pe uscat și, la rândul ei, armata de uscat este vulnerabilă fără flotă.

Xerxes pocni din degete.

– Voi, conducători de popoare străine, și voi, mai-mari ai imperiului, ascultați cuvintele generalului și spuneți-vă liber părerile. Sprijiniți-l pe regele vostru prin sfaturi înțelepte în legătură cu ce ar fi de făcut împotriva căpoșilor de eleni.

Tetramnestos, sidonianul, afirmă că grecii dețineau o poziție mai bună, dar nici ei nu puteau face prea multe tocmai din cauza trecătorii înguste. Deci perșii trebuiau să susțină atac după atac, până când grecii asediați vor fi nimiciți.

– Ce raportează spionii noștri? se interesă Xerxes. Cât este de mare armata grecilor care ocupă pasul Termopile?

Mardonios ridică din umeri.

– Doi dintre cei mai buni oameni ai noștri nu s-au mai întors. Probabil că au fost ademeniți într-o cursă în terenul impracticabil al inamicului. Dar cu siguranță că elenii nu și-au poziționat toți hoplițiii la Termopile. Umil, oh, rege al tuturor țărilor, mă înclin în praf în fața ta și nu îți pot oferi informații mai bune.

– Există doar o cale, trebuie să îi întrecem pe greci în viclenie, începu Merbalos, aradianul. Ori ne retragem pentru ca ei să-și părăsească pozițiile, sau căutăm soluția pe mare. Mai întâi vom distruge flota elenă, apoi vasele noastre vor putea lua la bord suficienți soldați pentru a depăși pe mare pasul Termopile, după care îi debarcăm din nou pe uscat. Grecii nu vor putea ține piept la un atac din ambele părți.

Cele spuse de aradian se bucurară de aprobarea celorlalți, doar Artemisia protestă cu voce tare:

– Cruță-ți vasele și evită o luptă pe mare! Nu ai fost prevenit asupra rapidității vaselor grecești, care la o singură vâslire schimbă direcția de navigație? Eu am luptat în fața Eubeei și nimeni nu-mi poate reproșa lașitatea. De aceea îmi permit să-ți dau acest avertisment. Țelul campaniei tale, rege al regilor, se cheamă Atena. De ce vrei să-ți asumi un risc încă de aici, din Thessalia? Grecii sunt mai viteji decât majoritatea dintre noi, dar mijloacele lor sunt limitate. Nu ne pot face față mult timp. Este posibil ca ei să fie mai curajoși, dar timpul este de partea noastră!

Xerxes dădu din cap satisfăcut. Aproba vorbele Artemisiei. Își frecă mulțumit mâinile și chicoti. Sigur de victorie, întoarse pocalul și ceilalți comandanți ai armatei făcură la fel.

– Vei învinge, rege al regilor, strigară cu toții în cor, iar imperiul tău va dăinui veșnic!

Daphne, Koalemos și cei doi spartani ajunseră în masivul Kallidromos în zori. În tabăra grecilor, amenajată la intrarea în pas, se odihneau cam șase mii de hopliți, în afară de spartani, soldați din Tegea și Mantinea, din Micene și Corint, tespieni și arcadieni. Leonida avea chiar și un contingent teban în rândurile sale, lucru de mirare căci Teba trecea drept un oraș prieten al perșilor.

La ieșirea dinspre nord din Termopile, se afla tabăra barbarilor, ca o baricadă din care, treizeci de stadii pătrate. Dar corturile din exterior ale perșilor, destinate aprovizionării, se întindeau până în ținutul trahinienilor.

Leonida o primi pe Daphne în cortul său, simplu și modest, cum te puteai aștepta la un spartan: patru pereți verticali și

deasupra lor un tavan de pânză. Dinspre stâncile din partea de sud se auzea trilul strident a mii de cicade.

– Faima frumuseții tale a ajuns în Sparta, începu Leonida și, cu o mișcare a mâinii, o invită pe Daphne să se așeze, dar faptul că îți iubești țara mai mult decât propria viață am aflat abia acum.

– Să nu mai lungim vorba, insistă Daphne, trahinianul Ephialtes a fost lipsit de victorie la olimpiada a șaptezeci și treia de către un spartan, prin înșelăciune.

– Vrei să spui că Philles...

– Da, Philles.

– Aduceți-l pe Philles aici! strigă Leonida turbat de furie și fața lui îngustă se înroși ca purpura.

– Este aici? întrebă surprinsă Daphne.

– Face parte din prima linie de luptători.

– Nu îl informa. Ar putea crea tulburare printre oamenii tăi.

Leonida își dădea toată osteneala pentru a pune frâu mâniei.

– Un spartan necinstit! strigă el dezgustat și cu oroare în voce. Nu merită să lupte în prima linie!

Daphne încercă să îl calmeze pe strateg.

– Au trecut câteva veri de când Philles mi-a mărturisit fapta sa. În timpul cursei i-a aruncat un pumn de nisip în ochi concurentului său. A câștigat și Ephialtes a pierdut. Dar trahinianul a jurat să se răzbune pe spartani. Când am auzit că barbarii trebuie să fie blocați aici de voi și că unicul drum ocolitor este prin ținutul trahinienilor, m-am gândit că...

– Pe Ares! strigă Leonida mergând nehotărât încoace și încolo. Trahinienii nu trebuie să ne trădeze. Nu au voie să o facă, altfel Grecia este pierdută!

Teribilele cuvinte ale viteazului bărbat o impresionară puternic pe Daphne. Tocmai pentru că Leonida trecea drept dur și de

neînvins, această exclamație avu un efect deosebit. Revoltat, strategul își încrucișă brațele pe piept, cu pumnii strânși, pentru a se gândi ce era de făcut în această situație.

– Poate că, spuse șovăitoare Daphne, poate că trahinianul a uitat înfrângerea.

Leonida râse ironic.

– Un bărbat uită orice, soția, prietenul, fericirea și suferința; dar o înfrângere nu o uită niciodată!

– Ce vrei să faci, strategule?

Leonida trase adânc aer în piept.

– N-ar avea nici un sens să ocupăm drumul peste masivul Kallidromos. Numai pentru lucrul acesta am avea nevoie de trei ori mai mulți hopliți decât avem la dispoziție, și Termopile ar rămâne neapărat. Ne rămâne doar speranța și ruga către zeii din Olimp ca trahinianul să nu trădeze drumul ocolitor.

– Nici un război nu se câștigă cu speranțe și cu rugi evlavioase! strigă îndârjită Daphne. Asta, rege Leonida al Spartei, ți-o spune Daphne, hetaira. Eu sunt femeie, și acestea nu sunt niciodată trimise de voi la război; totuși, nu pot să privesc, fără să fac nimic, cum grecii își lasă soarta la voia întâmplării.

Leonida, un bărbat cu luciditatea unui filozof atenian, vru să spună ceva, dar hetaira nu îi dădu timp: fără nici un salut, ea se întoarse, îi făcu semn sclavului Koalemos și părăsi cortul spartanului.

Cei din tabăra grecilor tocmai se treziseră, domnea agitația, bucătari, cei care duceau masa, cantinieri, se grăbeau cu vase mari de la un cort la altul, sacagiii umpleau putinele spălătoarelor comune, dincolo erau lustruite spadele și scuturile, alături erau reparate roți de care. Într-o tabără grecească nu existau femei, așa că musculosul protector mergea în fața stăpânei sale și lua o atitudine amenințătoare de câte ori se apropia cineva.

Neînarmați și doar cu sandale de piele în picioare, cei doi luară drumul Anopeei, care trecând peste munții de la Termopile ajungea la trecătoarea Asopos din teritoriul trahinienilor. Daphne nu voia să spună nimic, dar ceva o mâna pe această cărare montană către trahinieni, către Ephialtes.

Ce îl putea determina pe acest trahinian să nu trădeze? Să îl câștige cu aur, să treacă la amenințări masive sau ambele?

Prostănacul mergea apăsat înainte, trăgând cu urechea la câte un tufiș, și îi oferea mâna hetairei când trebuia trecută o stâncă, un trunchi noduros sau o haldă de pietriș. Dificila ascensiune în dogoarea dimineții de vară scotea transpirația prin toți porii. Curelele sandalelor tăiau în carne. Respirația lui Daphne se accelera mereu, doar Koalemos pășea hotărât și netulburat, aparent fără nici un efort, fără să scoată un cuvânt.

Să fi fost către prânz, căci soarele ardea aproape perpendicular cărarea, când Daphne se prăbuși între două trunchiuri, pe pământul acoperit cu mușchi, trăgând cu putere aer în piept.

– Koalemos, trebuie să fac un popas, sunt la capătul puterilor!

Epuizată, privea în pământ, cu bărbia sprijinită în genunchi; atunci simți mâna sclavului pe brațul ei.

– Stăpână! Stăpână!

Hetaira îl privi întrebătoare pe Koalemos. Acesta arăta către coama dealului, către ieșitura stâncoasă din apropierea lor, către cotitura potecii pe care tocmai veniseră. Daphne se simți ca paralizată. Vru să strige, dar gâtul nu o mai ascultă. Oriunde se uita, din toate părțile erau îndreptate spre ei săgeți și sulițe.

De zile întregi flotele inamice stăteau față în față, la limita vizibilității. Barbarii trecuseră prin strâmtoarea Skiatos și ancoraseră în fața coastelor de sud ale Magnesiei. Țelul lor părea clar:

flota persană căuta ca prin strâmtoarea Eubeei, ținând legătura de vizibilitate cu trupele terestre, să ajungă în Attica. Dar flota grecilor le stătea în cale. Sub sanctuarul lui Artemis, erau ancorați Temistocle cu flota Atticei și spartanul Brasidas cu vasele celorlalte popoare grecești. Echipați de luptă, pândeau ziua și noaptea.

Temistocle stătea în prora triremei sale, vâslașii moțăiau pe băncile lor, nimeni nu putea să doarmă în arșița zilei ce se sfârșea. Privind fără țintă în zare, era frământat de gândurile legate de dispariția lui Daphne, neobservată nici măcar de comandantul corabiei cu hetaire. Acesta nu era în stare să ofere nici cel mai mic amănunt.

Atunci, pe neașteptate, în fața prorei vasului, suprafața apei fu străpunsă de o ființă goală, asemănătoare unui zeu al mării. Plescăitul fu auzit și de vâslași, care priviră fascinați adâncul. Precum Poseidon din adâncurile mării, în fața lor apăru un bărbos, care ridică mâna în semn de salut și strigă scuipând apa:

– *Chairete!* Sunteți eleni?

În loc de răspuns, Temistocle ordonă ca vizitatorul din imperiul lui Poseidon să fie ajutat să iasă din apă. Trăgând adânc aer în piept, îl așezară pe bărbatul epuizat pe punte. Temistocle se apropie de el și îl întrebă cu mirare:

– Cine ești? De unde vii?

Respirând cu greutate și poticnindu-se, străinul spuse că este Skyllias din Skione, din peninsula Halkidiki.

– Skyllias, vestitul scufundător? strigară vâslașii.

Acesta confirmă. Povesti că barbarii i-au silit pe el și pe conaționalii lui să se alăture armatei lor. Ce îi mai rămânea de făcut decât să urle cu lupii!? Scosese comori de neprețuit din corăbiile barbarilor scufundate la Pelion; dar refuza să lupte împotriva

grecilor. De aceea părăsise vasul barbarilor și traversase strâmtoarea jumătate înotând la suprafață, jumătate scufundându-se.

– Pe Poseidon, se miră Temistocle, dar sunt optzeci de stadii!

Scufundătorul dădu din cap.

– În definitiv sunt Skyllias!

– Câte vase ale barbarilor stau la ancoră în dreptul muntelui Pelion?

– Greu de spus, în orice caz atât de multe încât nu le poți număra, o mie, două mii...

– Și câte corăbii a distrus vântul din nord?

– Trei, patru sute. Trebuie să fi fost vase importante, vase de comandă, nave rapide cu vâsle și câteva vase-tezaur. Se spune că regele Persiei l-a blestemat pe zeul lor, Ahura Mazda, și s-a rugat la zeii noștri ca să potolească furtuna. De atunci, conducătorii militari ai barbarilor nu sunt siguri dacă zeii sunt de partea lor și sunt cam confuzi.

Temistocle râse.

– Și pe la noi este cam tot așa. În urmă cu câteva zile, o arieregardă persană de cincisprezece vase a venit drept spre noi. Nici nu ne credeam ochilor. Nefericiții, la ocolirea capului Sepias, au crezut că vasele noastre sunt ale lor. I-am lăsat să se apropie și i-am scufundat cu cățel și cu purcel!

– Barbarii au observat asta și l-au plâns pe unul dintre cei mai viteji bărbați ai lor, bătrânul Sandokes din Kyme, în Eolia. A fost judecător și cu mulți ani în urmă a fost acuzat de mituire. Barbarii îi jupoaie pe judecătorii cumpărați și scaunele succesorilor lor sunt îmbrăcate cu pielea vinovatului. Sandokes a fost țintuit pe cruce. Când încă se afla acolo, marele rege l-a iertat pentru că nu era sigur că este vinovat și l-a făcut guvernator în Kyme!

Între timp se întunecase și pe vasele din jur fură aprinse lămpi cu ulei camuflate să nu fie văzute de inamic. Sclavii îi aduseră înotătorului epuizat terci gras și fructe pentru a se reface.

– Tu ce crezi, se interesă Temistocle în timp ce Skyllias mânca lacom, când va ataca flota barbarilor?

– Nu mâine și nu în următoarea zi, răspunse Skyllias cu gura plină. Până când armata de uscat nu va trece de Termopile, flotei i s-a impus reținere. Sigur că asta nu exclude acțiuni izolate ale trupelor de șoc.

– Contra cui?

– Contra Eubeei, de exemplu. În urmă cu câteva zile, două sute de trireme au luat cursul spre nord. Se părea că se îndreaptă către Helespont. Dar de fapt urmau să ocolească insula Skiatos și, ieșind din zona de observație a grecilor, să cotească spre sud și să înconjoare Eubeea.

– Bine gândit, Xerxes! strigă Temistocle în noapte. Trebuie să îl cunoști pe Temistocle, fiul lui Neokles!

Cu mâinile și picioarele legate și atârnată de o bară, ca o sălbăticiune ucisă, Daphne era dusă de către barbari în tabăra lor de la capătul pasului Asopos. Frânghiile îi intrau în carne și îi provocau răni dureroase. Koalemos, care înainte de a fi imobilizat omorâse cel puțin patru soldați inamici, dintre care pe unul îl apucase de picioare și îl învârtise prin aer ca pe o ghioagă, urla la mică distanță ca un animal pe moarte, iar bara cu care era cărat se curba amenințător ca o stinghie.

Urletele teribile ale prostănacului îngroziră toată tabăra și barbarii veneau în fugă de peste tot, formând o uliță până la cortul marelui rege. Hetaira lua cunoștință de rânjetele soldaților împuțiți care îi atingeau corpul și o ciupeau scoțând sunete

guturale neinteligibile, doar ca niște umbre cu capul în jos. În scurtele și groaznicele clipe în care își recăpăta cunoștința, ar fi vrut să zgârie fața fiecăruia din această hoardă, dar, din cauza furiei, recădea de fiecare dată într-o stare de inconștiență.

Se trezi abia în fața cortului doldora de aur, când soldații o lăsară jos și scoaseră bara de care erau fixate mâinile și picioarele. Un barbar, a cărui figură buhăită abia i-o deslușea prin barba creață și părul capului, îi desfăcu legătura de la picioare și, urmat de Koalemos care la fiecare atingere scotea un urlet pătrunzător, o împinse în anticamera cortului. Daphne abia se mai ținea pe picioare, părul îi atârna șuvițe peste față, prins în sudoarea lipicioasă, gleznele i se învinețiseră, iar sângele închegat desena cerculețe închise la culoare în jurul încheieturilor jupuite ale mâinilor.

Chiliarchos-ul îi prinse brațul într-o mână de fier și o împinse pe Daphne dincolo de draperia grea, roșie, ce despărțea anticamera de cortul propriu-zis. Dar înainte de a apuca să deslușească ceva în lumina difuză din interior, grecoaica fu trântită din nou la pământ, unde rămase cu fața în jos, cu brațul întins protector sub ea. Fără să știe și fără să vrea, hetaira îl omagia din această poziție pe regele barbar Xerxes și ar mai fi rămas încă mult timp așa, dacă șeful gărzii personale nu ar fi ridicat-o și nu ar fi condus-o în fața regelui.

Acesta chicoti când văzu ființa buimăcită și amărâtă din fața sa. O ocoli pe Daphne și privirea lui batjocoritoare o examină din cap, pe rochia zdrențuită, până la picioare și înapoi, apoi făcu un semn către interpret.

– De când, începu el rânjind și veni foarte aproape de fața lui Daphne, de când folosesc grecii femeile ca spioane?

Fata îi aruncă marelui rege răspunsul în față cu toată mânia de care mai era în stare:

– Nu sunt o spioană, sunt Daphne, hetaira! Iar laşii tăi de soldaţi m-au prins fără nici un drept. Sau acum barbarii luptă împotriva femeilor?

Xerxes îl întrebă pe traducător care este înţelesul cuvântului *hetairă.* Acesta, ionian după vorbă, îi explică termenul şi pe faţa marelui rege se strecură un zâmbet amuzat.

– Ce te poartă pe tine, hetairă, în aceste vremuri de război, peste munţi? o cercetă în continuare Xerxes.

– Eram în drum către trahinieni; ei sunt un neam grec.

– Ştiu asta, răspunse regele. Sunt un neam grec. Şi ce căutai tu la trahinieni?

Daphne se opri îngrozită, simţind cum inima îi spărgea pieptul. Ce să-i spună? Ce voia de la ea regele barbar? Pe Zeus, nu găsi în acea clipă altă ieşire decât să spună:

– Mă duceam la Ephialtes, un trahinian pe care îl cunosc de mult...

– Ephialtes?

– Da, aşa se numeşte trahinianul.

Marele rege se uită cu subînţeles la *chiliarch;* apoi i se adresă lui Daphne:

– Acest Ephialtes este un prieten al perşilor.

Încet, treptat, hetaira se dumirea: Ephialtes le era cunoscut perşilor. Evident că deja îi trădase pe greci, şi totul era inutil. Daphne respira cu greutate.

Dar mai înainte ca ea să poată spune ceva, marele rege zise:

– Ne-a pus la curent cu chestiunea drumului peste munte! Sări de pe un picior pe altul, bucurându-se ca un copil mic. Peste munte, înţelegi?

Daphne văzu negru în faţa ochilor, modelul roşu-albastru al covorului greu începu să se rotească, cutele aurii ale stindardelor

și fanioanelor păreau că se prăbușesc pe ea și în capul ei răsuna numai „Acum Grecia este pierdută!“

Ca de la o mare distanță, Daphne auzi vocea stridentă a marelui rege, care îi comunica plin de mândrie:

– Bineînțeles că nu ne-a trădat drumul degeaba! Totul are un preț. A cerut aur și i-am dat o cupă de aur.

Hetaira își recăpătă cunoștința complet abia când Xerxes spuse:

– Cu siguranță că vrei să îl vezi pe Ephialtes, vino, te conduc la el!

Furia turbată ce o stăpânea făuri într-o secundă un plan de acțiune: să-i sară la gât lui Ephialtes – nu, mai bine să smulgă o sabie și să i-o înfigă în piept trădătorului.

Simți cu scârbă mâinile barbarului, ca niște bureți, pe umerii ei, când o conducea către ieșirea din cort, în timp ce Koalemos, la un semn făcut de ea cu capul, rămase pe loc. Flancat de o duzină de lăncieri cu armele plecate, marele rege păși, împreună cu Daphne, prin fața corturilor și carelor, până la un loc aflat în mijlocul taberei. Daphne privea absentă în timp ce mergea.

Brusc, Xerxes se opri.

– Aici este prietenul tău, Ephialtes.

Daphne ridică privirea. În fața ei era înfiptă în pământ o cruce. Pe ea se afla un bărbat, mort. La picioarele lui, bătut în lemn cu cuie – un pocal de aur.

– Nu îi prețuiesc pe trădătorii care vor doar să se îmbogățească, vorbi răgușit marele rege. Ephialtes și-a primit răsplata, cea cerută de el și cea pe care i-am rezervat-o eu.

Spartanii împrejmuiseră în tabăra lor o pistă de alergări provizorie, cu lungimea de un stadiu. Într-o cușcă făcută din crengi de salcie proaspăt tăiate, se afla un berbec sălbatic. Cinci spartani

goi, cu sulițele ridicate, așteptau cu nerăbdare să fie deschisă ușa cuștii și animalul să se năpustească afară îngrozit de moarte.

La o comandă, lăncierii începură urmărirea, încercând să se apropie cât mai mult de coarnele aplecate ale berbecului și primul care ajunse animalul furios îi înfipse sulița în spate, animalul căzu, se răsturnă și începu să se zbată. Spartanii de pe ambele părți ale pistei băteau din palme și un preot începu să tranșeze berbecul muribund.

Ciudata ceremonie se repeta an de an, în cinstea zeului fertilității, Carneios, în timpul căreia lupta armată era interzisă. Și aici, departe de pășunile Spartei, Leonida le promisese oamenilor lui zile pașnice. În timpul acestei sărbători a spartanilor apăru un sol de la Termopile anunțând:

– Barbarii atacă!

Zi și noapte, trei sute de spartani și șapte sute de tespieni supravegheaseră trecătoarea stâncoasă, dar acum Leonida își trimise toți oamenii înainte, pe povârnișurile de stânci, împărțindu-i în detașamente. Dacă barbarii vor străpunge falangele spartane aflate în față, vor fi pregătite celelalte să-i înfrunte.

Prima zi se scurse fără ca succesul să fie de partea uneia ori alteia dintre părți. În zorii zilei următoare, barbarii declanșară un nou atac și au trebuit să suporte pierderi grele. Ulterior situația se schimbă, când un curier aduse groaznica veste că barbarii vin peste munte. Unui război pe două fronturi grecii nu îi puteau face față.

– Fugiți, cât mai aveți timp! Fugiți! Fugiți! Fugiți!

Strigătele de spaimă ale soldaților eleni erau reflectate de pereții stâncoși de la Termopile. În urmă mai rămăseseră numai spartanii și tespienii.

Când sulițele lor se rupseră în luptă, atacară cu spadele, când și acestea se sfărâmară, se apărară cu pumnalele.

Împotriva periculoaselor săgeți ale barbarilor, oamenii din jurul lui Leonida luptau de la bun început în dezavantaj; dar au luptat până la ultimul om, respectând legea sfântă a spartanilor care spunea că nimic nu este mai onorabil decât a muri pentru patrie.

Mai târziu, grecii au ridicat în pustietatea de la Termopile un monument dedicat vitejilor războinici, pe care scria: „Călătorule, dacă te duci în Sparta, spune că ne-ai văzut aici așa cum legea a cerut".

Însă barbarii aveau cale liberă către Grecia.

Capitolul 11

Bucăți de pânză galbene, roșii și verzi, întinse pe o rețea de frânghii, apărau tribunele de soarele dogoritor. În fața cortului aurit, marele rege așezat pe tronul său, lua plictisit la cunoștință de veștile privind victoriile generalilor săi. În dreapta sa stătea Artemisia, într-o rochie lungă, roșie, deschisă în față, susținută de agrafe strălucitoare. Alături, Daphne, într-un veșmânt galben specific persan, o rochie lungă, strâmtă, cu partea superioară bogată, cutată, atârnând de umeri. Mai-marii imperiului, așezați în stânga lui Xerxes, se arătau iritați de tratamentul special de care se bucura hetaira grecoaică, și Mardonios, strategul, ridica indignat din sprâncene când le privea dintr-o parte pe cele două femei.

Pentru Xerxes ambele frumuseți din dreapta lui reprezentau ceva deosebit: Artemisia, femeia admirabilă, cu ochi misterioși înconjurați de farduri închise la culoare, după moda egipteană, era suverană în Halicarnas, Kos, Nisiros și Kalidna și comanda în haine bărbătești cinci corăbii ale flotei. Daphne, dimpotrivă, hetairă din Elada, la cei douăzeci și patru de ani ai ei având exact jumătate din vârsta celeilalte, reprezenta pentru Xerxes un fel de exponat, o pradă de război renumită, cu care el, așa cum lăsa să se știe, putea să facă tot ce îi trecea prin cap.

La curtea marelui rege se știa foarte sigur că Daphne avea legături la cele mai înalte niveluri și Xerxes privea capturarea ei ca pe un triumf personal.

Mezii și elamiții, care se distinseseră prin curaj deosebit în lupta de la Termopile, defilau prin fața tribunei cu lăncile plecate, cu privirea îndreptată spre pământ, în semn de venerație. Îi urmau tebanii conduși de Leontiades, cu brațele întinse, semn că se supuseseră.

– Un popor nesigur, din câmpiile Beoției, remarcă Mardonios și, la întrebarea pusă de marele rege, îi spuse că aceștia trimiseseră pământ și apă, dar fuseseră obligați apoi de către ceilalți eleni să lupte împotriva perșilor, dar la Termopile se predaseră.

– Marchează-i cu fierul roșu, strigă Xerxes și sări de pe tron.

Din spatele tribunei apărură sclavi rași în cap, ale căror corpuri negre, goale, erau împodobite cu curele late din piele. Aceștia cărau clești lungi, la capetele cărora se aflau șoimi de mărimea unei palme, înroșiți în foc. Leontiades se prezentă curajos primul pentru a fi însemnat pe piept: un șuierat scurt și un fum urât mirositor se răspândi în jur. Grecul strânse din dinți atât de tare, că fața lui se sluți; apoi pe pieptul lui apăru în toată splendoarea, roșu ca focul, însemnul marelui stăpân persan.

Daphne închise ochii, pentru a nu privi cum fiecare grec, gârbovit de frică, tremurând din toate mădularele, era însemnat cu durerosul semn. Nu văzu sudoarea fricii de pe grumazul lor, privirile buimace ale concetățenilor ei care aproape leșinați stăteau la rând pentru a se supune, fără să protesteze, barbarei proceduri urât mirositoare.

– Viteji bărbați! îi șopti la ureche Mardonios marelui rege, care dădu din cap fără a-și lua privirea de la sclavii cu cleștii incandescenți.

– Cred, spuse Xerxes în treacăt, că nici unul dintre oamenii tăi, nici chiar dintre nemuritori, nu ar suporta însemnarea cu focul cu atâta vitejie.

– Și tebanii nu trec drept cei mai viteji dintre greci.

Când Daphne deschise ochii, tebanii părăsiseră zona tribunei și acum prin fața regelui și a marilor demnitari defila în ritmul înfundat al timpanelor un detașament al înalților nemuritori. Hetaira încercă să inspire adânc, dar mirosul mușcător, puturos, de sub baldachin parcă o strangula. În ochii ei se citea oroarea și ea își fixă privirea asupra unui stindard ciudat purtat de un nemuritor, un cap înfipt într-o bară înaltă. Când acesta se mai apropie, băgă de seamă că era capul tăiat al unui om, probabil grec, și când detașamentul se opri în fața marelui rege, Daphne îl recunoscu: era capul lui Leonida. Căzu într-un leșin profund.

Când își reveni, în fața ochilor avea cupola cortului regal, ale cărei prelate aurii, în lumina soarelui, făceau să apară pe plafon un cer cu stele scânteietoare și sub privirea ei apăru figura triumfătoare a marelui rege.

– Credeam că femeile grecilor ar fi la fel de curajoase ca bărbații lor, remarcă batjocoritor Xerxes, sau Leonida era unul dintre cei foarte apropiați ție?

Daphne se ridică de pe perna rotundă și privi figura rânjind răutăcioasă a Artemisiei. Apucă lacomă pocalul ce i-l întinsese marele rege și bău fără să se mai controleze amestecul dulce-acrișor, lăptos.

– Nu este o spartană! observă Artemisia, întinsă la picioarele marelui rege și cu aproape toate agrafele rochiei desfăcute. Dar oricum nu este utilizabilă decât pentru un singur lucru, nu?

Artemisia o privea pe Daphne ca și cum ar fi așteptat un răspuns; totuși Daphne continua să tacă. Femeia din Halicarnas o

apucă de marginea rochiei, pe care o ridică până la coapse și îi spuse lui Xerxes:

– Hai, încearc-o, vezi dacă este demnă de faima care i-a mers!

Abia atunci Daphne șuieră plină de ură:

– Ia-ți degetele tale murdare de pe mine, șarpe veninos!

– Nu admit așa ceva! strigă Artemisia revoltată. Nu de la o prostituată ca asta!

– Prostituată? izbucni Daphne. Asta iese dintre buzele tale cu care tu îl tratezi pe marele rege ca o șleampătă ieftină din port? Eu sunt hetairă și nu m-am dat încă nici unui bărbat care nu mi-a câștigat simpatia. Dar tu, pentru putere și influență, te uiți pe tine și uiți de mândria ta, încercând să îl atragi pe marele rege de partea ta, oferindu-i-te precum fac precupețele din piață cu carnea iepelor decedate.

Nici nu termină Daphne că Artemisia se năpusti asupra ei, o luă de gât și, gâfâind, o trânti la pământ. Dar, cu o răsucire rapidă a corpului, grecoaica scăpă din strânsoarea care o înăbușea și îi vârî Artemisiei genunchiul în burtă, aceasta țipă strident și se prăvăli furioasă cu tot trupul ei asupra firavei fete.

Se părea că lupta îi plăcea marelui rege; acesta se învârtea în jurul celor două, le ațâța prin gesturi și striga când uneia, când alteia:

– Așa, este bine așa! Ia arată-i ei!

Îi ceru interpretului să traducă fiecare încurajare de a sa.

Daphne nu observă că vorbele marelui rege îi erau adresate *ei.* În această clipă și-ar fi dorit ca sclavul ei Koalemos să fi fost aici, să o fi apucat pe această femeiușcă turbată și să o fi învârtit prin aer. Dar hetaira era singură și se apăra deznădăjduită de o Artemisie puternică precum o ursoaică; aceasta îi răsucise mâna dreaptă la spate și, cu o mișcare dibace, o trăsese în sus, ca și cum ar fi vrut să-i rupă toate oasele din trup.

„Acesta este sfârșitul", gândi Daphne. O clipă, crezu că femeia din Halicarnas era ursită să o omoare, spre satisfacția marelui rege. Cu cât se încorda mai mult sub apucătura dură a Artemisiei și cu cât lovea în jur orbește cu picioarele, cu atât cealaltă o strângea mai tare și îi presa gâtlejul cu cotul. „Acesta este sfârșitul", gândi Daphne.

Atunci se auzi vocea stridentă a lui Xerxes:

– Las-o, Atremisia, o omori!

Femeia din Halicarnas îi dădu drumul, ca și cum i-ar fi cerut-o arbitrul unei partide de lupte cu pumnii. Artemisia, care gemând își puse genunchiul în pieptul lui Daphne, își îndepărtă de pe față șuvițele de păr și se ridică șuierând în așa fel ca regele să nu o audă:

– Tu sau eu, una din noi va trebui să dispară!

Xerxes arătă spre ieșire și Artemisia dispăru în spatele draperiei roșii, adunându-și cu greu rochia zdrențuită.

– I se spune leoaica din Halicarnas, spuse regele blând, și cred că are mai multă putere decât oricare din generalii mei. Să nu te temi, face exact ce îi spun!

După care puse mâna lui buretoasă pe pieptul lui Daphne, dezgolit în timpul luptei cu leoaica.

Hetaira se dădu înapoi, atât de neplăcută îi fu atingerea barbarului. Xerxes remarcă reacția, ochii îi fulgerară furioși și strigă:

– Nu face mofturi ca o căprioară sperioasă, care fuge în desiș de cerbul în călduri! Sau asta face parte din școala unei hetaire, care mai întâi respinge toate tentativele de apropiere, pentru a mări dorința bărbaților? Așteaptă atunci, animalule, am să-ți arăt forța unui frâu persan! Ridică mantia lungă și se îndreptă către ea.

Daphne păru că nu se teme deloc de atacul marelui rege, îl privi doar întrebătoare pe Xerxes, ca și cum ar fi vrut să spună:

„Asta vrei să faci, tu, Xerxes, rege al tuturor țărilor?“ Și în același timp spuse sfidătoare:

– Nu cred că îndrăznești să-mi aplici forța. Nu tu!

Regele se opri brusc și Daphne spuse calmă:

– Tu ești un argat care ia cu forța de la o vânzătoare puturoasă de pește ceea ce prostituatele din port îi promit pentru un *obolos?* Sau ești stăpânul lumii, căruia femeile din toate țările îi sărută picioarele, însuflețite doar de gândul de a ți se dărui umile? Nu sunt de trei ori câte o sută dintre ele alese de tine spre a te însoți în campania contra Greciei, pline de dorința de a-ți fi de folos o singură dată, ca apoi să fie aruncate ca un măr mușcat? Și acest suveran vrea să ia cu forța o hetairă?

Xerxes, care urmărise cu uimire spusele grecoaicei, își lăsă marginile mantiei să cadă la pământ, dar nu îi răspunse. Atunci Daphne continuă și vocea îi răsuna sigură și puternică:

– Așadar, ia-ți prin forță ceea ce eu nu îți dau de bunăvoie. Dar să știi că la fel de bine ai putea să-ți freci falusul de marmura rece a unei statui grecești ori de aurul unei Afrodite de la Delphi. Dacă pentru tine înseamnă plăcere și faimă să supui o statuie, atunci fă-o!

După ce rosti aceste cuvinte, hetaira se întinse la picioarele regelui. Cu brațele lipite de corp, Daphne închise ochii, ca și cum s-ar fi împăcat cu soarta ei.

Mai întâi, nu se întâmplă nimic. Regele perșilor privea ezitant draperia în spatele căreia dispăruse Artemisia. Prin pereții cortului se auzeau strigătele stridente ale îngrijitorilor de cai, uruitul carelor trecând în viteză, iar din depărtare pașii înfundați ai coloanelor în marș. Vârtejul sonor al războiului fu întrerupt de vocea în falset a marelui rege:

– Scoateți-o afară! strigă, ieșindu-și din fire de mânie și gesticulând agitat cu mâinile. Nu vreau să o mai văd pe femeia asta! Afară!

Din spatele draperiei apărură două gărzi de corp, o ridicară pe Daphne de la podea și purtând-o deasupra capetelor o scoaseră din cort.

– Ce să facem cu ea? întrebă prevăzător *chiliarch*-ul.

Faptul de a fi stârnit nemulțumirea marelui rege trecea la barbari drept o crimă pedepsită cu moartea, așa că viața hetairei nu mai valora nici măcar un *obolos*.

– Duceți-o în cortul Artemisiei! Cele două se urăsc atât de tare încât se vor sfâșia reciproc.

Chiliarch-ul se îngrozi. Plecă adânc capul în fața stăpânului și spuse:

– Rege al regilor, stăpân a tot ceea ce trăiește, Artemisia este femeia care nu suportă nici o altă femeie în apropierea ei, știi doar. Pentru hetairă cortul certăreței din Halicarnas înseamnă moarte!

– Tocmai! rânji Xerxes și repetă cu plăcere: tocmai!

Flota grecilor era ancorată de șapte zile în fața Salaminei, o insulă stâncoasă de pe coasta Atticii. Armata terestră era încartiruită pe istmul Corint, și încă nu exista o unitate de vederi despre cum și unde să fie așteptați barbarii când, în cea de a opta zi, apărură nori de fum și de praf în est. Cetatea Atena era asaltată de barbari, și de coastă se apropie o navă greacă rapidă, cu vâslași.

Temistocle îl trimisese drept cercetaș pe prietenul său, Sikinnos, și acum strategul elenilor aștepta cu îngrijorare vestea căderii Atenei.

– Orașul lui Pallas Atena nu mai există! strigă Sikinnos gârbovit de durere ca un bompres în vârful ambarcațiunii. Cu lovituri rapide de vâsle, nava suplă se apropie de mal și cercetașul

sări pe uscat. Înconjurat de strategii semințiilor grecești, care îl asediau pe nou-venit cu întrebări nenumărate, Sikinnos se străduia să ajungă la cortul stăpânului său.

Temistocle apăru împreună cu Euribiades la intrarea în cortul strategilor. Știa că Sikinnos putea să aducă doar știri proaste de pe continent; totuși, în acest moment îl interesa o singură problemă: descoperise Sikinnos vreun semn de viață de la Daphne? Privea insistent către prietenul său și ochii îi cerșeau un răspuns. Și Sikinnos cunoștea presanta problemă a stăpânului său; dar cum ar putea să-i explice acestuia în fața tuturor acelor oameni că urma hetairei se pierdea undeva la Termopile și că înșiși barbarii nu cunoșteau locul unde se afla?

Sikinnos ridică mâna în semn de salut când ajunse în fața strategului și, în timp ce acesta îl privea mut, cu o figură serioasă, dădu din cap imperceptibil pentru cei din jur. Temistocle înțelese. Lăsă capul în jos și undeva în gâtlejul său se opri un strigăt de durere și de deznădejde, înainte de a putea ajunge la gură. Când Sikinnos începu să raporteze, Temistocle percepu cuvintele prietenului său ca venind de la o mare depărtare.

În zori, acesta se aventurase împreună cu cinci bărbați pe drumul sfânt până la câteva stadii de oraș unde, ascunși de ramurile protectoare ale unui pin, urmăriseră năvala barbarilor asupra strălucitoarei capitale, Atena. Le apăruseră lacrimi în ochi când văzuseră luptătorii spărgând zidurile și aruncându-se asupra orașului, precum corbii asupra unui animal rănit. Casele și halele orașului de jos, gol, erau distruse și jefuite, casele din lemn din spatele agorei erau în flăcări și năvala perșilor distrugători nu se oprise nici în fața monumentelor și sanctuarelor grecilor. Cei câțiva preoți, administratori ai templelor și săraci, care se baricadaseră în Acropole, fuseseră scoși de foc din ascunzători după

ce li se epuizaseră blocurile de piatră pe care le rostogoleau asupra dușmanilor. Săgețile cu cârlți aprinși ale barbarilor distruseseră fortificațiile din lemn, astfel că drumul către sanctuarele din orașul superior era liber, în flăcări. La vederea năvălitorilor inamici, unii dintre ei își căutaseră moartea aruncându-se de pe zidurile înalte din vest, alții se refugiaseră în Erehteion, pentru a fi sub protecția Atenei și a lui Poseidon. Dar barbarii, care nu cruțau nici zeii și nici oamenii, îi măcelăriseră până la ultimul.

La auzul acestora, Licomedes, comandantul unei trireme ateniene, căzu în genunchi, își împreună disperat mâinile și strigă cu vocea sugrumată de lacrimi:

– Oh Zeus, care ai predat hoardelor de barbari orașul fiicei tale cu ochi strălucitori, Atena, noi pentru ce să mai luptăm?

– Pentru ce? Pentru ce? strigă surescitat Adeimantos, comandantul flotei din Corint. Elada nu se compune doar din Atena și Attica. Noi, corintienii, nu suntem greci, dar locuitorii din Egina, din Megara, din Chalkis, din Epidauros, din Ciclade, și în fine, spartanii, nu sunt toți aceștia greci?

Temistocle interveni împăciuitor.

– Voi, bărbați ai Greciei, nu ascultați strigătul de jale al tovarășului nostru de arme, Likomedes, atins în inimă de o suliță ca un fulger la auzul pierderii iubitului lui oraș natal. Nici pentru mine vestea nu este mai puțin dureroasă, dar ea îmi trezește hotărârea fermă de a ataca gloata persană cu forța de luptă a rapidelor noastre corăbii.

– Să atacăm! strigă corintianul Adeimantos ca străpuns de o săgeată barbară. Chiar crezi, atenianule, că am putea cuteza un atac cu cele de trei ori câte o sută de vase ale noastre, împotriva a de zece ori mai multe vase ale barbarilor? Cine îți dă de fapt

ție dreptul de a vorbi aici? Barbarii ți-au ocupat orașul, acum ești un apatrid, nu mai ești grec!

Cu o săritură, Temistocle se repezi la corintian, care căzu pe spate la pământ, și îl prinse de gât cu o mână de fier. Ceilalți strategi îi despărțiră cu greutate pe combatanți și Euribiades, spartanul, începu să vorbească:

– Voi, strategi ai Greciei, m-ați ales comandant al flotei voastre, deși noi, spartanii, avem doar șaisprezece nave, mai puține decât corintienii, decât eginienii, decât cei din Megara, să nu mai vorbim de atenieni. Ceea ce v-a determinat să faceți acest pas a fost experiența vârstei mele și strălucitul renume al conducerii armatei spartane; sunt mândru de această numire. Dar, dacă ați început să vă sfâșiați voi între voi, pretind de la fiecare dintre voi reținere și supunere absolută!

Cuvintele spartanului stârniră murmure printre strategi și doar puțini dintre ei îl aprobară. Însă acesta continuă imperturbabil:

– Suntem cu toții greci, vorbim o singură limbă și zeii noștri sunt aceiași, indiferent dacă veniți din Lokris, din Isthmos sau din Cicladele înconjurate de mare. Ceea ce ne deosebește înainte de toate de hoardele Asiei sunt *arete* și *sophrosyne,* virtutea și chibzuința. Noi nu suntem barbari, care urmează orbește chemarea marelui lor rege arzând de dorința de a lupta și de a da ochii cu moartea doar pentru că stăpânul de la Susa și din Ecbatana face un semn. Noi îl alegem pe cel care trebuie să ne conducă, nu ne privește originea, descendența lui, ci experiența și vitejia. Dar pentru că mi-ați conferit puterea de a dispune de vasele grecilor, pretind de la fiecare dintre voi supunere deplină. Pentru că înțelepciunea înseamnă respect față de experiență. Nu este înțelept să vă opuneți planurilor de atac ale lui Temistocle înainte ca acesta să-și fi motivat intenția. Spun asta deși eu însumi nu sunt

de părerea lui. Ne deosebim de barbari tocmai pentru că fiecare își poate spune opinia. Temistocle mi se subordonează, deși mai mult de jumătate dintre vase sunt ale atenienilor și doar puține sunt ale spartanilor. Totuși, el riscă, mergând pe experiența mea în luptă; ceea ce este dovadă de înțelepciune. Vreți să-i închideți gura unui înțelept?

După aceste cuvinte, nici un strateg elen nu îndrăzni să riposteze și Temistocle luă cuvântul:

– Ascultați-mă, viteji bărbați ai Greciei. Sikinnos, pe care eu îl numesc prieten, v-a informat cum și-au manifestat mezii, distrugători de orașe, furia în capitala sfântă a lui Pallas Atena. Lăncierii violenți nu ne-au cruțat nici templele zeilor și nici bătrânii pentru care fuga era prea grea. Și nici o putere armată nu a fost în stare să oprească asaltul asiatic, nici săgețile iuți ale spartanilor, nici tumultul de luptători al atenienilor. Singura speranță pe care Ares, fiul mânuitor de arc al lui Zeus și zeu al războiului, o dă grecilor, este atacul pe mare; dar nu acolo unde marea învolburată le permite barbarilor să-și arate superioritatea, ci aici, în strâmtoarea Salamina, unde vasele noastre rapide, cu prora înaltă, pot să scufunde triremele barbare cu ajutorul dublilor lor pinteni și unde noi putem lupta de la navă la navă și de la om la om. De aceea vom porni la luptă!

– Dragul meu Temistocle, spuse corintianul Adeimantos, la jocurile olimpice, toți cei care pleacă înainte de a se da semnalul de start sunt bătuți cu varga!

– Este adevărat, ripostă atenianul, dar cel care rămâne fixat în locul de start nu va primi niciodată cununa de lauri! Adresându-se lui Euribiades, Temistocle continuă: De tine depinde să salvezi Grecia, dacă lupți aici, în strâmtoarea Salamina. Dar dacă îți retragi vasele lângă istmul Corint, unde marea este deschisă la est,

sud și vest, atunci mica noastră flotă va lupta fără șansă cu supremația inamicului din toate părțile și Salamina, Megara și Egina vor fi pierdute înainte să fi întâlnit flota persană.

Euribiades se încruntă și trecu apoi cu mâna peste barba tunsă scurt. După aceea vorbi cu o figură îngrijorată:

– Niciodată nu am luat o decizie atât de copleșit de griji ca astăzi, căci barbarii au hotărât pieirea Greciei. Dacă urmăm planurile atenianului și dacă reușim să învingem flota persană, Temistocle va fi un erou. Dacă în urma atacului suntem învinși, eu voi fi tras la răspundere, în măsura în care scap cu viață din luptă. De aceea, părerea mea este că nu trebuie să ne forțăm norocul și să așteptăm până când ne atacă barbarii.

Dintr-un altar construit din blocuri dreptunghiulare de piatră, dâre de fum înțepător pătrundeau către adunarea strategilor greci. De zile întregi ardeau focuri-jertfă prin care preoții căutau să obțină îndurarea zeilor, totuși zăpușeala lunii de toamnă *metageitnion* nu permitea fumului gros să se ridice de la pământ – un semn nefavorabil pentru o bătălie.

Cu mare gălăgie, vâslașii târâră în fața strategilor trei barbari îmbrăcați cu lucruri scumpe, dar pestrițe, și Sikinnos explică faptul că îi luase în timpul întoarcerii de la postul de observație de pe sfânta stradă. Pus în situația de a alege între a-i ucide sau a-i lua prizonieri, se decisese pentru varianta din urmă.

Barbarii gesticulau energic cu brațele împodobite cu brățări de aur și spuneau cuvinte de neînțeles.

– Ce zic? îl întrebă Temistocle pe Sikinnos.

Acesta ridică din umeri.

– Pretind că sunt de la curtea Ahemenidului. Mama lor ar fi Sandake, o soră a marelui rege!

În această clipă, din altarul pentru jertfe se înălță către cer o flamă înaltă. Șuiera și clocotea, și pentru câteva secunde țâșniră flăcări de parcă preotul ar fi turnat peste animalul jertfit o amforă cu ulei negru, beoțian.

– Cum explici acest semn? îl întrebă Euribiades pe preotul Eufrantides.

– Barbarii le sunt pe plac zeilor! Ar trebui să îi jertfim, după care zeii ne vor fi favorabili.

– Barbarii să fie puși pe altar! strigară strategii greci. Dați-i lui Poseidon!

Temistocle se îngrozi. Se ridică și strigă:

– Bărbați ai Greciei! Cu ce vă deosebiți, de fapt, de barbari, când chiar acum oferiți jertfe umane lui Poseidon? Grecii nu au mai oferit de generații zeilor oameni ca jertfă pentru că filozofii noștri ne-au învățat că omul este măsura tuturor lucrurilor. Vreți să recădeți în barbarie? Teama v-a paralizat în așa hal rațiunea? Și nici nu găsesc că ar fi înțelept să îi omorâm pe cei trei barbari. Dacă sunt cu adevărat nepoții marelui rege, ne aflăm în posesia unui zălog de neprețuită valoare contra lui Xerxes.

Aprobarea dată atenianului fu generală. Mai târziu, pe corabia sa, Temistocle îl întrebă insistent pe prietenul său Sikinnos dacă nu cumva barbarii erau în posesia unui semn de viață în privința lui Daphne. Ei relataseră că regele a pornit contra Greciei cu trei sute de femei și ei ar fi trebuit să o cunoască pe fiecare dintre ele după nume.

Temistocle tăcu. Dacă barbarii îi luaseră iubita, trebuia să-și păstreze măcar patria. Îl prinse pe prietenul său de umeri.

– Sikinnos, trebuie să te duci a doua oară la barbari, în cușca leului. De data asta vei fi recunoscut de bunăvoie. Încearcă să ajungi

la marele rege și dă-i lui Xerxes un mesaj de la Temistocle, strategul atenienilor.

– Stăpâne, mă vor omorî înainte de a putea ajunge în tabăra barbarilor!

– Nu se vor atinge nici măcar de un fir de păr de-al tău. Le vei spune tuturor celor care te vor înfrunta că grecii îi vor ucide pe cei trei nepoți ai marelui rege dacă până la asfințit nu te întorci în tabăra elenilor de la Salamina.

– Și ce mesaj trebuie să îi transmit marelui rege?

– Anunță-l pe rege că Temistocle este de partea asiaticilor și că dorește ca Xerxes să fie celebrat ca învingător. Dar lucrul acesta ar fi posibil numai dacă atacă imediat. Grecii se pregătesc să se disperseze împreună cu vasele lor și mai târziu fiecare flotă a elenilor va trebui învinsă separat în luptă...

Sikinnos îl privea neîncrezător pe strateg; dar acesta râse.

– Nu, nu, prietene! Temistocle nu a trecut la barbari. Este doar un șiretlic, unicul prin care ceilalți eleni vor fi siliți să poarte bătălia în strâmtoarea Salamina. Dacă mai stăm aici fără a face nimic, frica de barbari se va amplifica și un strateg după altul se va retrage cu navele lui în Isthmos. Atunci Grecia va fi cu siguranță învinsă.

Abia terminase Temistocle de vorbit, că își dădu seama ce pretenții uriașe avea de la Sikinnos și nu cuteză să-și privească prietenul în ochi. Acesta din urmă păru că citise gândurile strategului, îndoiala chinuitoare și speranța plină de teamă.

– Nu trebuie să o faci! spuse Temistocle șovăielnic, dar în tonul vocii sale era implorator de fapt el voia să spună: „*Trebuie* să o faci, Sikinnos, este ultima posibilitate de salvare!“ Privind către Attica continentală, aștepta răspunsul.

– Te-ai îndoit, spuse Sikinnos, că mi-aș îndeplini misiunea?

– Nu este o misiune! îl întrerupse Temistocle. Este o rugăminte, o implorare deznădăjduită...

– Numește-o cum vrei. Voi porni la drum mâine, la primii zori, către tabăra barbarilor. Trebuie să fie acolo, pe colinele de la Egaleos, de unde se ridică nori de fum și de praf.

Abia acum îndrăzni Temistocle să-și privească prietenul; se îmbrățișară reciproc.

– Zeii te vor avea în pază! spuse încet strategul, de parcă s-ar fi îndoit de propriile cuvinte.

Vasul grecesc din strâmtoarea Salamina îi alarmă cumplit pe barbari. Ritmul neobișnuit în care elenii biciuiau cu vâslele marea leneșă era cu mult mai rapid decât cel al vâslașilor persani și dădea un prim indiciu asupra mobilității vaselor grecești. La proră, steagul alb anunța că rapidul vas avea un sol la bord.

– Oriunde ar fi marele rege, strigă Sikinnos încă înainte de a sări pe pământ, el îi aduce o veste de la atenieni. Soldații persani arătară către o înălțime de pe Egaleos, unde era templul lui Hercule, acum o ruină fumegândă. O ceată de barbari înarmați cu sulițe îl luară pe sol în mijlocul lor și îl conduseră pe o potecă îngustă, către tabăra marelui rege.

Xerxes își ridicase luxosul cort pe o ieșitură stâncoasă a terenului deluros și încă de departe era vizibil în toată splendoarea tronul lui mobil ce abunda în aur, cu un baldachin în față pentru că din această poziție putea supraveghea mult așteptata bătălie. Era înconjurat de mai-marii imperiului, sclavi egipteni îi făceau vânt cu mari evantaie din pene de struț, iar cântăreți la țiteră ionieni, așezați de ambele părți ale baldachinului, smulgeau instrumentelor lor acorduri ademenitoare.

Solul elen merse drept până în fața marelui rege și se aruncă la pământ încă înainte ca *chiliarhos*-ul să-l oblige la asta, așa cum

cerea protocolul persan. Când se ridică, privirea îi căzu pe femeia din dreapta lui și încremeni: era Daphne. Daphne alături de marele rege!

Acum îl recunoscu și hetaira. Privirea ei i-o întâlni pe a lui și Daphne păru că-l imploră: „Sikinnos, scoate-mă de aici!“ Dar nici unul din ei nu scoase un cuvânt, se priveau doar în tăcere, neajutorați. Cum, pe toți zeii, ar putea să o ajute pe Daphne?

Vocea înaltă a regelui răvășși liniștea plină de așteptare:

– Cine te trimite, străine, vorbește!

Sikinnos îl privi pe Xerxes și spuse cu ton ferm:

– Stăpân și rege al tuturor țărilor! Sunt sol al lui Temistocle, principalul strateg al atenienilor. El este de partea ta și dorește ca victoria să fie a voastră. De aceea vă sfătuiește să atacați imediat pentru că grecii sunt pe punctul să se risipească în toate direcțiile.

– Vorbești limba persană ca unul de ai noștri, replică marele rege, fără să bage în seamă cuvântul solului.

Sikinnos spuse că tatăl lui fusese ionian. El, Sikinnos, fusese luat prizonier după lupta de la Marathon și fusese vândut ca sclav. Temistocle, stăpânul lui, îi dăruise în cele din urmă libertatea.

– Atunci ești de-ai noștri! începu să țipe Xerxes. Nici un grec nu ridică mâna nepedepsit asupra unuia dintre noi!

– Eu sunt grec, spuse calm Sikinnos, sunt grec și sunt de partea elenilor.

– Știi ce au făcut elenii cu solii noștri când marele rege le-a cerut pământ și apă ca semn al supunerii lor?

Sikinnos dădu din cap.

– I-au aruncat pe soli în fântână! strigă marele rege. El sări de pe tron și veni foarte aproape de Sikinnos. Nu îți este teamă că te așteaptă aceeași soartă?

Sikinnos nu știa de unde avea atâta curaj în această clipă. Gândirea i-o luă înainte și în creierul său se contură un plan ce aproape îl făcu să uite de situația sa disperată.

– Stăpân și rege al tuturor țărilor, spuse Sikinnos calm, eu sunt sol al atenienilor, iar atenienii i-au capturat pe fiii surorii tale, Sandake. Trebuie să fiu la Salamina la apusul soarelui, altmineri viața nepoților tăi va fi curmată.

Cuvintele clare ale solului îl surprinseră pe rege, ca și pe mai-marii imperiului.

Sikinnos scoase la iveală o brățară de-a nepoților și-o întinse regelui. Acesta o examină scurt și se recunoscu învins:

– Isteți oameni, atenienii aceștia! Isteți oameni! repetă el și dădu din cap.

Pentru Sikinnos sosise clipa să joace cartea cea mare. Trebuia să pună în practică gândul care îi venise de când dăduse cu ochii de Daphne.

– Fidelitatea atenianului, începu el ceremonios, va fi pentru tine, rege, un avantaj de neprețuit; dar bineînțeles că această fidelitate are prețul ei.

Mai-marii imperiului priveau răbdători și Xerxes se prăbuși în tronul său, ca și cum s-ar fi așteptat la o pretenție inacceptabilă.

– Atena, continuă solul, deține mai mult de jumătate din flota greacă, cavaleria sa este temută pentru mobilitatea ei, iar hoplițiii atenieni au fost cei care au alungat armata persană prin smârcurile de la Marathon, până la vase. Dacă vrei fidelitatea lui, strategul Temistocle are doar *o* pretenție: această femeie! Sikinnos întinse mâna și o arătă pe Daphne.

Hetaira fu cuprinsă de groază, inima bătea să-i spargă pieptul și ochii îi fulgerau neliniștiți în timp ce se uita când la Xerxes, când la solul de la Salamina. Cum va reacționa marele rege, ale cărui

accese de furie le cunoștea deja? Îi va reda libertatea? Cu prețul unei lupte câștigate? O luptă din care oricum ar fi ieșit învingător?

Xerxes era imprevizibil; Daphne știa asta. Când se enerva la culme, buclele bărbii sale negre începeau să tremure ca frunzele laurilor în vântul toamnei. Totuși, în această clipă marele rege nu dădea nici un semn de furie. Artemisia, care era întinsă pe o pernă de cealaltă parte a tronului, își ridică răbdătoare sprâncenele negre. I se părea că pauza dura mult prea mult. Ezita marele rege, într-adevăr? Chiar avea scrupule în a o elibera pe această prostituată a elenilor în schimbul păstrării Greciei?

Regele tăcea în continuare. Grav, își trecea mâna dreaptă peste îmbrăcămintea ce părea din aur, de sus până jos, ca și cum ar fi încercat să câștige timp. Mardonios, care cunoștea gândirea marelui rege, luă în fine cuvântul și se adresă lui Sikinnos:

– Hetaira este atât de valoroasă pentru strategul atenienilor, încât să sacrifice întreaga flotă pentru ea?

Sikinnos ridică din umeri.

– O iubește.

– Pe hetairă? Hetairele nu sunt femei pe care le poate avea oricine plătește?

– Nu, răspunse Sikinnos. Favoarea unei hetaire este un noroc, pe care Afrodita nu îl dă fiecăruia.

– Taci! interveni Xerxes. Ce ne privesc pe noi obiceiurile străine ale grecilor! Și adresându-se solului: Comunică-i stăpânului tău, strategul atenienilor că nu am nevoie de fidelitatea lui. Nu cu acest preț! Temistocle să se predea necondiționat sau vasele mele îi vor trimite flota pe fundul mării; iar eu nu îmi voi găsi liniștea până când capul lui nu va fi înfipt într-un par, aici, în fața mea, ca al lui Leonida la Termopile.

Marele rege făcu un gest de dezgust și Sikinnos trebui să se îndepărteze. În timp ce sulițașii îl conduceau grăbiți pe poteca către

malul mării, pe Sikinnos îl cuprinse îndoiala că și-ar fi îndeplinit misiunea în folosul grecilor. Desigur, lui Temistocle putea să-i ducă vestea îmbucurătoare că Daphne trăia. Dar nu i-ar amplifica durerea strategului când i-ar spune că Xerxes nu o eliberează pe hetairă? Sikinnos părea sigur doar de un singur lucru: atacul perșilor era o problemă de ore.

Xerxes și demnitarii imperiului urmăreau cum rapidul vas al grecilor se îndrepta către strâmtoare. Artemisia spuse plină de amărăciune, fără a-l privi pe marele rege:

– Să faci cadou victoria sigură, în schimbul unei prostituate grecoaice înseamnă hulirea zeilor.

Dar Xerxes îi răspunse foarte calm:

– Obținem victoria și fără fidelitatea atenianului. Orașul li l-am ras de pe fața pământului, mâine le nimicesc toți bărbații.

Atunci Daphne își cuprinse capul cu mâinile și începu să suspine de îi tremura tot corpul ei delicat. Artemisia o privi nepăsătoare și își dădu seama cât de îndrăgostit era marele rege de hetairă.

La primii zori ai dimineții apărură în est pânzele negre ale barbarilor, într-un lanț nesfârșit, anunțând o amenințătoare catastrofă. De săptămâni grecii o așteptaseră febrili, temători, tremurând. Dar acum, față în față cu masiva desfășurare de forțe, răsună de la triremă la triremă strigătul de luptă al grecilor:

– *Aiai! Aiai! Aiai!*

Euribiades dădu tonul la *paian*, cântecul de luptă viguros care îi cerea lui Phoibos Apollo victoria:

> Grăbiți-vă la vasele scânteietoare,
> să răzbunăm mânia lui Pallas Atena.
> Consolați-vă și alungați gândul morții;
> vasele încinse cu bronz din Elada sunt predestinate
> să distrugă furtunoasa flotă a barbarilor.

Atacul persan nu i-a găsit pe greci nepregătiți, căci noaptea Aristide se întorsese din exilul în insula Egina. El era de părere că fiecare bărbat era de folos patriei. Aristide observase marșul flotei persane și îi încunoștințase pe eleni. O strângere de mână tăcută pusese capăt vechii dușmănii dintre Temistocle și Aristide.

Acum, vâslașii grecilor biciuiau apele strâmtorii cu lovituri zgomotoase, iar Temistocle, la prora înălțată a vasului său, se ruga cu voce tare lui Zeus, aruncătorul de trăsnete, să le conducă inima și mâna fiilor elenilor în lupta cu barbarii necredincioși.

Flota barbarilor se apropia dinspre Phaleron, avându-i în frunte pe fenicieni, cu trei sute de vase, ale căror scuturi sclipitoare erau atârnate peste borduri, plasate strâns în dreptul celor trei rânduri de vâslași. Le protejau capetele acoperite până la obraji de coifuri asemănătoare până la confuzie cu cele ale grecilor. În spatele fenicienilor apărură ciprioții, conduși de comandanți înalți care, cu capetele înfășurate în năframe purpurii, agitau sulițe din bronz la prora vaselor. Îi urmau cilicienii, fiecare dintre ei echipat cu două lănci și o spadă, pamphilienii cu armură grecească, licienii cu piei de capră peste umeri, dorienii asiatici, carienii cu seceri și pumnale, ionienii cu arcuri și săgeți, eolienii îmbrăcați în alb și helesponticii înarmați cu sulițe. Cu toții aveau la bord luptători perși, mezi și sciți, cam o duzină bună pe fiecare corabie, blindați până în dinți cu bucăți de piele și plăcuțe de bronz.

În centrul lor se afla Artemisia, femeia din Halicarnas, cu cele cinci vase ale ei, împopoțonată ca un animal pregătit de jertfă, cu lauri pe coiful din aur, cu o platoșă din piele peste piept, o haină din pânză aspră cu nimic deosebită de cea a bărbaților, cu sandale ale căror curele late urcau până la genunchii goi. Ridica spada strălucitoare și despica cu ea aerul comandând ritmul vâslașilor și scoțând strigăte ascuțite.

Xerxes urmărea spectacolul matinal de pe înălțimea Egaleos. În dreapta sa se afla Daphne, palidă, cu părul buclat strâns, încercând să se orienteze printre numărul mare al vaselor, dar fără succes. Acolo undeva, la orizont, într-o coajă de nucă ce se balansa, trebuia să fie el, Temistocle! Și, pe măsură ce ambele flote se apropiau una de alta, inima îi bătea tot mai tare și mai tare și speranțele i se năruiau. Vasele barbarilor erau atât de multe, încât nu puteau fi numărate, erau de câteva ori mai multe decât cele ale grecilor.

Bătălia ce urma să aibă loc îi producea marelui rege atât de multă plăcere, încât la intervale scurte se ridica brusc, bătea din palme ca un copil și striga agitat:

– Pe focul lui Ahura Mazda, că voi învinge! Apoi îi privea pe rând pe mai-marii imperiului, îmbrăcați în roșu, și gusta mișcările de cap aprobatoare ale acestora.

În stânga sa, un scrib nota fiecare gând, fiecare laudă și fiecare dojană când una dintre navele persane era deviată de curent, un al doilea scrib anunța numele vasului, de unde provenea și cine îl comanda. Când veni și rândul Artemisiei, Xerxes făcu un gest disprețuitor:

– Toată forța ei se află între coapse. O bătălie navală are nevoie de bărbați, de bărbați adevărați!

O privi pe hetairă, ca și cum ar fi vrut ca Daphne să îl aplaude pentru această remarcă; dar grecoaica nu reacționă. Urmărea fascinată cum se apropiau unele de altele vasele grecilor și ale barbarilor. Distanța dintre ele era acum mai mică de două stadii.

Vasele grecilor dansau, își înălțau prova și o afundau din nou când vâslașii, în ordine, biciuiau apa. Deja de o parte se auzeau comenzile date cu voce tare de partea cealaltă. Săgeți cu pene în coadă șuierau prin aer, producând găuri în pânze; atunci grecii

se opintiră cu ultimele forțe, încă o dată, avântându-și rapidele vase, pentru a da forță și mai mare pintenilor ascuțiți. Cârmacii schimbară brusc direcția, pentru a-i cădea inamicului în flanc.

Valurile de la prora fosneau și oamenii de la vâsle fixați bine în bănci trăgeau cu urechea așteptând primul trosnet, despicarea, pătrunderea prin pereții vasului. Care corabie va fi prima?

Atenienii și corintienii și-au ales ca adversari pe fenicieni și pe ciprioți. În spatele scutului curbat, Temistocle recunoscu ochii focoși ai adversarului său, Ariabignes, fratele marelui rege. Își cumpănea spada lungă cu mișcări ușoare, ghemuit ca un leu pregătit de salt, în timp ce grecul, drept și cu picioarele depărtate, ca să nu fie surprins de manevrele rapide ale vasului, îi privea fără frică pe barbari în față.

Știa că în această clipă, Daphne era alături de marele rege, știa că ea privea cum plecaseră să se înfrunte grecii și barbarii și știa că exista doar *o* posibilitate de a o elibera pe hetairă din ghearele monstrului: trebuia să îl învingă pe Xerxes. Dar era o luptă a celui rănit cu răpitorul feroce, a piticului împotriva uriașului, fără speranță dacă zeii olimpici nu făceau o minune.

– Sus, fii ai elenilor! strigă grecul cu curajul disperării. Eliberați-vă patria și căminul zeilor și trimiteți-le vasele pe fundul mării!

– *Aiaiai!* se auzi repetat de mii de ori de pe vasele grecilor. *Aiaiai!*

Atunci pintenul unei trireme grecești împunse peretele unui vas al barbarilor. Vâslașii elenilor loviră cu frenezie apa în direcție inversă, pentru a se desprinde de dușman; totuși, stâlpii, coastele corăbiilor și scândurile groase se întrepătrunseseră unele în altele fără nici o speranță. Fără a mai fi manevrabile, vasele angajate se roteau în cerc. La o comandă, grecii lăsară vâslele,

puseră mâna pe lănci și spade și săriră asupra inamicului, la luptă corp la corp.

Pretutindeni vasele se ciocneau, mândre trireme se făceau zob și se scufundau spumegând cu iuțeala vântului, în strigătele de moarte ale echipajelor, unele corăbii se înclinau pe o parte în valuri, constituind piedici pentru cele care le urmau.

Perșii și-au dispus triremele pe trei rânduri, grecii abia reușiseră să umple un singur rând. Presupusul dezavantaj se dovedea a fi un avantaj neașteptat: dacă elenilor le era ușor să efectueze schimbări de direcție, chiar și manevre de întoarcere, barbarii se împiedicau unii pe alții. Triremele persane lovite blocau cel de al doilea și cel de al treilea val de vase și superioritatea numerică nu se mai putea pune în practică. Dinspre sud, începu să bată un vânt ușor.

Temutele săgeți barbare întunecau cerul ca niște stoluri nesfârșite de păsări și cântul lor sinistru când se înfigeau zbârnâind în lemn îi făcea pe vitejii bărbați ai Eladei să tremure. Strigătele răniților se ridicau către cer ca niște rugi disperate. Pe Zeus, dacă odată zeii olimpieni nu i-ar fi învins pe titani într-o luptă, ce a durat zece ani, grecii și-ar fi întors vasele și ar fi fugit la capătul lumii în fața acestei puteri barbare reunite; dar zeii olimpieni au fost dintotdeauna de partea celor slabi, și acum vântul dinspre sud deveni mai puternic, așa că triremele greoaie ale barbarilor trebuiau să depună toate eforturile pentru a-și menține cursul. Multe dintre ele se întoarseră, oferind grecilor părțile laterale mai vulnerabile.

Brusc, prora înaltă a vasului-amiral apăru în fața lui Temistocle și grecul se simți ca Odiseu în fața uriașului Polifem, mic și neajutorat. Să aștepte până când provele ce oscilau în sus și în jos se vor ciocni și Ariabignes va sări cu spada ridicată în spatele scutului ca

un uriaș animal de pradă? Temistocle apucă sulița fără să se uite, îl fixă cu privirea pe persan și aștepta ocazia; dar fratele marelui rege nu își expuse nici un punct slab. Cu un zgomot puternic, o săgeată barbară lovi scutul grecului, se frânse și căzu în mare. Temistocle nici nu o văzu. Unde era acel mic punct vulnerabil al lui Ariabignes?

Capul acoperit de coif al barbarului pândea de după scutul rotund. Cu mâna stângă, Temistocle îi făcu un semn cârmaciului să treacă pe lângă trirema persană. Trebuia să o facă repede, înainte ca barbarii să poată reacționa printr-o manevră! În acel moment Poseidon veni în ajutorul grecului, o rafală de vânt lovi vasul inamic și îl puse transversal. Ariabagnes se întoarse și corijă cursul prin câteva gesturi energice cu mâna, adresate cârmaciului. Această clipă scurtă fu suficientă: Temistocle văzu umărul stâng al barbarului ieșit de sub scut. Nu șovăi, ridică brațul și aruncă sulița spre persan.

Se auzi cum sulița se înfipse în barbar, trosnind. Ariabignes dădu drumul scutului, se chirci ca un câine bătut, își trase capul între umeri, încercând să-și extragă sulița din corp. Atunci, pe deasupra lui Temistocle țâșni o săgeată către barbar, care îl nimeri exact la rădăcina nasului, făcând să țâșnească sângele. Forța cu care îl lovi săgeata fu atât de mare încât Ariabignes își pierdu echilibrul, se lăsă încet, nesfârșit de încet într-o parte și, fără să scoată un sunet, se prăbuși în mare, unde rămăsese plutind printre grinzi și scânduri sfărâmate.

Între timp, vasul atenienilor ajunse în dreptul părții laterale a corabiei inamice. O ultimă lovitură puternică de vâsle și pintenul grecilor pătrunse adânc în trirema barbară. Fulgerător, grecii se eliberară din curelele cu care erau fixați de bănci și săriră pe vasul barbar înarmați cu spade, lănci, săgeți și arcuri.

Persanii, paralizați de frică după groaznica moarte a amiralului lor, se întinseră jos ca niște miei fără apărare în fața altarului pentru jertfe, pe care arde focul.

– *Aiaiai!* se auzeau strigătele elenilor înaripați de exemplul lui Temistocle, care se năpusteau spre inamic, îmbătați de vederea sângelui.

Acum și celelalte vase grecești încercau să aplice aceeași tactică. Ajutați de vânt, încercau să se apropie de dușman și să-i lovească pe barbari printr-o manevră rapidă de schimbare a direcției.

Pe triera greacă mai rămăseseră doar Temistocle și cârmaciul. Cel din urmă încerca, prin mișcări puternice, disperate ale cârmei, să se depărteze de nava inamică. Căci grecii o incendiaseră. Mai întâi, în lumina puternică a soarelui se văzu doar fum, apoi flacăra devoratoare cuprinse întreg tachelajul, pânzele și băncile vâslașilor. Speriați, grecii se îmbulzeau să sară înapoi și să-i vină în ajutor cârmaciului, dar ambele vase erau atât de încleștate, încât pieirea împreună părea a fi voința zeilor olimpici.

Bompresul vasului grec se fixase sub balustrada triremei barbare și împiedica separarea celor două corăbii. Temistocle sesiză situația și, în ploaia de săgeți a barbarilor, sări pe trirema inamică incendiată. Atenienilor li se opri respirația când strategul dispăru în spatele peretelui de foc și puternicele strigăte de luptă încetară.

Flăcările i se înfășurau pe pulpe, un odgon arzând îl lovi în umăr, dar Temistocle nu simți nici o durere, trebuia să salveze vasul atenian și echipajul lui! O vâslă crăpată rămăsese prinsă în ghidajul din lemn. Strategul se propti cu toată forța în ea, o rupse din suport și o folosi ca o pârghie sub bompresul imobilizat al navei.

Prima încercare de a elibera trirema cu ajutorul vâslei eșuă. Temistocle potrivi pentru a doua oară vâsla, se lăsă peste ea în

capătul opus, iar bompresul se ridică, se auzi un trosnet și vasul grecilor se desprinse din încleștarea mortală.

Când atenienii văzură că Temistocle rămăsese neajutorat pe nava dușmană, cârmaciul se decise pentru o manevră temerară. Îi biciui pe vâslași ca să se îndrepte cu toată forța către vasul avariat, schimbă direcția în ultimul moment în așa fel încât cele două trireme să treacă una pe lângă alta la distanță de trei coți, și Temistocle, cu o săritură înaltă, părăsi vasul incendiat.

– *Aiaiaiai!* strigă cârmaciul și vâslașii răspunseră în cor.

Între timp, grecii incendiaseră alte vase barbare. Soldații persani strigau disperați căci, spre deosebire de eleni, cei mai mulți dintre ei nu știau să înoate. Titanica luptă dură până la prânz, fără ca soarta să fi decis în favoarea vreuneia din părți. Pentru că în locul fiecărei corăbii barbare scufundate apărea una nouă, și acest circuit părea că nu are sfârșit.

Xerxes gusta din niște struguri negri, grei, scuipând sâmburii în cerc în jurul său.

– Uite, uite! sărea în sus regele. Una dintre corăbiile noastre se retrage! Cine a ordonat asta, cine a permis așa ceva? Arătă către o triremă feniciană, care în vârtejul luptei își pierduse evident direcția. Cine este acela?

– Fenicianul Mnasidikos, răspunse unul dintre demnitari.

Xerxes îi dictă scribului:

– Mnasidikos, să i se taie capul!

Corăbiile barbare se luptau acum din răsputeri împotriva vântului dinspre sud și, cu cât se apropiau mai mult de coastă, cu atât mai mult se încurcau una pe alta, înghesuindu-se.

– Privește, stăpâne și rege, strigă unul dintre mai-marii imperiului, Artemisia a scufundat un vas elen!

Marele rege nu păru mulțumit.

– Cred că bărbații noștri s-au transformat în femei, reflectă el, iar femeile noastre luptă ca bărbații.

Spunând aceste cuvinte o privi pe Daphne, care, mută, își strângea palmele între genunchi. Tăcerea hetairei îl înfurie pe marele rege, care o atacă:

– Știu pentru cine bate inima ta, grecoaico, dar rugile tale sunt inutile!

În colțul gurii lui Daphne apăru un zâmbet ironic și ochii ei sclipeau într-o furie neputincioasă:

– S-ar putea ca tu să supraviețuiești zilei de astăzi, rege al regilor, dar pentru oamenii tăi de acolo, de pe vase, nu există scăpare. Grecii îi vor învinge. Ei luptă pentru o cauză dreaptă și zeii din Olimp nu vor permite ca barbarii să le dărâme templele și să le răstoarne statuile.

– Taci, hetairă! Altfel pun să fii biciuită ca o sclavă care nu mai este bună de nimic!

Vorbele marelui rege nu o intimidară pe Daphne. În ochi îi apărură lacrimi când ripostă:

– Da, lovește, ridică biciul! Așa fac barbarii, ei obțin prin violență ceea ce nu le permite inteligența.

Daphne se opri îngrozită. Cum de i-a putut scăpa această frază!

Ochii tuturor se îndreptară către regele Xerxes. Acesta o privi uluit pe Daphne, barba neagră începu să îi tremure și, penibil, ciupea cu degetele sale nasturii hainei. Apoi, după o pauză ce păru fără sfârșit, îl strigă pe *chiliarchos,* deși acesta stătea chiar lângă el. Xerxes gâfâi, înălță capul în așa fel încât barba îi stătea aproape orizontal și strigă arătând către Daphne:

– Lovește-o peste față, desfigureaz-o, vreau să văd cum o lovești până când îi va da sângele!

Chiliarchos-ul, un uriaș îmbrăcat în piele, cu capul tuns chilug, cu brațe păroase, puternic, cu aspect invincibil, o ridică pe Daphne de la pământ ca pe un animal. Daphne îl privi deschis, aparent fără teamă, și privirea asta îl încurcă pe *chiliarchos.* El cunoștea doar frica și groaza, niciodată cineva nu îl privise în ochi cu atâta lipsă de teamă, cu atâta grație. Nici nu putea să-și amintească să fi avut vreodată un sentiment de compătimire pentru cineva căruia îi înfigea spada în piept sau îi reteza capul de pe umeri. Dar tocmai asta era, trebuia să o lovească pe față cu mâna, să o pedepsească, să o facă să sufere. Era blocat. Deși o privea nemișcat pe Daphne, uriașul simțea privirea marelui rege îndreptată către el, chinuitoare ca un sfredel pentru aprins focul rotindu-se în piatra scobită. Ridică mâna și lovi. Capul hetairei zbură într-o parte ca un ghem de ață scăpat din mână de țesătoare. Pleoapele îi tremurară, totuși Daphne îl privi cu curaj pe *chiliarchos.*

– Am zis să lovești! strigă Xerxes, enervat la culme. Trebuie să-i zdrobești fața!

Uriașul ezită, apoi ridică mâna a doua oară și o lovi brutal în față pe față cu dosul palmei lui osoase. Daphne se clătină și întinse nesigură brațele pentru a nu-și pierde echilibrul. Din nas îi curgea sânge de culoare deschisă, peste buze, prelingându-se prin colțul din dreapta al gurii pe bărbie. Hetaira își simțea sângele cald pe piele, dar înainte de a-și reveni pe deplin primi o nouă lovitură a *chiliarchos*-ului. Forța acestuia fu atât de mare, încât se poticni, căzu și rămase întinsă pe covorul auriu.

În strâmtoarea Salamina evenimentele luaseră între timp o altă turnură. Grecii împingeau înapoi vasele barbare, cu ajutorul vântului pornit de Poseidon. Acum se dovedea cât de periculoși erau berbecii dubli ai rapidelor corăbii grecești. În plină viteză, perforau triremele persane și apoi se retrăgeau din zona

periculoasă cu câteva lovituri rapide și puternice de vâsle. Manevrabilitatea navelor lor le conferea grecilor avantajul că rafalele perșilor își ratau de cele mai multe ori țelul, în timp ce arcașilor atenieni le era mult mai ușor să îi nimerească pe cârmacii persani și pe oștenii de pe nave. Iar în lupta corp la corp, elenii erau fără discuție mai viteji.

În strâmtoare, lumina începuse să slăbească. Apele atât de pașnice de obicei, în care se oglindea albastrul de cerneală al cerului Eladei, erau acum roșii de la sângele soldaților uciși. Cei care ajungeau în apă se agățau de orice le era la îndemână, dar nici ei nu erau ocoliți de săgețile grecilor.

Barbarii abandonaseră deja lupta marină. La est, către Phaleron, primele nave inamice încercau să scape cu fuga; totuși, Euribiades îi trimise după ele pe spartani, care le loveau nemilos în coastă și le trimiteau pe cele mai multe pe fundul mării.

Când realiză că bătălia era pierdută, Xerxes începu să țipe:

– Oh Ahura Mazda, de ce ți-ai întors fața ta binevoitoare de la mine? Nu ți-am jertfit eu turme întregi de vite cu coarne albe, îndreptate spre cer? Adversarul tău, Ahriman, este mai puternic decât tine? Eu, Xerxes, rege al regilor, te întreb, Ahura Mazda, de ce mi-ai întors spatele?

Își ridica brațele către cer și își rotea ochii în cap implorând. Apărură și preoții, îmbrăcați cu pelerine negre, largi, agitând vase fumegânde și mormăind tărăgănat rugăciuni neinteligibile. Mai-marii imperiului, cu mâinile la frunte, dădeau din cap și se rugau pe mai multe voci.

– Am să astup strâmtoarea, urla marele rege, pentru ca trupele mele să treacă cu piciorul de Salamina și nimeni să nu mai poată spune că flota ahemenizilor a fost scufundată în strâmtoarea Salamina. Să nu mai existe nici o strâmtoare, mă înțelegeți?

Un trimis anunță sosirea lui Mardonios, care comanda armata de uscat. Mardonios, un tip scund, subțire, cu ochi vicleni, salută cu un strigăt de luptă vehement. Ochii îi căzură pe fata fără cunoștință de pe jos. Xerxes remarcă privirea lui întrebătoare și spuse supărat:

– A trebuit să o pedepsesc. A îndrăznit să mă insulte.

Mardonios se ghemui, luă mâna mânjită cu sânge a lui Daphne și o lăsă apoi să cadă la loc, pe pământ. O întoarse pe fată cu fața în sus, astfel încât figura însângerată să se poată vedea, își puse urechea pe pieptul ei și îi spuse unui servitor:

– Du-o în harem. Ne va mai fi de folos! După care se adresă marelui rege: Pe tatăl meu, Gobrias, în viața mea nu am mai văzut o bătălie atât de devastatoare. Flota noastră a fost redusă la de două ori o sută de vase. Dar asta nu trebuie să te să te întristeze, rege al regilor! Pentru că victoria finală va fi hotărâtă nu de vâsle și de pânze, ci de călăreți și de cai. Eu, Mardonios, nepot, ginere și cumnat al marelui Darius, îi voi pedepsi pe eleni pentru această faptă.

– Nu, nu, nu! interveni Xerxes. Zeii elenilor sunt atotputernici. Ei îl înfruntă chiar pe marele Ahura Mazda.

– Oh rege al tuturor țărilor, stăpân al tuturor popoarelor, nu perșii au pierdut această bătălie, nu, ci lașii de fenicieni, greoii egipteni, ciprioții buni de nimic, cilicienii cei fricoși sunt vinovați de înfrângerea noastră. Lasă-mă ca, împreună cu armata ta, cu mezii, neînfricații asiatici, să-i atacăm pe greci și am să-i nimicesc precum capitala lor, Atena!

Vorbele strategului plăcură marelui rege. Voia să mai cugete asupra propunerii până a doua zi. Apoi îl luă pe Mardonios deoparte.

– Strategule, tu până acum nu ai suferit nici o înfrângere, ești cel mai viteaz. Vrei să îmi aperi viața?

Pe fața regelui barbarilor se citea frica. El, cel temut de mezi, bactriani, indieni, ei înșiși temuți pentru cruzimea lor, el tremura în fața vitejiei poporului grec.

– Stăpâne, spuse Mardonios, am depus față de tine jurământul sacru de a-mi da viața pentru patrie. Patria ești tu, rege, și eu am să te apăr cu prețul vieții mele.

Xerxes se apropie și mai mult de el, ca și cum i-ar fi fost rușine în fața mai-marilor imperiului de vorbele ce avea să le spună:

– Ascultă, Mardonios, eu mă tem mai mult de zeii grecilor decât mă încred în ai noștri. Dacă elenii i-au mituit pe zeii noștri...

– Zeii nu pot fi mituiți, stăpâne!

– Dar cum ar fi putut grecii să lovească atât de distrugător flota noastră? Știi ce jertfe a primit Ahura Mazda de la mine!

– Știu, rege al regilor, cirezi întregi de vite și-au pierdut viața!

– Dar dacă elenii se îndreaptă cu triremele lor rapide către Helespont și ne distrug podurile de vase, vom rămâne prizonieri în această țară, fără scăpare.

– Mare rege, de asta nu trebuie să te temi căci toate vasele care ne-au rămas s-au retras la capul Sunion. Flota elenilor se află la Salamina. Pentru a ajunge în Helespont, ar trebui să evite capul. Vom ști să împiedicăm una ca asta.

– Bine, răspunse regele Xerxes, vreau să te cred. Însoțește-mă la cortul meu, tu, cel mai viteaz dintre oamenii mei, doresc să plâng.

La un semn, sclavii ridicară tronul și îl purtară pe marele rege cortul său, în fața căruia ardea un foc puternic.

Deasupra strâmtorii Salamina apăruseră stelele, de parcă nimic nu se întâmplase. De pe insulă licăreau focurile grecilor, pe înălțimile de la Egaleos se vedeau focurile barbarilor și între ele,

pe mare, încă mai pluteau rămășițele încă arzând ale flotei persane, scânduri ce ardeau mocnit, altă lemnărie încă roșie de la foc, deasupra cărora sufla vântul răcoros dinspre sud, dinspre Attica continentală. Din când în când, câte o triremă în flăcări se înălța, ca un animal rănit care cu ultimele puteri se repede la călăul ei, ca apoi să se scufunde sfârâind și clocotind în valuri.

Nenumărate fragmente de lemn, vâsle persane și grecești rupte erau aruncate în această noapte lugubră pe coastele de la Kolias, de unde mai târziu grecii le culegeau pentru foc. Astfel, oracolul clarvăzătorului Lisistratos din Atena se adeverise. Grecii nu îi înțeleseseră inițial prezicerea:

– Femeile din Kolias vor prăji orzul cu vâsle.

Capitolul 12

Ca în fiecare dimineață, Daphne deschise ochii și crezu că visează: cortul mare ca un stadion grecesc, cu nișe, colțuri și o mie de baldachine, canapele și perne, izolat cu draperii multicolore și pereți despărțitori, transforma haremul marelui rege într-o lume de basm.

O armată de eunuci se îngrijea de fericirea frumoaselor alese. Când instrumentele cu coarde anunțau ca o dezmierdare începutul zilei, ei le ofereau strachini cu apă de trandafir cu miros dulceag, șervete înmuiate în mentă și se interesau de dorințele vestimentare pentru acea zi.

De când intrase în haremul marelui rege persan, Daphne se simțea prizonieră ca o pasăre într-o colivie de aur. Nu îi lipsea aproape nimic, cu excepția libertății. Celelalte fete abia se interesau de noua grecoaică; în orice caz nu exista rivalitate. O fată în plus sau în minus între trei sute de frumoase nu însemna nimic.

Un bărbat își putea pierde mințile în cortul haremului regelui persan, atâta frumusețe, nuditate și dorință era expusă aici, doar că prea puțini aveau această ocazie. Haremul îi aparținea exclusiv lui Xerxes și era o dovadă cu totul deosebită de prietenie când ahemenidul deschidea unui favorit ușa acestui cort al plăcerii.

În această opulentă grădină, nici măcar părul blond, buclat, al lui Daphne nu reprezenta ceva special. Hititele cu picioare lungi și sâni grei și nordicele de la Marea Neagră aveau păr auriu ca și ea. Egiptence negre ca păcura corupeau prin figura lor fermecătoare și prin arta machiajului feței. Fenicienele aveau cele mai frumoase haine, majoritatea aveau părul roșu, ca și fetele drăguțe din Elam. Piele ca de alabastru aveau copilăroasele femei din Ciclade, care nici nu se jenau când două dintre ele se dedicau iubirii sub privirile tuturor. Mai erau nubiene cu pielea neagră, cu luciu nobil ca al lemnului de abanos, cu păr creț și buzele groase, senzuale, care știau să își miște pieptul moale în ritmul muzicii.

Supraveghetorul acestui harem ce îți zăpăcea simțurile era Hermontimos din Pedasan, respectatul șef al unei armate de eunuci. Negustorii de sclavi ai marelui rege îl cumpăraseră în piața din Sardes. Pe vremea aceea, Hermontimos avea douăzeci și cinci de ani și fusese castrat de stăpânul lui crud, un negustor din insula Chios. Ceea ce l-a predestinat ca eunuc.

Daphne avusese de la început încredere în Hermontimos, deoarece o întâmpinase cu respect. Chiar încercase să o consoleze într-un fel pentru pierderea patriei, explicându-i că patria întotdeauna este acolo unde te simți bine.

– Poate că ai dreptate, îi răspunsese Daphne, nu vreau să spun că fiind protejată de tine îmi merge rău, dar nu pot să afirm că mă simt grozav!

Hermontimos nu o înțelegea pe fată.

– Spune, Daphne, îți lipsesc hainele frumoase? Vrei să ai la dispoziție propria sclavă? Să te însoțesc la o plimbare prin pădurile Thessaliei?

– Nu este vorba despre asta, Hermontimos! Daphne își clătină din cap și trase pe ea chitonul de culoarea șofranului pe care

i-l adusese eunucul. Sunt prizonieră în propria țară. La fiecare câteva zile sunt înghesuită împreună cu alte fete într-un car cu ușile zăvorâte și sunt transportată într-un alt loc, ca o vită într-o campanie, până când ajunge pe mâna măcelarului.

– Daphne! ripostă eunucul cu vocea lui mătăsoasă. Suntem în vreme de război! Chiar dacă noi amândoi suntem de neam elen, suntem de partea barbarilor, iar marele rege se retrage!

Fata se așeză pe pernele moi din nișa ei, își sprijini capul în mâini și, cu un oftat, spuse:

– Știu, dragă Hermontimos, dar eu sunt o grecoaică liberă și sunt obișnuită să merg acolo unde vreau. Niciodată nu am putut să mă regăsesc în traiul retras al femeii elene care se dăruiește unui bărbat și dispare pentru toată viața în spatele zidurilor casei. De aceea am devenit hetairă. Dar și ca hetairă sunt obișnuită să îmi aleg bărbatul care îmi place, și nu să simulez plăcerea simțurilor la comandă regală.

– Pst, nu așa de tare! o avertiză Hermontimos. Cortul are o sută de urechi.

Daphne nu se lăsă intimidată.

– Oricine poate auzi ce am de spus. Marele rege știe cum gândesc.

– Arta ta de a face dragoste este vestită. Faima ți-a trecut peste granițele țării, a ajuns până la curtea ahemenizilor. Se spune că un crescător de cai ți-a dăruit moșia lui doar pentru un zâmbet.

– Nimic nu rezistă mai mult decât un zvon, râse Daphne, crescătorul de cai despre care vorbești m-a trecut în testamentul lui, n-a contat dacă i-am zâmbit sau nu.

– Și Temistocle, strategul Atenei?

Daphne privi fix în fața ei și nu spuse nimic.

Hermontimos clătină din cap.

– Se spune că ar fi prieten al barbarilor. Dar marele rege se îndoiește. Temistocle a trimis un sol cu oferta de a schimba trei nepoți ai lui Xerxes pentru tine.

– Știu. De ce nu a acceptat marele rege?

– Xerxes este bucuros că a scăpat de fiii surorii lui! Îi este teamă că oricare din familia lui poate pretinde poziția pe care o are. De aceea nu te va elibera niciodată!

Hetaira cugeta în tăcere asupra sorții ce o aștepta, când de după draperie apăru *chiliarchos*-ul, care ridică mâna în semn de salut și îi comunică lui Hermontimos:

– Ordin al marelui rege. Majestatea Sa, Xerxes, rege al țărilor, pleacă mâine, pe mare, de la Eion înapoi către Asia. Trupele conduse de Mardonios trebuie să ierneze în Thessalia. Marele rege dorește ca șaizeci dintre femeile haremului său să îl însoțească, câte una din fiecare neam – și hetaira grecoaică.

Hermontimos dădu din cap, își lovi pieptul cu pumnul și dispăru. Daphne privea în jos, dar simțea privirea *chiliarchos*-ului îndreptată către ea. Șeful gărzilor regelui începu să vorbească jenat:

– Nu am făcut-o cu plăcere.

– M-ai lovit în față, ca pe un sclav care a atentat la averea stăpânului său.

– Am făcut-o din ordinul regelui. Dacă nu l-aș fi ascultat, mi-aș fi pierdut capul. Pe Ahura Mazda, îmi pare rău!

– Îți pare rău?

Daphne îl privi pe *chiliarchos.* Pur și simplu nu voia să creadă că această gardă de corp a regelui, lipsită de inimă, pentru care moartea ținea de cotidian, putea rosti asemenea cuvinte.

– Până acum nu a trebuit niciodată să pedepsesc o femeie, îmi pare rău, repetă *chiliarchos*-ul și după un timp adăugă:

– Este o nebunie să te ridici împotriva marelui rege. În mâna lui se află puterea lumii. La un semn al lui poți fi zdrobită de pietre de moară.

Bărbatul observă cum la aceste cuvinte Daphne tresări și încercă să mai reducă din efectul lor:

– Tu ai putea să duci o viață asemănătoare cu cea a zeilor!

– Da, asemănătoare cu cea a zeilor, răspunse cu amărăciune hetaira, dându-mă unui bărbat pe care îl urăsc din răsputeri, pe care îl disprețuiesc și care îmi repugnă ca un crescător de rațe puturos din Messenia!

– Taci, hetairă! strigă *chiliarchos*-ul care se temea că discuția lor era ascultată.

Totuși Daphne ripostă:

– Atunci lovește-mă, *chiliarchos* al regelui regilor, ai motivație suficientă!

Uriașul o apucă de brațe pe delicata fată și spuse:

– Crede-mă că îți vreau binele!

Deasupra Atenei sau, mai bine zis, a ceea ce mai rămăsese din oraș în urma barbarilor, încă mai plutea fumul înțepător. Templele zeilor, halele poporului, monumentele și altarele erau dărâmate, jefuite și incendiate, iar în piețe, unde înainte domnea agitația pestriță, sonoră a negustorilor împătimiți și a cumpărătorilor puși pe tocmit, pisici și câini părăsiți vânau șobolani negri cu cozi groaznic de chele. Trunchiuri de coloane retezate dădeau pretutindeni de știre că barbarii distruseseră orașul atenienilor, însă acesta nu fusese ras de pe fața pământului. Pe Acropole, deasupra orașului, acolo unde câțiva pereți ai templelor mai erau în picioare, atenienii începură imediat reconstrucția.

Întregi rămăseseră și tribunele de pe Pnyx, unde se desfășurau adunările poporului. Acolo se întâlneau bărbații atenieni pentru a se sfătui asupra viitorului orașului. Temistocle, eroul de la Salamina, slăvit cu fiecare ocazie imaginabilă, reclama indiferența atenienilor față de eroi:

– Nu vă cer aur pentru victoria obținută de mine, dar ați putea să acordați strategului vostru cinstirea de care am avut parte de la spartanii aliați. Ei mi-au înmânat coronița din ramuri de măslin ca recunoaștere a înțelepciunii și a abilității mele, și mi-au dăruit cel mai frumos car de luptă pe care l-au putut găsi în întreaga Spartă.

Timodemos, un tânăr parvenit, sări în picioare și strigă:

– Temistocle, tu nu crezi că noi, cu toții, am obținut victoria de la Salamina? În aceeași măsură hoplițiii, vâslașii, arcașii și lăncierii?

Când atenienii îl aplaudară cu putere pe tânăr, strategul interveni:

– Mi se pare că pentru voi eu nu sunt altceva decât un platan sub care vă adăpostiți de vremea rea, căruia când furtuna trece îi rupeți ramurile și frunzele.

Afirmația îi înfurie pe atenieni la culme. Timodemos fu de părere că Temistocle nu își datorează faima lui însuși, ci patriei. Și că s-ar zvoni că el și-a cumpărat funcția de comandant al armatei cu bani.

– Temistocle face parte dintre acei bărbați care rezistă în fața fierului, dar nu și în fața aurului, încheie Timodemos.

Izbucni zarva. Atenienii îl amenințau pe strateg cu pumnii și Temistocle reuși doar cu greutate să-i potolească pe concetățenii săi:

– Voi, bărbați ai Atenei, pe mine scoateți-mă din discuție, dar nu uitați gloriosul oraș al lui Pallas Atena. Trebuie să știți că, prin victoria de la Salamina, pericolul persan nu a fost încă

înlăturat. Barbarii și-au stabilit tabăra în Thessalia. Vor reveni și vor ataca din nou, de aceea trebuie să întărim orașul. Trebuie să avem ziduri care să reziste dușmanului, și avem nevoie și de un port fortificat. De aceea vă implor pe voi, atenieni, luați pietrele mortuare ale strămoșilor voștri, fundațiile monumentelor noastre și construiți cu ele ziduri ce să ajungă de la Atena la Pireu!

– Temistocle hulește zeii!

– Vrea să-și ridice singur un monument!

– Să fie judecat Temistocle!

Participanții la adunarea poporului strigau sălbatic, în dezordine. Likomedes, care cu trirema sa scufundase la Salamina prima navă barbară, făcu apel la luciditate:

– Înainte de a azvârli cu pietre în Temistocle, examinați-i cu atenție planurile! Amintiți-vă de oracolul adus nouă de la Delphi. Atunci erau multe păreri asupra sensului cuvintelor spuse de Apollo prin Pythia. Doar Temistocle a avut perspicacitatea necesară explicării corecte a oracolului. Să-și fi pierdut acum Temistocle înțelepciunea?

Xanthippos, fiul lui Ariphron, exilat cu ani în urmă de atenieni, dar rechemat înaintea bătăliei de la Salamina, unde se distinsese prin eroism în fața tuturor, se adresă și el atenienilor avertizându-i:

– Vă cam grăbiți cu scrijelitul pe cioburile de vot al numelor celor care vă trezesc neîncrederea. De prea multe ori această neîncredere este rezultatul invidiei unor incapabili. Nu trebuie să devină un obicei ca oameni drepți, a căror gândire este mai rapidă decât a celorlalți, să se aleagă cu exilul. Am trăit pe propria piele ce înseamnă să asiști neputincios, departe de patrie, la cât de nemiloși sunt aceia care trimit pe cineva în exil sub pretextul că patria ar fi în pericol. Dacă veți continua astfel și veți

face mereu apel la ostracizare când unul din mijlocul vostru vine cu idei noi, în curând cei mai buni bărbați ai statului vor fi exilați pe insule.

Cuvântul lui Xanthippos le dădu de gândit acelora dintre atenieni care tocmai ceruseră judecata cu cioburi scrijelite. Căci fiul lui Ariphron din Demos Cholargos luptase la Salamina cu atâta îndârjire, încât mulți ceruseră să fie promovat strateg.

Așa s-a ajuns la aprobarea planurilor, și atenienii, chiar și cei care ceruseră exilul lui Temistocle, hotărâră cu mare majoritate construirea imediată de ziduri și fortificarea portului Pireu. Și făgăduiră solemn ca pentru construirea zidurilor să nu-și cruțe nici propriile case, nici monumentele orașului și nici pietrele funerare ale strămoșilor.

Un sol anunță sosirea regelui Macedoniei, cu un mesaj.

Alexandru, fiul lui Amintas? Ce să însemne asta?

Atenienii îl urmăriră cu privirea, plini de neîncredere, pe vecinul din nordul muntos care, îmbrăcat ca un drumeț grec și însoțit de șase trimiși neînarmați, se îndrepta spre tribuna vorbitorilor. De fapt, macedoneanul nu era un inamic al atenienilor, chiar dacă barbarii îl siliseră să lupte de partea lor.

Când Alexandru începu să vorbească, în adunare se lăsă o tăcere mormântală:

– Bărbați ai Atenei, sunt trimis de Mardonios, strategul barbarilor. El vă face următoarea propunere de pace: să fie uitat tot ce ambele popoare au făcut unul altuia! Veți fi liberi, ca și până acum, și întreaga țară a Eladei vă va fi restituită, ba chiar vă puteți alege și un alt teritoriu din posesia marelui rege. Perșii se oferă și să vă reconstruiască toate sanctuarele distruse. Nu gândiți împotriva marelui rege și nu continuați războiul cu el; ați văzut cât este de mare forța armată a barbarilor. Ați învins o armată,

în locul ei va veni o alta mult mai mare. De aceea, eu, Mardonios, denumit și „prieten al grecilor", îi sfătuiesc pe bărbații atenieni să încheie pace cu Xerxes, în viitor dușmanii perșilor fiind și dușmanii voștri.

După ce Alexandru termină de vorbit, continuă să fie liniște. Propunerea de pace venise absolut pe neașteptate și majoritatea vedea în spatele ei un șiretlic al barbarilor. Oamenii începură să șoptească, să murmure și treptat se ajunse la o larmă generală, fiecare având ceva de spus. O ceată de atenieni violenți puse stăpânire pe tribună, îi înconjură pe Alexandru și pe însoțitorii lui și se pregătea să-l aresteze pe macedonean.

– Aruncați-i pe trădători în fântână! strigau ei în cor și tot mai mulți se alăturau strigătelor.

Un tânăr cu păr lung, blond, clocotind de mânie, își făcu drum către podium și încercă, strigând, să se facă auzit:

– Voi, bărbați ai Atenei, nu fiți nechibzuiți! Doar pentru că ați câștigat o bătălie, cu ajutorul zeilor Olimpului, credeți că îi veți putea veșnic învinge pe barbari? Există o singură cale pentru ca țara să nu ne fie distrusă: acceptați oferta macedoneanului.

Likidas vru să continue, dar din cauza protestelor atenienilor nu reuși. De undeva, din mulțime, zburară pietre, dar Likidas nu se lăsă impresionat.

– Omorâți-l! se auzi din mulțime.

– Exilați-l pe Likidas la perși!

Ploua cu cioburi de lut cu care atenienii ar fi trebuit să voteze. Unul dintre acestea îl lovi pe Likidas în frunte și sângele începu să-i curgă pe față. Vorbitorul căzu fără un cuvânt la podea și, ca la o comandă, sute de pietre de mărimea unui pumn se îndreptară asupra corpului fără viață. Atenienii îi urau pe perși

de moarte, iar Likidas, care vorbise ca un barbar, apăru mulțimii aţâţate ca o personificare a tot ce reprezenta Persia.

Alexandru și trimișii macedoneni urmăriră cu răsuflarea tăiată neașteptata justiție sângeroasă a bărbaților atenieni. Strigătele disperate ale strategului Temistocle, care, pentru a se apăra de ploaia de pietre, căutase adăpost în spatele unei coloane, nu găsiră ascultare.

– Persan! Med! Barbar!

Fiecare piatră era însoțită de un asemenea strigăt. Dacă Temistocle s-ar fi expus în această clipă vulgului furios, ar fi fost lapidat la fel ca Likidas. Strategului îi era rușine în fața macedonenilor care fuseseră nevoiți să asiste la felul macabru al atenienilor de a judeca tot ce era barbar.

La fel de brusc precum începuse, ploaia de pietre încetă. Câțiva tineri escaladară tribuna, ridicară corpul neînsuflețit al lui Likidas pe umeri și își croiră cu greutate drum printre participanții la adunarea poporului. Alexandru privea înmărmurit în urma lor. Acesta să fie poporul respectabil al elenilor?

Temistocle, care părea că ghicise gândurile macedoneanului, ridică mâinile în semn de calmare și luă cuvântul:

– Voi, bărbați din nord! După acest incident mai este nevoie de un răspuns? Ați văzut cu propriii ochi cât de mult iubesc atenienii libertatea. Fie barbarii cât de puternici, atâta timp cât soarele își urmează drumul, grecii tot nu se vor supune dictatului barbar.

Atenienii începură să urle și să strige de-a valma:

– Răzbunare pentru locuințele distruse ale zeilor noștri! Jos cu adunăturile barbare!

Luară pietre de pe jos și le aruncară către macedoneni.

Cu greu reuși Temistocle să se facă ascultat:

– Opriți-vă, atenieni! Aceștia sunt prietenii noștri, pe care îi cunoașteți de mulți ani. Vă doresc doar binele!

– Binele? Să ne supunem barbarilor?

– Dați-i afară din oraș!

– Lapidați-i!

Temistocle răsuflă ușurat abia când reuși să îi scoată teferi din adunarea poporului pe Alexandru și pe însoțitorii lui. Aceștia erau atenienii dintre care se ridicase un Solon?

Trirema feniciană care trebuia să îl ducă pe marele rege la Efes, dansa ca o coajă de nucă pe valurile agitate ale Marii Egee. Oricât se străduiau vâslașii să se opună biciuitoarei furtuni nordice, ei nu reușeau să schimbe direcția vasului.

Xerxes se agăța înfricoșat de tronul de aur legat cu lanțuri de catarg și zbiera la cârmaciul care se lupta din răsputeri cu vâsla folosită drept cârmă:

– Tu, fiu de prostituată feniciană! Vrei să-ți sacrifici regele valurilor?

Un val puternic se sparse pe punte și, de sub ea, unde Daphne împreună cu alte femei din harem se ghemuiseră claie peste grămadă, se auziră țipete de spaimă. Hermontimos încerca să le liniștească pe frumoasele femei cu voce tare, când un talaz trecu peste vas aruncând apa sărată în pântecele triremei. Daphne se ruga în gând lui Poseidon.

Hermontimos se strecura cu dificultate prin structura încâlcită din lemn a interiorului vasului către bocaport, de unde strigă afară:

– Ne înecăm dacă nu scoatem apa!

Cârmaciul nu îl înțelese și duse o mână la ureche, când un val îi smulse cârma din cealaltă mână; se poticni, căzu pe spate

și se lovi cu capul de balustradă. O clipă rămase întins buimac, apoi scuturâ capul cu putere și se puse pe picioare. Hermontimos, care ieșise prin bocaport, arăta disperat în jos. Cârmaciul pricepu și îi ordonă unui vâslaș să organizeze un șir de oameni care să scoată apa cu niște hârdaie din lemn.

Xerxes nu avea curajul să se ridice de pe tronul lui. Stofele grele din care era croit veșmântul său luaseră consistența unui blindaj din cauza umezelii și îi împiedicau mișcările.

– Salvează-ți regele! îi strigă el plângăreț cârmaciului. Cuvintele îi fură înăbușite de un talaz cât o casă, care îi imprimă vasului o mișcare de rotație ce amenința să îl răstoarne.

Cu picioarele depărtate, ținându-se cu o mână de balustradă, cârmaciul se pregătea să lucreze la catarg, care gemea în locul de ancorare.

– Corabia este supraîncărcată! strigă fenicianul încercând să acopere urletul mării. V-am avertizat la plecarea din Elada!

– Salvează-ți regele! urlă din nou Xerxes. Te voi răsplăti cu aur!

Cârmaciul se agățase cu ambele mâini de tron și se străduia să se țină pe picioare, în ciuda mișcărilor vasului.

– Ca să te salvez, rege, ar trebui să scăpăm de jumătate dintre pasageri! îi strigă la ureche lui Xerxes.

– Ești sigur, fenicianule?

Acesta ridică din umeri.

– Pescajul este prea mare, vasul este supraîncărcat.

Între timp, vâslașii renunțaseră să mai scoată apa. Părea inutil. Dar înainte ca fenicienii să se lege din nou în curele pe băncile lor, cârmaciul dădu ordin ca toți vâslașii să se adune pe punte.

– Femeile, de asemenea! strigă marele rege.

Acestea țipau strident și plângeau lovind înnebunite în dreapta și în stânga. Eunucul le împingea una după alta pe punte. Daphne

căzu, rămase întinsă și se agăța cu mâinile goale de punte pentru a nu fi măturată de ape, de talazurile puternice care loveau trirema. Deși era ziuă, norii erau atât de negri și de grei, încât bompresul vasului uneori nici nu se mai putea vedea.

Puntea părea un câmp de bătălie. Ca și cum s-ar fi împăcat cu destinul inevitabil, așteptându-și lovitura de grație, femei și bărbați se agățau unii de alții pe scândurile alunecoase. La fiecare lovitură a valurilor, trirema feniciană se împotrivea vehement, urca și cădea apoi ca într-o prăpastie fără de sfârșit. Femeile țipau ascuțit de parcă le-ar fi așteptat zdrobirea între pietrele de moară.

Țeapăn și drept ca o statuie arhaică, marele rege se lupta să acopere urletul mării cu vocea sa:

– Ne vom scufunda cu toții, pentru că Ahriman, zeul răului, o dorește. Dar voi ați putea să mă salvați pe mine, regele vostru, dacă fiecare a doua persoană va sări în mare; pentru că vasul nostru este supraîncărcat.

Abia termină Xerxes de vorbit, că vâslașii fenicieni se și înșirară unul după altul și, trecând încet pe lângă tronul marelui rege, îi sărutară pentru ultima oară picioarele, după care se aruncară cu un strigăt puternic în puhoiul de apă aducător de moarte. Regele privea cu satisfacție jertfa acestora.

– De câți vâslași ai nevoie ca să ajungi la coastă fără pânze?

– De douăzeci cel puțin! strigă cârmaciul.

Atunci Xerxes ridică mâna și strigă:

– Ajunge, bărbați viteji. Acum femeile din harem!

Dar nu se întâmplă nimic. Regele se îndreptă în tronul lui și urlă:

– Ahriman să vă ia pe toate, adunătură inutilă de femei!

De după catarg apăru *chiliarchos*-ul. În mână ținea o frânghie udă. Xerxes arătă cu o mișcare a mâinii către femeile care scânceau.

Garda de corp a regelui ridică frânghia și o lăsă să cadă asupra trupurilor înfiorate.

Daphne se crispă, neîndrăznind nici să respire. Protejându-și capul cu brațul drept, aștepta prima lovitură groaznică. Împietrită de frică, auzea lângă ea loviturile nemiloase ale frânghiei, zgomotul făcut pe corpurile goale și strigătele îngrozite. Ce chin în fața morții!

Ce era de făcut? Fiecare talaz care se prăbușea peste punte și le lovea pe femei cu o forță uriașă, acționa ca o lovitură dureroasă dată de *chiliarchos.* Sub masele de apă, ele țipau strident și tremurau ca niște animale biciuite. Frânghia udă a *chiliarchos*-ului atinse gâtul unei fete al cărei păr negru îi înconjura în șuvițe umede capul, și în aceeași clipă sângele țâșni și îi coloră într-un roșu aprins rochia și podeaua întunecată.

În capul lui Daphne se amestecau gânduri confuze. Să sară la garda de corp, să-i smulgă frânghia din mână și să-l lovească pe marele rege până când acesta nu va mai da nici un semn de viață sau să sară pur și simplu peste bord și, ca jertfă lui Poseidon, să pună capăt acestei vieți teribile.

Viața? Fulgerător îi trecură prin fața ochilor cei douăzeci și cinci de ani ai vieții ei. Copilăria la Lesbos, răpirea de către perși, pierderea tatălui ei, Artemidos, întâmplarea fatală de la Marathon, perioada petrecută ca hetairă, scurtul episod de bunăstare și noroc, apoi Temistocle care dăduse un nou conținut vieții ei. Temistocle!

Barbarii îi răpiseră tatăl, îi furaseră iubitul și acum voiau să îi ia și viața. La toate acestea trebuia să asiste fără să facă nimic?

Mânia, furia și ura începeau să clocotească în ea, în timp ce era întinsă fără apărare pe punte. Nu observă cum, la un semn al regelui, vâslașii rămași împingeau peste bord fetele una după alta. Un strigăt, apoi erau înghițite de valuri.

– Și aurul din pântecele vasului? întrebă cârmaciul fenician.

Xerxes gesticulă cu mâna prin aer.

– Mai bine aruncați toate femeile!

Daphne fu apucată brusc și ridicată brutal.

– Nu pe asta! strigă regele.

Daphne nu auzi. Se zbătea ca un animal cu frica morții și reuși să se elibereze din brațele vâslașilor. Atunci o ajunse frânghia *chiliarchos*-ului, i se înfășură dureros peste piept și îi blocă respirația. Vâslașii se retraseră îngroziți. Daphne sări ca o leoaică la gâtlejul uriașului, își înfipse unghiile în el și îl scutură cu toată puterea de care era în stare.

Chiliarchos-ul urlă, încercă să se elibereze din îndârjita încleștare și o azvârli în aer pe hetairă. Când observă că în acest fel nu putea să scape din strânsoarea disperată a fetei, se târî până la balustradă și o împinse pe Daphne cu coloana vertebrală în parapet. Fata scoase un strigăt pătrunzător, cauzat nu de forța loviturii gărzii de corp a regelui, ci de un val greu care o smulse și, în clipa următoare, o trase în adâncuri. Gâfâind, *chiliarchos*-ul se agăță de balustradă și privi în abisul ce se căscase lângă corabie.

– După ea! strigă marele rege, care urmărise speriat incidentul. O vreau pe hetairă!

Coama unui talaz scoase la iveală chitonul galben al lui Daphne, îl răsuci sălbatic în jurul propriei axe, apoi acesta dispăru într-un hău negru, la fel de rapid cum apăruse. Nici unul dintre bărbații de pe punte nu se simți vizat de ordinul nebunesc al regelui. Dar dacă mai exista o urmă de speranță pentru salvarea hetairei, trebuia acționat imediat.

Hermontimos, eunucul, ezită un moment lângă balustradă, se întoarse, aruncă o privire întrebătoare spre marele rege, apoi se aruncă în infernul înspumat.

Valurile turbate ale lui Poseidon o purtau pe Daphne ca pe o frunză în vânt, era răsucită, suptă în hăuri fără fund, până când, străduindu-se din răsputeri să inspire o gură de aer, își pierdu cunoștința și, lipsită de voință, se încredință sorții.

Își reveni simțind valurile lovindu-i tălpile la intervale neregulate, simțind cum apa dispărea în nisipul cald de sub trupul ei. Pe cer încă se mai fugăreau nori grei, totuși la orizont, spre vest, o geană argintie făcea apa să strălucească.

Daphne se ridică și privi în jur. Din chitonul ei mai rămăseseră numai zdrențe. Pe piept și pe pântece avea jupuituri, pe coapse pielea era întinsă. Ca după un cumplit coșmar, Daphne încerca să respire adânc, dar simți dureri într-o parte. Se lăsă jos pe spate, se sprijini pe coate și încercă să revadă cu ochii închiși ceea ce i se întâmplase.

Poseidon o depusese la mal, ca odinioară pe resemnatul Odiseu. Dar unde se afla? Deschise obosită ochii și distinse un peisaj deluros, deasupra căruia se lăsa înserarea. Erau coastele Lidiei, Kariei ori vreo insulă a Sporadelor unde o purtase furtuna?

– Oh Poseidon, fiu al lui Cronos și al Rheei, care poruncești furtunile cu tridentul tău, tu m-ai salvat. Daphne își mișca insesizabil buzele repetând mereu și mereu această frază, de parcă ar fi vrut să se convingă că mai încă era în viață. Apoi se rostogoli pe o parte, pentru a se îndepărta de spuma adusă la mal de valuri. Avea dureri.

Se opri îngrozită: în nisipul ud se vedea urma lăsată de piciorul unui om, mai încolo se vedea o alta. Una dintre urme ducea de-a curmezișul plajei și se pierdea undeva în întuneric.

Inima lui Daphne bătea să-i spargă pieptul. Ascultă cu atenție. Dar se auzea doar foșnetul mării, nici un ciripit de pasăre, nici un greier, nimic. Nu se ținea bine pe picioare și se târî clătinându-se

în direcția urmelor de picior ce se pierdeau în întuneric. După vreo cincizeci de pași, nisipul se transformă în pietriș și bolovani, și urmele de pași dispărură. Începu să îi fie frig. Zdrențele de pe ea mai mult îi țineau rece decât o încălzeau și ea se descotorosi de ele.

Goală, hetaira se strecura prin noapte, ridică o creangă ruptă și căută să ajungă pe o înălțime, pentru a se orienta. Ghimpii de porumbar îi zgâriau obrajii. Tălpile o dureau din cauza pietrelor. Daphne gâfâia.

Treptat, ochii i se obișnuiră cu întunericul și dădu de o cărare ce suia printre copaci cu coroana bogată și printre bucăți de stâncă masivă ce păreau cărate aici de către Polifem, fiul lui Poseidon, în dragostea lui disperată pentru frumoasa Galateea.

Hetaira se opri. Undeva, mai sus, se desprinsese o piatră și se prăbușise în vale cu sărituri ample. Își continuă drumul, înlăturând crengile care îi barau calea și ajunse în sfârșit pe culmea dealului împădurit. Făcu ochii mari, pentru a putea scruta întunericul, dar nu putu să distingă decât trunchiuri noduroase de arbori diformi, ce îi aminteau de niște moșnegi gârboviți de triști.

Deși nu putea să vadă nimic și nu auzea nici un zgomot suspect, Daphne se simțea urmărită de ochi curioși. O cuprinse o teamă de nedescris. Daphne apucă cu ambele mâini scurtătura de lemn. Abia dacă mai avea curaj să respire. Aici, foarte aproape de ea, auzi frângându-se vreascuri uscate; apoi se făcu din nou liniște, o liniște sinistră.

Cu gura întredeschisă examina din priviri contururile fiecărui trunchi, încercând să observe dacă mișca. Acolo! Nu cumva acel trunchi se mișcase? Dar după ce îl privi fără pauză, constată că nu se mișca nimic.

Cu mare atenție, fără să piardă din ochi trunchiul, Daphne se retrăgea. Era pe punctul de a țipa. Voia doar să fugă; dar o împiedica întunericul. Făcând pas după pas înapoi, privea înainte plină de teamă și aștepta să se întâmple ceva, nici ea nu știa ce.

Pădurea întunecoasă, bătrânii arbori noduroși căpătară brusc mii de ochi care îi sorbeau lacomi corpul gol. Pofticioase, ramurile pomilor se îndreptau către ea, îi mângâiau picioarele. Daphne continua să se retragă. Ca prin vis, hetaira simți un braț puternic care o cuprinse brusc de după talie, presând-o de un trup. A doua mână îi trecu încet prin păr, îi mângâie aproape cu gingășie obrajii și îi astupă gura deschisă.

Prea neașteptat, prea liniștit și prea ca de la sine înțeles se petrecuse totul, pentru ca Daphne să fi putut să țipe. Abia când încercă cu greutate să tragă aer în piept, deveni conștientă că nu visa.

– Stai liniștită! îi ceru o voce. Sunt eu, Hermontimos.

În zori, trirema feniciană cu marele rege la bord ajunse pe coastele Asiei Mici. Fumul negru împrăștiat de focurile pentru jertfe scălda într-un întuneric misterios portul Efes.

Tachelajul corabiei se bălăbănea pe catarg ca după o luptă pierdută. Bucăți din pânza mare atârnau zdrențuite. Vârful catargului era rupt, bompresul pierdut. Corpul triremei era mult scufundat în apă, așa că vâslașii rămași își dădeau toată osteneala să facă nava să înainteze.

– Slavă ție, bunule zeu Ahura Mazda! strigau oamenii de pe chei. Slavă ție și mulțumiri pentru salvarea regelui regilor!

Mai-marii imperiului, care ajunseseră nevătămați, îl așteptau pe rege în formație completă, îmbrăcați în cele mai scumpe veșminte. În mijlocul lor, Artemisia, care împreună cu doi fii ai lui Xerxes își condusese propriul vas peste Marea Egee.

Când ahemenidul coborî de la bord, *chiliarhos*-ul ridică iataganul și strigă:

– Jos în fața regelui regilor!

Toți căzură la picioarele lui Xerxes și sărutară pământul.

Abia acum senilul stăpân, care în timpul furtunii de pe mare își cam luase adio de la viață, își reveni, ridică brațele plin de bunăvoință și le cuvântă:

– Mă vedeți aici pentru că zeii persani sunt mai puternici decât marea elenă! Am să pun să fie biciuită și acoperită cu dărâmăturile din Elada!

Mai-marii imperiului zâmbiră, liniștindu-l. Doi servitori aduseră haine noi și Xerxes, fără a se jena de ceilalți, începu să le scoată pe cele ude de pe el.

– Voi, demnitari ai imperiului, spuse în timp ce își punea pe el veșmintele aurite, să știți că acela care mi-a salvat viața a fost cârmaciul fenician. De aceea, aduceți-mi o cunună de lauri din aur pur ca să i-o așez pe cap!

Slujitorii dădură din cap și dispărură cu plecăciuni adânci.

– De ce sunteți atât de surprinși? se interesă marele rege când observă figurile demnitarilor săi.

– Stăpâne! răspunse Artemisia. Din Elada vin vești rele.

– Vești rele? A pierdut flota mea încă o bătălie? Ageamii ăștia! Destrăbălații ăștia de marinari! se enervă Xerxes.

Dar Artemisia îl întrerupse:

– Nu este vorba despre flotă, stăpâne!

– Mardonios?

Artemisia confirmă cu o mișcare a capului.

Xerxes o luă de la început.

– Căpetenia asta fără experiență, parvenitul acesta dintre rude... Ce este cu el?

– A căzut la Plateea, în Beoția, în luptă cu cavaleria greacă.

– Mardonios a murit?

– Ca și Makistios, căpetenia cavaleriei noastre.

– Nu i-am interzis să intre în bătălie pe cal bălan. Cu siguranță că lupta pe un cal bălan!

Artemisia ridică din umeri și spuse:

– Hoplițiii greci sunt mai viteji decât toți bărbații din lume. Luptă înverșunați până cad. Chiar și pe moarte tot aruncă în inamic cu lancea.

– Cum îl cheamă pe conducătorul lor? Temistocle?

– Nu, Pausanias. Un spartan.

– Și vitejii mei soldați?

Artemisia nu îndrăzni să îi răspundă. Abia după ce regele o privi întrebător, spuse:

– Vitejii tăi soldați, rege al regilor, au fost exterminați ca niște animale de jertfă. Doar puțini dintre ei au mai putut să se salveze pe corăbii și să ajungă pe pământ asiatic. Grecii au atacat tabăra persană și au capturat totul, arme prețioase, care, veselă, bijuteriile tale și toate veșmintele scumpe.

O venă roșie ca sângele se umflă vertical pe fruntea marelui rege. Își apucă veșmântul de piept, cu ambele mâini și începu să îl sfâșie, ca semn al durerii. Demnitarii îi urmară exemplul, plângând.

Fu adusă coronița din aur.

– Să iasă în față cârmaciul fenician! strigă Xerxes.

Acesta veni în fața marelui rege, îngenunche și așteptă ca stăpânul său să îi pună pe cap cununa.

– Pentru că ai salvat viața marelui rege, strigă Xerxes și ridică coronița, îți dăruiesc această bijuterie din tezaurul meu! Și îi așeză coronița pe cap. Când fenicianul vru să se ridice, marele rege îl împinse la podea și continuă: Dar pentru că ai lăsat să

moară atât de multe dintre femeile mele și atâția bărbați viteji, să ți se taie capul!

Un strigăt de oroare se ridică din popor. Și în timp ce Xerxes încă îl mai țintuia pe jos pe cârmaci, apăru *chiliarchos*-ul cu iataganul său, îl ridică cu ambele brațe și cu un șuierat îl coborî asupra gâtului bietului cârmaci.

Bărbații înghițiră în sec, femeile țipară și își acoperiră fețele cu mâinile când capul se rostogoli pe pavajul portului, ca o căpățână de varză din roaba unui țăran beoțian.

Merseră vreo două ore pe cărarea pietroasă a dealului pe versanții căruia înfloreau arborii de fistic. Soarele se lupta în est cu ceața și Hermontimos fu de părere că fuseseră aruncați pe pământul Asiei Mici, prin Ionia. În fața lor, pe colina înverzită, apărură coloanele unui sanctuar, la nici cinci stadii distanță, și Daphne căzu în brațele eunucului, care părea că nici nu ia în seamă nuditatea ei.

– Este un templu grecesc! jubilă Daphne. Acum totul va fi bine.

Hermontimos își acceleră mersul. Nu spuse nimic și examină sanctuarul cu atenție, uitându-se după un preot. Dar, pe măsură ce se apropiau, liniștea funestă care îi înconjura părea tot mai înspăimântătoare.

– Pe Zeus și pe toți zeii din Olimp, strigă Hermontimos în fața portalului de la intrare, nu este nimeni aici?

Împinse cu grijă ușa grea, de un verde strălucitor, și păși în întunericul misterios urmat de hetaira care avea frisoane. Ochii li se obișnuiră cu greu cu întunericul; o colecție complicată de nimfe și muze locuitoare ale munților, de palmieri și demoni ai pământului sub formă de șerpi lăsa să se presupună că era vorba despre un templu dedicat lui Apollo.

Daphne se sperie când una dintre nenumăratele statui prinse brusc viață, își mișcă brațele, se ridică de la pământ, veni în întâmpinarea vizitatorilor și spuse cu o voce cavernoasă:

– Vreți să îl huliți pe Apollo în propria casă?

Cu aceste cuvinte își ațintì privirea asupra hetairei goale.

Hermontimos se lupta să găsească cuvinte, voia ca în același timp să întrebe, să explice, să se justifice. În fine, spuse:

– Furtuna ne-a aruncat în acest ținut, înalt preot al lui Apollo, suntem greci, ca și tine.

Preotul, în chitonul lui alb, plin de falduri, redeveni statuie. Nu făcea nici o mișcare, pe fața lui nu se putea citi nimic și, abia după o pauză ce păru fără de sfârșit, de pe buzele lui apăru răspunsul:

– Aceasta este casa lui Apollo Phanaios, și eu o apăr ca pe lumina ochilor mei. Cine o pângărește, acela va avea de-a face cu sabia mea ca șarpele lui Python.

Fulgerător, preotul ridică de jos o sabie, o întinse în față și, cu pași grei, se apropie de hetairă. Dar în loc să fugă, Daphne se aruncă la pământ, își lipi fruntea de marmura albă și strigă:

– Nimic mai departe de mine decât să-l hulesc pe Apollo. Îl implor pe zeul tău să îmi acorde azil între zidurile templului.

Atunci preotul dispăru fără un cuvânt în partea din spate a templului și reveni cu un chiton bărbătesc, pe care i-l aruncă lui Daphne. Și, în timp ce fata și-l trăgea pe ea, Hermontimos întrebă:

– Unde ne aflăm, preotule?

Treptat, neîncrederea din privirea preotului lui Apollo scăzu și el răspunse:

– Chios, insula fericiților este azilul vostru.

– Chios! strigă eunucul. Ai auzit, Daphne, suntem în Chios, pe pământ grecesc!

– Pe pământ barbar! îl corectă preotul.

– Da, pe toți zeii, barbarii îl țin sub ocupație; dar rămâne totuși pământ grecesc.

– Sunteți singuri? se interesă preotul. Adică, nu mai sunt alți supraviețuitori?

Hermontimos cugetă dacă să-i spună celuilalt întregul adevăr, dar nu știa cum ar reacționa acesta la vestea că înaintea lui se aflau o femeie din haremul marelui rege și șeful eunucilor acestuia. Deci îi spuse că se îmbarcaseră pe un vas comercial în Eion, la gura râului Strymon, pentru a merge la Efes. Vasul se sfărâmase și, mulțumită lui Poseidon, valurile mării îi aruncaseră aici. Nu, nu credeau că mai supraviețuiseră și alții naufragiului.

Cuvintele eunucului îl liniștiră pe preot și acesta îi conduse pe cei doi în afara templului. Acolo îi întâmpinară lumina strălucitoare a începutului de ziuă. Arătă către hainele jerpelite ale lui Hermontimos și zise:

– Am să-ți aduc un chiton nou, grecule, dar cu siguranță că vă este foame și sete.

Daphne confirmă și preotul dispăru.

– Chios, repetă eunucul și privi peste ținutul deluros și fertil.

Și, în timp ce stăteau pe treptele templului, amândoi avură același gând: fuga!

Daphne fu prima care îl exprimă în cuvinte:

– Hermontimos, începu ea șovăielnic.

– Poftim? întrebă eunucul fără a o privi.

– Dacă zeii tot au vrut să ajungem pe pământ grecesc, vrerea lor nu ar putea fi să nu ne mai întoarcem la barbari? Tu ce zici?

Hermontimos nu răspunse și Daphne îl privi rugătoare. Îl cunoștea prea puțin pe eunuc pentru a putea fi sigură de reacția acestuia.

Preotul aduse un al doilea chiton, îl lăsă pe trepte alături de Hermontimos și dispăru.

– Vrei să te întorci în Grecia? întrebă eunucul. Acolo unde nu mai este piatră pe piatră?

Daphne confirmă cu o mișcare a capului. Hermontimos continuă:

– Nu îți va merge rău la curtea marelui rege, cu siguranță.

– Se poate, dar unei grecoaice îi merge bine numai acolo unde există libertate. Barbarilor le este străin cuvântul libertate și de aceea pentru o grecoaică ei vor rămâne întotdeauna străini.

Hermontimos tăcu. Și în timp ce privirea le zbura peste insula verde, îi cuprinse îndoiala că tot ce tocmai discutaseră reprezenta convingerea lor. Ceea ce pe ea, o ioniană, o ademenea în Grecia nu era oare mai curând acel bărbat din Attica? Încă mai ardea în ea acea scânteie micuță de speranță că tatăl ei, Artemidos, ar mai fi în viață; poate că într-adevăr trăia la curtea satrapului din Magnesia, la doar o zi de drum de aici, în imperiul barbarilor, desigur.

Dar mai puternică decât dragostea pentru tatăl ei părea a fi dorința de a-l revedea pe Temistocle. Privirea lui dură, atingerea lui liniștitoare, fericirea subjugantă a apropierii lui, toate acestea încorporau toate simțămintele pe care hetaira le cunoscuse până acum. Pe Afrodita și pe toți zeii Olimpului, de ce o hetairă nu avea voie să se îndrăgostească?

Pe figura lui Daphne apăru, aproape insesizabil, un zâmbet strengar. Până acum, în viața ei, bărbații nu însemnaseră prea mult. Pentru ea fuseseră jucării, mijloace ce serveau unui scop. Că erau de neam înalt, suflete mari, mari spirite, cu averi nemăsurate – cu toții sfârșiseră la fel, între coapsele ei.

Nu că i-ar fi repugnat, pe Afrodita, nu! Dar acest simțământ de dăruire și de siguranță pe care îl trăise numai cu el, acest simțământ era mai puternic decât oricare altul.

Preotul se întoarse cu două urcioare cu toarte, unul cu apă, celălalt cu vin. Într-un coș avea lipii și brânză fărâmicioasă de oaie.

– Vă vor întări și vă vor face bine!

Daphne și Hermontimos mâncară cu poftă. Nu mâncaseră nimic de trei zile. Iar vinul negru era dulce ca mierea și nici nu putea fi băut fără apă. Îl băură ca niște cai însetați după o tură prin munți.

– Singur păzești templul lui Apollo? se interesă eunucul și își șterse gura cu mâna.

– Suntem trei, ceilalți doi au plecat în capitală, peste munți, la trei zile de aici. Sunt vremuri grele pentru zeii Olimpului. Înainte de venirea barbarilor, aici trăiau treizeci de cucernici bărbați, dar acum... Trebuie să ne bucurăm că nu au dărâmat casa zeului și că nu au jefuit-o. Izolarea sanctuarului le-a mai înmuiat inimile. Totuși, pe cei mai voinici preoți i-au luat cu ei. Eu sunt bătrân și neputincios, poate că asta mi-a salvat viața.

– Încotro i-au dus? întrebă Daphne.

Bătrânul ridică din umeri.

– În capitală este un negustor de sclavi. Numele lui este Panionios...

– Taci! strigă eunucul.

Dar bătrânul nu îl înțelese și continuă:

– Trăiește din cumpărarea de tineri frumoși, sclavi, de la stăpânii lor și îi castrează. Îi revinde pe bani grei în piețele din Sardes și Efes, ca eunuci pentru haremurile barbarilor.

Daphne văzu mai întâi tremuratul din colțul gurii lui Hermontimos, care strângea pleoapele de parcă și-ar fi răsucit un

pumnal în piept. Brusc, pe obrajii eunucului începură să se prelingă lacrimi. Își ascunse fața între genunchi.

Preotul o privi pe hetairă de parcă voia să o întrebe: am spus ceva greșit?

Daphne îl mângâie delicat pe spate pe eunuc.

– Și el a avut aceeași soartă, spuse ea privindu-l pe preot.

Bătrânul se sperie. Nu voise să îl rănească pe oaspete. Dar acum, văzând ce provocase, suferea alături de el și îl rugă:

– Scuză-mi lipsa de tact.

Hermontimos rămase aplecat și își șterse lacrimile cu genunchii.

– Nu aveai cum să știi, preotule, spuse el fără nici o intonație, eu sunt din Karia și am nimerit în cursa acestui om lipsit de orice credință când era la Halicarnas. Mâncam o pâine bună la un stăpân onest. Dar a murit peste noapte de o boală ciudată și așa i-am fost vândut...

– Cum pot să te ajut?

– Să mă ajuți? Eunucul râse amar. Dintr-un bărbat m-a făcut un nimic, înțelegi, un nimic. Și tu mă întrebi cum mă poți ajuta. Da, mă poți ajuta, poți să-mi spui unde trăiește acest Panionios.

– Are cea mai frumoasă casă din port, mare ca un palat, cu o poartă înaltă cât acest templu.

Daphne îl întrerupse pe preot:

– Dacă într-adevăr vrei să ne ajuți, spune-ne cum putem ajunge de pe această insulă la Atena. Spune!

Preotul miji ochii spre soarele care se ridicase bine pe cer și spuse:

– Portul este supravegheat de barbari, deci de acolo nu este posibil să plecați. Dar majoritatea locuitorilor din Chios îi urăște pe barbari... Bătrânul făcu o pauză. Este un pescar, Philakos, trăiește în vestul muntos. Vasul lui este vechi și leneș, dar până

acum a rezistat tuturor furtunilor lui Poseidon. Deseori rămâne zile de-a rândul pe mare, când năvoadele sunt goale.

– Crezi că Phylakos ar cuteza să traverseze Marea Egee?

– Are de hrănit șapte guri înfometate, așa că puțin argint și aur l-ar face ascultător.

– Dar de unde să luăm noi argint și aur? spuse hetaira dezamăgită.

Preotul se ridică și le dădu de înțeles celor doi să îl urmeze. În spatele templului era o scară îngustă, cu trepte de piatră, ca acelea care coboară într-o fântână. Dar ușa grea, ferecată în bronz te făcea să bănuiești altceva.

– Când au venit barbarii, intrarea era acoperită cu pământ, explică preotul lui Apollo și împinse ușa.

În lumina slabă care pătrundea prin crăpătura ușii se vedeau unelte, urcioare, cazane și castroane scumpe, pocale din aur și carafe din sticlă. Bătrânul deschise unul dintr-o jumătate de duzină de sipete din lemn negru de abanos, care stăteau grămadă.

– Iată, luați! spuse el și băgă mâna în comoara conținând monede de aur și de argint. Pentru așa ceva pescarul vă duce până la coloanele lui Hercule!

Hermontimos mai primi un pumnal și Daphne promise că, după reușita traversării, va restitui aurul lui Apollo din Delphi.

Pescarul era un bărbat tăcut, care își câștiga pâinea sărăcăcioasă pe coasta stâncoasă din vest, Daphne și Hermontimos nu i-au câștigat ușor încrederea. Abia când hetaira aminti că preotul de la templul lui Apollo le împrumutase aurul pentru traversare, pescarul fu dispus să discute cu ei.

– Trebuie să știți, spuse el în timp ce strecura o suveică albă din lemn prin ochiurile unui năvod, că pe insulă mișună spionii

de când adunătura asta de barbari se află aici. Eu vă întreb: cât timp vrea Zeus să mai asiste la nebunia asta păcătoasă?

– Olimpienii folosesc deseori căi încurcate, răspunse Daphne, dar fii sigur că nu au să permită dispariția Greciei. Zeii noștri sunt mai puternici decât idolii barbarilor.

Phylakos lăsă deoparte năvodul și întrebă direct:

– Bine, cât plătiți?

Eunucul băgă mâna în faldurile veșmântului său și lăsă apoi să se rostogolească dintr-o mână în cealaltă zece monede de aur.

– O sută de drahme pe loc și încă o sută după ce ajungem în Attica.

– Două sute de drahme? Pescarul păru că își iese din minți. Pe Zeus și pe fratele lui care dă spumă mării, Poseidon, două sute de drahme nu am văzut niciodată la un loc, cu atât mai puțin nu am avut așa ceva! Dacă vă mulțumește șalupa mea veche, când plecăm?

– Imediat ce se poate, răspunse Daphne.

Pescarul avea nevoie de o zi și de o noapte pentru a pregăti vasul pentru traversare, iar între timp cei doi se adăpostiră în cabină.

Scândurile tari ale cabinei erau ca o tabără de odihnă comodă în comparație cu nesiguranța din sălbăticia în care își petrecuseră nopțile trecute. Barca se clătina ușor și suspina, și gemea ca un sclav eliberat, pus să muncească. Pe cerul din Chios atârnau stelele sudului și lumina lunii desena în cabină umbre neclare.

Deși își simțea membrele ca de plumb, Daphne nu putea să adoarmă; eunucul, alături, respira scurt și neregulat, de parcă avea pe piept o piatră grea. Oare ce gânduri îl chinuiau? La curtea regelui persan fusese un om de vază și, deși sclav, era iubit și invidiat datorită încrederii de care se bucura prin poziția lui. De Xerxes era primit oricând. Renunța la toate acestea dacă mergea

cu ea în Attica. La Atena ar fi fost considerat sclav. Nu era pe punctul de a schimba o robie cu alta?

– Hermontimos? întrebă Daphne în întuneric.

– Da, Daphne! veni răspunsul.

Cu brațele sub cap, hetaira privea plafonul cabinei, unde lumina lunii reflectată în apă desena linii jucăușe.

– Mai vrei să mergi cu mine în Attica? Mă gândesc că acolo nu este patria ta, tu vii de pe coasta ioniană. Hermontimos tăcu și Daphne simți că îndoiala ei se confirma. Trebuie să decizi tu singur și, dacă spui că vrei să te întorci în Asia, plec singură. Ce vrei să faci, Hermontimos?

Eunucul nu răspunse nici acum; dar respirația lui neliniștită îi trăda lupta interioară. Ce se petrecea oare în mintea lui?

Deodată Hermontimos se ridică. În întuneric Daphne distinse cum eunucul căuta în faldurile veșmântului său. Puse monedele pe podea, câteva dintre ele se rostogoliră, și spuse:

– Iată banii, Daphne. În cazul în care nu mă întorc până în zorii zilei următoare, pune-l pe pescar să ridice pânzele. Dar, pe Zeus, voi fi aici!

Înainte ca Daphne să răspundă, înainte de a apuca să-i pună o întrebare, eunucul dispăru. Ea îl auzi sărind pe țărm și-i auzi pașii îndepărtându-se în direcția colinelor. Apoi liniștea se așternu din nou; doar vasul gemea în valuri.

– Totul este cârpăceală! spuse nemulțumit Temistocle care, împreună cu prietenul lui Sikinnos, colinda prin Acropole, unde sute de meșteșugari lucrau la reconstrucția sanctuarelor distruse. Lui Pallas Atena ar trebui să i se construiască un templu nou atât de mare, atât de măreț, încât prin el însuși să inspire barbarilor necredincioși respect, la fel ca templul lui Artemis din Efes.

– Stăpâne, spuse Sikinnos, care încă i se adresa lui Temistocle cu adânc respect, atenienii deja îți spun „Cârtița“, pentru că scormonești pământul peste tot. Asta nu îți creează numai prieteni.

Temistocle se opri și îl apucă pe Sikinnos de braț.

– Ce vrei să spui cu asta, prietene?

– Ei, da, nu este nici un secret că aristocrația este împotriva ta. Nobilimea orașului se simte neglijată, marginalizată și amenințată de influența poporului, ce devine tot mai puternică. Înainte, marii latifundiari se bucurau de cea mai mare stimă, acum cei care se bucură de ea sunt arhitecții și proprietarii de nave. Atena stă să explodeze. Dar cui spun eu asta!

Temistocle întinse brațul și arătă marea, către orizontul sudic.

– Acolo se află viitorul Atenei, Sikinnos. Și nu voi înceta niciodată să îi bat la cap pe atenieni cu asta. Ar trebui să orientăm tribuna oratorilor din adunarea poporului astfel încât de acolo să vadă marea. Poate că așa vor pricepe în cele din urmă politica mea!

Sikinnos scutură din cap.

– Nu este misiunea unui sclav eliberat să îi impună moderație stăpânului său, așa că ia-l ca pe un sfat prietenesc: ți-ai creat suficienți dușmani când ai construit în fața casei tale acel templu al lui Artemis, pe care ai prins o plăcuță cu inscripția „Ca mulțumire pentru sfatul tău bun“. Atenienii urăsc infailibilitatea.

– Știu, lucrul acesta îl simt peste tot. Acum au amenajat lângă sanctuar un loc unde călăii azvârlă cadavrele executaților, precum și hainele, și frânghia sinucigașilor.

Prietenul strategului tăcu și privi către sud, unde noile ziduri duceau drept către portul Pireu. Fortificarea puternică a orașului le conferea atenienilor o senzație nouă de siguranță. De la dubla victorie asupra barbarilor, pe apă și pe uscat, fiecare se

socotea un erou. Cum altfel s-ar fi putut explica înfrângerea perșilor, care treceau drept invincibili?

Bineînțeles că Temistocle știa că steaua lui apunea, ceea ce îl întrista. Era o slabă consolare că atenienii, de când lumea, îi izgoniseră pe cei mai buni dintre bărbații lor. Acum îl amenința aceeași soartă ca pe Alcibiade, Miltiade, Aristide. Vor merge atenienii până la a-l exila?

Masele aveau deja un nou idol, Kimon, fiul lui Miltiade. Permanent acesta mergea prin oraș în mijlocul unui grup de tineri bine îmbrăcați și, când întâlneau un sărman zdrențuit, unul dintre ei schimba hainele cu acesta. El desființase gardurile moșiilor sale și permitea oricui să se oprească pe plantațiile lui de fructe. În casa sa din oraș amenajase chiar o sală de mese pentru săraci și nevoiași. Așa își cucerea adepții.

Avea grijă ca la un vin să anunțe că nu învățase să cânte din gură ori la liră, dar se pricepea să facă un oraș mare și prosper. Viclean, îi câștigase de partea sa pe lângă oamenii obișnuiți, și pe aristocrații prieteni ai spartanilor, cărora Temistocle, parvenitul, le stătea ca un ghimpe în ochi. Nu, în fața lui Kimon, Temistocle nu avea nici o șansă.

În aceste zile de neliniște, Temistocle își aminti de contactele cu barbarii din timpul bătăliei de la Salamina.

– Crezi, îl întrebă el pe prietenul său Sikinnos în timp ce coborau treptele abrupte de la Acropole spre agora, că marele rege a sesizat vicleșugul din spatele mesajului tău?

Sikinnos făcu o grimasă și ridică umărul drept.

– Nu prea pentru că și astăzi numai noi doi cunoaștem acest secret.

Temistocle se gândea. Când traversau marea scară exterioară a nou-construitului *bouleuterion,* strategul se opri brusc.

– Sikinnos, prietene, te-ai mai duce încă o dată la barbari ca să-i transmiți marelui rege un mesaj?

Sikinnos privi îngrijorat în jur, ca nu cumva discuția lor să fie auzită de cineva.

– Este vorba de hetairă? întrebă în cele din urmă. Și fără a mai aștepta răspunsul, se îndreptară către Poarta Sfântă. Femeia asta nu îți iese din minte, continuă Sikinnos, măcar de ai putea să pricepi că ea este pierdută pentru tine! Presupunând că a supraviețuit retragerii barbarilor, atunci ea împodobește haremul marelui rege, și numai un război ar putea să o elibereze.

Se părea însă că Temistocle nici nu îl auzea, ca și cum ar fi pus la cale mult un plan. Dintr-odată spuse:

– Vei pleca la Efes cu un mesaj pentru Xerxes. Dar nimeni nu trebuie să afle despre asta.

– Și cum se va petrece totul, stăpâne?

– Foarte simplu. Vei merge cu o corabie la Delos, cu un mesaj fără importanță pentru tezaurul alianței ateniene. Trimiți înapoi corabia și puțin după aceasta te îmbarci pe o alta în direcția Efes.

– Și ce mesaj trebuie să îi predau marelui rege?

– Vino! spuse Temistocle și se îndreptară către casa din fața zidurilor orașului.

Către seară, Hermontimos ajunse în capitala insulei Chios. Arcași și lăncieri barbari păzeau portul, unde comercianții mișunau printre vasele încărcate cu mărfuri. Hermontimos intră într-una din cele două cârciumi care încadrau intrarea în port și îl întrebă pe cârciumar, un burduhănos chel, dacă l-a văzut pe Panionios, negustătorul de sclavi.

Cârciumarul fu de părere că acesta ar putea fi acasă, deoarece carul său este în părculeț și Panionios nu umblă niciodată pe jos.

– Dar are ceva sclavi de vânzare?

Burduhănosul arătă spre o colibă construită din grinzi de lemn aflată lângă zidul exterior al părculețului. De obicei, aceasta era plină de sclavi. În vremuri grele, cum erau cele de acum, exista o supraofertă de sclavi. Dar el de unde venea?

– De dincolo, spuse absent Hermontimos și arătă către munții din vest.

Cârciumarul îl privi neîncrezător și eunucul plecă fără să mai salute. Se îndreptă către intrarea pompoasei vile și, când crezu că se află în afara razei de vizibilitate, o luă de-a lungul zidului, spre coliba în care erau ținuți sclavii. Ascuns lângă un platan cu coroana joasă, observă părculețul și casa. În interiorul ei ardea lumina, dar coliba era înconjurată de întuneric. Hermontimos sări peste zid.

– Pst! Hei!

Eunucul se afla lângă grilajul din fier în spatele căruia moțăiau o duzină de sclavi. Dar nici unul nu îl băgă în seamă pe vizitatorul întârziat. Abia când Hermontimos își făcu de lucru cu pumnalul la lacătul greu, se produse neliniște. Nu dură mult până când lacătul cedă. Hermontimos deschise ușa cu gratii și se strecură înăuntru.

– Nu vă temeți, sunt unul ca și voi, mă numesc Hermontimos, șopti eunucul. Vocea străinului le inspiră încredere sclavilor.

– Ce vrei să faci?

– Ascultați-mă! Și eu am suferit ca și voi. Panionios, acest ticălos al ticăloșilor, m-a cumpărat și m-a castrat, făcând din mine un schilod. Sunt zece ani de atunci. Atunci m-am legat prin jurământ, pentru mine parcă a fost ieri, să îi fac același lucru acestei fiare atunci când îmi va cădea în mână. Și a sosit acea zi.

– Pe Zeus, tu vrei...

– Vreau să fac din acest bărbat exact același nimic, în care ne-a transformat pe noi. Iar voi va trebui să mă ajutați.

Hermontimos reuși cu multă greutate să facă liniște în coliba sclavilor.

– Care este de partea mea? întrebă el în cele din urmă.

Eunucul crezuse că toți sclavii îl vor susține, dar cei mai mulți șovăiau.

– Vă vor tăia capul, dacă vă vor prinde!

– Pentru că plătim dinte pentru dinte?

– Noi suntem sclavi, el este stăpân.

Trei dintre sclavi trecură de partea eunucului, care le promise că după reușita acțiunii îi va duce cu un vas în Attica.

– Cunoașteți interiorul casei? întrebă Hermontimos în timp ce se strecurau în umbra tufișurilor și a plantelor frumos mirositoare.

Lampon, un frigian din Asia Mică și cel mai în vârstă dintre ei, confirmă:

– Eu sunt aici deja de aproape nouă luni și am îndeplinit în acest răstimp toate serviciile din casă ce nu sunt demne de un stăpân. Un bărbat de vârsta mea nu se vinde așa ușor, știi.

Hermontimos se opri. De la distanță sigură îl observă pe sclavul care asigura paza. Acesta ședea plictisit pe treptele de la intrare și privea în gol.

– El este singurul paznic? vru să știe eunucul.

– Nu, răspunse Lampon, noaptea intrarea din spate este păzită de un alt sclav.

– Intrarea din spate unde dă?

– În depozit, apoi în bucătărie și în holul de la intrare.

– Bine. Atunci tu te ocupi de *unul,* iar celălalt îmi revine mie. Voi vă ocupați de paznicul din spate, noi de cel de aici.

– Ce o să se întâmple cu ei? se lamentă unul dintre sclavi. Sunt sclavi ca și noi.

– Măi gură-cască, nu trebuie să îi omorâți, ci numai să-i scoateți din circulație. Legați-i, puneți-le căluș, lăsați-i fără cunoștință! șuieră Hermontimos.

– Depozitul, spuse Lampon, are un mic beci în care se păstrează amforele și craterele cu vin, asigurat cu o ușă grea, din lemn. Acolo îi vom închide pe paznici.

– Bine, șopti Hermontimos. Deci, la treabă! Și – nici un zgomot!

Lampon dispăru cu încă un sclav. Hermontimos se strecură împreună cu al doilea către scara exterioară.

– Pe Zeus, acesta doarme!

Hermontimos chicoti. Din câțiva pași rapizi, Hermontimos fu pe scări și, din spate, îl strânse de gât pe paznic. Înlemnit, fără să scoată un sunet, se lăsă târât în spatele casei, unde ceilalți doi își îndepliniseră și ei misiunea.

La etajul casei ardea lumina. Hermontimos scoase pumnalul și o luă înainte. Sclavii pășeau pe vârfuri. În spatele strălucitoarei draperii care despărțea marele hol de o încăpere mică, intimă, era o canapea amplă. Pe aceasta, o femeie îmbrăcată foarte lejer se mișca precum în ritmurile neauzite ale unui flaut. Când eunucul se aplecă în față, recunoscu capul cu păr creț al negustătorului de sclavi îngenuncheat în fața patului și încercând să sărute picioarele femeii. Ea se prefăcea că se apără, își retrăgea picioarele albe și torcea ca o pisică. Râsul ei ușor îi părea negustătorului deosebit de excitant căci se repezea mereu, ca un câine, după picioarele ei, la care frumoasa răspundea din nou cu un acces de râs.

Jocul cochet al celor doi trezea în sclavi simțăminte chinuitoare. Acel bărbat, care se deda atât de candid simțurilor, ucisese cu brutalitate tocmai acel simț în fiecare dintre ei. Desigur,

ei erau sclavi, nu aveau în fața lor o viață măreață, dar cine da dreptul acestui om să le răpească unicul lucru pe care îl posedau și prin care nu se diferențiau de stăpânul lor?

Niciodată în viața lor să nu mai iubească o femeie, să nu se aprindă în pasiunea pentru o hetairă nobilă, un bărbat trebuia măcar o dată să fie astfel mulțumit! Fiecare dintre ei gustase așa ceva; nici unul nu putea să uite cine le provocase această umilință: Panionios, desfrânatul acesta respingător! Era destul de lipsit de scrupule pentru a face afaceri pe seama sorții lor demne de compătimire. Sclavi erau destui, dar un sclav care garantat nu se putea atinge de femeia din casă și care le putea servi și pe preotesele lui Artemis și Cibile reprezintă o mulțime de bani, chiar și acum.

Sclavii priveau cu scârbă cum Panionios îi dădea înainte cu sărutatul picioarelor, cum o dezbrăca pe femeie de minusculul peplu, cum se desfăta la vederea goliciunii ei.

– Ia-mă! implora frumoasa și se cabra sub atingerea scârboșeniei.

Mermontimos nu mai rezistă.

Cu pumnalul ridicat, se năpusti în cameră, urmat de ceilalți trei. Prima care observă atacul fu femeia. Ea scoase un țipăt, îl aruncă pe bărbat de pe ea exact spre Hermontimos, care îi vârî negustătorului de sclavi arma scânteietoare sub nas.

– Nici un sunet! spuse amenințător eunucul și, în timp ce Panionios părea că se face tot mai mic, adăugă: nu mă cunoști, monstrule? Am să te ajut eu. Sunt zece ani de când mi-ai răpit bărbăția. Ca și lui, și lui, și celuilalt de acolo. Poate că mi-ai uitat chipul, dar figura ta scârboasă nu m-a părăsit niciodată.

Foarte încet, Hermontimos apropie pumnalul de rădăcina nasului negustătorului. Acesta bâigui:

– Ce vrei? Aur? Femeia mea?

– Nu avem ce face nici cu una, nici cu alta, râse batjocoritor eunucul și vorbi apăsat și rar: nu vrem să fim nici impertinenți. Vrem doar să îți luăm ceea ce tu ne-ai răpit nouă.

Panionios înțelese. Îl apucă tremuratul din tot corpul.

– Nu poți face așa ceva! șopti el. Auzi, nu poți! Nu puteți să faceți asta!

– Dar tu ne-ai făcut-o atât de ușor, tu, negustor de vază din Chios! E așa de rău să căutăm să ne ridicăm la nivelul nobilului și respectatului Panionios?

Lampon o apucă pe femeia goală de încheietura mâinii, o ridică și o împinse pe un fotoliu de lângă pat. Cu un șnur desprins din tapiseria peretelui o legă de scaun.

– Nu o să ți se întâmple nimic, spuse el fără cea mai mică emoție, atâta timp cât nu țipi. Dacă țipi, te sugrum.

Fără a-l pierde din ochi pe negustorul de sclavi care tremura, Hermontimos apucă peplul subțire al femeii, îl făcu ghem cu mâna stângă și îl vârî lui Panionios în gură. Ceilalți doi sclavi se așezară de o parte și de alta a patului și îl fixară de mâini și de picioare pe bărbatul care se zvârcolea puternic.

Liniștit, ca și cum ar fi repetat în minte de sute de ori teribila operație, Hermontimos își îndeplini răzbunarea. Pumnalul scânteie, patul se coloră în roșu sângeriu și Panionios țipă înfundat, țipăt înăbușit de un sclav care îi astupă gura cu ambele mâini. Femeia atârna în scaun de parcă și-ar fi pierdut cunoștința și acum chiar negustorul stătea liniștit.

– Veniți!

Hermontimos era din nou stăpân pe el.

– Încotro? întrebă Lampon.

– Spre vest, peste munți! Acolo ne așteaptă o barcă pescărească.

Când Daphne îi văzu venind pe cei patru, crezu mai întâi că Hermontimos fusese capturat. Dar, de după coama dealului apăru un al doilea grup, care evident îi urmărea pe cei patru. Gânduri sălbatice îi frământau mintea cu privire la ceea ce se întâmplase în noaptea trecută. Bineînțeles că hetaira bănui că eunucul s-a răzbunat pe acel negustător de sclavi lipsit de scrupule. Dar ce era cu ceilalți?

Pescarul, a cărui barcă era pregătită de plecare, duse mâna la ochi și privi suspicios către dealuri.

– Ceva nu este în regulă! repeta el mereu și nu își găsea locul. Dacă sunt ocupanți barbari, eu nu vă cunosc. Nici pe tine și nici pe eunuc, înțelegi?

Hetaira crezu că acum îl putea distinge pe Hermontimos între cei patru membri ai primului grup. Aceștia căutau să se ascundă sub un perete de stâncă abrupt. Urmăritorii, vreo doisprezece la număr, erau înarmați cu arcuri și cu lănci, dar pentru moment îi scăpaseră din vedere pe urmăriți și pândeau cu armele pregătite.

– Pe toți zeii, se lamenta pescarul, suntem pierduți! Privește, sunt barbari!

Acum le vedea și Daphne coifurile ascuțite, negre și căzu în genunchi. Speranța că vor scăpa de urâții barbari, că se vor întoarce în Grecia și vor începe o nouă viață durase doar o zi și o noapte. Totul se sfârșise. Vru să țipe, să îi strige lui Hermontimos să se predea, dar vocea o trădă.

Văzu cum unul dintre cei patru cutezase să se strecoare în spatele colțului de stâncă și, ghemuit, agita vegetația luxuriantă către grupul urmăritor. Pentru o clipă arcașii îl zăriră și această clipă fu de ajuns: o săgeată îl nimeri în cap, și Daphne crezu că vede sângele țâșnind. Acesta tresări, ridică brațele ca și cum ar fi vrut să apuce un inamic invizibil și se prăbuși fără un sunet.

Atunci, hetaira sări de pe vas, porni în goană prin hățiș către versant și încercă să atragă atenția asupra ei prin strigăte și gesturi:

– Predă-te, Hermontimos, nu are nici un sens. Sunteți înconjurați!

Se opri și ascultă. Nimic. Respirând greu, se cățără mai departe. Îi era indiferent dacă își punea în joc propria viață, nu putea să se uite cum îi omorau unul câte unul pe cei care se ascunseseră sub stâncă. Ei trebuiau să-și îndrepte săgețile către ea. Mai bine o moarte rapidă decât una prelungită într-o temniță întunecoasă sau vegetarea dezolantă în haremul marelui rege.

Acum, când îi pierduse din ochi pe Hermontimos și pe însoțitorii lui, vedea fețele întunecate ale barbarilor, care ieșeau cu rândul de după colțul de stâncă. Într-o pornire de furie neputincioasă și de groaznică frică a morții, își sfâșie chitonul, le oferi soldaților priveliștea sânilor goi și strigă cu vocea înecată în lacrimi:

– Aici, trageți aici, ticăloșilor! Sunt Daphne, hetaira din haremul marelui rege!

Cu ochii larg deschiși, hetaira aștepta săgeata fatală. Intervalul dintre bătăile inimii deveni o eternitate. De fiecare dată când auzea puternica bătaie știa că încă mai trăia.

Mai întâi din spatele stâncilor apăru un barbar, apoi un al doilea, pentru ca apoi să apară toți, unul după altul. Comportarea curajoasă a hetairei îi surprinsese atât de mult, încât lăsară armele în jos. Și Hermontimos, și însoțitorii lui se târâră afară din ascunzătoarea lor. Fără să îi pese de soldații persani, Daphne se îndreptă către eunuci. Cu privirea fixată pe Hermontimos, rămase mută. Totuși, mina ei trăda ura, lipsa de înțelegere cu care îl întâmpina pe eunuc, ca și cum ar fi vrut să spună:

– Ți-ai satisfăcut acum plăcerea primitivă de răzbunare? Ești mulțumit de revanșa josnică?

Ochii îi scânteiau mânioși. Poate că îi aruncase eunucului și o sudalmă, „Nebun prost!“ ori simplu „Barbarule!“ Dar nu. Aproape că trecuse pășind peste cadavrul fugarului, pe al cărui sânge năvăliseră deja muștele.

Gura lui Daphne se îngustă ca o linie și pe frunte se formară riduri verticale când se uită la capul crăpat și desfigurat al bărbatului. Săgeata îi pătrunsese lateral, prin tâmplă, trecuse prin craniu și ieșise prin partea opusă. Daphne se înecă și își întoarse îngrozită privirea; dar în clipa aceea simți o lovitură teribilă.

Nu era lovitura seacă a unei măciuci, nici tăietura fină a sabiei, nu, capul îi fu lovit de un fulger invizibil, care îi trecu prin tot corpul până în vârful degetelor de la picioare, și, ca și cum s-ar fi aflat sub puterea unui mag, deveni țeapănă ca o statuie veche, incapabilă să mai miște brațele, picioarele sau capul. Într-o fracțiune de secundă, creierul ei încercă să confirme ceea ce ochii tocmai văzuseră: capul spart al fugarului, mânjit de sânge, fragmente de oase, muște, păr încurcat. Dar mai jos, pe piept, se afla, fără nici o îndoială, amuleta cu porumbița, amuleta ei, acea amuletă din care tatăl ei făcuse două exemplare identice, când ea împlinise zece ani. „Porumbița mea“, așa îi spusese atunci fiicei sale.

Hetaira duse mâna la piept, apucă cu forță amuleta ei și și-o smulse de la gât. Se întoarse, lăsă privirea să mângâie corpul mortului din cap până în picioare, ca și cum ar fi încercat să identifice fiecare petic al acestui trup. Privirea i se opri pe amuletă și Daphne îngenunche lângă el. Încet își deschise pumnul îngust. Cu mare grijă, ca și cum ar fi încercat să nu distrugă un covor de flori, puse amuleta ei lângă cea a mortului. Din ochii lui Daphne nu picură nici o lacrimă.

Capitolul 13

Cu mâinile și picioarele încătușate, Daphne și eunucul fură duși la Sardes, unde marele rege și armata sa își aveau cartierul general. Caii alergau cu carul greu pe străzile prăfuite, nepavate, și fiecare piatră, fiecare groapă peste care treceau roțile întărite cu fier dureau ca lovitura nemiloasă a unui călău.

Daphne stătea ghemuită, sprijinită de peretele carului, pe podeaua vehiculului ce se clătina, cu brațele sprijinite pe genunchi; Hermontimos stătea ca și ea. Prin deschizătura ferestrei, a cărei perdea fusese trasă, hetaira recunoștea zidurile de necucerit ale capitalei lidiene, îmbinate în piatră roșie și albă, consolidate cu staniu și apărate de arcași vestiți. Turnuri suple, porți înalte, fără coloane ca în Grecia, și o mare fără de sfârșit de case lipsite de podoabe deosebeau orașul de cele grecești.

Rânduri strânse de care de luptă formau un cordon de netrecut în jurul orașului și, printre nenumăratele corturi rotunde, cu acoperișuri ascuțite, fumegau sute de focuri. La un semn secret, porțile orașului fură deschise carului nou-sosit și paznicii cu armuri negre își poziționară lăncile vertical.

Daphne percepea agitația gălăgioasă, variată, din mulțimea ulițelor orașului lidian, ca printr-un văl care îi încețoșa privirea.

Pe case, pe străzi și pe palmieri se depusese stratul cenușiu și gros de praf al unei veri fierbinți, tânjind după ploile de toamnă, care fuseseră absente în ultimii doi ani. Ea își încheiase socotelile cu viața. Îi era indiferent ce avea să se mai întâmple.

Carul opri în fața luxosului palat al satrapului din Sardes, în care se cazase marele rege pe perioada în care se afla în Lidia. Însoțitorul îi eliberă din cătușe și doi soldați îi însoțiră pe Daphne și pe Hermontimos pe sub arcadele înalte ale intrării principale, păzite de sute de soldați. Ca și cum ar fi vrut să arunce o ultimă privire asupra acestei lumi pestrițe, forfotitoare, eunucul se întoarse și dădu mut din cap înainte de a dispărea în spatele portalului.

Salutând respectuos, soldații îi conduseră pe cei doi printr-un labirint amețitor de săli și de coridoare unde covoare multicolore absorbeau zgomotele pașilor. Hetaira se opri ca să admire unul dintre candelabrele cu lumânări cu multe brațe care luminau coridoarele. Se aștepta ca în următoarea clipă să fie împinsă înainte de unul dintre soldați, dar asta nu se întâmplă. Aceștia zâmbiră politicos, făcură câte o plecăciune și continuară să salute.

Hermontimos și Daphne se priviră uluiți. Își puneau aceeași întrebare: Pentru ce, pe Zeus, oamenii îi întâmpinau cu atâta politețe?

Xerxes, înconjurat de satrap, de Artemisia și de mai-marii imperiului, îi primi sub un baldachin uriaș din pânzeturi divers colorate. Se ridică de pe tron, le întinse ambele brațe spre întâmpinare și jubilă:

– Oh, copii ai lui Ahura Mazda, bunul zeu v-a salvat. Luați loc lângă mine, copii ai marelui zeu! Căci voi mi-ați salvat viața!

Salvarea celor doi naufragiați îi părea marelui rege o minune; pentru că în afară de Daphne și de Hermontimos nu mai supraviețuise nimeni dintre cei aruncați peste bord în timpul furtunii.

Xerxes bătu din palme.

– Mâncare și băutură pentru copiii lui Ahura Mazda!

Servitori în veșminte lungi, cu bonete înalte, roșii, pe cap, împingeau măsuțe rotunde, pline cu tot felul de delicatese orientale. Daphne și Hermontimos au trebuit să ia loc pe perne aurii.

Eunucul privea pe furiș în jurul său, în timp ce gusta delicatesele. Îl cunoștea foarte bine pe regele perșilor și mai cunoștea și nestatornicia potentului. La întrebările regelui răspundea cu teamă și reținere. Abia când Xerxes începu să vorbească despre negustătorul de sclavi pe care îl castrase și se pocni peste coapse, îi mai trecu neîncrederea.

– Eunucule, ai procedat corect, nici eu nu pot să-l sufăr! Chiar dacă îi datorez cei mai buni apărători ai haremului meu; dar Panionios este un exploatator. Cere cele mai mari prețuri din toată Ionia.

Daphne simțea privirea pătrunzătoare a Artemisiei îndreptată către ea. Nu îndrăzni să ridice privirea și gusta sfioasă din bunătățile oferite. Oh, cât de mult o ura pe această femeie, cât ura senzualitatea ei provocatoare și felul cum își oferea nurii regelui! Femei ca ea se găseau la Atena printre prostituatele din port. Nu, în mod hotărât, nu putea să o sufere.

Ca și cum i-ar fi citit gândurile, ioniana spuse ironică:

– Se spune că pe insula Chios ai sedus un pescar amărât, ca să te ducă în Grecia cu barca. Probabil că voiai să fugi.

– Sunt grecoaică, răspunse Daphne.

– Ești o sclavă a marelui rege! strigă înfuriată Artemisia. Ești pradă a regelui și Xerxes face ce vrea el cu tine. Ai fost educată să fii prostituată, mai mult nu ai învățat, deci ești la dispoziția celor mai viteji soldați, ca recompensă.

Daphne fierbea de mânie. Ar fi preferat să îi scoată ochii acestei femei, dar nu trebuia să-și piardă cumpătul.

– Sunt o hetairă grecoaică, spuse ea calmă, și onestitatea mea nu este mai prejos de a ta.

– Ești o curvă, nimic mai mult.

– Curvă este o femeie care se oferă bărbaților. Pe Afrodita, eu nu am făcut asta niciodată, spre deosebire de tine, Artemisia.

Atunci ioniana sări de la locul ei, apucă o amforă și o aruncă spre Daphne. Aceasta se feri, iar amfora îl lovi pe Xerxes în umăr, căzu și se sparse.

Marele rege începu să se bată cu pumnii în piept, cum făcea de obicei când îl cuprindea furia, și zbieră:

– Luați-o de aici, duceți-o, nu vreau să o mai văd!

Chiliarchos-ul o apucă pe Artemisia de braț. Ioniana strigă din mers:

– Nu am luptat pentru tine ca un bărbat? Aceasta este mulțumirea?

Demnitarii priveau consternați și, fără a scoate un cuvânt, se retraseră unul câte unul făcând câte o plecăciune adâncă. Daphne și eunucul erau acum singuri cu regele.

– Nu ești doar frumoasă, copila mea, spuse marele rege, ești și isteață, și prudentă.

Daphne tăcea cu ochii plecați. Urâse dintotdeauna complimentele făcute de Ahemenid.

Apoi Xerxes i se adresă eunucului:

– Nu ar fi ea o demnă „prima“ a haremului meu, ce zici, Hermontimos?

Acesta o privi mai întâi pe Daphne, apoi pe rege, care schițase un zâmbet silit, și răspunse:

– Desigur, stăpâne, dacă aceasta este vrerea ta!

– Este vrerea și porunca mea! Cheamă sclavele de la baie pentru hetairă. Să o spele și să o ungă, să o îmbrace în cele mai scumpe veșminte și apoi condu-o aici. Vreau să mă bucur de ea.

Daphne înălță capul, îl privi cu curaj pe rege în ochi și zise:

– Stăpân și rege al tuturor popoarelor. Eu sunt sclava ta, obținută în urma puternicelor tulburări iscate de război, și ca sclavă mă poți folosi cum dorești. Mă poți lovi și biciui, poți pune să fiu torturată și să fiu aruncată soldaților ca recompensă. Tu mă poți sili să-ți fac pe voie, dar nu mă poți sili să îți arăt măcar un sentiment. Voi fi rece ca o statuie de marmură.

– Cu asta m-ai amenințat deja în tabăra militară din Elada, ripostă nervos Xerxes.

– Și de atunci nu s-a schimbat nimic!

– Ba cred că da! Pe fața regelui trecu un zâmbet viclean. Bătu stângaci din palme, îl chemă pe *chiliarchos* și îi șopti ceva la ureche. Acesta aruncă o privire disprețuitoare hetairei și dispăru.

În sala întunecată pluteau dâre de fum înmiresmat. Prin deschiderile ovale din tavan cădeau raze de lumină orbitoare care marcau pereții ca sticla pe covoare închise la culoare. Dintr-o rază de lumină apăru brusc, de necrezut ca o apariție în oracolul morții de la Efira, silueta lui Sikinnos, fidelul prieten al lui Temistocle.

– Tu, aici?

Daphne se ridică și făcu câțiva pași către Sikinnos, ca și cum ar fi vrut să se asigure că simțurile nu o înșală. Sikinnos zâmbi trist, apoi cei doi se îmbrățișară.

Desigur că pe buzele lui Daphne plutea o singură întrebare: „Ce face Temistocle?“ Dar hetaira nu îndrăznea să spună nimic. Nu își putea explica prezența prietenului aici. Era o cursă? Pe Zeus și pe toți zeii Olimpului, ce se petrecea aici?

– Văd că vă cunoașteți, remarcă răutăcios Xerxes. Sikinnos a venit la Sardes cu un mesaj de la Temistocle. Mă roagă pe mine, regele regilor, să îi acord azil.

– Asta nu o voi crede niciodată! strigă hetaira agitată. Temistocle este elen până în străfundul ființei sale. Nu își va nega niciodată patria.

Xerxes ridică mâinile în semn de liniștire.

– În fața morții, oamenii își reneagă zeii, strămoșii și copiii. Patria nu are nici cea mai mică importanță.

– Spune că nu este adevărat! se năpusti Daphne asupra lui Sikinnos. Temistocle nu este un trădător de patrie.

Atins, prietenul privi în podea, ca și cum s-ar fi jenat să spună adevărul.

– L-au exilat prin ostracizare, spuse el cu greu. Atenienii se tem de puterea lui. Am plecat cu el la Argos; dar și acolo soarta i-a fost potrivnică. În absență, spartanii l-au acuzat de înaltă trădare. Leobotes, fiul lui Alkmaion din Agryle, a trădat misiunea mea la marele rege înaintea bătăliei de la Salamina. Temistocle a fost condamnat. Am fugit la Kerkyra ca să nu fie predat spartanilor de locuitorii din Agos. Marele rege este ultima lui speranță.

– Ce popor! strigă Daphne cu vocea înăbușită de lacrimi. Atenienii își trimit în exil pe cei mai buni bărbați ai lor.

– Ei hetairă, rânji regele, depinde de tine ca rătăcirile lui Temistocle să ia sfârșit.

– De mine?

– Desigur, de tine! Asta înseamnă că este nevoie de acordul meu ca elenul să fie lăsat să intre în țară și să nu i se taie capul când pune piciorul pe pământ asiatic. În definitiv, este dușmanul de moarte al ahemenizilor – doar el m-a învins la Salamina –, și chiar și acum pe capul lui există un premiu de două sute de talanți.

Daphne se prăbuși la podea, cu buclele blonde răvășite pe covor.

– În genunchi te rog, rege al regilor, acordă-i azil atenianului Temistocle!

Umflat în pene ca un păun, marele rege gusta triumful de a o vedea pe mândra hetairă implorând la picioarele sale. Cu mâna stângă înfiptă în șold, bâțâind din piciorul drept, spuse:

– Dorința ta este de a-l revedea pe strategul atenian. Dorința mea este să mă culc cu hetaira atenianã. Nu cu o statuie din marmură rece, ci cu o femeie al cărei temperament este tot atât de vestit ca focul soldaților greci.

Sikinnos și Hermontimos o priveau fascinați pe femeia aflată la picioarele regelui.

Hetaira se ridică brusc, își șterse lacrimile cu palma și îl privi pe marele rege mult timp, gravă. Încet, mâna ei se duse la umăr și desfăcu fibula care îi susținea chitonul. Acesta căzu fără zgomot pe podea. Daphne stătea în fața regelui goală și frumoasă ca Afrodita.

Bineînțeles că îl ura încă pe acest monstru. Dacă în această dimineață un prezicător i-ar fi spus că, încă înainte de apusul soarelui se va oferi marelui rege, i-ar fi râs acestuia în nas. Acum însă se afla sub o constrângere bizară și ceea ce în urmă cu doar câteva clipe i se părea de neimaginat își pierduse fiorul de oroare. Ba chiar, trăsăturile bărbatului din fața ei se modificau de la o clipă la alta: sprâncenele stufoase și negre deveniră rotunjite și înguste, nasul cărnos deveni mic și nobil și buzele late luară forma unei guri tipic grecești. În fața ei se afla iubitul ei, Temistocle. Iar ea îngenunche în fața lui și-și desfăcu cataramele mantiei.

După lungi peregrinări, Temistocle ajunse în portul Kyme de pe coasta Asiei, de unde în zilele cu vreme frumoasă se puteau vedea către nord-vest munții insulei Lesbos. Doar cu strictul necesar

într-un sac de călătorie, strategul trecuse din Epir, peste munți, în Macedonia, înnoptând la văcari și mâncând prin piețe. La Pydna, pe coasta de est a Macedoniei, găsise un negustor care pentru o jumătate de talant a fost de acord să îl ia cu el spre Asia.

Temistocle și prietenul său, Sikinnos, se îmbrățișară și nu le fu rușine de lacrimile lor.

– De trei săptămâni supraveghez fiecare vas care sosește, fiecare furtună îmi dădea fiori că ți s-ar fi putut întâmpla ceva...

– Ai auzit ceva despre Daphne? își întrerupse Temistocle prietenul.

Sikinnos știa că aceasta era întrebarea care îl mistuia pe Temistocle. Și era clar că nu trebuia să-i spună întregul adevăr. Deci zise:

– Daphne trăiește în haremul marelui rege. Xerxes este bun cu ea.

– În harem?

Sikinnos confirmă dând din cap.

Grecul asimilă doar cu greu informația: Daphne într-un harem barbar! Dar trăia! Trăia și el! Va lupta pentru ea, cu prețul vieții sale.

– Marele rege a acceptat cererea mea de azil?

– El este nestatornic și imprevizibil, răspunse Sikinnos, chiar dacă își dă cuvântul, nu este de cine știe ce folos. Xerxes spune azi una și mâine alta.

Temistocle privi temător în jur, ca să vadă dacă nu îi supraveghea cineva.

– Pe Zeus, atunci nu trebuie să mă recunoască cineva aici?

Sikinnos dădu din cap.

– Se spune că pe capul tău încă este pusă o recompensă de două sute de talanți. De aceea, trebuie să ajungem la Sardes pe cea mai rapidă cale și tu însuți trebuie să-ți prezinți cererea lui Xerxes.

Vorbele prietenului său îl durură pe mândrul grec. El, cel care îl învinsese pe marele rege, depinzând de generozitatea barbarilor, trebuia să implore îndurare ca un sclav devenit nedemn a mai trăi.

– Nu vei fi recunoscut, am închiriat un car ca acelea folosite de barbari pentru transportul femeilor lor. Știi că aici femeile sunt păzite cu strictețe și că nici unui ochi străin nu îi este permis să le vadă. De aceea ei folosesc pentru călătorii care din lemn bine asigurate pe toate laturile.

Într-un astfel de car Temistocle reuși să ajungă cu bine în Sardes, la curtea satrapului unde se afla reședința regelui. Aici se făceau pregătiri de plecare, căci Xerxes se hotărâse să se retragă la Babilon. Aventura grecească se încheiase. Acum, în fața palatului, se înșirau la nesfârșit care pentru a încărca obiectele de preț ce înfrumusețau viața ahemenidului în vremuri de război.

Temistocle și Sikinnos se adresară *chiliarchos*-ului Artabanos pentru a-i introduce la marele rege. Acesta fu de acord, cu condiția ca grecul să respecte cutumele persane și să îngenuncheze în fața lui Xerxes. Strategul promise și asta. Ce altceva mai putea face?

Auzise multe despre regele Xerxes, numai că, așa cum îl avea în față, exotic, oriental, măreț, îi apărea lui Temistocle cu totul altfel decât și-l închipuise: superior, inabordabil, disprețuitor. Atenianul se ridică și spuse:

– Stăpân al regilor Asiei, sunt Temistocle din Atena și îți cer îndurare, căci am fost exilat și condamnat ca pretins trădător. Acceptă-mă în nemăsuratul tău imperiu care le oferă spațiu atâtor oameni. Știu, le-am pricinuit rău perșilor, dar mi-am făcut doar datoria față de patrie, așa cum ți-o faci și tu pe a ta. Totuși, le-am adus și servicii perșilor. Acest sol al meu aici de față ți-a

adus la cunoștință la Salamina planurile de fugă ale elenilor. Că în cele din urmă lupta a avut un alt sfârșit a fost voia zeilor. Apoi, v-am înlesnit ție și soldaților tăi retragerea prin Helespont, astfel că ai scăpat de urmărirea grecilor. Soarta m-a învățat să fiu pregătit pentru orice. Am venit totuși să obțin îndurarea unui rege care mie îmi apare binevoitor. Dacă mi-o respingi, va muri un bărbat care a devenit dușman al grecilor.

Sikinnos traduse cuvintele prietenului său și urmări fiecare schimbare de pe fața regelui. Acesta ținea capul lăsat într-o parte, și strângea din ochi ca și cum nu l-ar fi crezut pe grec. În final spuse:

– De ce crezi tu, atenianule, că te-aș cruța pe tine, dușmanul meu de moarte?

– Zeii mi-au dat un semn, rege al regilor.

– Un semn?

– Da, un semn. Pe țărmul mării, fugind de urmăritori, am avut un vis: un șarpe se încolăcea pe mine până la gât. Când mi-a atins capul, s-a transformat într-un șoim. Acesta și-a întins protector aripile asupra mea, m-a ridicat în aer și m-a lăsat jos pe pământ asiatic, unde am regăsit toate bucuriile vieții.

Marelui rege, care credea în minuni, povestea atenianului îi plăcu și răspunse că el, Xerxes, îi datora lui Temistocle două sute de talanți. Și sub privirile neîncrezătoare ale grecului, regele arătă că pe capul său exista încă o recompensă.

Temistocle râse, gheața păru să se spargă. Doar Sikinnos care știa cât de imprevizibil era Ahemenidul, rămase sceptic, bănuind vreun vicleșug drăcesc. De aceea, îi făcea pe ascuns semne prietenului său ca acesta să se declare pentru început mulțumit; dar Temistocle nu îl văzu și continuă:

– Încă nu am ajuns la capătul rugăminților mele. Tu, stăpân al Asiei, o ai în posesie pe Daphne, hetaira, pentru care am o pasiune

înflăcărată. Nu pot fi în această țară, unde știu că este prezentă, fără a o avea. Îmi dau viața pentru ea.

– Pentru cineva care solicită azil, ceri cam mult, răspunse marele rege aranjându-și cârlionții din barbă.

– Dar nu este un obicei persan să-i acorzi unui solicitant de azil îndurarea regală?

– Pe Ahura Mazda, cunoști bine obiceiurile noastre.

– La Atena se povestește că spartanul Demaratos și-a exprimat dorința de a se plimba pe străzile din Sardes purtând pe cap coroana marelui rege.

– Într-adevăr, băiatului îi lipsea creierul pe care trebuia să-l acopere coroana! chicoti Xerxes. Sunt de acord, dorința ta este mai bună decât aceea. Va fi îndeplinită. Te va conduce *chiliarchos*-ul.

Temistocle nu știa ce i se întâmplă. Deodată toate nenorocirile care îl urmăreau fură uitate. Inima îi bătea să-i sară din piept și în cap îi răsuna un singur cuvânt: Daphne! Daphne! Daphne!

Hetaira îl aștepta pe Temistocle într-un pavilion al palatului, accesibil doar printr-un parc luxuriant. Temistocle pășea ca prin vis prin grădinile înflorite și trăgea în piept mireasma amețitoare a primăverii. Credea că plutea, voia să danseze, să sară. Ce zi!

Daphne îl văzu venind pe iubitul ei și alergă orbește către el, el o va prinde, trebuia să o prindă din zbor. Când îi mai despărțeau doar câțiva pași, întinseră amândoi brațele, ca și cum ar fi vrut să zboare, ca Icarus. Daphne se agăță de gâtul atenianului și Temistocle se roti, cu ea de gât, râzând și strigând:

– Daphne, iubito!

Ea se luptă să tragă aer în piept și strigă:

– Temistocle, iubitul meu!

Când, după nesfârșite rotiri o repuse pe pământ, Daphne îl trase cu ambele mâini pe atenian în pavilionul auriu, îl împinse

pe una dintre pernele de culoarea lavandei răspândite pe covoare și îi întinse o cupă cu vin negru de Samos.

Dar Temistocle nu luă cupa, ci îi cuprinse brațul, o trase către el și o contemplă calm. Groaznicul, nesfârșitul război nu trecuse nici pe lângă ea fără urme. În jurul ochilor îi apăruseră mici cute care le încadrau strălucirea. Ar fi iubit totul la această femeie, tot ce la altă femeie l-ar fi deranjat. Repeta doar atât:

– Daphne! Daphne!

Abia atunci bău din cupă și i-o înapoie hetairei.

Ședeau unul lângă celălalt, fără a rosti vreun cuvânt, ca și cum nu ar fi vrut să tulbure savoarea clipei prin cuvinte. Fiecare îl simțea pe celălalt, deși nu se atingeau. Își ascultau respirațiile și Daphne încercă să preia ritmul lui. Ea zâmbea și închise ochii pe care îi redeschise abia când Temistocle începu să vorbească.

– Ai pătimit mult?

Daphne dădu din cap.

– Dar tu?

Temistocle răspunse și el negativ.

– Nu ai mai recunoaște Atena. Praful și pulberea s-au ales de oraș, la fel și de casa ta, ca și de toate celelalte. Dar Atena va fi reconstruită mai frumoasă decât oricând.

Hetaira tăcu și Temistocle încercă să schimbe subiectul.

– Nici nu aș fi visat să te revăd după toate cele ce s-au întâmplat. Că aceasta s-a întâmplat tocmai aici, în Lidia barbară, nu îmi intră în cap nici acum.

– În capul tău mare și încăpățânat, repetă Daphne și îl bătu pe iubitul ei pe frunte cu arătătorul. Ori te-ai schimbat?

– Schimbat? Temistocle râse și ridică din umeri. Omul se schimbă zi de zi, chiar în vremuri normale. Cu atât mai mult în război. Tu ai devenit mai frumoasă.

Atent, puse mâna pe coapsa ei și pentru o clipă simți răcoarea peplului ei galben ca șofranul, prin care i se transmise imediat căldura cărnii ei.

Cât de des visase Daphne această atingere gingașă, de câte ori își dorise această vibrație de neexplicat, ce acum se strecura prin ambele trupuri! Șezând, își strânse mai mult picioarele pentru că știa că el o va atinge din nou, tot mai aproape, tot mai intens.

Pierdut în gânduri, parcă meditând la soarta lui, Temistocle întinse palma printre coapsele curbate ale hetairei. Dar această atingere era bine planificată, condusă de dorința de a fi cuprins de ea și de a-i gusta căldura. Daphne reacționă strângând genunchii, ca o fată care se teme pentru nevinovăția ei. Această strângere îl excită pe atenian. Mâna sa pătrunse cu forța printre coapse și, când nu mai putu înainta, el își lăsă istovit bărbia pe genunchii ei.

Prizonier, Temistocle visă cu ochii deschiși până când simți degetul arătător al lui Daphne pe buzele sale. El începu imediat să dezmierde vârful rotund al acestuia, să îl mângâie, să îl lingă, și treptat degetul alunecă în gură, el îl cuprinse între cerul gurii și limbă și îl supse cum face un miel cu țâța mamei lui.

Hetaira își eliberă cu greu degetul, dar nu pentru a îl retrage, nu, ci conștientă îi alătură și degetul mijlociu, ca și cum ar fi vrut să dubleze plăcerea. O cuprinse delirul plăcerii.

Daphne simți mâna stângă a iubitului alunecându-i între sâni. Trase adânc aer în piept, pentru a-i ușura drumul, și reținu aerul până când el ajunse la sfârc.

Ca niște preoți care murmură rugăciuni își mișcau trupurile, șezând, înainte și înapoi; dar în locul vorbelor pioase, se auzea doar un scâncet pasional. Fiecare asculta impulsurile celuilalt și astfel se mișcau într-un extaz ce le amorțea simțurile, lumea din jur dispărând în nori calzi și moi.

Brusc Daphne se lăsă pe o parte, și pentru că strângea coapsele îl trase și pe Temistocle ușor, jos. Acesta se lăsă condus și observă cu plăcere cum hetaira își scoase peplul subțire, pe care îl aruncă deoparte cu putere. În genunchi, ea turnă dintr-un crater vin de Samos în pocal, pe care îl duse la buzele iubitului cu o mână, cu cealaltă sprijinindu-i capul.

În timp ce era îngenuncheată deasupra lui, începu să îl dezbrace pe atenian. Dezbrăcat este un cuvânt dur, prozaic, impropriu pentru tandra acțiune. Niciodată în viață lui Temistocle nu i se scoseseră hainele cu atâta grijă, cu atâta delicatețe. Gusta fiecare mișcare, gândită atent de Daphne ca să nu atingă falusul în erecție al iubitului. Dar tocmai asta îi stimula mai mult pasiunea. Rugător, își întindea trupul către ea. Abia când îi simți răsuflarea, el lăsă corpul să cadă și închise ochii.

Dulcele vin de Samos își făcea efectul. El îi făcu sângele să fiarbă și îl făcu să plutească, cea mai ușoară atingere devenind un șoc violent în centrul plăcerii sale.

– Oh Daphne! murmură el, când gura ei îi cuprinse falusul. Dacă o săgeată barbară l-ar fi lovit în acea clipă exact în piept, ar fi simțit-o ca pe o plăcere.

– Hai, hai! implora Temistocle în culmea extazului și încerca șovăitor să se elibereze, însă Daphne nu îl slăbea. Atenianul fu cuprins de frisoane și era pe punctul de a exploda. Pentru a evita acest lucru, se aruncă brusc într-o parte, hetaira se întoarse pe spate, iar Temistocle fulgerător fu deasupra ei, încercând să o penetreze. Rezistența se curmă curând și Daphne îl supse în ea, îl ținu strâns, îl împinse gingaș, în același timp trăgându-l înapoi. Oh, cât de mult îl iubea pe acest bărbat! Ar fi vrut să moară împreună cu el în această clipă de extaz suprem. Pe Afrodita cea născută din spuma mării, să poată muri cu el alături.

Dar Temistocle era acum strategul cu sânge fierbinte, luptătorul suveran. Încet, gura lui Daphne se deschise și din adânc izbucni un strigăt, un strigăt neputincios, supus, apoi un al doilea și un al treilea. Atenianul interpretă aceste sunete ca pe o explozie de bucurie biciuitoare și iubi cu toate puterile sale, până la pierderea cunoștinței, cu curelele unui bici înfășurate în jurul trupului său, o dată și încă o dată, până când stors ca un burete poros din insula Kos, se prăbuși lângă ea, respirând greu și fericit ca niciodată în viață.

Un timp mai simți căldura ce o emana corpul ei, îi sorbi parfumul, apoi vinul greu de Samos îi întunecă mintea. Ca și cum ar fi vrut să își rețină iubita, mâna lui dreaptă apucă buclele bogate ale lui Daphne. Temistocle adormi.

Cât să fi dormit? Când se trezi, își simți oasele grele ca plumbul și, înainte de a fi în stare să deschidă ochii, îi simți în mână părul și începu să îl mângâie. Mai întâi auzi un tors fin, care devenea un pufnit tot mai clar pe măsură ce înainta în păr. Temistocle deschise ochii.

În fața lui, pe perna strălucitoare, stătea întinsă o pisică. Ochii îi scânteiau furioși, cu botul deschis amenințător. Gata să sară, animalul îl scuipa pe atenian.

Temistocle privi în jur.

– Daphne? strigă el nehotărât.

Tocmai voia să se ridice, când privirea îi căzu pe un papirus aflat lângă el. Trezit de-a binelea, Temistocle începu să citească:

> Iubitul meu! A fost cea mai frumoasă noapte a vieții mele. Căci niciodată nu am iubit un om mai mult decât pe tine. Și totuși, iubitul meu, această primă noapte a noastră trebuie să fie și singura. Nu uita, eu sunt hetairă și nu sunt făcută pentru un bărbat. Înaintea ta au existat mulți bărbați în viața mea. Tu spuneai că pentru tine asta

nu are nici o importanță; dar, mai devreme sau mai târziu, va deveni pentru noi o problemă. Adevărata iubire trebuie să rămână întotdeauna neîmplinită. Îți amintești când am discutat despre asta? De aceea iubește-mă așa cum eu te voi iubi mereu. Dar nu mă căuta, nu ar avea rost.

Pentru totdeauna, a ta, Daphne.

Hârtia dispăru în fața ochilor plini de lacrimi. Ridică privirea și îl recunoscu în ușă pe Sikinnos. Întinse papirusul către el, parcă pentru a-l întreba: „L-ai văzut?"

Sikinnos dădu din cap.

– Marele rege, spuse el, a plecat azi-noapte împreună cu întreaga curte spre Babilon.

– Și Daphne?

– Și ea.

Atenianul zvârli papirusul departe de el, îi dădu pisicii de pe pernă un picior, încât aceasta zbură miorlăind și tocmai vru să părăsească pavilionul, când văzu în fața lui, pe pernă, medalionul cu porumbița.

Temistocle îl ridică, îl mângâie cu privirea și îl strânse în pumn ca pe o comoară de neprețuit.

Temistocle, eroul de la Salamina, a primit de la regele perșilor, ca domeniu, orașul Magnesia. Acolo a murit în anul 460 î.Hr., în brațele soției sale, Archippe care, după un drum plin de aventuri, a ajuns în Asia. Despre Daphne, hetaira, nimeni nu a mai auzit nimic.

Rafael Ábalos – GRIMPOW

John L. Allen, jr. – OPUS DEI

Michael Baigent – DOSARELE ISUS

Carl Bernstein & Bob Woodward – TOȚI OAMENII PREȘEDINTELUI

Steve Berry – CAMERA DE CHIHLIMBAR
MOȘTENIREA TEMPLIERILOR

Jules Boucher – SIMBOLURILE FRANCMASONERIEI

Dan Brown – ÎNGERI ȘI DEMONI

Susanna Clarke – JONATHAN STRANGE & MR NORRELL

Bill Clinton – VIAȚA MEA

John Darnton – SECRETUL LUI DARWIN

Jeffery Deaver – LUNA RECE

Juan Manuel de Prada – FURTUNA

Umberto Eco – ÎNAINTE CA RACUL

Laurence Gardner – TESTAMENTUL MAGDALENEI

Maria Georgescu & Mihai Retegan – SSI-SOE. JURNAL POLITIC

Dinu C. Giurescu – FALSIFICATORII. „ALEGERILE" DIN 1946

Mircea Goga – VETURIA GOGA, „PRIVIGHETOAREA LUI HITLER"

Jason Goodwin – COPACUL IENICERILOR

John Grisham – NEVINOVATUL

Efraim Halevy – OMUL DIN UMBRĂ

John Twelve Hawks – CĂLĂTORUL

Elizabeth Kostova – COLECȚIONARUL DE ISTORIE

David McCullough – 1776

Julia Navarro – CONFRERIA SFÂNTULUI GIULGIU
BIBLIA DE LUT

Andy McNab – Bezna

Kate Moss – Labirintul

Roberto Pazzi – Conclav

Michael Peinkofer – Frăția runelor

L. Picknett & C. Prince – Misterul Sionului

Douglas Preston & Lincoln Child – Relicva

Craig Russell – Vulturul însângerat

John Sack – Conspirația Franciscană

Antoine de Saint-Exupéry – Micul prinț

Boris von Smercek – Al doilea Graal

Margaret Starbird – Femeia cu vasul de alabastru

Alex Mihai Stoenescu – Din culisele luptei pentru putere 1989–1990.
Prima guvernare Petre Roman

Paul Sussman – Secretul templului

Pierre-André Taguieff – Iluminații

Philipp Vandenberg – Conjurația sixtină
A cincea evanghelie

Enrique de Vicente – Chei oculte în Codul lui da Vinci

Michael White – Echinox

Bob Woodword – Informatorul

FC CLASS

vă oferă
de același autor

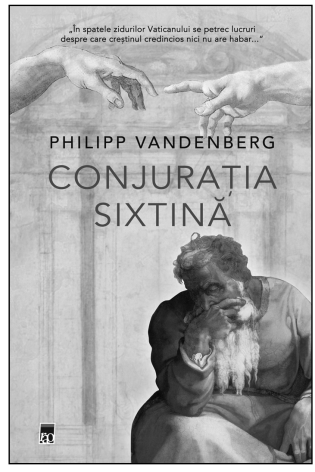

Conjurația sixtină

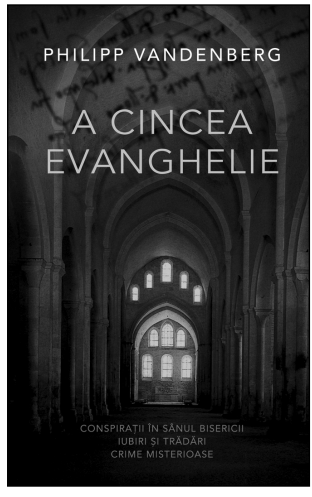

A cincea Evanghelie

clubul cărții rao

CLUBUL CĂRȚII RAO
are un regulament de funcționare mai modern,
mai eficient și mai adaptat nevoilor dumneavoastră,
care este pus la dispoziția membrilor odată cu fișa
de înscriere. Principala inovație o reprezintă
introducerea a TREI TIPURI DE CARDURI
care vă oferă mari reduceri de preț
în achiziționarea cărților.
Pentru detalii privind acest regulament
vă puteți informa din broșurile editurii noastre
sau scriindu-ne pe adresa:

CP CE-CP 23, București;
e-mail: *club@raobooks.com*

sau accesând site-urile:
www.raobooks.com;
www.rao.ro

Tiparul executat de
R.A. „Monitorul Oficial“
București, România